Nakladatelství Svoboda

ŠŤASTNÝ JIM

Kingsley Amis

Kingsley Amis

ŠŤASTNÝ JIM

Nakladatelství Svoboda

Praha 1992

Přeložil Jiří Mucha

Copyright © 1953 by Kingsley Amis Translation © Jiří Mucha (Heirs), 1959, 1992

ISBN 80-205-0285-8

O, šťastný Jim,
jak mu závidím.
Ó, šťastný Jim,
jak mu závidím.

(LIDOVÁ PÍSEŇ)

PHILIPU LARKINOVI

JEDNA

„Ale udělali hloupou chybu," řekl profesor dějepisu a Dixon viděl, jak mu znovu při této vzpomínce mizí z tváře úsměv, až se ztratil úplně. „Po přestávce jsme zahráli takovou maličkost od Dowlanda," pokračoval, „pro dulcián a klavír. Já hrál přirozeně dulcián a Johns..." Odmlčel se. Celá jeho postava v chůzi náhle ztuhla, pohybovala se toporně, jako by vedle Dixona kráčel někdo cizí, pokoušející se bezúspěšně napodobit jeho hlas. „Johns hrál na klavír. Šikovný chlapec, že? Vlastně hobojista. Ale jak říkám, ten novinář bud dobře nechápal, nebo nedával pozor, já nevím. Druhý den to stálo v novinách černé na bílém: Dowland - správně, to nepopletli; a pánové Welch a Johns taky. Ale co myslíte, že stálo dál?"

Dixon potřásl hlavou. „Nevím, pane profesore," odpověděl s nepředstíranou opravdovostí. Byl přesvědčen, že žádný profesor v celé britské říši neklade takový důraz na svůj akademický titul.

„Flétna a klavír!"

„Co?"

„Flétna a klavír. Ne: dulcián a klavír!" Welch se krátce zasmál. „Jak víte, dulcián vůbec nevypadá jako flétna, i když je ovšem bezprostředním předchůdcem flétny. Jednak se na něj hraje, tedy na dulcián, chápete - způsobem zvaným *á bec* čili fouká se do náustku jako u klarinetu nebo hoboje. Kdežto na dnešní flétnu se hraje způsobem zvaným *a traverso*, jinými slovy fouká se přes otvor místo..."

Jelikož se Welch zřejmě uklidnil a dokonce zpomalil chůzi, Dixon jdoucí po jeho boku si oddechl. Ke svému nemalému údivu narazil na nadřízeného profesora v uni-

verzitní knihovně před skříní obsahující nové knihy a nyní odtud spolu šli přes zelený trávník ke vchodu do hlavní budovy. Napohled, a nejen napohled, vypadali jako dvojice komiků. Welch byl vysoký a hubený, s mdlými prošedivělými vlasy, Dixon menší, plavovlasý, s kulatým obličejem a neobvykle širokými rameny, která však nebyla výrazem žádné zvláštní síly nebo obratnosti. Dixon si uvědomoval, že přes veškerou až příliš zřejmou rozdílnost musí jejich vážná, hluboce zamyšlená chůze na kolemjdoucí studenty působit pedantsky. Kráčeli, jako by byli ponořeni do odborné debaty, přesně podle vzoru profesorů rozbírajících závažné vědecké otázky na nádvořích univerzity v Oxfordu nebo Cambridgi. V takových chvílích si Dixon téměř přál, aby to bylo pravda. Věnoval svému přání ještě dvě nebo tři myšlenky, dokud jeho starší společník neprojevil další známky života, tentokrát v podobě hlasitého křiku, překypujícího nesdíleným veselím:

„Poslední číslo před přestávkou nádherně popletli. Mladík, který hrál na violu, nešťastnou náhodou obrátil dva listy místo jednoho a byl z toho takový zmatek...prostě...nedovedete si představit…“

Dixon si to představit dovedl a v duchu dokonce bez váhání svou představu pojmenoval. Pak se s křečovitým úsilím donutil vykouzlit na tváři výraz odpovídající alespoň přibližně očekávané reakci. V hloubi duše však dělal jiný obličej a sliboval si, že ho při nejbližší příležitosti udělá doopravdy, jakmile se octne sám: spodní ret zasune pod horní zuby, zatáhne bradu a bude střídavě poulit oči a roztahovat chřípí. Spoléhal se, že mu při tom obličej nebezpečně zrudne.

Welch znovu vyprávěl o svém koncertu. Bylo nepochopitelné, jak se mohl takový člověk stát třebas i jen na zdejší škole profesorem historie. Na základě publikovaných prací? Ne. Pro své zvláštní pedagogické schopnosti? Ne prokazatelně. Tak proč? Jako obyčejně Dixon otázku odsunul, protože jediné, na čem koneckonců záleželo, byl rozhodující vliv, který mohl mít Welch na jeho osud - alespoň v průběhu příštích čtyř nebo pěti týdnů. Až do té doby se musí snažit, aby si ho Welch oblíbil, a zajeden způsob, jak toho dosáhnout, pokládal svou přítomnost a zjevné vnímání ve chvílích, kdy Welch mluvil o koncertech. Ale: uvědomoval si Welch něčí přítomnost, když mluvil, a jestliže ano, pamatoval si to, a jestliže pamatoval, mohlo to ovlivnit názory, které si utvořil? Pak, náhle, bez nejmenšího varování se v Dixonově vědomí vynořila druhá z obou strastí, které ho sužovaly. Jektaje zuby úsilím, aby potlačil zívnutí, otázal se dutým hlasem: „Jak se daří Margaretě?“

Vosková tvář jeho společníka se neznatelně změnila a jeho pozornost jako eskadra starých a pomalých bitevních lodí provedla otočný manévr, aby čelila novému pojmu. Za dva nebo tři okamžiky byl tak daleko, že řekl: „Margaretě...“

„Ano; neviděl jsem ji už čtrnáct dní.“ Nebo tři neděle, pomyslel si Dixon rozpačitě.

„Uzdravuje se celkem rychle, myslím, když se uváží. Byla to pro ni samozřejmě ošklivá rána, ta záležitost s tím Catchpolem a vůbec všechno, co se pak stalo. Mně osobně se zdá - že je na tom teď špatně spíš po duševní stránce, rozumíte, ne po tělesné. Tělesně by už byla jakžtakž v pořádku. Dokonce - čím dřív se dá znovu do něja-

ké práce, tím lépe, ačkoliv teď už je dost pozdě, přirozeně, aby začala v tomhle běhu přednášet. Já vím, že by ráda, a víceméně s ní souhlasím. Pomohlo by-jí to přestat myslet na ty - na ty...“

Tohle všechno Dixon věděl, dokonce mnohem lépe, než to kdy mohl pochopit Welch, ale cítil, že musí říci: „Opravdu?“ Myslím, že jí ohromně pomohlo, jak jste se jí vy a vaše paní ujali, vzali ji k sobě.“

„Pravda, pravda. Mně se vůbec zdá, že v našem domě je pozoruhodně konejšivé ovzduší. Jednou byl u nás o vánocích na návštěvě přítel Petra Warocka. Už je to dávno, hezkých pár let. Ten řekl něco podobného. Já sám si vzpomínám, jak jsem se loni v létě vrátil od zkoušek v Durhamu: Cely den horko jako v peci, vlak měl - tedy -“

Po zcela nepatrné úchylce se útočná vozba jeho hovoru vrátila do původního směru. Dixon se vzdal, a těžce našlapuje, dorazil v jeho společnosti k hlavní budově. V duchu si kreslil vidinu, ve které svého profesora uchopil kolem pasu, sevřel jeho šedomodré sako, až mu vyrazil dech, vyběhl s ním po schodech a chodbou k profesorským umývárnám, vrazil jeho příliš malé nohy v neforemných botách do záchodové mísy a spláchl jednou, dvakrát, zacpávaje mu současně ústa toaletním papírem.

Ponořen do těchto představ, reagoval, když stanuli na chladných dlaždicích vstupní haly, na Welchova slova, že si skočí do pracovny, která byla ve druhém poschodí, pro „brašnu“, pouze zasněným úsměvem. Pak, zatímco na něj čekal, se věnoval úvahám, jak mu připomenout, aniž vyvolá na jeho tváři strnulý výraz údivu, že ho Welch pozval k sobě na venek k svačině. Dohodli se, že pojedou ve čtyři hodiny Welchovým vozem, a nyní byly čtyři deset. Dixonovi se svíral žaludek, když si uvědomil, že se u nich bude muset setkat s Margare-

tou, se kterou měl poprvé od té doby, co se zhroutila, smluvenou na večer schůzku. Snažil se obrátit pozornost k Welchovi a jeho zlozvykům při řízení vozu a zkusil čelit rostoucím obavám zlostí, netrpělivě poklepávaje nohou a hvízdaje. Dařilo se to však pět vteřin nebo o něco méně.

Jaká bude, až se octnou spolu sami? Bude vesele předstírat, že zapomněla nebo že si neuvědomila, kolik času uplynulo od posledního setkání, aby nabrala výšku před střemhlavým útokem? Nebo bude tichá, tragická, naoko zcela lhostejná, aby ho donutila klopýtat od jedné trapné věty ke druhé až k slibům a omluvám? Ať tak nebo tak, výsledek bude stejný: nakonec mu položí jednu z těch otázek, na které nelze ani odpovědět, ani se jim vyhnout, nebo dojde z její strany k strašlivému vyznání, k nějakému prohlášení, které, ať už řečeno záměrně nebo ne, svého záměru dosáhne přece. Do celé té záležitosti s Margaretou byl ostatně zatažen řadou ctností, kterých si u sebe nebyl nikdy vědom: slušností, přátelským zájmem, běžnou starostlivostí, dobromyslnou ochotou nechat do sebe strkat, potřebou s někým se spřátelit. Nejprve se zdálo celkem přirozené, že si lektorka pozvala pořadím mladšího, věkem však staršího kolegu na kávu, a bylo pouhou otázkou slušnosti, má-li její pozvání přijmout nebo ne. A pak, aniž věděl jak, se stal „tím, co chodí s Margaretou“ a uchází se o její přízeň navzdory Catchpolovi, postavě v pozadí a neurčité důležitosti. Před nějakými dvěma měsíci se mu zdálo, že si Catchpole vede celkem zdařile, že mu ulehčuje situaci a odsunuje ho do přijatelné úlohy poradce ve věcech taktiky; působilo mu dokonce zábavu předpokládat, že je do osnování jednotlivých tažení zasvěcen. Ale z ničeho nic ji Catchpole pustil, a to dokonce rovnou jemu do klína. V takové situaci byl jeho osud jako jediného terče odzbrojujících otázek a vyznání jednoznačný.

Ty její otázky... Ačkoliv měl Dixon příští cigaretu plánovanou až na pět hodin, zapálil si, když si vzpomněl na první sérii, která mu byla položena před šesti nebo více měsíci; bylo to za-

čátkem prosince, sedm nebo osm týdnů po jeho nástupu na školu. „Chodíte mě rád navštěvovat?“ zněla, pokud si pamatoval, první otázka a bylo stejně lehké jako pravdivé odpovědět „Ano“. Pak následovaly dotazy jako „Myslíte, že si rozumíme?“ a „Jsem jediná dívka, kterou tady znáte?“ A když s ní šel tři večery za sebou: „Budeme se takhle vidět často?“ Tehdy se zrodily jeho první starosti, i když předtím a ještě nějaký čas potom si myslel, že taková přímost a otevřenost pozoruhodně zjednodušuje obtížné styky s ženami. A zdálo se, že totéž platí pro vyznání: „Jsem s vámi tak ráda!“, „Obyčejně si s muži nerozumím,“ a „Nesmějte se mi, ale myslím, že ředitelství mělo ohromný nápad, když vás přijalo.“ Tehdy mu do smíchu nebylo, ani teď. Co bude mít asi dnes večer na sobě? Dokázal už celkem pochválit všechno, až na zelené šaty s kašmírovým vzorem ve spojení se sametovými mokasíny.

Kam se ztratil Welch? Jeho nepředvídatelná unikavost byla všeobecně známá. Dixon se vrhl vzhůru po schodech, proběhl kolem pamětních desek a dlouhými opuštěnými chodbami, ale malá nízká pracovna byla prázdná. Seběhl zadním schodištěm, ústupovou cestou, které často sám použil, a vrazil na profesorskou toaletu. Tam stál Welch, tajuplně skloněný nad umyvadlem. „Už vás mám,“ zvolal Dixon bodře. „Myslel jsem, že jste odjel beze mne.“ Pak dodal málem pozdě: „Pane profesore.“

Welch zdvihl úzký obličej zkřivený údivem. „Odjel?“ otázal se. „Vy...“

„Jedu k vám na čaj,“ oznámil Dixon. „Domluvili jsme to v pondělí při kávě v klubovně.“ Zahlédl svou vlastní tvář v zrcadle a byl překvapen, s jakou horlivostí se snaží vyjadřovat přátelské city.

Welch otřepával s rukou kapky vody a zastavil se uprostřed pohybu. Vypadal jako africký divoch, kterému byl předveden jednoduchý kouzelnický trik. Řekl: „Při kávě?“

„Ano, v pondělí," odpověděl mu Dixon, zastrčil ruce do kapes a sevřel pěsti.

„Aha," řekl Welch a poprvé pohlédl na Dixona: „Aha. Řekli jsme dnes odpoledne?" Obrátil se k pruhovanému ručníku visícímu na zdi a začal si pomalu utírat ruce, pozoruje přitom Dixona s velkou bedlivostí.

„Ano, pane profesore. Doufám, že se vám to dosud hodí."

„Hodí, hodí," řekl Welch nepřirozeně tichým hlasem.

„Dobře," řekl Dixon, „budu se těšit," a vzal si z věšáku na zdi svůj špinavý starý plášť do deště.

Welch byl stále ještě trochu v transu, ale zřejmě se rychle probíral a celkem brzy se mu podařilo vzít si „brašnu" a nasadit si na hlavu sportovní klobouk ze zmačkaného tvídu. „Pojedeme mým vozem," navrhl.

„Výtečně."

Když vyšli před budovu a zahnuli na cestu, zamířili k parkovišti, kde byl jeho vůz mezi několika ostatními. Dixon zůstal stát a tupě se rozhlížel, zatímco Welch hledal po kapsách klíčky.

Před nimi se rozprostíral špatně udržovaný trávník, sahající ke zbytkům železného plotu, za kterým byla Univerzitní ulice a městský hřbitov, tvořící spojitost, jež byla pramenem několika místních vtipů. Přednášející s velkou oblibou chválili studentům poměrně vyšší vnímavost „posledního semestru na druhé straně ulice", zatímco přirovnání činnosti hrobníka a mistrů vysokého učení se nabízelo i širšímu okruhu, než byli studenti.

Zatímco se Dixon rozhlížel, jel kolem autobus, pomalu stoupající v mírném květnovém slunci do vrchu, cestou k malému
městečku, kde bydleli Welchovi. Dixon se v duchu vsadil, že

tam dorazí před nimi. V jednom z oken nad jeho hlavou začal někdo hřímavým hlasem zpívat; znělo to jako - a pravděpodobně to skutečně byl - Barclay, profesor hudby.

O minutu později byl již Dixon usazen, naslouchaje řinčení jakoby ochraptělého zvonku, zatímco Welch tahal za startér. Skončilo to kvílivým jekem, který jako by vycházel ze všech součástek vozu. Welch se pokusil znovu; tentokrát dosáhl dojmu velikého množství pivních lahví, postrkovaných po dláždění. Dřív než mohl Dixon učinit víc než mimovolně zavřít oči, byl přitlačen k opěradlu sedadla a hořící cigareta mu vypadla z ruky kamsi do temného kouta podlahy. S prudkým drcením písku pod koly vyrazil vůz z klidové polohy k okraji trávníku, přes který se Welch hladce přehoupl a zamířil po cestě k bráně.

Pohybovali se krokem s motorem běžícím na nejvyšší obrátky a způsobili, že skupina studentů, většinou se žlutozelenými univerzitními šálami kolem krku, se otočila a zírala za nimi zpod malého přístřešku vedle vrátnice, kde byly vyvěšeny sportovní zprávy.

Stoupali Univerzitní ulicí, držíce se středu vozovky. Marné troubení nákladního auta za nimi přinutilo Dixona, že vrhl kradmý pohled na Welche, na jehož tváři, jak zjistil s nadšením, byl výraz klidné sebejistoty kormidelníka na rozbouřeném moři. Dixon znovu zavřel oči. Doufal, že až se Welch prokouše druhou výměnou rychlosti, která na něj dosud čekala, obrátí se rozhovor k jinému než školnímu předmětu. Dokonce se mu zdálo, že by raději slyšel ještě něco o hudbě nebo o Welchových synech, o zženštilém literátovi Michalovi a vousatém malíři a pacifistovi Bertrandovi, které mu popsala Margaret. Ale ať se stočil rozhovor kam chtěl, Dixon věděl, že dříve než cesta skončí, bude jeho obličej zvrásněný a skleslý jako starý pytel úsilím usmívat se a projevovat zájem a promluvit několik přípustných slov, úsilím udržet se v rovnováze mezi únavnou beznadějností a divokou zuřivostí.

„Jo... poslyšte... Dixone.“

Dixon otevřel oči, pokoušeje se polovinou obličeje odvrácenou od Welche dělat co mohl, aby předem ulevil svým pocitům.
„Ano, pane profesore?“

„Myslel jsem na ten váš článek.“

„Skutečně? Já opravdu...“

„Máte už nějakou zprávu od Partingtona?“

„Ano, totiž jestli se pamatujete, poslal jsem mu ho a Partington mi sdělil, že vzhledem k záplavě ostatního materiálu...“

„Co?“

Dixon snížil hlas pod hranici průměrného křiku nutného k přehlušení vozu, pokoušeje se nějakým způsobem neupozorňovat na Welchovu zapomnětlivost, a tím chránit sám sebe. Nyní však musel zařvat: „Už jsem vám řekl, že nemá místo.“

„Nemá? Tak on nemá? Samozřejmě, dochází jim nesmírná... nesmírná spousta článků. Ale přece, myslím, že kdyby se jim něco skutečně líbilo, že by... že... poslal jste to ještě někomu jinému?“

„Ano, tomu Catonovi, který inzeroval *vT. L. S.* před několika měsíci. Začíná vydávat nový historický měsíčník s mezinárodním zaměřením nebo co. Myslel jsem, že bude nejlepší dlouho s tím nečekat. Koneckonců, nový časopis toho nemůže mít tolik v zásobě jako všechny ty, kam jsem...“

„Tak, tak, nový časopis stojí za pokus. Právě nedávno jeden takový inzeroval v *Times Literary Supplement*, Paton nebo jak se ten šéfredaktor jmenoval. Měl byste se u něho pokusit, když se zdá, že v žádném zaběhnutém časopise nemají místo pro vaše... snahy. Počkejte; jaký že jste tomu dal název?“

Dixon se díval okénkem na pole ubíhající podél silnice, jasně zelená po deštivém dubnu. Nebyl to onen dojem dvojexpozice, který mu vzal řeč, protože takové případy byly běžnou výbavou Welchových rozhovorů; děsil se, že bude muset vyslovit název svého článku. Byl to dokonalý název tím, jak v kostce vystihoval jeho puntičkářskou bezmyšlenkovitost, pohřební průvod uspávajících podrobností a zdánlivé světlo, které článek vrhal na problémy, které nebyly problémem. Dixon četl nebo alespoň začal číst desítky podobných článků, ale z žádného na něj nečišelo tolik samolibosti a důležitosti jako z jeho vlastního. „Obrátíme-li svou pozornost k tomuto neprávem opomíjenému aspektu," začínal. K tomuto jak opomíjenému aspektu? K tomuto neprávem jakému aspektu? K tomuto neprávem opomíjenému čemu? Že tohle všechno mohl vymyslet a rukopis neroztrhat a nehodit do ohně, mu dokazovalo, že je pravděpodobně daleko větším pokrytcem a bláznem, než myslel. „Jak to vlastně bylo", napodobil Welche, předstíraje usilovné vzpomínání: „Aha, *Ekonomické vlivy vývoje techniky stavby lodí mezi rokem 1450 až 1458.* Ano, tak nějak..."

Neschopen dokončit větu, ohlédl se znovu nalevo, kde se střetl s lidskou tváří, zírající na něj ze vzdálenosti patnácti centimetrů. Tvář se vůčihledně plnila zmatkem a náležela řidiči nákladního auta, které se Welch rozhodl předjet v ostré zatáčce mezi dvěma kamennými zdmi. Právě nyní se vřítil do zorného pole obrovský autobus, jedoucí proti nim. Welch poněkud zpomalil, tak aby byli dosud po boku nákladního auta, až k nim autobus dorazí, a prohlásil: „Myslím, že by to mohlo být dobré."

Dříve, než se Dixon stačil schoulit do klubka nebo jen sundat brýle, nákladní auto zabrzdilo a zmizelo, řidič autobusu, mocně otvírající a zavírající ústa, přitiskl nějak své vozidlo k protější zdi a jejich vůz s ohlušujícím rachotem vyrazil na rovnou silnici. Dixon, ačkoliv byl vcelku rád, že vyvázli, zároveň cítil, že by byl rozhovor býval vhodně zakončen Welcho-

vou smrtí. Tento jeho pocit vzrostl, když Welch pokračoval: „Na vašem místě, Dixone, bych podnikl všechny kroky, aby někde ten článek během příštího měsíce přijali. Samozřejmě, že z čistě odborného hlediska nemohu soudit...“ Pak rychleji: „...já přece nemohu vědět, jestli je dobrý nebo ne. Nikdo se mě nemůže zeptat: „Stojí ten Dixonův článek za něco?," když ho nemohu posoudit z odborného hlediska. Ale kdyby například vyšel ve vědeckém časopise, pak ovšem..., jenže vy sám, vy taky nevíte, jestli za něco stojí nebo ne, jak byste mohl?“

Dixon naopak byl přesvědčen, že má v tomto bodě naprosto jasno z několika hledisek. Jednak mohla být jeho hodnota vyjádřena stručným a poměrně neslušným podstatným jménem; z jiného hlediska se hodnota rovnala množství zuřivé dokumentace a fanatické nudy, vynaložené k jeho napsání; mimo to se jeho cena rovnala jeho cíli: odstranění „špatného dojmu“, který učinil na profesorský sbor, a to zejména na členy vlastní katedry. Řekl však: „Ne, samozřejmě že ne, pane profesore.“

„To je to, Faulknere, chápete, že je pro vás důležité, aby se ukázalo, že za něco stojí. Rozumíte, ne?“

Přes chybné oslovení (Faulkner byl jeho předchůdce) Dixon rozuměl a přisvědčil. Proč vlastně udělal špatný dojem? Nejpravděpodobnějším důvodem bylo, podle jeho soudu, že přivodil během prvního týdne lehké zranění profesoru angličtiny. Onen muž středních let, absolvent jedné z cambridgeských kolejí, stál na schodech před hlavní budovou, když Dixon, vracející se z knihovny, prudce kopl do malého kulatého oblázku, ležícího na asfaltové cestě. Kámen, dříve než opsal celou balistickou křivku, zasáhl profesora angličtiny ze vzdálenosti patnácti metrů těsně pod levým kolenem. Dixon zíral v němém údivu; dát se na útěk nemělo smysl. Nejbližší úkryt byl daleko mimo jeho dosah. V okamžiku se obrátil a vykročil směrem k hlavní bráně, i když si uvědomoval, že byl jedinou možnou veličinou, schopnou uvést kámen do pohybu. Ohlédl se a spat-

řil profesora angličtiny kroutícího se na jedné noze a dívajícího se za ním. Jako vždycky při takových příležitostech se chtěl omluvit, ale v rozhodujícím okamžiku pocítil příliš velký strach.
Totéž se stalo, když o dva dny později na první schůzi fakulty procházel za kvestorovou židlí, klopýtl a odkopl židli právě ve chvíli, kdy na ni měl tento dosednout. Varovný výkřik kvestorova tajemníka sice odvrátil úplnou katastrofu, ale Dixon si dodnes pamatoval výraz na tváři postavy ztuhlé do písmene S. Pak následovala disertační práce napsaná pro Welche jedním z posluchačů nejvyššího ročníku, obsahující, lépe řečeno skládající se z hanlivých zmínek o knize vydané, jak se ukázalo, bývalým Welchovým žákem. „Ptal jsem se ho, kde mohl proboha tyhle nesmysly nabrat, chápete, a řekl mi, že to má všechno z vaší přednášky, Dixone. Tedy, upozornil jsem ho, pokud možno taktně...“

Mnohem později Dixon zjistil, že kniha byla napsána na Welchův popud a zčásti dokonce pod jeho vedením. Všechny tyto skutečnosti byly uvedeny zcela jasně v závěrečné kapitole, ale Dixon, jehož zásadou bylo číst z jakékoliv knihy pokud možná nejméně, přirozeně nic takového nečetl a skutečnost mu objasnila teprve Margaret. Došlo k tomu, pokud se mohl pamatovat, ráno toho dne, kdy se Margaret večer pokusila o sebevraždu uspávacími prášky.

Když na něj Welch zahulákal jakoby z veliké dálky: „Povídám, Dixone,“ obrátil se k němu s opravdovou žádostivostí. „Ano, pane profesore?“ Oč lepší bylo cokoliv, co mohl poskytnout Welch, než co mohly poskytnout myšlenky na Margaretu - radosti, kterých stejně bude zakrátko okoušet v jejich skutečné podobě.

„Myslel jsem si, jestli byste k nám nechtěl příští víkend na... na víkend. Bude to asi docela dobrá zábava. Přijede několik známých z Londýna, víte, našich a mého syna Bertranda. Bertrand přijede taky, nebo alespoň se pokusí, chápete, záleží

na tom, jestli bude s to se uvolnit. Chceme uspořádat malý program, trochu komorní hudby a tak. Pravděpodobně požádáme i vás, abyste přiložil ruku k dílu a s něčím nám pomohl.“

Vůz se hnal po rovné prázdné silnici. „Děkuji, velice rád,“ řekl Dixon, umiňuje si, že musí donutit Margaretu, aby provedla zpravodajský průzkum pravděpodobných možností, o jakou pomoc by mohl být požádán.

Welch se zdál touto ochotou příjemně rozjařen. „Výborně,“ řekl takřka procítěně. „A nyní bych s vámi rád pohovořil o něčem, co se týká univerzity. Mluvili jsme s rektorem o týdnu veřejných přednášek na konci semestru. Chtěl by, aby něčím přispěla i historická katedra, chápete, a tak jsem si vzpomněl na vás.“

„Opravdu?“ K tomu byly přece na škole osoby povolanější.

„Ano. Napadlo mě, že byste si snad rád vzal na starost večerní přednášku, kterou má dodat naše katedra, můžete-li.“

„Myslím, že bych to zkusil docela rád, jestli se vám zdá, že to svedu,“ přiměl se Dixon k odpovědi.

„Představoval jsem si něco jako ‚Blažený věk alžbětinské Anglie.‘ Nic moc těžkého a ne moc... ne moc... myslíte, že byste dal něco v tom smyslu dohromady?"

DVĚ

„A pak, právě než to přišlo, mně najednou začalo být všechno jedno. Držela jsem se prázdné lahvičky jako tonoucí, já nevím, jako posledního stébla života. Ale za chvíli už jsem se nebránila, už jsem nelitovala, že to končí; byla jsem strašlivě unavená, strašně. Kdyby mnou byl někdo zatřásl a řekl mi: „Probuď se, vrať se," myslím, že bych se byla alespoň snažila dostat se z toho zpátky. Ale nikdo to neudělal, a tak jsem si jen myslela, už je to jedno, teď přijde konec, na ničem nezáleží. Zvláštní pocit.“ Margaret Peelová, malá, tenká, obrýlená, vyzývavě namalovaná, pohlédla na Dixona s neurčitým úsměvem. Kolem nich šumělo půl tuctu útržkovitých rozhovorů.

„Jak o tom můžete takhle klidně mluvit, máte vyhráno,“ řekl. Protože neodpověděla, pokračoval: „Co se stalo pak? Nebo se nepamatujete? Ale jestli nechcete, samozřejmě mi to povídat nemusíte.“

„Ne, mně to nevadí, a když vás tím nebudu nudit...“ Její úsměv se o něco zpřesnil. „Ale nevyprávěl vám Wilson, jak mě nalezl?“

„Wilson? Aha, ten co bydlí pod vámi? Ano, povídal, že u vás strašně hlasitě hrálo rádio a že si šel nahoru stěžovat. Co vás to napadlo, nechat rádio hrát?“ Pocity, vyvolané v něm první částí Margaretina vyprávění, takřka vyprchaly a byl schopen jasnějšího uvažování.

Upřela pohled do poloprázdné místnosti baru. „Na mou duši nevím,“ řekla. „Myslím, že to bylo něco jako přání slyšet kolem sebe nějaký hluk, zatímco... zatímco to se mnou končilo. V pokoji bylo takové hrozné ticho.“ Otřásla se a pak řekla rychle: „Je tu chladno, nemyslíte?“

„Můžeme si přesednout, jestli chcete.“

„Ne, to nevadí; to jenom ten průvan, jak se otevřely dveře... Ano; potom. Myslím, že jsem dost brzy pochopila, co se děje a kde jsem a vůbec. A co se mnou dělali. Myslela jsem si, panebože, hodiny a hodiny zle od žaludku, jak to vydržím? Ale samozřejmě že jsem pořád omdlévala, znovu a znovu; koneckonců je to tak lepší. Když jsem byla jakžtakž při vědomí, to nejhorší jsem měla za sebou, alespoň co se týče pocitů. Samozřejmě, byla jsem strašlivě slabá; pamatujete si, ne... ? Ale všichni byli ke mně úžasně milí. Člověk by si myslel, že mají dost starostí s těmi, kdo se dostali do nemocnice bez vlastní viny. Pamatuji se, jaký jsem měla strach, že zavolají policii a dají mě převézt na policejní oddělení - existuje vůbec policejní nemocnice, Jamesi? -, ale chovali se prostě nádherně; nemohli být laskavější. A pak jste mě přišel navštívit vy a celá ta hrozná věc se mi zdála jako neskutečná. Ale vypadal jste strašně," zasmála se, začala se pohupovat na vysoké barové stoličce, objala si rukama koleno a sametový mokasín jí visel vyzutý s paty. „Vypadal jste, jako byste pozoroval nějakou příšernou, hrozivou operaci, bílý jako křída a s takovými... s kruhy pod očima...," potřásla hlavou, stále se ještě tiše smála a přetáhla si svetr přes ramena zelených šatů s kašmírovým vzorem.

„Já? Opravdu?" zeptal se Dixon. Vědomí, že toho rána vypadal úměrně svým pocitům, ho uspokojilo; pak mu bylo znovu bídně, když si dodal odvahy k poslední povinné otázce. Poslouchal minutu nebo dvě na půl ucha, zatímco Margareta popisovala, jak k ní paní Welchová byla hodná, když si ji vzala z nemocnice na rekonvalescenci. Nepochybně se k ní opravdu chovala velice laskavě, i když jindy, zejména kdykoliv veřejně nesouhlasila se svým mužem, byla jedinou žijící bytostí, schopnou vyvolat v Dixonovi sympatie k jeho osobě. Vcelku však bylo mrzuté slyšet o její laskavosti; znamenalo to únavným způsobem specifikovat všeobecnou nechuť. Nakonec řekl Dixon tichým hlasem, když se předtím zhluboka napil: „Nemusíte odpovídat, když nechcete, ale... už jste s tím skončila, že? Myslím jako, nenapadlo by vás udělat to znovu?"

Rychle vzhlédla, jako by byla takovou otázku očekávala, ale nedovedl rozeznat, má-li z ní radost nebo ne. Pak otočila hlavu a všiml si, jak má tvář a bradu vyhublou. „Ne, asi bych to už neudělala^ řekla. „Už o něj nestojím; už mi na něm nezáleží tak ani tak. Dokonce mi teď celá věc připadá strašlivě hloupá.“

Dixon usoudil, že jeho obavy, se kterými hleděl vstříc dnešnímu večeru, byly směšně nemístné. „Dobře,“ řekl srdečně. „Dal o sobě od té doby vědět nebo co?“

„Ne, vůbec ne, dokonce ani nezatelefonoval. Zmizel beze stopy. Jako by byl nikdy neexistoval - co se nás dvou týče. Asi má plné ruce té své slečny, jak mi ostatně naznačil.“

„Tohle že řekl?“

„Samozřejmě. Vážený pan Catchpole nebyl z těch, kdo chodí dlouho kolem horké kaše. Počkejte. Možná že si vzpomenu, jak to doslova povídal: „Jedu s ní na čtrnáct dní do severního Walesu. Přišel jsem vám to oznámit." V tom ohledu byl rozkošně upřímný, Jamesi; po všech stránkách rozkošný člověk.“

Znovu otočila hlavu a tentokrát byly zřetelně viditelné šlachy na jejím krku a jednotlivé kosti, ke kterým se upínaly. Pocítil prudký zmatek, který vzrostl, když si uvědomil, že neví, co by odpověděl. Jako by hledal vhodná slova, prohlížel si její obličej, uvědomuje si chomáčky hnědých vlasů, které jí visely přes drátky brýlí, rýhu ve tváři, která sahala ještě do větší blízkosti očního důlku než dříve (nebo se mu to jen zdálo?), a lehký, ale z tohoto pohledu neomylně viditelný zatrpklý sklon úst. Nic, co by rozdmýchalo konverzaci; sáhl pro cigarety, ale než mohl jejich prostřednictvím zasáhnout do situace, otočila se na něj s úsměvem, ve kterém ke své nelibosti rozpoznal uspokojení z vědomí statečnosti.

Vyprázdnila rychlým, takřka radostným pohybem svou sklenici. „Objednej mi pivo,“ řekla. „Večer teprve začíná.“

Zatímco se snažil upoutat pozornost číšnice, uvažoval Di-

xon nejprve, kolik dvanáctek bude muset celkem zaplatit, a pak, proč Margaret, které šel plný lektorský plat dokonce i po celou dobu její nemoci, byla tak málokdy ochotná zaplatit někdy za něj. A konečně, ačkoliv to bylo již méně příjemné, myslel na jitro onoho dne, kdy Margaret požila smrtící dávku uspávacích prášků. Neměl celé dopoledne na univerzitě co dělat, teprve odpoledne ho čekal dvouhodinový seminář a Margaret měla od deseti volno. Když vypili po šálku kávy za sedm pencí v nedávno otevřené a nyní vzkvétající restauraci, zašli do lékárny, kde si chtěla koupit několik drobností. Jednou z nich byla nová lahvička prášků pro spaní. Pamatoval si přesně, jak se tvářila, když vložila lahvičku v bílém zalepeném obalu do kabelky a obrátila se na něj: „Jestli nemáte dnes večer nic lepšího na práci, budu vařit asi tak v deset hodin čaj. Co kdybyste se přišel na chvíli podívat?“ Řekl, že přijde, a skutečně chtěl, ale když se přiblížila desátá, uvědomil si, že by si nestačil připravit na zítřek přednášku, nehledě na to, že se mu další podrobný rozbor případu Catchpole nezdál dostatečně lákavý. A pak, časně zvečera se Catchpole objevil u Margarety, oznámil jí, že s ní skoncoval, a kolem desáté spolykala celý obsah lahvičky. Kdyby tehdy přišel, říkal si Dixon již potisící, mohl jí v tom zabránit, nebo kdyby na to bylo bývalo pozdě, mohl ji dopravit do nemocnice nejméně o půldruhé hodiny dříve než Wilson. S úzkostí se odvrátil od představy, jak by to bylo dopadlo, kdyby se byl Wilson neodhodlal podívat se do jejího pokoje. Co se skutečně stalo, bylo neskonale nepříjemnější než cokoliv, co si toho rána mohl představit. Viděl ji pak až za týden nato, v nemocnici.

Zastrčil do kapsy osm pencí, které dostal zpět ze svých čtyř šilinků, a posunul jednu z vysokých sklenic před Margaretu. Seděli u baru ve výčepu hotýlku Pod dubem, který stál u silnice nedaleko Welchových. Dixon si vybral toto místo, protože doufal, že vytrvalé pojídání bramborových lupínků, kyselých okurek a červených, zelených a žlutých nakládaných cibulek poskytovaných zdarma vedením podniku částečně vyváží vy-

sokou cenu nápojů. Dal se do pojídání největší ze zbylých okurek, uvažuje při tom, jaké měl štěstí, že takové množství citových záležitostí bylo toho večera odbyto, aniž se k něčemu musel zavázat. Nezmínila se ani o jeho vytrvalé nepřítomnosti u Welchových, ani neutrousila žádnou zničující otázku nebo vyznání.

„Mimochodem, Jamesi," řekla Margaret, držíc úzkou a vysokou sklenici v ruce. „Chtěla bych vám poděkovat za vaši taktnost, kterou jste projevil za posledních čtrnáct dní. Bylo to od vás úžasně laskavé."

Dixon zmobilizoval veškeré duševní schopnosti. Protismysly, které zněly nevinně nebo dokonce příjemně, byly nejjistějším příznakem nadcházejícího útoku, tajuplní jezdci blížící se k povozu s nákladem zlata. „Nevěděl jsem, že bych se byl choval zvlášť taktně," řekl bezbarvým hlasem.

„Víte, to, jak jste se držel v pozadí. Byl jste jediný, kdo si dal práci, aby přišel na to, že bych asi raději neslyšela spoustu laskavých otázek. Věřil byste, že k paní Welchové přicházeli lidé z vesnice, o kterých v životě neslyšela, a ptali se jí, jak mi je? Docela nepochopitelné. Víte, Jamesi, byli ohromně laskaví, ale budu strašně ráda, až budu z toho domu venku."

Znělo to upřímně. Nebylo řídkým zjevem, že si tím způsobem vykládala některé z jeho nejlínějších a nejurážlivějších činů, i když ne tak často, jako si vykládala některé jeho projevy dobré vůle leností a urážlivostí. Možná že by se mu nyní podařilo zavést rozhovor na jiné pole. „Neddy mi povídal, že máte chuť dát se brzy do práce," řekl. „Samozřejmě, za chvíli máme na krku zkoušky, ale chcete něco dělat ještě předtím, než začnou?"

„Uvažovala jsem, že bych zašla alespoň jednou do každé posluchárny pro případ, že by potřebovali vyložit nějaké otázky. Totiž, jestli se vymýšlením otázek úplně nezhroutí. Ale víc v tomhle běhu dělat nebudu, až na bodování písemných prací,

samozřejmě. Ale skutečně mě dá do pořádku jedině, až vypadnu z Neddyho domu, ať to zní nevděčně jak chce.“ Přehodila si křečovitě nohu přes nohu.

„Jak dlouho tam chcete ještě zůstat?“

„Doufám, že nejvýš čtrnáct dní. Každopádně chci pryč před začátkem prázdnin. Záleží na tom, jak rychle si někde něco najdu.“

„Dobře,“ řekl Dixon, pociťuje, že se mu vrací dobrá mysl s příležitostí k poctivějšímu jednání. „V tom případě u nich budete o příštím víkendu.“

„Na Neddyho umělecký večer? Samozřejmě. Snad tam nebudete taky?“

„Právě. Dozvěděl jsem se to dnes odpoledne, cestou vozem. Proč, co je na tom k smíchu?“

Margaret se smála způsobem, který Dixon předběžně označil názvem „cinkot stříbrných zvonků“. Často se mu zdálo, že celé její chování není nic jiného než převádění takových názvů do skutečnosti, ale dřív nežli mohl vůči sobě nebo vůči ní pocítit dostatečné podráždění, pravila: „Víte, co na vás čeká, ne?“

„Vzdělaná společenská konverzace, alespoň doufám. S tím už bych si věděl rady. Něco horšího?“

Odpočítávala jednotlivé body na prstech. „Společné zpívání z not. Čtení divadelní hry. Předvádění mečového tance. Recitace. Komorní hudba. Pak ještě něco, ale to jsem zapomněla. Možná, že si za chvíli vzpomenu.“ Nepřestávala se smát.

„Nenamáhejte se, tohle už stačí. Proboha, je to docela vážné; Neddy konečně přichází o rozum. Sláva! A nikdo jim nepřijede.“

„To jste tedy, bohužel, na omylu. Jednak slíbil přijet nějaký člověk z třetího programu BBC a fotografové z *Picture Post.*

Pak několik vynikajících místních hudebníků, mezi nimi váš přítel Johns...“

Dixon přidušeně zavyl. „To nemyslíte vážně,“ řekl a vyprázdnil se staženým hrdlem sklenici. „To je nesmysl. Takové množství lidí přece nemůžou nacpat do domu. Bude se snad spát v zahradě? A co...“

„Podle paní Welchové jich většina přijde až v neděli. Ale na noc tam budou taky někteří, mimo vás. Johns přijede v pátek večer, pravděpodobně ho přivezou s vámi...“

„Spíš bych ho uškrtil, hada, než bych s ním vlezl do stejného...“

„Dobře, dobře, tak nekřičte. A taky přijede jeden ze synů se svou slečnou. Může být docela zajímavá; studuje balet, jak jsem slyšela.“

„Studuje balet? To existuje?“

„Zřejmě. Jmenuje se Soňa Loosmorová.“

„Ne, vážně? Jak tohle všechno víte?“

„Poslední týden se u Welchových nemluvilo o ničem jiném.“

„To si dovedu představit.“ Dixon začal hledat pohledem číšnici. „V tom případě mi snad můžete vysvětlit, proč pozvali mne.“

„Co se vás týče, výslovně se nezmiňovali o ničem. Jen tak, abyste se zúčastnil. Počítám, že tam bude práce dost.“

„Podívejte, Margareto, víte stejně dobře jako já, že neumím zpívat, že neumím hrát divadlo, že stěží umím číst a chválabohu, noty neznám vůbec. Ne, já vím, oč jde. V jistém smyslu dobré znamení. Neddy si chce vyzkoušet mé reakce na kulturu, jestli jsem osoba hodná té cti, aby vyučovala na univerzitě, chápete? Žádný, kdo nerozezná flétnu od dulciánu, nemůže

vyslovit nic závažného o ceně zatracených krav za vlády Eduarda III.“ Vložil si sedm nebo osm cibulek do úst a začal je chroupat.

„Vystavil vás přece kultuře už předtím, nebo ne?“

„V tak vysoké koncentraci, jakou chystá tentokrát, nikdy. Kristebože, co si myslí, že z toho bude? Proč to všechno dělá? Přece ne kvůli mně?“

„Má asi políčeno na nějaký článek nebo vysílání o zdejším osvětovém kroužku. Pamatujete se, s jakými nápady se vrátil po velikonocích z Manchesteru?“

„Snad nečeká, že mu na to někdo skočí?“

„Kdo ví, co si myslí doopravdy? Pravděpodobně je to jen záminka, aby mohl něco podnikat. Víte sám, jak rád tyhle věci organizuje.“

„Jestli to vím!“ řekl Dixon, pokoušeje se znovu upozornit na sebe čišnici. „Musíte vyslídit, co se na mne chystá. Abych mohl začít vymýšlet důvody, proč to nemůžu udělat.“

Položila svou ruku na jeho. „Spolehněte se na mne,“ řekla tichým hlasem.

Dixon se rychle zeptal: „Kde ale sebral toho člověka od BBC a ty chlapy z *Picture Posti* Někdo se o celou věc musí zajímat.“

„Mně se zdá, že se k oběma dostal přes Bertranda nebo snad přes jeho slečnu. Ale už o tom nemluvme. Nemůžeme hovořit o nás dvou? Máme si toho přece tolik co povídat, že?“

„Ano, ovšem,“ řekl, pokoušeje se vpravit do svého hlasu kamarádský tón. Vyndal krabičku cigaret, a zatímco dvě zapaloval a objednával další pivo, uvažoval o Margaretě a její schopnosti říkat bez předchozího varování nehoráznosti toho druhu. Byl by nejraději vyrazil neartikulovaný výkřik, vyběhl z baru a nezastavil se, dokud by nebyl v bezpečí autobusu, jedoucího

do města. I když byla, jak vděčně zpozoroval, umlčena sousedstvím číšnice, přesto Margaret dokázala udržovat tlak důvěrnými pohledy, dokonce kolenem, kterým se dotkla jeho. Převedl leknutí, jež se ho zmocnilo, v pohled vzhůru na hodiny visící nad barem. Tenká červená ručička svižně obíhala ciferník a vyvolávala iluzi rychle míjejícího času. Dvě další ručičky ukazovaly devět a pět minut.

Zatímco dostával nazpět, prohlížel si Dixon číšnici, která byla silná, tmavovlasá, s úzkým horním rtem a očima u sebe. Říkal si, jak se mu líbí a jak mnoho mají společného a jak by ho měla ráda a kolik by měla s ním společného, jen kdyby ho znala. S nejvyšším možným rozmyslem schoval drobné do kapsy, vztáhl ruku a zatřásl balíčkem od cigaret, který někdo nechal ležet na pultě. Byl však prázdný. Margaret vedle něho hluboce vzdychla, což pravidelně předcházelo nejhoršímu vyznání. Čekala, dokud na ni nemusel pohlédnout, a pravila: „Dnes večer máme jeden k druhému tak ohromně blízko, Jamesi.“ Muž s tlustým obličejem, který seděl na druhé straně, se otočil a překvapeně jí zíral do tváře. „Všechny přehrady jsou konečně pryč, že?“ otázala se.

Nenalézaje odpověď, Dixon zvolna přikyvoval očekávaje, že jakési neviditelné obecenstvo propukne v nadšený potlesk. Co by byl v tu chvíli dal za prudkou dávku vzteku nebo pohrdání, které ho jedině mohlo zbavit ochromujícího pocitu odpovědnosti!

Konečně sklopila oči, jako by se byla oddala pátrání po cizích tělesech ve svém pivu. „Je to dokonce víc, než jsem doufala.“ Po další pomlce pokračovala ostřejším hlasem: „Nemůžeme si jít sednout někam víc... do ústraní?“

Dixon řekl, že je to dobrý nápad, a tak přešli místnost, která se začínala plnit, a uchýlili se do prázdného kouta. Nežli se posadili, omluvil se a šel na záchod.

Myslel na to, jak by bylo pěkné, kdyby se mohl vzdát své

dvojí úlohy prostředníka a navždy zmizet. Pět minut by úplně stačilo na postupně formulovanou telefonickou zprávu Welchovi a stručné oznámení Margaretě. Pak by si šel zabalit několik kusů šatstva a chytil by vlak v deset čtyřicet do Londýna. Zatímco stál na špatně osvětleném záchodě, zjevil se mu až nesnesitelně skutečný obraz, který pronásledoval jeho představivost od té chvíle, kdy nastoupil své místo na škole. Zdálo se mu, že hledí z tmavého pokoje přes opuštěnou postranní uličku kamsi do dálky, kde se proti jasnému západu večerního nebe rýsuje řada střech a komínů jako vystřižených z plechu. Malý dvojitý mráček pluje zvolna zprava doleva. Představa nebyla pouze zraková, protože měl i pocit, jako by mu v uších zněl tichý, nepopsatelný šum, a cítil s bezdůvodným přesvědčením snícího člověka, že někdo vstoupí do pokoje, kde se mu zdálo, že je, a že to bude někdo, koho znal v duchu, ale ne ve skutečnosti. Byl si jist, že je to obraz Londýna, stejně jako si byl jist, že to není žádná londýnská čtvrť, kterou kdy navštívil. V celém životě nezažil v Londýně víc než dvanáct večerů. Proč tedy, uvažoval, bylo jeho přirozené přání přestěhovat se z venkova do města zostřováno a upřesňováno tímto letmo zhlédnutým výjevem?

Vyšel ze záchodu pohroužen do úvah, zapomenuv za sebou zavřít dveře, které byly vybaveny tlakovým pístem, zpomalujícím jejich pohyb. Protože však válec neznámý pachatel odšrouboval, dveře za ním prudce zabouchly a minuly pouze o několik milimetrů jeho patu. Zvukový efekt v krátké a úzké chodbě se rovnal odpálení těžkého polního děla. Zdálo se mu, že zaslechl chraptivý výkřik leknutí, přicházející zvnitřku sálu. Ted, víc než kdy jindy, byl vhodný okamžik, aby vyrazil do ulic a nevrátil se. Ale hospodářská nutnost spolu s milosrdenstvím tvoří velice silnou dvojici popudů; ve spojení se strachem, který je obyčejně doprovází, se ukázaly nepřemožitelné. Vrátil se vyleštěnými dveřmi do výčepu Pod dubem.

TŘI

„Promiňte, pane Dixone, měl byste na okamžik čas?“ Dixon udělal nejprve obličej člověka střeleného do zad, načež se zastavil a obrátil se. Vycházel z univerzitní budovy po skončené přednášce, a tudíž spěchal: „Prosím, pane Michie?“ Michie, s ježatým knírem, byl jedním z demobilizovaných studentů. Za války velel tankové jednotce u Anzia v době, kdy Dixon sloužil jako četař u letectva v západním Skotsku. Dostihl Dixona blízko vrátnice u hlavní brány. Jako obvykle budil dojem, že se snaží svým chováním něco zakrývat, ačkoliv Dixon nemohl nikdy s jistotou určit, co to je. Chvíli čekal, načež pravil: „Máte již sestavený program přednášek, pane profesore?“ Byl jediným studentem, který ho nazýval panem profesorem, a zřejmě vyhrazoval titul výhradně jemu.

„Aha, program,“ řekl Dixon, snaže se získat čas. Připravený ho ještě neměl.

Michie předstíral, že pokládá svou otázku za nedostatečně jasnou. „Víte, rozvrh látky pro náš nepovinný předmět v příštím semestru. Slíbil jste, že ho naklepete a rozdáte nejvyšším ročníkům, jestli se pamatujete.“

„Ano, kupodivu si vzpomínám,“ řekl Dixon a pak se ovládl. Jen Michieho nepopuzovat! „Mám to už doma hotové, ale ještě jsem nedal materiál opsat. Pokusím se mít všechno do začátku příštího týdne, jestli vám to stačí.“

„Naprosto, pane profesore,“ řekl Michie a knír se mu zachvěl úsměvem. Vykročil směrem k bráně, nespouštěje z Dixona oči, pokoušeje se, jak se zdálo, aby společně vyšli na ulici. V jedné ruce pohupoval aktovkou, naditou četbou na sobotu a neděli. „Co kdybych se u vás zastavil a vyzvedl si to?“

Dixon se vzdal naděje na náskok a dovolil mu, aby s ním kráčel k bráně. „To by šlo," řekl. Zuřivost v něm vzplanula jako zapomenutá kotleta na grilu. Sestavit program si ovšem vymyslel Welch; kandidáti nejvyššího semestru historie si ho měli přečíst a „uvážit, mají-li zájem" věnovat se novému předmětu spíš než obvyklým nepovinným předmětům, které přednášeli ostatní profesoři katedry a ze kterých se pak psala jedna z osmi disertací požadovaných k absolutoriu. Bylo jasné, že čím více studentů projeví o Dixonův předmět „zájem", tím lépe. Stejně jasné bylo, že příliš velký počet zájemců by znamenal, že počet studentů „zajímajících se" o Welchův nepovinný předmět by poklesl měrou, která by se Welche mohla dotknout. V posledním semestru, čítajícím devatenáct studentů, a na katedře, kde jich bylo šest, se zdálo celkem bezpečné pokusit se získat tři. Až dosud jediné úsilí, které Dixon svému nepovinnému předmětu věnoval vyjma hluboké nenávisti, bylo, že se snažil získat pro sebe tři nejhezčí dívky v semestru, z nichž jedna chodila s Michiem, a to tak, aby se Michie sám kursu nezúčastnil. Vzhledem k Dixonově nechuti myslet na práci vůbec byla potřeba udržovat Michieho od těla dalším důvodem, proč v něm rozhovor vyvolával prudké pocity nelibosti.

„Které jsou hlavní body, pane profesore, jestli vás tím neobtěžuji?" zeptal se Michie, když zabočili do Univerzitní ulice.

Dixona to obtěžovalo, ale řekl: „Budu klást hlavní důraz na sociální stránku." Pokoušel se nemyslet přímo na oficiální titul předmětu, který zněl „Život a kultura středověku". „Chtěl bych začít například pojednáním o univerzitě jako společenském faktoru." Vědomí, že vyslovil větu, která neznamená zhola nic, bylo pro něj alespoň částečnou útěchou, že ji vůbec řekl.

„Jak se zdá, nemáte v úmyslu zabývat se rozborem scholastiky, pokud jsem správně rozuměl."

Tato otázka byla jasným příkladem toho, proč Dixon nechtěl mít Michieho ve svém kursu za žádných okolností. Michie hodně věděl, nebo alespoň dělal takový dojem, a to bylo stejně zlé. Jedním z oborů, ve kterém se vyznal nebo dělal, že se vyzná, byla scholastika. Dixon je četl, slyšel a dokonce toho slova užíval nejméně desetkrát denně, aniž se v něm vyznal, ačkoliv dělal dojem, že by se vyznat mohl. Bylo mu však jasné, že by daleko nedošel s předstíráním, že zná význam slova scholastika a stovky dalších, kdyby se měl o nich pouštět s Michiem do debat a odpovídat mu na jeho otázky. Michie měl pozoruhodnou schopnost znovu a znovu ho zesměšňovat, a to bez nejmenšího varování. Ačkoliv bylo snadné vyvolat s ním disciplinární spor, například pro nedodaný referát, Dixon se tomu bránil z obavy, že by byl Michie schopen postavit si hlavu a studovat život a kulturu středověku z pouhé zlomyslnosti a z touhy zničit ho. Z toho důvodu musí být Michiemu přístup do kursu zatarasen, ale s úsměvy politování, místo ranami a kopanci, které mu přísluší. Proto nyní Dixon pravil: „Ne, bojím se, že to žádné zvláštní sousto nebude. Lituji, ale nejsem povolán hovořit o učeném Tomáši Aquinském nebo o Scotovi.“ Nebyl to snad svatý Augustin?“

„Škoda. Bylo by docela zajímavé studovat, jak působily na lidské životy různé terciální degradace a vulgarizace filozofických doktrín.“

„Ovšem, ovšem,“ řekl Dixon a rty se mu začínaly třást. „Jenže to je spíš námět pro disertaci k doktorátu z filozofie než pro celkem povrchní kurs, nemyslíte?“

Michie, aniž tentokrát kladl nástrahy otázek, se zeširoka rozhovořil o tom, v čem souhlasí a v čem odporuje jeho názoru. Nakonec Dixon projevil lítost nad tím, že tak zajímavý pohovor musí skončit, a rozešli se na konci Univerzitní ulice. Michie zamířil do koleje a Dixon do svého podnájmu.

Zatímco Dixon spěchal postranními uličkami, prázdnými,

pokud práce v dílnách a úřadech neskončila, myslel na Welche. Byl by mu Welch navrhl, aby si připravil nepovinný předmět, kdyby ho nechtěl nechat dál na škole jako lektora? Stačilo nahradit jméno „Welch“ kterýmkoliv jiným a odpověď musela znít ne. Ale pokud jméno znělo ‚Welch‘, neexistovala žádná jistota. Ještě minulý týden, měsíc potom, co se mu zmínil o nepovinném předmětu, slyšel Welche, jak mluví s profesorem pedagogiky o „někom novém, šikovném“, koho hledá. Pět minut bylo Dixonovi velice zle; pak přišel Welch za ním a začal mu vykládat s výrazem naprosté upřímnosti, co by chtěl, aby Dixon probíral v příštím běhu s prvním ročníkem. Při této vzpomínce obrátil Dixon oči v sloup a vtáhl tváře tak, aby svému obličeji dodal výrazu vyhublého souchotináře, a hlasitě vzdychaje, kráčel přes sluncem zaplavenou ulici ke dveřím domu, kde bydlel.

Na mramorové desce bohatě rozvětveného secesního věšáku v předsíni leželo několik dopisů, jež přišly druhou poštou. Něco v obálce psané na stroji pro Alfréda Beesleyho, který byl členem katedry anglického jazyka; obchodní obálka, obsahující sázkové kupóny a adresovaná W. Aťkinsonovi, pojišťovacímu agentovi, o několik let staršímu, než byl Dixon; a ještě jedna obálka psaná strojem ‚J. Dickinsonovi‘, s londýnským razítkem. Zaváhal, ale pak ji otevřel. Uvnitř byl list v rychlosti vytržený z bloku, na kterém bylo několik řádek napsaných zeleným inkoustem. Pisatel bez dlouhého úvodu oznamoval, že se mu článek o stavbě lodí líbil a že ho při nejbližší příležitosti uveřejní. Napíše prý ještě jednou ‚co nejdříve‘ a podepsal se ‚L. S. Caton‘.

Dixon sňal z věšáku plstěný klobouk, který náležel Aťkinsonovi, nasadil si ho na hlavu a předvedl v úzké předsíni malý taneček. Teď bude pro Welche těžší ho vyhodit. Zpráva byla mimoto dobrá, povzbudivá; článek má nakonec přece jen nějakou cenu. Ne, to je příliš; znamenalo to však, že článek je takový, jaký má být, a ten, kdo ho dovedl jednou napsat, je

schopen napsat něco podobného znovu. Těšil se, že o tom řekne Margaretě. Vrátil klobouk na místo a vrhl zběžný pohled na časopisy, adresované Evanu Johnsovi, zaměstnanci rektorátu univerzity, ve volných chvílích hobojistovi. Na první stránce jednoho z nich byla otištěna velká, pečlivě provedená fotografie soudobého skladatele, o kterém se dalo předpokládat, že ho Johns obdivuje. Dixon dostal nápad, k jehož provedení byl ve své rozjařené náladě tím spíš nakloněn. Chvíli zůstal tiše stát a naslouchal, pak odešel po špičkách do jídelny, kde bylo prostřeno k čaji. Pracuje rychle a opatrně, začal pomocí měkké černé tužky měnit skladatelův obličej. Ze spodního rtu udělal řadu zažloutlých tesáků a přikreslil ještě jeden spodní ret, svislý a tlustší, než byl původní. Tváře zjizvil sečnými ranami, k rozšířenému chřípí přikreslil štětiny jako párátka a oči vylepšil tak, že vypouleně šilhaly ke kořenu nosu. Když připojil ježatou bradu a zakryl čelo bohatou ofinou, přidal ještě čínský knír a pirátské náušnice a právě položil časopisy na původní místo v předsíni, když zaslechl, jak někdo vstupuje domovními dveřmi. Za několik vteřin se již usmíval, protože někdo volal „Slečno Sutlerová“ týmž severním přízvukem, jako byl jeho, ale s východním zabarvením, na rozdíl od jeho západního. Vykročil a řekl: „Dobrý den, Alfréde.“

„Aha. Dobrý den, Jime.“ Beesley uspěchaně roztrhl svůj dopis. Dveře do kuchyně se otevřely a Dixonovi za zády se vynořila hlava slečny Cutlerové, jejich domácí, která zjišťovala, kdo je přítomen. Když se po této stránce uspokojila, usmála se a zmizela, Dixon se znovu obrátil k Beesleymu, který nyní četl dopis se zachmuřeným výrazem.

„Jdeme na čaj?“

Beesley přisvědčil a podal list psaný strojem. „Dobré zprávy na neděli.“

Dixon četl, že je Beesleymu projevován dík za jeho zájem, ale na místo že byl jmenován pan P. Oldham. „Škoda, Alfréde,

něco se snad ale ještě najde, ne?“

„Do října pochybuju, moc času už nezbývá.“

Usadili se ke stolu. „Hodně vám na tom záleželo?“ zeptal se Dixon.

„Jen pokud mi to umožňovalo dostat se od Freda Karna!“ Beesley tak obyčejně nazýval svého profesora.

„Pak vám asi na tom záleželo hodně.“

„Myslím, že ano. A co vy? Dal vám Neddy vědět, jaké máte vyhlídky?“

„Ne, nic nového. Ale právě jsem dostal dobrou zprávu. Ten Caton přijal můj článek o stavbě lodí.“

„Alespoň něco, že? Kdy vyjde?“

„To nepíše.“

„Tak? Kde máte ten dopis?“ Dixon mu ho podal. „Hm, s úpravou si moc hlavu nedělá, že? Aha... Potřeboval byste ale nějaké přesnější vyjádření.“

Dixon si pokrčením nosu posunul brýle. „Myslíte?“

„Proboha, Jime, samozřejmě! Přijmout jen tak něco naneurčito není nic platné. Článek by vám mohl klidně vyjít za dva roky, jestli vůbec. Ne, jen ho pěkně uvrtejte na určité datum, pak budete mít pro Neddyho opravdu něco v ruce. Dejte na mne.“ Protože si Dixon nebyl jist, jak dalece je Beesleyho rada rozumná a jak dalece pramení z pouhého zklamání, byl nakloněn vyčkávací taktice, ale do pokoje právě vstoupila slečna Cutlerová s čajem a jídlem na podnose. Měla na sobě jedny ze svých nejstarších černých šatů, které prosvítaly na několika místech její plné postavy. Usilovná snaha o tichou chůzi, rychlost a neomylnost pohybů jejích velkých zfialovělých rukou, malý úšklebek a oddychnutí, s kterým kladla jednotlivé předměty na stůl a přikazovala jim zachovat přísnou nehybnost,

její pohled skromně sklopený, to všechno působilo, že v její přítomnosti nemohl nikdo promluvit, leda k ní. Uplynulo již mnoho let od té doby, co se ze služebné stala bytnou, ale i když občas projevila překvapivě bohatý rejstřík vlastností náležejících k tomuto povolání, její chování, když dávala na stůl, by bylo uspokojilo nejnáročnější paní domu. Dixon a Beesley k ní prohodili několik slov, která zůstala jako obvykle bez odpovědi, dokud nebyl celý podnos prázdný; pak se rozproudil rozhovor, ale brzy byl přerušen příchodem pojišťovacího agenta, bývalého majora pěchoty Billa Atkinsona.

Tento další podnájemník, vysoký a tmavovlasý, těžce dosedl na své místo na konci stolu a slečna Cutlerová, které naháněl hrůzu svými požadavky, jež nazýval oprávněnými, vyběhla z pokoje. Když mu Dixon řekl: „Dnes jdete nějak brzy, Bille," upřel na něj pátravý pohled, jako by poznámka vyjadřovala pochybnost o jeho tělesné síle a zdatnosti; pak, zřejmě ubezpečen, dvacetkrát nebo třicetkrát přikývl. Jeho černé vlasy, rozdělené uprostřed pěšinkou, a obdélníkový knír dodávaly jeho vzezření pravěké divokosti.

Svačina pokračovala, Atkinson se brzy zúčastnil, ale nevmísil se do rozhovoru, který se několik minut točil kolem Dixonova článku a pravděpodobného data uveřejnění. „Je to dobrý článek?" zeptal se nakonec Beesley.

Dixon překvapeně vzhlédl. „Dobrý? Jak to dobrý? Dobrý?"

„No, jestli je víc než jenom podrobný, totiž alespoň v něčem nad obecný průměr. Jestli je lepší, než co by člověk obvykle napsal, aby si udržel místo."

„Kdepak! Snad si nemyslíte, že beru něco takového vážně?" Dixon si uvědomil, že na něj Atkinson upřeně zírá černě obrvenýma očima.

„Jen tak mě to zajímalo," řekl Beesley a vyndal svou zahnutou dýmku, která, jak doufal, mu měla sloužit k tomu, aby se po ní jeho osobnost vyšplhala k vyšší dokonalosti jako břečťan

po kmeni stromu. „Měl jsem tedy pravdu.“

„Podívejte se, Alfréde, snad na mou duši nechcete, abych takovou věc bral vážně. Co tím chcete říct?“

„Nic. Jen mě tak napadlo, proč jste si vůbec vybral právě tohle.“

Dixon zaváhal. „Už jsem vám přece vysvětlil před několika měsíci, že nejsem na škole k ničemu a vůbec...“

„Ne, myslel jsem obor, středověk.“

Beesley škrtl sirkou a jeho myší obličej se zachmuřil. „Bill nám, doufám, promine.“ Když nedostal odpověď, pokračoval mezi tahy z dýmky: „Nějak zvlášť vás to nezajímá, že?“

Dixon se pokusil zasmát: „Ne, asi ne. Dal jsem se na středověk, protože v Leicesteru byla lehká disertační práce ze středověkých dějin. Když jsem žádal na zdejší škole o místo, přirozeně jsem se tím ohánět, protože vypadá dobře, když člověk má nějaký speciální zájem. U pohovoru to pak se mnou dopadlo lépe než s tím chytrým mládencem z Oxfordu, který se zamotal do všelijakých moderních výkladů dějin. Ale ani ve snu mě nenapadlo, že budu mít na krku samý středověk a nic než středověk.“ Potlačil touhu kouřit, protože cigaretu plánovanou na pět hodin vykouřil ve tři.

„Aha,“ zafrkal Beesley. „Tohle jsem nevěděl.“

„Nepozoroval jste, že se všichni specializujeme na to, co nejvíc nenávidíme?“ zeptal se Dixon, ale Beesley, potahuje z dýmky, se již zdvihl. Dixonovy názory na středověk jako takový musely počkat na jindy.

„Tak já už musím jít,“ řekl Beesley. „Hezky se pobavte s umělci, Jime. Koukejte, abyste se neopil a nezačal vykládat Neddymu, co jste právě povídal mně. Na shledanou, Bille,“ dodal, aniž se dočkal Atkinsonovy odpovědi, a vyšel zanechav za sebou otevřené dveře.

Dixon mu dal sbohem, chvíli čekal a pak řekl: „Poslyšte, Bille, mohl bych vás poprosit o laskavost?“

Odpověď přišla neočekávaně rychle. „Záleží na tom, co chcete,“ řekl Atkinson nevrle.

„Mohl byste mi zavolat na tohle číslo v neděli asi v jedenáct ráno? Budu u telefonu a jen tak si trochu pohovoříme o počasí. Ale kdybych náhodou nebyl...,“ odmlčel se, protože z chodby se ozval tichý neurčitý zvuk. Když už nebylo nic slyšet, pokračoval: „Kdybyste mě náhodou nedostal k telefonu, řekněte komukoliv, s kým budete mluvit, že mně přijeli nečekaně rodiče a že by si přáli, abych se co nejdřív vrátil do města. Tady to máte, všechno jsem vám podrobně vypsal.“

Atkinson povytáhl husté obočí a prohlížel si zadní stranu obálky, jako by obsahovala chybnou odpověď na šachový problém. Pak se barbarsky zasmál a upřel pohled do Dixonovy tváře. „Máte strach, že to nevydržíte, co?“

„Víkend s uměleckým pořadem u mého profesora. Musím jet, ale celou neděli bych asi nepřežil.“

Následovalo dlouhé mlčení, zatímco Atkinson, jak bylo jeho zvykem, prohlížel kritickým okem jednotlivé části pokoje. Dixon ho miloval a ctil pro způsob, jakým dával najevo svou upřímnou nenávist ke všemu, co přišlo do styku s jeho smysly, aniž dovolil tomuto svému odporu zdegenerovat ve zvyk. Nakonec pravil: „Aha. To bude legrace.“ Zatímco mluvil, vstoupil do místnosti další člověk. Byl to Johns, nesl si časopisy, a Dixon, jakmile ho spatřil, pocítil lehký neklid: Johns byl tichošlápek, byl schopen poslouchat za dveřmi a kromě toho se vyznačoval přátelskými vztahy k Welchově rodině, zejména k paní Welchové. Zaměstnávaje se otázkou, mohl-li Johns zaslechnout podstatnou část úkolu, který právě dal Atkinsonovi, Dixon mu horlivě kývl na pozdrav, ale Johnsonova vosková tvář se nepohnula. Zůstala strnulá, i když ho Atkinson pozdravil. „Nazdar, chlapče!“

Dixon se rozhodl, že pojede k Welchovým autobusem, aby se vyhnul Johnsově společnosti, a nyní se rychle zdvihl uvažuje, jak by Atkinsona vhodně varoval. Protože si však nedovedl nic vymyslet, vyšel z pokoje. Ještě ve dveřích slyšel, jak Atkinson znovu oslovil Johnse: „Tak se posaď a povídej, co dělá hoboj."

Za několik minut pospíchal Dixon ulicemi k autobusové zastávce s malým příručním kufříkem v ruce. Došel na roh hlavní třídy, odkud bylo vidět dolů na město, kde několik posledních rodinných domků se zahrádkami nebo venkovskými krámky ustupovalo budovám úřadů, lepším obchodům s pánskými a dámskými oděvy, veřejné knihovně, telefonní ústředně a modernímu biografu. Za nimi se tyčily další, ještě vyšší budovy, střed města a trčící věž katedrály. Trolejbusy a autobusy svištěly nebo se plazily oběma směry, zaklíněné mezi nekonečné řady osobních aut, jež se proplétaly, natahovaly, smršťovaly a řídly. Na chodnících bylo plno. Když Dixon přecházel ulici, vrátil mu pohled na takové množství vybíjející se energie dobrou náladu a kdesi v pozadí jeho myšlenek ho zaplavovalo nevysvětlitelné vzrušení. Bylo naprosto bezdůvodné očekávat, že by se víkend skládal z čehokoli jiného než ze směsi předvídané nudy a nudy nepředvídané, ale na chvíli tomu nedovedl věřit. Přijetí článku mohlo být předehrou šťastného období, kterého měl již silně zapotřebí. Možná že se setká se zajímavými nebo zábavnými lidmi. Nebo se s nimi nesetká, ale bude se moci o nich pobavit s Margaretou. Musí se snažit, aby se pokud možno bavila, a to bude bezpochyby mezi tolika lidmi snazší. V kufříku nesl malou knížku básní od soudobého básníka - v hloubi duše ho pokládal za neobyčejně protivného -, kterou odpoledne koupil Margaretě jako zcela nesobecký dárek. Očekával, že jí tím poskytne vedle příjemného překvapení také důkaz náklonnosti a že jí zalichotí výběrem. Trapné hryzení, které se dostavilo při vzpomínce na slova věnování, jež jí vepsal do knihy, se mu podařilo pomocí dobré nálady potlačit.

ČTYŘI

„Samozřejmě že tenhle druh hudby nebyl míněn pro veřejnost, chápete," pravil Welch, rozdávaje noty. „Nejvíc se baví ten, kdo je zpívá s sebou, každý hlas má vlastní, opravdový nápěv. Ano, opravdový nápěv," opakoval útočně. „Dalo by se říci, že v tehdejší době dosáhla polyfonie největšího rozkvětu, svého vrcholu, a pak už jen vytrvale upadala. Stačí porovnat, jak jsou psány hlasy, řekněme, takové písně jako Vzhůru, bojovníci Páně, která je typickým... typickým..."

„ Všichni už čekáme, Nede," pravila paní Welchová od klavíru. Zahrála pomalé arpeggio s nohou na pedále. „Připraveni?"

Vzduch kolem Dixona se naplnil otupělým mručením zpěváků, kteří jeden druhému udávali tón. Paní Welchová se přišla postavit na nízký stupínek na konci hudebního pokoje vedle Margarety, která zpívala druhý soprán. Jediný altový hlas zastávala malá zakřiknutá žena s řídkými vlasy. Vedle Dixona stál Cecil Goldsmith, kolega z historické katedry, jehož tenor byl natolik mohutný a pronikavý, zejména ve vyšších polohách, že mohl při dobré vůli přehlušit jakékoliv zvuky, které by Dixon eventuálně vydával. Za nimi byly tři basy, z nichž první byl obsazen místním skladatelem, druhý houslistou amatérem, vypomáhajícím občas v městském orchestru, a třetí Evanem Johnsem.

Dixon pohlédl na řady černých teček, které utíkaly nahoru a dolů po linkách, a podařilo se mu nabýt jistoty, že každý bude muset zpívat po celou dobu. Před dvaceti minutami zažil ošklivou chvilku, když zpívali jakousi slátaninu od Brahmse, která začínala desetivteřinovým sólem tenorů - nebo přesněji sólem pana Goldsmithe, který dvakrát před obtížným skokem zadrhl a nechal ho otvírat a zavírat ústa za naprostého ticha. Z opatrnosti chytil nyní notu, kterou si mručel Goldsmith, zamručel ji

také a usoudil, že výsledek je spíš libý než nelibý. Nemohli mít trochu slušnosti a zeptat se ho, jestli vůbec chce zpívat, než ho zahnali na stupínek a vecpali mu ty papíry do rukou?

Madrigal začal na pokyn Welchová revmatického ukazováčku. Dixon měl skloněnou hlavu, pohyboval ústy, aby každý viděl, že jimi hýbá, a sledoval slova, která zpívali druzí. „Když z lásky své já lásku hledal a libý pitu květ," četl, „já zjistil, žel, že sliby jsou jen pramenem mých běd. Když jsem se však své hvězdy ptal...," pohlédl na Margaretu, která zpívala se zjevným potěšením - vystupovala v zimě pravidelně ve sboru místního konzervativního klubu -, snažil se představit si, jak by se musely změnit okolnosti a jejich povahy, aby se slova madrigalu alespoň vzdáleně vztahovala na něj a na ni. Také mu všelicos slíbila, nebo mu alespoň učinila různá vyznání, a nic jiného možná skladatel na mysli neměl. Ale jestliže měl na mysli to, co nazýval „libý citu květ", pak Dixon nic podobného u Margarety nehledal. Snad se o to měl pokusit; koneckonců, lidé to dělají stále. Škoda že není trochu hezčí. Dříve nebo později, řekl si, to zkusí a uvidí, co se stane.

„Všok koždá čosem svá zruší slova, neb byla pó-óuhý žort...," zpíval Goldsmith rozechvěle a velice hlasitě. Byla to poslední řádka: Dixon nechal ústa široce otevřená, dokud Welchův prst trčel ve vzduchu, a zavřel je s lehkým pohozením hlavy, jak to viděl u zpěváků, když prst odlétl stranou. Zdálo se, že všichni jsou s výkonem spokojeni a těší se na další. „Ano, tedy tohle, co přijde nyní, je, jak se kdysi říkalo, balet. Ovšem neměli na mysli, co my máme na mysli, když říkáme... Je to celkem dobře známý kousek. Jmenuje se „Nastává sladký jara čas". Tak a teď si všichni..."

Dixonovi za zády se ozval chrochtavý výbuch smíchu. Obrátil se a spatřil Johnsovu bledou tvář, roztaženou v širokém úšklebku. Jeho velké oči s krátkými řasami se mu upíraly do obličeje. „Oč jde?" zeptal se Dixon. Jestliže se Johns smál Welchovi, byl Dixon ochoten postavit se na Welchovu stranu.

„Uvidíte," řekl Johns. Nepřestával na něj hledět. „Uvidíte," dodal a šklebil se.

Za necelou minutu Dixon viděl. Místo obvyklých čtyř hlasů měla jich tato skladba pět. Třetí a čtvrtá řádka odshora byla nadepsána Tenor I a Tenor II; na druhé stránce bylo ještě k tomu všelijaké dětské tralala s množstvím pauz v jednotlivých hlasech. Za takových okolností se dalo očekávat, že i Welchovo ucho zjistí naprostou nepřítomnost jednoho z hlasů. Aby nyní Dixon začal vysvětlovat, že nemyslel doslova, co řekl před půlhodinou, že totiž dovede číst noty „do jisté míry", na to bylo pozdě; nebyl už ani čas přejít k basům. Mohl ho zachránit leda záchvat padoucnice.

„Měl byste si vzít první tenor, Jime," řekl Goldsmith. „Druhý je trochu těžký."

Dixon tupě přikýval a takřka již neslyšel další výbuch Johnsova smíchu. Dříve než mohl alespoň vykřiknout, bylo po klavírním rituálu a všeobecném mručení. Začal otvírat ústa podle textu: „Každý svému děvčátku, na zeleném trávníčku: tralala, trala-la-la-la-la..." Ale Welch přestal mávat prstem a nechal ho zabodnutý ve vzduchu. Zpěv umlkl. „Tenoři," začal Welch, „myslím, že jsem neslyšel..."

Na protějším konci místnosti se ozvalo nepravidelné klepání, poté se dveře rozletěly a dovnitř vstoupil vysoký člověk v citrónově žlutém sportovním saku, zapjatém na všechny tři knoflíky, ozdobený bohatým plnovousem, jehož jeden konec byl delší než druhý a z poloviny zakrýval pestrou květovanou vázanku. Dixon uhodl s rostoucím nadšením, že to nemůže být nikdo jiný než malíř a pacifista Bertrand, jehož příjezd s dívkou ohlašovali Welchovi s patřičným halasem každých několik minut od té chvíle, kdy skončila svačina. Tento příjezd se dříve nebo později musel projevit jako vysoce nepříjemný, ale v tomto okamžiku byl nejlepším možným východiskem z katastrofálního madrigalu. Ještě než si to Dixon plně uvědomil,

opustili manželé Welchovi svá místa, aby přivítali syna, načež je poněkud pomaleji následovali ostatní hosté, kteří, využívajíce vítané přestávky, začali cestou ke dveřím hlasitě hovořit. Dixon, jakmile se octl sám, spokojeně si zapálil cigaretu; houslista amatér se zmocnil Margarety; Goldsmith a místní skladatel se dali do rozhovoru s Carol, Goldsmithovou ženou, která se záviděníhodnou důsledností odmítala dělat cokoli jiného než sedět v křesle u krbu a poslouchat; Johns se začal odborně vrtat v klavíru. Dixon zamířil, proplétaje se mezi lidmi, na druhý konec pokoje a opřel se o zeď u dveří, kde byly police s knihami. Z tohoto místa, vychutnávaje cigaretu, měl dobrý výhled na Bertrandovu dívku, která o několik vteřin později zvolna, váhavě vešla a stanula nepozorována na prahu pokoje.

Za dalších několik vteřin si Dixon povšiml všeho, čeho si bylo třeba u dívky všimnout: plavých, rovných a krátce přistřižených vlasů, hnědých očí, nenalíčené tváře, pevných, trochu přísných úst, širokých ramen, plného poprsí a úzkého pasu, rafinované jednoduchosti tmavočervené manšestrové sukně a bílé plátěné halenky bez veškerých ozdob. Pohled na ni byl krutým napadením jeho zvyklostí, úrovně a ambicí. Zdála se stvořena k tomu, aby mu jednou provždy dala vědět, co si nikdy nebude moci dovolit. Vědomí, že se takové ženy nevyskytují jinak než jako vlastnictví mužů Bertrandova typu, v něm do té míry zdomácnělo, že už je dávno přestal pociťovat jako nespravedlnost. Pro něj byl pouze široký sortiment žen typu Margarety. Žen, u kterých úmysl hezky vypadat mohl být někdy omylem pokládán za cosi blížícího se vzhlednosti; žen, u kterých příliš úzká sukně, špatně zvolená nebo žádná rtěnka, nebo dokonce neobratně provedený úsměv mohly tuto iluzi zdánlivě navždy rozbít. Ale iluze se obnovovala přece: nový svetr nějakým způsobem vyvážil příliš velké nohy, velkomyslnost se překlenula přes tuhé vlasy a několik sklenic piva vlilo půvab do hovoru o londýnských divadlech a francouzské kuchyni.

Dívka obrátila hlavu a setkala se s Dixonovým upřeným pohledem. Leknutím se mu stáhl žaludek. Viděl, že se dívka napřímila jako voják v pohovu, kterému byl opakován rozkaz pohov. Hleděli chvíli jeden na druhého, až začínal mít pocit, že mu běhají ve vlasech mravenci, ale vtom se ozval vysoký mečivý hlas: „Aha, tady jsi, má milá; přistup blíž a dovol, ať tě představím shromáždění!“ a Bertrand zamířil přes pokoj ke dveřím, vrhnuv na Dixona krátký nepřátelský pohled. Tohle se Dixonovi nelíbilo; jediné, co měl podle jeho názoru Bertrand udělat, bylo pokorně se omluvit za svou tělesnou přítomnost.

Dixon byl z pohledu na Bertrandovo děvče příliš nešťastný, aby jí chtěl být představen, a nějaký čas zůstal v pozadí; pak přešel na druhý konec pokoje a dal se do rozhovoru s Margaretou a houslistou amatérem. Bertrand ovládl největší část přítomných a nešetře smíchem vyprávěl jakousi zdlouhavou historku; jeho dívka na něj upírala pozorný pohled, jako by očekávala, že jí v příštím okamžiku přikáže vyprávět vlastními slovy stručný obsah. Nato se místo večeře podávala káva a zákusky a Dixon se nějaký čas věnoval snaze zajistit dostatečné množství pro sebe a pro Margaretu. Pak k němu přistoupil Welch a řekl zcela neočekávaně: „Poslyšte, Dixone, pojďte se seznámit s mým synem Bertrandem a jeho... jeho... tak pojďte.“

S Margaretou po boku se Dixon zakrátko octl tváří v tvář oběma osobám, kterým ho chtěl Welch představit, a Evanu Johnsovi. „Tohle je pan Dixon a slečna Peelová,“ řekl Welch a odvedl Goldsmithovy, kteří stáli vedle.

Než mohlo dojít k trapnému mlčení, řekla Margareta: „Zůstanete tady dlouho, pane Welchi?“ a Dixon byl vděčný za její přítomnost a za to, že vždycky má o čem mluvit.

Bertrandova čelist úspěšně chňapla po soustu potravy, která mu málem o vlas unikla. Pak chvíli zamyšleně žvýkal. „Pochybuji,“ řekl konečně. „Po zralé úvaze pokládám za nutné o

tom pochybovat. Mám v Londýně rozmanité záležitosti, které čekají na mé rozhodnutí.“ Usmál se do plnovousu, ze kterého začal vyčesávat drobty. „Přesto člověka vždycky těší občas zavítat domů a zjistit, že pochodeň kultury je na venkově dosud v plném průběhu spalování. Velmi potěšující skutečnost.“

„A jak pokračuje vaše práce?“ otázala se Margaret.

Bertrand se zasmál, obrátil se na svou dívku a ta se také zasmála - jasným melodickým hlasem, ne nepodobným stříbrným zvonkům Margarety. „Moje práce“ opakoval Bertrand. „Říkáte to, jako by šlo o misionářskou činnost. Ne že by někteří z našich přátel takovou kategorii svého úsilí zavrhovali. Například Fred,“ řekl dívce.

„Ano, a možná i Otto,“ odpověděla.

„Otto určitě. Ten alespoň vypadá jako misionář, i když se tak nechová.“

Znovu se zasmál. Dívka také.

„O jakou práci jde?“ zeptal se Dixon bezbarvým hlasem.

„Jsem malíř. Bohužel ne malíř pokojů, jinak bych se byl už dnes mohl uchýlit do výslužby s pěkným bankovním kontem. Ne, ne. Maluji obrazy. Opět, bohužel, ne obrazy odborových funkcionářů nebo radnic nebo nahých žen, protože v tom případě bych měl v bance konto ještě větší. Ne, ne. Pouze obrazy, nic než obrazy, obrazy *tout court*, nebo, jak by řekli naši američtí bratři, obrazy-tečka. A jaké je vaše zaměstnání, smím-li se ptát?“

Dixon zaváhal. Bertrandův projev, který byl zřejmě pronesen již několikrát, ho podráždil, a to z mnohem více důvodů, než se zdálo možné. Dívka na něj upírala tázavý pohled; obočí, tmavší než vlasy, povytáhla a pravila svým zvláštním hlubokým hlasem: „Ukojte naši zvědavost.“ Také Bertrandovy oči, kterým, jak se zdálo, scházela vypouklost běžného oka, byly upřeny do jeho tváře.

„Jsem jedním z poddaných vašeho otce," řekl Dixon, který se rozhodl, že se nebude chovat urážlivě. „Jsem na katedře dějin a dělám do středověku."

„Rozkošné, rozkošné," řekl Bertrand a jeho dívka pravila: „Je to zajímavá práce, viďte?"

Nyní, jak si Dixon všiml, se k nim opět připojil Welch, hleděl z jednoho na druhého a zřejmě čekal na příležitost vmísit se do rozhovoru. Dixon se rozhodl, že mu ji za žádných okolností neposkytne. Řekl tiše, ale rychle: „Ovšem, má to své zajímavé stránky. Samozřejmě chápu, že v tom není nic tak vzrušujícího," obrátil se k dívce, „jako ve vašem oboru." Jen ať Bertrand vidí, že se nerozpakuje zapojit ji do rozhovoru.

Pohlédla zmateně na Bertranda. „Moc vzrušujícího jsem zatím nezažila..."

„To snad ne," řekl Dixon. „Přirozeně, spousta práce a cvičení, ale koneckonců balet...," nedal se vyrušit Margaretou, která do něho strčila loktem. „Musí to být vzrušující povolání. Alespoň jsem si to vždycky představoval." Uštědřil při tom Bertrandovi úsměv vyjadřující přátelskou závist a velmi společensky míchal lžičkou svou kávu.

Bertrand se k němu naklonil a prudce rudl v obličeji, pokoušeje se současně spolknout půl housky a promluvit. Dívka opakovala s nelíčeným údivem: „Balet? Já přece prodávám v knihkupectví. Proč jste si myslel, že..." Johns se šklebil. Dokonce i Welch zřejmě pochopil. Jak se tohle mohlo stát? Lekl se a zároveň mu prolétlo hlavou, že slovo balet může být ve Welchově rodině domácím synonymem pro pohlavní styk.

„Poslyšte, Dickinsone, nebo jak se jmenujete," začal Bertrand, „možná si myslíte, že děláte vtip, ale co mne se týče, koukejte toho raději nechat. Nebudeme to rozmazávat, že?"

Mečivý přízvuk jeho hlasu, zejména v poslední otázce, spolu s polykáním některých souhlásek vyvolal v Dixonovi přání

upozornit ho na vady jeho výslovnosti a možná i na zvláštní vzhled jeho očí. Pravděpodobně by to Bertranda přimělo k fyzickému násilí. Výtečně: byl přesvědčen, že by ze střetnutí vyšel vítězně. Nebo by se mu postavil v cestu Bertrandův pacifismus? Během mlčení, které následovalo, se však Dixon rychle rozhodl k ústupu. Zřejmě došlo k nějakému omylu a nemělo smysl věci ještě pohoršovat. „Je mi líto, jestli jsem se zmýlil, ale měl jsem dojem, že slečna Loosmorová má něco společného s...“

Obrátil se o pomoc k Margaretě, ale než mohla promluvit, ozval se k jeho neobyčejnému údivu a ještě k tomu velmi hlasitě Welch: „Chudák Dixon, ha, ha, ha, zřejmě si popletl tuhle... tuhle mladou dámu se Soňou Loosmorovou, Bertrandovou přítelkyní, která nás jaksi nechala na holičkách. Mně se zdá, že si Bertrand myslí... že to říkáte schválně nebo co... Dixone, ha, ha, ha.“

„Kdyby se byl obtěžoval a nechal se představit, tak k tomu nemuselo dojít,“ řekl Bertrand, stále v ráži. „Místo toho ale...“

„Tak už pana Dixona nech,“ ozvala se dívka. „Bylo to hloupé nedorozumění, nic víc. Dovedu si docela dobře představit, jak se to stalo. Mé jméno je Christina Callaghanová. Jak vidíte, úplně něco jiného.“

„Je mi opravdu... děkuji vám, že se nezlobíte. Je mi opravdu strašně líto, strašně.“

„Nenechte si tím kazit náladu, Dixone,“ řekl Bertrand, vrhnuv současně pohled na svou dívku. „Jestli nás omluvíte, obrazíme teď trochu společnost.“

Zamířili, s Johnsem v závěsu, ke skupině manželů Goldsmithových a Dixon osaměl s Margaretou.

„Vezměte si cigaretu,“ řekla. „Mně se zdá, že to potřebujete. Proboha, ten Bertrand je ale zvíře. Mohl si přece uvědomit...“

„Byla to moje chyba,“ řekl Dixon, vděčný za nikotin a pod-

poru. „Měl jsem být při představování.“

„To je pravda. Proč jste tam nebyl? Ale nemusel to ještě zhoršovat. To je celý on, pokud vím.“

„Nějak se mi nechtělo vidět ho zblízka. Kolikrát jste se s ním setkala?“

„Byl tady jednou s tou Loosmorovou. Aleje to vlastně zvláštní, nemyslíte? Tehdy si měl brát Loosmorovou, teď je tady zase s novým kusem. Vzpomínám si, že mi před několika dny Neddy dlouze a široce vykládal, kdy budou mít s Loosmorovou svatbu a tak dále, takže zřejmě sám...“

„Podívejte, Margareto, pojďme se raději někam napít. Potřebuju to jako sůl. A tady nic nedostaneme. Je teprve osm; zpátky můžeme být...“

Margaret se zasmála, přičemž ukázala mnoho zubů a jeden Špičák, na kterém byla rtěnka. Vždycky se malovala příliš výrazně. „Vy jste nenapravitelný, Jamesi,“ řekla. „To jsou nápady. Samozřejmě že nikam nemůžeme; co by si pomysleli Neddyovi? Zrovna když se objevil jejich geniální syn? Dostal byste výpověď, než byste řekl popel.“

„Budete mít asi pravdu. Ale dal bych nevím co za tři piva vstoje - Naposled jsem pil včera večer, než jsem přijel.“

„Takhle je to lepší pro vaši kapsu.“ Dala se znovu do smíchu. „Byl jste báječný při madrigalu. Nejlepší výkon, jaký jsem kdy u vás viděla!“

„Nepřipomínejte mi to, prosím vás.“

„Dokonce lepší než v té hře od Anouilhe. Nasadil jste takový báječně strašidelný přízvuk. Jak jste to říkal? *La rigolade, c'est autre chose.* Na mou duši, ohromně působivé.“

Dixon tiše zakvílel. „Přestaňte, proboha. Copak se to dá vydržet? Proč si nevybrali nějakou anglickou hru? Dobře, já vím, nic mi nevysvětlujte. Podívejte, co se bude dít teď?“

„Asi dulciány.“

„Z toho mám alespoň dispens. Každý to nemusí umět. Koneckonců jsem tu jen na výpomoc. Ale řekněte poctivě, není to hrůza? Není to úplná hrůza? Kolik těch přístrojů funguje najednou?“

Opět se zasmála a rychle se rozhlédla po místnosti. Bylo to spolehlivé znamení, že se baví. „Pokud vím, může jich hrát kolik chce.“

Dixon se zasmál také, pokoušeje se zapomenout na pivo. Ve skutečnosti měl doma v plechovce poslední tři libry, se kterými bude muset vystačit devět dní do příští výplaty. Na knížce měl sice ještě dvacet devět liber, ale to byl fond, který si založil pro případ propuštění.

„Docela hezké děvče, ta Christina, nebo jak se jmenuje,“ řekla Margaret.

„Že?“

„Má moc hezkou postavu, nemyslíte?“

„Ano.“

„Tak hezká postava se moc často nevidí s tak hezkým obličejem“

„Ne.“ Dixon se připravil na nevyhnutelné zhodnocení.

„Škoda že je taková vznešená.“ Margareta zaváhala, poté se rozhodla připojit ke svému epitafu: „Nemám ráda, když ze sebe děvčata jejího věku dělají dámy. Taky je trochu netýkavka.“

Dixon, který dospěl k podobným závěrům, cítil, že nechce, aby mu je někdo tímto způsobem potvrzoval. „Já nevím,“ řekl. „Tak rychle se nedá soudit.“

Bylo to přijato cinkotem stříbrných zvonků. „Vy jste vždycky dal na hezkou fasádu, viďte? Takové leccos projde.“

Byl o tom hluboce přesvědčen, ale protože nemohl vyslovit souhlas, nevěděl, co by odpověděl. Zírali úzkostlivě jeden na druhého, jako by cokoliv, co by jeden nebo druhý mohl nyní vyslovit, nutně muselo znít urážlivé. Konečně pravil Dixon: „Připadá mi trochu ze stejného těsta jako Bertrand."

Na tváři se jí objevil zvláštní sardonický úsměv. „Myslím, že mají hodně společného."

„Já taky."

Služebná nyní sbírala špinavé šálky a společnost se rozptýlila po místnosti. Další pořad večera na sebe zřejmě nenechá dlouho čekat.

Bertrand a jeho dívka zmizeli, pravděpodobně aby vybalili zavazadla. Na Welchův pokyn opustil Dixon Margaretu a odešel pomáhat s rozestavováním židlí. „Jaký je příští bod programu, pane profesore?" otázal se.

Welchovy ztrhané rysy, vyjadřující během uplynulé hodiny známky maniakálního šílenství, se změnily ve výraz depresivní melancholie. Upřel na Dixona vzpurný pohled. „Jedno nebo dvě instrumentální čísla."

„To by mohlo být velice hezké. Kdo je první na řadě?"

Jeho společník dumal, s velkýma rukama položenýma na opěradle směšně nízké židle, která připomínala nedokonale předělanou podnožku. Za chvíli mu sdělil, že místní skladatel a houslista amatér „si zkusí" houslovou sonátu od jistého nudného Teutona, pak zahraje nejmenovaný počet dulciánů vhodnou skladbičku a nakonec lze očekávat vystoupení Johnse na hoboj. Dixon přikyvoval a tvářil se potěšené.

Vrátil se k Margaretě, kterou nalezl v rozhovoru s Carol Goldsmithovou. Dixon pokládal tuto čtyřicetiletou ženu s dlouhými rovnými hnědými vlasy za svého spojence, ačkoliv ho někdy zastrašovala svým příliš zkušeným vzezřením.

„Jak se vede, Jime?“ zeptala se ho nepřirozeně jasným hlasem.

„Špatně. Máme před sebou nejméně hodinu vrzání a pískání.“

„To je zlé, že? Proč sem vůbec lezeme? Proč jste tady vy, vlastně vím, a chudák Margaret tu bydlí. Ale proč jsem tu proboha já?“

„Jako oddaná manželka, pravděpodobně,“ řekla Margaret.

„Na tom něco bude. Ale proč sem tedy leze můj muž? Stejně tu není nic k pití.“

„James už to zjistil taky.“

„Pro potěšení setkat se s malířským géniem jsme sem chodit nemuseli, nemyslíte?“ řekl Dixon, s úmyslem začít rozhovor, kterým by si odreagoval rozpaky nad nedávným *imbrogliem* Loosmorová - Callaghanová.

Z důvodu, který mu nebyl zcela jasný, nebyla jeho poznámka vlídně přijata. Margaret na něj pohlédla se zdviženou bradou, jako by se chystala pokárat ho za nediskrétnost, ačkoliv její vlastní poznámky o komkoliv byly výhradně nediskrétní. Carol přivřela oči a uhladila si rovné vlasy. „Proč to říkáte?“ pravila.

„Jen tak,“ řekl Dixon zmateně. „Trochu jsme se před chvílí chytili. Nějak jsem si spletl jméno jeho slečny a pokládal jsem jeho reakci za celkem nevychovanou. Ale nic vážného.“

„To je běžné,“ řekla Carol. „Vždycky si myslí, že ho někdo napadá. Často je to pravda.“

„Vy se s ním znáte?“ řekl Dixon.“V tom případě mne omluvte; jste snad kamarádi?“

„Ani ne. Trochu jsme se vídali loni v létě, totiž Bertrand, Cecil a já. Ještě než jste nastoupil. Občas dovede pobavit, ač-

koliv máte pravdu s tím geniálním malířem; někdy to člověku leze na nervy. Tady Margaret se s ním už taky jednou nebo dvakrát setkala, viďte? Co o něm soudíte?“

„Poznala jsem ho, když přijel minule. Zdá se mi docela přijatelný, když s ním byl člověk sám. Ale jak má obecenstvo, chce dělat dojem.“

Ozval se hlasitý mečivý smích a všichni se obrátili. Blížil se Bertrand, vedoucí Goldsmithe pod paží. S posledními záchvěvy smíchu v tváři řekl Carol: „Tady jste, děvčátko, jak se vám celou tu dobu vedlo?“

„Děkuji, přijatelně, mladý muži. Jak se vede vám, je celkem jasně vidět. Trochu nové gusto, nezdá se vám?“

„Kdo? Christina? Prvotřídní děvče, na mou duši. Jedno z nejlepších.“

„A vaše úmysly?“ pokračovala Carol s lehkým úsměvem.

„Úmysly, úmysly? Ne, ne, žádné úmysly. Naprosto žádné.“

„To se vám vůbec nepodobá,“ řekl Goldsmith zastřeným jednotvárným hlasem, tak rozdílným od jeho burácivého tenoru.

„Abych mluvil pravdu, trochu jsem se nechal nachytat,“ řekl Bertrand a přitiskl palec k ukazováčku, aby zdůraznil poslední slovo.

„Jak to?“ zeptal se Goldsmith starostlivě.

„Tak. Dovede si představit, že přes můj hluboký zájem o tenhle druh zábavy,“ ukázal hlavou ke klavíru, kde houslista amatér ladil svůj nástroj za spolupráce místního skladatele. „Přes opravdu hluboký zájem by mě sem tohle nebylo dostalo, i když vás všechny ohromně rád vidím. Ne, ne; doufal jsem, jak mi bylo slíbeno, že se tu setkám s jistým Gorem-Urquhartem, o kterém jste možná již slyšeli.“

Dixon přirozeně slyšel o Gore-Urquhartovi, bohatém milovníku umění, jehož články se občas objevovaly v kulturních rubrikách týdeníků a který měl v nedalekém okolí venkovské sídlo, kam nezřídka přijížděly vynikající osobnosti; byl rybou, kterou se Welch více než jednou pokusil chytit na svou udici. Dixon pohlédl znovu na Bertrandovy oči. Byly skutečně podivuhodné; působily dojmem, jako by na vnitřní straně jeho obličeje byl přilepen potištěný papír, viditelný dvěma náhodnými otvory v tváři. Co může mít člověk s takovýma očima, s takovým plnovousem a (jak si poprvé všiml) tak vzájemně si nepodobnýma ušima společného s Gore-Urquhartem?

Měl se to dozvědět během příštích dvou tří minut. Prozatím bylo jejich spojení labilní: Callaghanová, která se znala s rodinou Gore-Urquharta nebo dokonce byla jeho neteří, se mu nabídla, že mu o víkendu Bertranda představí. Ale v poslední chvíli se ukázalo, že Gore-Urquhart je v Paříži, takže seznámení bude vyžadovat další výpravy do těchto končin. Existoval jakýsi důvod, který však Dixon ihned zapomněl, proč představení nemohlo být odbyto v Londýně. A co měl Gore-Urquhart pro Bertranda učinit, až by se setkali?

Když Margaret podle svého zvyku požádala oklikou o tuto informaci, zdvihl Bertrand velikou hlavu a chvíli povýšeně zíral z jednoho na druhého. „Mám víc než věrohodné zprávy," řekl konečně odměřeným hlasem, „že u našeho vlivného přítele se v nejbližší době uvolní místo osobního tajemníka. Pochybuji, že bude tato skutečnost oznámena veřejnosti, a proto činím vše potřebné, abych si toto místo zajistil. Tvůrčí existence zabezpečena, chápete? O to tady jde. Budu zodpovídat jeho dopisy jednou rukou a druhou budu malovat." Zasmál se a Goldsmith a Margaret se připojili. „Ovšemže musím kout železo, dokud je žhavé, prominete-li srovnání."

Proč by mu srovnání neprominuli? pomyslel si Dixon. *Proč?*

„Kdy tedy zase přijdete?“ zeptal se Goldsmith. „Budeme muset dát něco dohromady. Tentokrát nebyl na nic čas.“

„Asi tak za čtrnáct dní, počítám,“ řekl Bertrand, a pak dodal významně: „Slečna Callaghanová a já máme už na příští víkend jiné plány a chápete, že bych se jich nerad vzdával.“

„To znamená víkend, kdy je univerzitní ples,“ vpadla rychle Margaret, aby se pokusila, jak se Dixonovi zdálo, zakrýt nediskrétnost předešlého prohlášení. Jak může Bertrand říkat takové věci před ženou, která ho stěží zná, před mužem, o kterém musí tušit, že si ho při prvním setkání nijak zvlášť neoblíbil?

„Skutečně?“ zeptal se Bertrand se zřejmým zájmem.

„Ano, zúčastníte se letos taky, pane Welchi?“

„Myslím, že by to šlo, alespoň doufám. Pamatuji se, že to minule byla docela pěkná zábava. Aha, vidím, že se nabízejí cigarety. Mám velice rád cigarety. Smím si posloužit z vašich zásob, Cecile? Výborně! Tak jak je to s tím plesem? Doufám, že vás tentokrát zase někam nezavolají?“

„Už to tak asi dopadne,“ řekl Goldsmith. „V Leedsu je sjezd profesorů dějepisu. Váš otec mě chce delegovat.“

„Bože bože,“ řekl Bertrand. „To je škoda, opravdu škoda. Nemohl by poslat někoho jiného?“ Přitom pohlédl na Dixona.

„Zdá se, že ne. Už jsme to všechno prodiskutovali,“ řekl Goldsmith.

„Škoda, škoda. Nedá se nic dělat. Bude tam ještě někdo ze ctěné společnosti?“

Dixon rozhodně potřásl hlavou. „Nebyl jsem nikdy moc dobrý tanečník. Co se mne týče, bylo by to čistě vyhazování peněz.“ Zhrozil se pomyšlení, že by ho Margaret mohla donutit.

„Na tom snad trvat nebudeme, že?“ řekl Bertrand. „To by

vůbec nebylo spravedlivé. Kam se poděla ta malá Callaghanová? Počítám, že se mohla už desetkrát napudrovat. A na co čekají hudebníci ?“

Dixon se ohlédl a spatřil oba umělce, kteří zřejmě skončili ladění, otevřeli noty a nyní stáli, pokuřovali a hovořili. Welche nebylo nikde vidět; zřejmě předváděl jeden ze svých osvědčených triků, jak beze stopy zmizet. Na druhém konci dlouhé, nízké a tlumeně osvětlené místnosti se otevřely dveře a Callaghanová vstoupila. Dixonovi se zdálo, že přes svou hezkou postavu se poněkud neobratně pohybuje.

„Tady jsi,“ řekl Bertrand s dvornou úklonou. „Už jsme si říkali, kam ses poděla.“

Zrozpačitěla. „Byla jsem jenom...“

„Mluvili jsme o panu Gore-Urquhartovi. Zajímalo by nás, jestli bude k maní přespříští víkend, vzhledem k tomu, že univerzita pořádá slavný ples. Můžeš nám poskytnout bližší informace?“

„Já nevím, ale jeho tajemník povídal, že asi zůstane v Paříži do poloviny příštího měsíce, a to už by asi bylo pozdě, že?“

„Ano, to by bylo. Ano, bylo. Co se dá dělat, budeme muset počkat na jindy.“ Nezdálo se však, že ho ta zpráva vyvedla z míry.

„Každopádně jsem strýčkovi napsala, aby mi dal vědět, kdy se vrátí.“

Dixonovi bylo do smíchu. Bavilo ho, kdykoliv slyšel dívky (muži to nikdy nedělají), jak říkají „strýček“, „tatínek“ a tak dále, jako by byl na světě jen jeden strýček a jeden tatínek anebo jako by právě tento strýček nebo tatínek byl strýčkem a tatínkem všech přítomných.

„Oč jde, Jime?“ zeptala se Carol. Bertrand na něj upřeně zíral.

„Nic.“ Opětoval Bertrandův zarytý pohled. Přál si, aby existovalo nějaké bojiště, na kterém by mohl Bertranda potřít, i kdyby to znamenalo znepřátelit si jeho otce. Každý prostředek nepřesahující nebo nevyžadující násilí by byl dobrý. Ale zdálo se, že neexistuje nic, v čem by mohl jít pouze do té míry, a dál ne. Na chvíli se mu zdálo, že by měl věnovat příštích deset let života budování kariéry uměleckého kritika, aby mohl jednoho dne napsat o Bertrandově díle nepříznivý posudek. Vzpomněl si na větu, kterou kdysi četl v jakési knize: „A s těmito slovy uchopil starého darebáka za krk a přísahámbůh ho málem uškrtil.“ Tomu se také musel usmát a Bertrandův plnovous se zachvěl, ale Dixon neřekl nic a všichni ostatní mlčeli.

Jako vždycky to byla Margaret, které něco napadlo: „Právě nedávno jsem četla o vašem strýci, slečno Callaghanová. Psali o něm v místních novinách. Daroval naší galérii nějaké akvarely. Bůhví, co bychom si počali bez lidí, jako je on.“

Tato poznámka, sama o sobě nezodpověditelná, vyvolala účinek dobře známý lidem z jejího blízkého okruhu; zbavila posluchače řeči tím, že se je zjevně snažila k řeči přimět. Několik kroků od nich bylo slyšet chraptivý smích houslisty amatéra, kterému něco vyprávěl místní skladatel. Kde však byl Welch?

„Ano, je velice štědrý,“ řekla dívka.

„Dobře že jsou ještě na světě lidé, kteří si to mohou dovolit,“ řekla Margaret. Dixon vzhlédl, aby se dorozuměl pohledem s Carol, ale ta právě vyměnila pohled se svým manželem.

„Za chvíli jich moc nezůstane, jestli nám budou páni odboráři organizovat život,“ řekl Bertrand.

„Já nevím, ale mně se nezdá, že by si byli vedli tak špatně,“ vložil se do hovoru Goldsmith. „Koneckonců, nemůžete...“

„Jejich zahraniční politika mohla být horší, to je pravda, i když se jim většinou podařilo přilít ohně do oleje.“ Bertrand

vrhl rychlý pohled na své posluchače a pokračoval: „Ale jejich vnitřní politika... vycucat bohaté, totiž...“ Zdálo se, že váhá. „Koneckonců, je to tak, nebo ne? Myslím, jako že se nám to všem tak jeví, nebo ne? Počítám, že o nic jiného nejde. Nebo myslíte?“

Předstíraje, že nepozoroval varovný pohyb Margaretina obočí a lehký úsměv, plný očekávání, na tváři Carol, řekl Dixon klidně: „A co na tom, jestli o nic jiného nejde? Když má jeden deset housek a druhý jenom dvě a když se jeden z nich má jedné housky vzdát, pak počítám, že by to měl být ten, který jich má deset.“

Bertrand a jeho dívka na sebe zírali s naprosto stejným výrazem v tváři, potřásajíce hlavou, usmívajíce se, vytahujíce obočí a vzdychajíce. Vypadalo to, jako by byl Dixon právě řekl, že sice nerozumí umění, ale ví, co se mu líbí. „My si ale nemyslíme, že někdo má někomu dávat housku, pane Dixone,“ řeklo děvče. „V tom to vězí.“

„Bojím se, že v tom nevězí všechno,“ řekl Dixon ve chvíli, kdy Margaret pravila: „Co kdybychom raději nechali téhle...,“ a Bertrand: „Je jasné, že bohatí...“

Ze soutěže vyšel Bertrand vítězně. „Je jasné, že v moderní společnosti hrají bohatí hlavní úlohu,“ řekl hlasem o něco mečivějším než obvykle. „V dnešní době víc než kdy jindy. To je všechno; nebudu vás nudit běžnými pravdami o tom, že jejich zásluhou se udrželo umění naživu, a podobně. Sám fakt, že jsou to běžné pravdy, potvrzuje moje slova. A já náhodou mám umění rád, žánop?“

Poslední slovo bylo Bertrandovou vlastní formou slova *že ano*. Vzniklo tímto způsobem: obě samohlásky se stáhly, zmizely v jakémsi mečivém *a*, zatímco rty po závěrečném o široce otevřené sklaply se zvukem zjevně slyšitelném jako *p*. Když si Dixon celý tento proces objasnil, nepřipadl již na žádnou odpověď a spokojil se pouhým „Aha“ s pokud možná spektic-

kým přízvukem.

Zdálo se, že to dodalo Bertrandovi odvahy. „Ano, já ano," řekl mnohem hlasitěji, takže se všichni na něj ohlédli. „A mám vám povědět, co se mi líbí ještě? Bohatí lidé. Jsem hrdý na dnešní neoblíbenost takového prohlášení. A proč je mám rád? Pro jejich přívětivost, pro jejich štědrost, protože se naučili cenit si toho, co já mám taky rád, protože mají domy plné krásných věcí. Proto je mám rád, a proto nechci, aby je někdo vycucával. Rozumíte?"

„Pojď, hochu, pojď," ozvala se za nimi paní Welchová. „Když budeme čekat na otce, zůstaneme tu celou noc. Začneme, ne? Pojď sem a pak si můžete všichni sednout."

„Dobře, máti," řekl Bertrand přes rameno a skupina se začala rozcházet, ale nežli se od ní odpoutal, řekl s očima upřenýma na Dixona: „Doufám, že jste to pochopil, nebo ne?"

Margaret zatahala Dixona za rukáv, a tak, protože nechtěl pokračovat v zápase, když už bylo kolo odpískáno, řekl přívětivě: „Ano, ovšem. Zdá se, že jste měl s bohatými lidmi, se kterými jste se setkal, větší štěstí nežli já. To je všechno."

„To mě nepřekvapuje," prohlásil Bertrand s dávkou pohrdání, ustoupiv, aby Margaret mohla projít.

Dixon řekl zlostně: „Tak jich koukejte využít, dokud je máte, protože už je dlouho mít nebudete."

Pustil se za Margaretou, ale Christina Callaghanová ho zastavila slovy: „Prosila bych vás, abyste takhle nemluvil, jestli dovolíte."

Dixon se rozhlédl; celá společnost byla již na svých místech a houslista amatér si strkal nástroj pod bradu. Usednuv na nejbližší židli, pravil Dixon tichým hlasem: „Říkáte, že takhle bych raději neměl mluvit?"

„Ano, buďte tak laskav." Posadila se a Bertrand usedl vedle

ní. „Tyhle řeči mě vždycky trochu urážejí. Nesmíte se zlobit, ale já za to nemohu. To už bude asi moje povaha.“

Kdyby si Dixon nebyl zvykl vzpírat se takovýmto argumentům, kdykoliv je slyšel od Margarety, nebyl by pravděpodobně odpověděl tak, jak to učinil. „U doktora jste s tím nebyla?“

Houslista amatér naklonil horní polovinu těla, a podporován místním skladatelem, vrhl se do jakéhosi skřípavého ježdění po strunách. Bertrand se nahnul k Dixonovi. „Zatraceně, co jste to povídal?“ zeptal se hlasitým šepotem.

„Kdo je váš psychiatr?“ pravil Dixon, rozšířiv pole působnosti.

„Poslyšte, Dixone, mluvíte, jako byste chtěl dostat jednu do nosu.“

Dixon, kdykoliv se ho zmocnilo pohnutí mysli, nedovedl dobře ovládat své reakce. „Snad si nemyslíte, že bych si pro ni šel k vám, kdybych ji chtěl?“

Bertrand zkřivil nad touto hádankou tvář. „Co?“

„Víte, jak vypadáte v těch svých vousech?“ Dixon přesedlal na prostoduchý útok a rozbušilo se mu srdce.

„Dobře; jdeme na chvíli ven?“

Poslední otázka se utopila v prodlouženém dunění basových tónů klavíru. „Co?“ zeptal se Dixon.

Paní Welchová, Margaret, Johns, manželé Goldsmithovi a altistka, všichni se takřka naráz obrátili. „Šššš,“ řekli najednou. Bylo to, jako když z lokomotivy vyrazí pod skleněnou střechou pára. Dixon vstal a zamířil po špičkách ke dveřím. Bertrand se začal zdvíhat, že půjde za ním, ale jeho děvče ho zadrželo.

Dveře, ještě než k nim Dixon došel, se otevřely a vstoupil Welch.

„A hleďme, vy už jste začali!“ zvolal, aniž jakkoliv ztišil hlas.

„Ano,“ zašeptal Dixon. „Obávám se, že budu muset...“

„Škoda že jste nemohli chvíli počkat. Byl jsem u telefonu. Volal ten člověk z toho... z toho...“

„Na shledanou.“ Dixon se snažil proklouznout dveřmi.

„Nepočkáte si na Racina Frickera?“

„Ted ne, pane profesore. Musím na chvíli...“ Dixon doplnil svá slova několika pohyby, záměrně nejasného významu. „Za chvíli se vrátím.“

Zavřel dveře a nechal za nimi Welchovu tvář se strnule udiveným výrazem.

PĚT

„Řítil se po svahu rychlostí sto dvacet mil, z píšťaly vyrazil zoufalý kvil," zpíval Dixon. „*Našli ho v troskách, na brzdě ruku. ..*," zadýchal se a přestal; cesta do kopce k Welchovu domu nebyla žádná maličkost, zejména pro tělo obsahující veliké množství piva. Přesto, že byla tma, měl na tváři zasněný úsměv a znovu a znovu vychutnával překrásný okamžik, který nastal v deset hodin. Bylo to něco jako první opravdové setkání s uměním nebo s lidskou dobrotou, vážné, nadšené, takřka zbožné vzrušení. Když dopíjel sklenici piva, o které musel nutně předpokládat, že bude toho večera poslední, zpozoroval, že objednávky neustávají, že se čepuje dál, že se dosud trousí hosté a že jejich výrazy, místo aby vyjadřovaly obavy, jsou sebevědomé. Ve stolním kulečníku nadto zazvonila další šestipence. Pochopil vše, když spatřil barmana v bílém saku, jak vleče dovnitř další dvě basy lahvového piva. Obec, ke které náleželi Welchovi, byla v jiném okrese než město. Zdejší hostinec, na rozdíl od městských hostinců a hotelů, kam chodíval s Margaretou, zůstával v létě otevřen do půl jedenácté a léto podle kalendáře už začalo. Jeho vděčnost byla bezmezná. Pouze další návštěvy u baru mohly částečně splatit radostný dluh. Následkem toho utratil víc, nežli si mohl dovolit, a vypil více, než měl, ale přesto cítil jen spokojenost a mír. Odraziv se bolestivě od sloupu branky, začal se plížit zahradou kolem domu.

Ve velkém dlouhém pokoji na zadní straně, kde se provozovala hudba, bylo zhasnuto. To bylo dobře. Avšak o něco dále svítilo v oknech salónu světlo, a jak brzy zjistil, ozýval se i rozhovor. Nakukuje štěrbinou mezi záclonami, spatřil Welche v modrém, červeně pruhovaném plášti do deště a v tvídovém klobouku, jak právě vychází ze dveří, následován místním skladatelem a Cecilem Goldsmithem, kteří měli oba taktéž

pláště do deště. Zřejmě už nastalo rozvážení hostů. Dixon se škodolibě ušklíbl při představě, jakou jízdu jim Welch poskytne. Carol, v lehkém tvídovém plášti, se ještě zdržela a vyměnila několik posledních slov s Bertrandem. Mimo něj už v pokoji nebyl nikdo.

Ačkoliv bylo jedno okno otevřené, Dixon Bertranda dobře neslyšel, ale z přízvuku jeho slov mohl tušit, že vyjadřují otázku, na kterou Carol odpověděla: „Ano, dobře.“ Nato se Bertrand přiblížil a vzal ji do náruče. Dixon neviděl, co následovalo, protože Bertrand byl k oknu obrácen zády, ale jestliže došlo k polibku, trval pouze okamžik; Carol se vymanila a spěchala ven. Bertrand vyšel také.

Dixon se vrátil k hudebnímu pokoji a dostal se dovnitř zasklenými dveřmi vedoucími na terasu. To, co zahlédl, ho zneklidnilo zvláštním, nedefinovatelným způsobem. Ačkoliv ho podobná činnost celkem nevzrušovala, působila na něj, viděna zblízka, spíš nepříjemně než příjemně. Cecil Goldsmith nebyl sice nikdo, byla to pro Dixona naprostá nula, i když spolu v posledních měsících hovořili několikrát do týdne, ale přece mu ho to přiblížilo natolik, že nedovedl zůstat lhostejný při pohledu na jeho ženu v rukou třetí osoby, zvláště pak takové třetí osoby. Dixon litoval, že vůbec přišel na tu škvíru v záclonách, pak však nad celou záležitostí mávl rukou. Potřeboval zmobilizovat všechny duševní schopnosti, aby čelil dalšímu úkolu, který na něj čekal: dostat se nepozorovaně do ložnice.

Usoudiv, že se tak jako tak vystavuje nebezpečí, že ho v hudebním pokoji někdo nečekaně překvapí, dotápal Dixon potmě ke křeslu, pohodlně se usadil, zavřel oči a spokojeně naslouchal, jak Welch nastartoval vůz a odjel. Za chvíli se ho zmocnil pocit, jako by se s ním celé křeslo prudce naklánělo nazad a jako by se mu žaludek rozrůstal do takových rozměrů, až pohltil i jeho hlavu. Otevřel znovu oči a udělal obličej tragické řecké masky. Ne, ten poslední půllitr nebyl dobrý nápad. Vstal a začal cvičit dřepy s předpažením, jak je tomu kdysi učili u

letectva. Pět set dřepů s předpažením mu už několikrát v životě pročistilo hlavu. Když jich udělal sto osmdesát, zdála se nejasná hlava daleko snesitelnější než další dřepy. Nastal čas vydat se na cestu.

Když se dostal do poloviny haly, zaslechl Bertrandův smích, silně tlumený zavřenými dveřmi. Vyšel po vrzavých schodech a octl se v prvním poschodí. Z jakéhosi architektonického rozmaru byl jeho pokoj dosažitelný pouze za předpokladu, že se prošlo koupelnou, jejíž vnější dveře se nyní snažil otevřít. Marně. Koupelna byla zřejmě obsazena; nebylo však také vyloučeno, že se Johns rozhodl znemožnit hanobiteli svého časopisu přístup do pokoje. Dixon ustoupil, rozkročil se, zdvihl ruce jako dirigent těsně před začátkem hřmící ouvertury nebo melodramatu a pak, napůl dirigent, napůl boxer, provedl zuřivý sled hanlivých pohybů. Právě v tom okamžiku kdosi otevřel dveře na druhé straně chodby. Neměl čas na nic jiného než zaujmout postoj člověka čekajícího před koupelnou, přestože celkovou věrohodnost tohoto plánu narušovala poněkud skutečnost, že měl na sobě dosud plášť do deště.

„Jamesi! Co tam proboha děláte?“

Ještě nikdy nebyl Dixon tak rád, že vidí Margaretu spíš než někoho jiného. „Šššš,“ řekl. „Pomozte mi odtud.“

Měl ji ještě radši, když mu pokynula a bez dalších slov ho odvedla do své ložnice. Právě když zavírala dveře, ten, kdo byl v koupelně, vyšel. Dixon si uvědomil, že mu tluče srdce. „Chvála bohu,“ řekl.

„Ted mi povězte, kde jste byl celý večer?“

Zatímco vysvětloval, vnímal s nelibostí její vyčítavý výraz a jeho nespokojenost brzy přemohla předchozí pocit úlevy. Jak by to asi dopadlo, kdyby se jednou vzali? Zároveň však musel uznat, že nevypadá špatně v modrém županu, na který jí spadaly hnědé rozpuštěné vlasy, lesknoucí se místy zlatými přísvity.

Svlékl plášť, zapálil si cigaretu a začínalo mu být lépe. Dokončil své vyprávění, aniž se zmínil o tom, co viděl oknem salónu.

Margaret, která ho vyslechla mlčky, se slabě usmála. „Když se to tak vezme, nemohu se vám divit. Ale bylo to přece jen trochu neslušné. Viděla jsem hned, co si o tom paní Welchová myslí."

„Ona si o tom něco myslela? Kam jste řekla, že jsem odešel?"

„K tomu jsem se vůbec nedostala: Evan jí pověděl, že jste šel pravděpodobně do hospody."

„Jednou té kryse na mou duši zakroutím krk. Kristepane, to je chování! Tomu se říká přátelská laskavost. Teď to bude mít teprve u Neddyho vyžehlené. A neříkejte mu Evan."

„Nic si z toho nedělejte. Neddy to nebral vážně."

Dixon si odfrkl. „Jak tohle můžete tvrdit? Nikdo nikdy neví, co se děje v jeho hlavě, jestli se tam vůbec něco děje. Prosím vás, chvilku počkejte. Musím na chvíli do koupelny. Zůstaňte tu."

Když se vrátil, seděla stále na posteli, ale zřejmě si kvůli němu nanesla trochu červeně na rty. Potěšilo ho to spíš jako pozornost než estetický vjem; začalo mu být dokonce velice dobře a tento pocit trval, i když zvrátil v křesle hlavu nazad, zatímco hovořili několik minut o první části večera. Pak řekla Margaret: „Nemyslíte, že by byl čas, abyste šel? Je dost pozdě."

„Já vím. Ale mně se tu úžasně líbí."

„Mně taky. Vlastně jsme poprvé opravdu sami alespoň... jak dlouho?"

Jedním z následků této otázky bylo, že se Dixon cítil velice opilý, a později si nikdy nemohl dobře vysvětlit, proč udělal,

co udělal potom, jinými slovy, že se posadil na postel vedle Margarety, objal pevně její ramena a políbil ji na ústa. Ať byly důvody jakékoliv, modrý župan, rozpuštěné vlasy, dodatečně přičerveněné rty, půllitry místního piva, jeho přání dovést jejich vztah k nějakému rozuzlení, jeho přání vyhnout se další salvě důvěrných otázek a vyznání a jeho starost, udrží-li se v zaměstnání, - všechno nějak spolupůsobilo a výsledek byl jednoznačný: položila mu ruce kolem krku a opětovala jeho polibky se zanícením, s daleko větším zanícením, než jaké kdy projevila během předešlých, celkem vlažných milostných projevů ve svém bytě. Dixon nejprve sundal své, pak její brýle a někam je odložil. Nato ji líbal znovu, silněji; cítil, že se mu točí hlava, stále rychleji. Za minutu nebo dvě se zdálo, že není důvodu, proč by nevložil ruku pod její župan. Zamumlala cosi milostného a sevřela ho tím pevněji.

Proč by nepokračoval? Měl dojem, že by mohl, ačkoliv nedovedl odhadnout, jak daleko. A chce vůbec pokračovat? Ano, v jistém smyslu chtěl. Ale je to vůči ní spravedlivé? Nejasně si vzpomínal, že jí radil, aby nepodnikala ani nejmenší milostné pokusy, dokud by neuplynul alespoň rok od záležitosti s Catchpolem. Je to vůči ní spravedlivé? A vůči němu? Dařilo se mu jen s největším úsilím vycházet s ní přátelsky; jako „milenec“ by z něho byl kovboj, tváří v tvář svému prvnímu a pověstně nebezpečnému býkovi. Ne, nebylo by to vůči němu spravedlivé. A vůči ní by teprve nebylo spravedlivé postavit ji před situaci, která by ji nesporně silně rozrušila, nehledě na další následky. Ne, tohle by jí dělat neměl. Ale na druhé straně - Dixon usiloval o jasnou nebo alespoň o jakoukoliv myšlenku - zřejmě si to přála. Cítil její měkký a teplý dech na tváři a jeho žádost, která kolísala, náhle zesílila. Ovšemže mu nic jiného nedělalo starost než obava z odmítnutí. Stáhl ruku, pak ji položil zpět, tentokrát pod její noční košili. Tento pohyb a zachvění, kterým na něj reagovala, mu zamotalo hlavu ještě víc; dokonce tolik, že ztratil jakoukoliv schopnost vůbec myslet. V uších mu hučelo ticho.

Zakrátko, když leželi vedle sebe na posteli, učinil pohyb nejen zcela nedvojsmyslný, ale dokonce velmi výmluvný. Způsob, jakým Margaret reagovala, i když tak učinila velice prudce, bylo těžko si vyložit. Dixon bez váhání postoupil dál. Došlo ke krátkému zápasu, při kterém byl Dixon odhozen stranou, a to s takovou silou, že se jeho hlava hlasitě a bolestivě střetla s pelestí postele. Margaret vstala, upravila si župan a zdvihla jeho plášť. „Běžte," řekla. „Jděte pryč, Jamesi."

Postavil se a podařilo se mu zachytit hozený plášť. „Nezlobte se - stalo se něco?"

„Ven." Její drobná postava se chvěla zlostí.

„Dobře, ale nechápu.."

Otevřela dveře a ukázala na ně pohybem hlavy. Bylo slyšet kroky stoupající po schodech.

„Podívejte, někdo jde..."

Vystrčila ho za dveře s pláštěm přehozeným přes ramena. Na poloviční cestě ke koupelně se střetl s Christinou. „Dobrý večer," řekl vychovaně. Pohlédla na druhou stranu a prošla kolem něho do svého pokoje. Pokusil se otevřít dveře koupelny; bylo opět zamčeno. Bez váhání zaklonil hlavu, nadechl se a vyrazil hlasitý, dlouho trvající zlostný řev, který svým objemem a zabarvením připomínal Goldsmithův výkon při madrigalech. Nato seběhl hlasitě dupaje se schodů, pověsil kabát na věšák, vstoupil do jídelny a poklekl před původním nebo napodobeným příborníkem z osmnáctého století.

Obratem ruky vzal z oddělení, zpola naplněného lahvemi piva, sherry a moštu, láhev portského. Právě z této mu Welch včera večer nalil nejmenší možnou skleničku, kterou mu kdo v životě s vážnou tváří nabídl. Část nápisu na vinětě byla v jazyce románském, část v anglickém. Správně: nic příliš britského ani příliš cizího. Zátka vydala slavnostní, silvestrovský zvuk, který v něm vyvolal touhu po mandlích a rozinkách; zhluboka

se napil. Trochu nápoje mu steklo osvěžujícím praménkem po bradě a za košili. Když začal, byla láhev ze tří čtvrtin plná. Když skončil, byla ze tří čtvrtin prázdná. Nacpal ji hlučně zpět na původní místo, otřel si ústa do vyšívané dečky na příborníku a v nejlepší náladě pronikl bez odporu do své ložnice.

Několik minut chodil sem a tam, zvolna se svlékaje, a přemýšlel, jak nejlépe dovedl, o příhodě s Margaretou. Přál si skutečně to, co vyjadřoval svou činností? Jedinou odpovědí tak jako předtím bylo stále jen: Ano, víceméně. Ale že by se nebyl pokoušel, nebo aspoň ne tak rozhodně, kdyby nebyl měl dojem, že si o to říká. A proč se najednou tvářila, že chce, když se tolik týdnů tvářila, že nechce? Pravděpodobně začala číst nějakého nového autora. Vlastně by měla chtít. Určitě chce a nemyslí na nic jiného, řekl si tak rozhodně, že se při tom až zamračil. Možná že to neví, ale nic jiného nechce, je to její povaha. A proboha, má snad taky nějaké právo, nebo ne? Po všem, co s ní musel prodělat. Ale bylo spravedlivé dostat ji do takové situace po všem, co prodělala? Jakmile Dixon poznal duševní obálku s touto otázkou, odsunul ji od sebe neotevřenou a odešel do koupelny, zavazuje si tkanici od pyžama.

V koupelně nebylo zdaleka tak hezky jako v ložnici. Ačkoliv noc začínajícího léta byla chladná, bylo mu horko a potil se. Zůstal stát před umyvadlem, pokoušeje se podrobněji zjistit, jak mu je. Tělo mu připadalo od pasu dolů oteklé a jeho specifická váha jako by byla různá, nestejnoměrně rozvrstvená. To, co se linulo ze žárovky, se podobalo spíše než světlu velmi řídkému, mlhavě světélkujícímu plynu; vydávalo to lepkavý bzukot. Pustil studenou vodu a naklonil se nad umyvadlo. Ale vzápětí se musel ovládnout, aby se nenakláněl dál, až by mu hlava zapadla mezi kohoutky. Navlhčil si obličej, vzal ze skleněné poličky nad umyvadlem bakelitový pohár a vypil veliké množství vody, která ho dočasně občerstvila, ačkoliv měla i jiný následek, který však zatím nedovedl rozpoznat. Vyčistil si zuby množstvím zubní pasty, znovu si navlh-

čil obličej, naplnil ještě jednou pohárek a pozřel další množství zubní pasty. Pak stanul zadumaně u své postele. Obličej ho tížil, jako by mu byl někdo bezbolestně zašil na různá místa sáčky s pískem, které mu zvolna stahovaly kůži z kostí, pokud ještě nějaké kosti v obličeji měl. Náhle se mu udělalo špatně a hluboce, rozechvěle vzdychl. Někdo se mu zřejmě dostal do zad a navlékl mu přes hlavu jakýsi potápěčský oblek z neviditelné vaty. Tiše zasténal; modlil se, aby mu už nebylo hůř.

Začal se ukládat na lože. Jeho poslední čtyři cigarety - vykouřil jich opravdu toho večera dvanáct? - ležely v balíčku na leštěném stolku u hlav postele spolu se sirkami, bakelitovým pohárkem vody a popelníkem, který byl původně na krbu. Dočasná neschopnost zdvihnout na postel druhou nohu mu objasnila, jaký byl druhotný následek takového množství vypité vody: opilost. Z tohoto druhotného zjevu se stal prvotní, jakmile ulehl. Na vlnícím se krbu stála malá porcelánová soška, představující známou orientální náboženskou osobnost v sedící poloze. Postavil ji tam Welch jako němé kázání o ceně odříkání? Jestliže ano, pak přišlo poselství pozdě. Natáhl ruku a stisknutím tlačítka, jež mu viselo nad hlavou, zhasl světlo. Pokoj se začal od dolního pravého konce postele zdvíhat, ale přesto zřejmě zachovával touž polohu. Dixon odhodil pokrývku a posadil se s nohama visícíma přes pelest. Pokoj se uklidnil. Po několika okamžicích nohy zdvihl a položil se. Také pokoj se zdvihl. Dal nohy na zem. Pokoj se zastavil. Dal nohy na postel, ale nelehl si. Pokoj se pohnul. Posadil se na okraj postele. Nic. Dal na postel jednu nohu. Něco. Dokonce hodně. Byl zřejmě v nanejvýš kritickém stavu. Pronášeje chraptivé kletby, opřel polštáře o pelest a zabořil se do nich, polo sedě, polo leže, s nohama visícíma k zemi. V této poloze se mu konečně podařilo vrávoravě upadnout do spánku.

ŠEST

Dixon byl opět naživu. Plné vědomí ho zasáhlo dříve, než mu mohl uhnout z cesty; žádná pozvolná, vznešená pouť ze síní spánku, ale rázné a bezohledné vyhození. Ležel s roztaženýma rukama a nohama, příliš zničený, aby se mohl pohnout, jako potlučený krab, vyvržený za jitra na kamenitý břeh moře. Světlo ho bolelo, ale nebolelo ho tolik jako pohled na jednotlivé předměty; po prvním pokusu se rozhodl už očima nepohnout. Všechno, co viděl, mu pulsovalo tupým duněním v hlavě. Jeho ústa zřejmě sloužila nějakému nočnímu tvorovi za latrínu a později i za mauzoleum. Během noci se také nějakým způsobem zúčastnil přespolního běhu a byl odporně ztlučen tajnou policií. Bylo mu zle.

Vztáhl ruku a nasadil si brýle. Okamžitě viděl, že s ložním prádlem těsně před jeho obličejem je cosi v nepořádku. S nasazením života se posadil a to, co spatřily jeho třeštící oči, vystupňovalo řádění činelisty v jeho hlavě k zuřivosti. Velký, nepravidelně ohraničený kus prostěradla, pod kterým spal, scházel, a to v místě, kde bylo přeloženo přes pokrývku; menší, ale přesto podstatný kus přeložené pokrývky scházel také; scházel i kus zvíci přibližně jedné dlaně v pokrývce pod přeloženou částí a pod přeloženým prostěradlem. Těmito otvory, které měly náležitě začernalé okraje, mohl vidět hnědou skvrnu na další pokrývce. Objel prstem okraje díry v prostěradle, a když ho prozkoumal, zjistil stopy tmavošedého prachu. To znamenalo popel; popel znamenal, že něco hořelo; a jestliže něco hořelo, mohla to být pouze cigareta. Dohořela cigareta na přikrývce? Jestliže nedohořela, kde je nyní? Nikde, ani na posteli, ani v posteli. Nahnul se přes pelest, skřípaje zuby; světležlutým polem vzácně vypadajícího koberce se táhla hnědá, hluboká rýha, končící u hromádky zuhelnatělého papírku. Za-

chvátila ho veliká lítost, která citelně vzrostla, když se podíval na noční stolek. Byl zohaven dvěma černými vypálenými žlábky, místy našedlými, místy lesklými, sbíhajícími se v pravém úhlu a končícími v sousedství popelníku, který obsahoval jedinou použitou sirku. Na stole ležely další dvě sirky, nepoužité; zbytek se válel spolu s prázdným balíčkem od cigaret na zemi. Bakelitový pohárek zmizel.

Bylo tohle všechno jeho dílem? Nebo přenocoval v jeho pokoji poutník, lupič? Stal se obětí strašidla, tajně oddaného kuřácké vášni? Usoudil, že všechny škody pravděpodobně způsobil sám, a přál si, aby se to bylo nestalo. Nemohlo to skončit jinak než vyhozením z místa, zejména jestli nepůjde za paní
Welchovou a ze všeho se jí nevyzná, jenže toho, jak věděl již (nyní, nebude nikdy schopen. Nebylo omluvy, která by se neskládala z neomluvitelného: nebylo odpuštění žháři, který se zároveň projevil jako opilec - dokonce takový opilec, že mu povinnosti vůči hostitelům a ostatním hostům, a dokonce vyhlídka na komorní koncert nebyly ničím proti svodům alkoholu.
Jedinou nadějí bylo, že si Welch nevšimne, co mu jeho žena pravděpodobně bude říkat o propáleném ložním prádle. Ale Welch si mnohdy dovedl lecčehos všimnout, viz útok na knihu jeho žáka. To však byl ve skutečnosti útok na Welche; na prostěradlech a pokrývkách, kterých sám právě neužívá, mu nemůže tolik záležet. Dixon si vzpomněl, jak byl kdysi přesvědčen, že by Welch nic nepozoroval, i kdyby z ničeho nic začal opile povykovat ve sborovně, vykřikovat neslušná slova, vyrážet okna a špinit časopisy, pokud by se tím nedotkl jeho vlastní osoby. Tato vzpomínka mu připomněla větu, kterou kdysi zahlédl v knize u Alfréda Beesleyho: „Mozek nemůže vnímat popud, který by nesloužil nějakým způsobem organismu.“ Dal se do smíchu, který však brzy zredukoval na bolestné zamrkání víčky.

Vstal a šel do koupelny. Za dvě nebo tři minuty se vrátil, pojídaje pastu na zuby a přinášeje si holicí čepelku. Dal se do pečlivého ořezávání spálených okrajů ložního prádla. Nevěděl, proč to dělá, ale jeho činnost jakoby dodávala okolnostem příznivějšího vzhledu: příčina katastrofy nebyla na první pohled tak zřejmá. Když byly všechny okraje pravidelně zarovnané, zvolna poklekl, jako by byl náhle o mnoho desítek let zestárnul, a oholil příslušnou část koberce. Odpadky, které zůstaly po těchto úpravách, si nacpal do kapsy saka a rozhodl se, že se vykoupe a půjde pak zatelefonovat Billovi Atkinsonovi, aby zprávu o starších Dixonech podal daleko dříve, než bylo původně dohodnuto. Zůstal chvíli sedět na posteli, aby po svém závratném výkonu nabral sil, ale dříve než se mohl zdvihnout, někdo, a to, jak se brzy ukázalo, bytost pohlaví mužského, vešel do koupelny druhými dveřmi. Slyšel, jak zarachotil řetízek se zátkou a zašuměla voda tekoucí z kohoutku. Welch nebo jeho syn nebo Johns se přišli vykoupat. Bližší identifikace už byla hračkou, když z koupelny zazněl hluboký neškolený hlas a Dixon podle úmorných kudrlinek poznal ohavnou píseň od Mozarta. Bertrand pravděpodobně nezpíval vůbec a Johns se netajil svou lhostejností ke všemu, co předcházelo Richarda Strausse. Velice zvolna, jako lesní velikán pod nárazy sekyry, se Dixon převalil na bok a zůstal ležet s rozpáleným obličejem na polštáři.

Tím ovšem získal čas, aby si srovnal myšlenky, ačkoliv právě toto se svými myšlenkami udělat nechtěl; naopak: čím déle by zůstaly v nesouvislém stavu, zejména ty, jež se týkaly Margarety, tím lépe. Nyní se poprvé nemohl vyhnout otázce, co mu řekne, jestliže mu vůbec něco řekne, až se znovu setkají. Nacpal si jazyk pod spodní ret, pokrčil nos a provedl řadu chvatných pohybů ústy. Jak dlouho se bude muset snažit, aby nejprve otevřela a pak vyprázdnila bednu výčitek, které budou nezbytnou předehrou vyčerpávajícího zápasu o možnost přimět ji, aby vyslechla jeho omluvu? Pokoušel se zoufale naslouchat Welchově písni, obdivovat se v ní jedinečnému nedo-

statku originality a přísné, doslova neoblomné oddanosti nudě; nebylo to nic platné. Pak se chtěl zaradovat, že mu vyjde článek, ale nemohl si vzpomenout na nic jiného než na Welchovu zřejmou lhostejnost, se kterou zprávu vyslechl, a na jeho námitku, tak zoufale shodnou s tím, co řekl Beesley: „Měl byste na něm chtít nějaké přesnější datum, Dixone, jinak to nemá velikou... velkou...“ Posadil se a postupně spustil nohy až na zem.

Byla ještě jedna možnost mimo plán sjednaný s Atkinsonem. Jednodušší a daleko příjemnější. Zmizet, a neříct nikomu ani slovo. Ale nemělo to smysl, pokud by nezmizel až do Londýna. Jak asi teď vypadá Londýn? Vzdal se koupele a začal si svlékat pyžamo. Široké ulice a náměstí jsou pravděpodobně dosud prázdné až na několik osamělých spěchajících postav; ve vzpomínce se mu znovu vybavovalo všechno, co viděl během dvoudenní dovolené za války. Vzdychl; zrovna tak by mohl myslet na Monte Carlo nebo Čínský Turkestán; pak, poskakuje po koberci jednou nohou vysvlečenou a druhou v pyžamu, nedovedl již myslet na nic než na bolest, která mu prolétla hlavou jako voda hradem z písku. Chytil se krbu, div neshodil sedícího orientálce, a zkroutil se jako postřelený pistolník v dobrodružném filmu. Má i Čínský Turkestán své Margarety a Welche?

O několik minut později byl v koupelně. Po Welchovi zůstal na stěnách vany pruh špíny a zamžené zrcadlo. Po krátké úvaze vztáhl Dixon prst a napsal: „Ned Welch je velkej Vůl a má ksicht jako prase,“ potom zrcadlo utřel ručníkem a podíval se na sebe. Vzhledem k okolnostem nevypadal zle; každopádně lépe, než se cítil. Ale vlasy mu přes všechno kartáčování namočeným kartáčkem na nehty odstávaly a trčely čím dál tím víc. Uvažoval, nemá-li použít mýdla jako pomády, ale zamítl nápad vzhledem k tomu, že v minulosti již několikrát tímto způsobem dodal krátkým vlasům na spáncích a v týle vzhledu ozdobných per čejky. Jeho brýle se mu zdály větší než obvyk-

le. Ale jako vždy vypadal zdravě a doufal, že i čestně a laskavě. To bylo vše a nezbývalo, než se s tím spokojit.

Chystal se odplížit dolů k telefonu, ale vrátil se ještě jednou do ložnice, aby podrobil zničené ložní prádlo nové prohlídce. Z jakéhosi důvodu se mu výsledný dojem jevil jako uspokojivý. Nevěděl proč. Nejprve šel a zamkl vnější dveře koupelny, pak vzal holicí čepelku a začal znovu zpracovávat obvod děr. Tentokrát však vyřezal do látky nepravidelné zuby, jakési malé zálivy velkého vypáleného prostoru. Některé poloostrovy, které tak vznikly, bezmála uřízl. Nakonec čepelkou, kterou držel v pravém úhlu, přejížděl kolem dokola okrajů, dokud jejich povrch dokonale nezdrsnil. Ustoupil, aby pohlédl na své dílo z dálky. Vypadalo nepoměrně lépe. Katastrofa se na první pohled zdála daleko méně dílem člověka a několik vteřin mohla být přičítána zuřivé činnosti červotoče, plísně nebo kolonie molů. Koberec otočil tak, že oholené spálené místo, i když nebylo přímo zakryto poblíž stojící židlí, přece jen se octlo v jejím sousedství. Chystal se odnést noční stolek dolů a později ho vyhodit cestou do města z autobusu, když se na dosah jeho sluchových schopností ozval známý hlas, notující melodii, jež překypovala radostí a bujným veselím. Hlas sílil jako předtucha něčeho nebezpečného a strašného, až došlo na kliku dveří od koupelny, která se začala prudce pohybovat a třást. Zpěv ustal, ale lomcování pokračovalo, připojilo se kopání a chvíli dokonce bylo slyšet tlumené nárazy čehosi těžkého, pravděpodobně ramene. Welch předem neuvážil, že by koupelna mohla být obsazena ve chvíli, kdy se do ní chtěl vrátit (proč se vůbec potřeboval vracet?), a neuvědomoval si to zřejmě ani teď. Pokusil se ještě několika různými způsoby nahradit původní a zcela marné třesení klikou a obrátil pak znovu svou pozornost ke klice a marnému lomcování. Následoval závěrečný orgasmus třesení, klepání, bušení a lomcování, po kterém se kroky vzdálily a kdesi bouchly dveře.

Se slzami v očích opustil Dixon ložnici, neúmyslně cestou

rozšlápnuv bakelitový pohár, který se mu odněkud zakoulel pod nohy. V přízemí pohlédl na hodiny - ukazovaly osm dvacet - a vstoupil do salónu, kde byl telefon. Pomyslel si, jak je dobře, že Atkinson v neděli časně vstává a chodí pro noviny. Alespoň ho hravě stihne, než odejde. Zdvihl sluchátko.

To, co mu působilo během příštích pětadvaceti minut největší obtíže, bylo, jak dát průchod veškerým svým citům bez nebezpečí, že ho příliš rozbolí hlava. Po celou tu dobu se ve sluchátku neozvalo nic než tiché vytrvalé šumění, jako když se přiloží k uchu škeble. Zatímco seděl na opěradle koženého křesla, dělaje všechny známé obličeje, které vyjadřovaly nenávist a vzdor, probudila se zřejmě celá rodina k činnosti. Po podlaze nad hlavou mu chodily kroky; jiné kráčely dolů po schodech a vcházely do jídelny; další se blížily z druhého konce domu a také vcházely do jídelny; kdesi v dálce bzučel vysavač; zašumělo splachovací zařízení, bouchly dveře, zavolal čísi hlas. Když se zdálo, že se přede dveřmi do salónu shromažďuje celý dav lidí, zavěsil a odešel se sedací částí rozbolavělou od úzkého opěradla a s paží zdřevěnělou ustavičným klepáním vidlicí telefonu.

Rituál snídaně u Welchů, tak jako způsoby jejich myšlení, byl starodávného ražení. Pokrmy se hřály na příborníku nad pánvemi, ve kterých Dixon poznával středověké rošty na dřevěné uhlí, zatímco množství a rozmanitost jídel mluvily o skutečnosti, že paní Welchová doplňuje Welchův univerzitní plat vlastní podstatnou rentou. Dixon nikdy nepochopil, jak se mohl Welch tak výhodně a bohatě oženit; pro nějakou jeho osobní dobrou vlastnost, skutečnou nebo předpokládanou, to jistě nebylo a rozmary jeho mozku neponechávaly ani nejmenší místo ziskuchtivosti. Možná že měl v mládí to, co mu nyní tak zjevně scházelo: podmanivé vystupování. Dixon přes veškerou zkázu, kterou v něm napáchaly bolesti hlavy a zuřivost, se přece jen zaradoval při pomyšlení na všemožné druhy pokrmů, které pravděpodobně toho rána podají očividný důkaz

blahobytu Welchovy rodiny. Vstoupil do jídelny, na hony vzdálen myšlenek na ložní prádlo a Margaretu.

Jedinou osobou, kterou v místnosti nalezl, byla Callaghanová, která měla před sebou bohatě naplněný talíř. Dixon jí popřál dobré jitro.

„To jste vy? Dobré jitro.“ Její přízvuk nebyl nepřátelský, pouze lhostejný.

Rozhodl se pro nečekaný útok formou co na srdci, to na jazyku, aby pokud možná zakryl jakékoliv minulé nebo budoucí hrubosti. Jeho otec měl přítele klenotníka, který dovedl celých patnáct let, co ho Dixon znal, mluvit takřka výhradně v urážkách, a to se mu dařilo jedině proto, že používal této jednoduché metody. Úmyslně zdůrazniv severoanglický přízvuk, Dixon řekl: „Tak se mi zdá, že jsem do vás včera ryl nebo co.“

Zdvihla rychle hlavu a Dixon si s trpkostí uvědomil, jaký má hezký krk. „Ále... to nevadí, nedělejte si s tím hlavu. Já se taky moc dobře nepředvedla.“

„To je laskavé stanovisko,“ pravil a zdálo se mu, že jí něco podobného již jednou řekl. „Choval jsem se hanebně.“

„Můžeme na to zapomenout, ne?“

„Budu sám rád.“

Odmlčeli se, zatímco překvapeně pozoroval, jak mnoho a jak rychle jí. Na talíři měla zbytek veliké kaluže rajského protlaku a vedle zmenšující se hromady sázených vajec, slaniny a rajských jablek. Dokonce i nyní sáhla ještě jednou po láhvi a přilila si hustou, rudou kapku omáčky. Vzhlédla, zachytila jeho pohled, povytáhla obočí a pravila: „Nezlobte se, já strašně ráda protlak; doufám, že vám to nevadí.“ Nebylo to však přesvědčivé a zdálo se mu, že se zarděla.

„Z toho si nic nedělejte,“ řekl bodře. „Já taky.“ Odsunul talíř s kukuřičnými vločkami, ve kterých byl slad a nechutnaly mu.

Když podrobně prostudoval vejce, slaninu a rajská jablka na protějším talíři, rozhodl se odložit jídlo vůbec. Měl pocit, jako by mu někdo neprodyšně sešil chřtán a žaludek. Nalil si šálek černé kávy, vypil a šálek znovu naplnil.

„Vy nebudete jíst?“ zeptalo se děvče.

„Teď ne, možná později.“

„Co je s vámi? Necítíte se v pořádku?“

„Ne, to nic. Jen mě trochu bolí hlava.“

„Aha, tak jste přece jenom byl v hospodě, jak tvrdil ten - jak se jmenoval?“

„Johns.“ Dixon se pokusil vyslovením jména stanovit správný názor na jeho nositele. „Ano, šel jsem do hospody.“

„Vypil jste toho hodně, viďte?“ Samým zájmem přestala jíst, ale nůž a vidličku držela pevně v rukou opřených o stůl. Všiml si, že má tupé konečky prstů s krátce přistřiženými nehty.

„Myslím, že dost,“ odpověděl.

„Kolik?“

„Zásadně nepočítám. Počítat je zlozvyk.“

„Ano, možná, ale kolik myslíte, že toho bylo? Alespoň přibližně.“

„No, řekněme... sedm nebo osm.“

„Piv nebo čeho?“

„Proboha, copak vypadám na to, že bych si mohl dovolit něco jiného?“

„Půllitrů piva?“

„Ano.“ Usmál se a usoudil, že vlastně není zlá a že namodralá barva bělma jejích očí jí dodává zdravého vzhledu. Pak

ale první úsudek rychle změnil a ztratil zájem o druhý, protože odpověděla:

„Co chcete? Nemůžete se divit, že vám je ráno špatně, když takhle pijete.“ Zdvihla hlavu, vzpřímila se a seděla trochu jako přísná staropanenská učitelka.

Vzpomněl si na svého otce, který nosil od začátku války tuhý límeček a kterému urážlivý klenotník vyčítal příliš „vznešené“ chování. To slovo přesně vyjadřovalo Dixonovy námitky proti Christině. Řekl poněkud chladně: „Ano, pravděpodobně.“ Bylo to rčení, které pochytil od Carol Goldsmithové, a tím si poprvé toho rána vzpomněl na objetí, kterého byl svědkem předešlého večera. Zároveň si uvědomil, že má význam nejen pro Goldsmithe, ale i pro děvče sedící naproti němu u stolu. Ale co, zřejmě se dovede o sebe postarat.

„Všichni se po vás sháněli,“ řekla.

„Tomu se nedivím. Poslyšte, povězte mi, jak se na to tvářil pan Welch?“

„Na co? Že jste šel do hospody?“

„Ano. Zdálo se, že se zlobí nebo něco?“

„Na mou duši nevím.“ Pravděpodobně si uvědomila, že to zní kuse, a dodala: „Já ho totiž neznám, chápete? Nemůžu to odhadnout. Ale zdálo se mi, že si ničeho nevšiml, jestli rozumíte, jak to myslím.“

Dixon rozuměl. Cítil také, že by se nyní mohl pustit do vajec a slaniny a rajských jablek, šel se tedy obsloužit a řekl: „To rád slyším. Měl bych se mu asi jít omluvit.“

„To byste udělal dobře.“

Řekla to takovým způsobem, že se k ní obrátil zády, a stoje u příborníku, udělal obličej čínského mandarína. Děvče a její mládenec se mu do té míry nelíbili, že nechápal, jak se mohou líbit jeden druhému. Pak si náhle vzpomněl na ložní prádlo. Že

mohl být takový blázen a nechat všechno, jak to bylo! Něco se musí stát. Nejlépe, když se rychle vrátí do ložnice, prohlédne pokrývky a uvidí, co mu vnukne jejich reálná přítomnost. „Bože," řekl nepřítomně. „Bože, bože." Pak se vzpamatoval. „Lituji, ale budu vás muset opustit."

„Spěcháte do města?"

„Ne. Musím tu zůstat, dokud... totiž... musím nahoru do pokoje." Uvědomil si, že je to na závěr výstupu slabý dialog, a řekl prudce, drže neustále pokličku od mísy s vejci v ruce: „U mne v pokoji se něco přihodilo, musím to dát do pořádku." Pohlédl jí do tváře a zjistil, že na něj zírá rozšířenýma očima. „U mne v noci hořelo."

„Co? Snad jste nezapálil?"

„Ne, neudělal jsem to schválně. Chytlo to jen tak, samo od sebe. Od cigarety."

Její výraz se znovu změnil. „U vás v ložnici hořelo?"

„Jenom postel. Chytla od cigarety."

„Vy jste zapálil postel?"

„Ano."

„Cigaretou? Neúmyslně? Tak proč jste to neuhasil?"

„Protože jsem spal. Nevěděl jsem nic, dokud jsem se neprobudil."

„Ale přece jste musel... copak vás to nepálilo?"

Odložil pokličku. „Zřejmě ne."

„No tohle!" Pohlédla na něj s pevně sevřenými rty a dala se do smíchu, ale jinak, než se smála předešlého večera; Dixon si dokonce řekl, že je to smích dost nelibozvučný. Od přísného účesu se jí oddělila zlatá kadeř, kterou ihned vrátila pohybem ruky na místo. „Tak. A co s tím uděláte?"

„Zatím nevím. Ale něco budu muset podniknout.“

„Máte pravdu. A měl byste se do toho dát hned, nemyslíte, než začne služebná uklízet?“

„Já vím. Ale co mám dělat?“

„Je to zlé?“

„Dost. Vyhořely ohromné díry.“

„A jéje. Jak vám mám radit, když to nevidím. Ledaže byste... Ne, to by nepomohlo.“

„Poslyšte, nešla byste se mnou nahoru...?“

„Podívat se?“

„Ano. Myslíte, že byste mohla?“

Opět se vzpřímila a zamyslela se. „Tak dobře. Ale zaručit vám nic nemůžu.“

„Ne, samozřejmě že nemůžete.“ S potěšením si vzpomněl, že několik cigaret přežilo zkázu minulé noci. „Děkuji mnohokrát.“

Když zamířili ke dveřím, pravila: „A co vaše snídaně?“

„Nevadí, na tu teď není čas.“

„Bez snídaně byste zůstávat neměl. Tady moc k obědu nedostanete, víte?“

„Já přece nezůstanu až... myslím, že jako není moc času... počkejte.“ Vrhl se k příborníku, uchopil jedno kluzké sázené vejce a dal si je celé do úst. Pozorovala ho se založenýma rukama a s lhostejným výrazem. Zuřivě žvýkaje přehnul plátek slaniny, nacpal si jej mezi zuby - a dal znamení, že je připraven k odchodu. Kdesi v zažívacím traktu tušil předzvěsti možného zvracení.

Prošli halou a stoupali po schodech. Z dálky se ozývalo piš-

tění dulciánu, trylkujícího jakousi prostou melodii; možná že Welch snídal ve svém pokoji. Dixonovi se silně ulevilo, když zjistil, že se dveře koupelny dají otevřít.

Dívka na něj upřela přísný pohled. „Kam mě to vedete?“

„Do ložnice. Jinudy se tam nedostaneme.“

„Aha, to je ale divné zařízení.“

„Welch si tuhle část domu asi dal přistavět. Pořád je to lepší než chodit do koupelny přes ložnici.“

„Pravděpodobně. Můj ty bože, vy jste ale včera musel vyvádět!“ Přistoupila k posteli a začala ohmatávat prostěradlo a pokrývky jako zákazník v obchodě s látkami. „To přece nevypadá jako od cigarety; spíš jako by to někdo stříhal.“

„Ano, totiž... všechno, co bylo spálené, jsem odřízl. Žiletkou. Myslel jsem, že to bude lepší.“

„Jak vás mohlo něco takového napadnout?“

„Na mou duši nevím. Pravděpodobně se mi zdálo, že by to mohlo líp vypadat.“

„Hm, a všechno že je od jedné cigarety?“

„Nemám potuchy, snad.“

„Musel jste mít ale pořádně v hlavě, když si ani... a stolek taky! A koberec. Víte, já nevím, jestli bych vám s tímhle měla pomáhat.“ Zasmála se, vypadala při tom až směšně zdravě, ale také se ukázalo, že má mírně nepravidelné přední zuby. Z nějakého důvodu to porušilo klid jeho duše víc, než kdyby je měla všechny stejné. Došel k názoru, že si toho na ní všiml dost. Vzpřímila se, stiskla rty a chvíli jako by přemýšlela. „Myslím, že by se měla postel přestlat. Tohle všechno musí přijít na druhou stranu, aby to nebylo vidět. Pokrývku, která je jenom trochu spálená, tuhle - dáme navrch; po rubu asi ujde. Co myslíte? Škoda že tu není nějaká prošívaná deka.“

„Ano. To zní celkem rozumně, ačkoliv na to stejně přijdou, až budou povlékat.“

„Ať, ale nenapadne je, že je to od cigarety, hlavně když jste to tak zřídil žiletkou. Žádný normální člověk nestrká hlavu do noh postele, aby si zakouřil.“

„Na tom něco je. Tak se do toho dáme, ne?“

Pozorovala ho se založenýma rukama, dokud neodstavil postel od zdi, a pak se oba dali do odestýlání a přestýlání. Vysavač zněl nyní docela blízko, přehlušuje Welchův dulcián. Zatímco se zaměstnávali postelí, Dixon přes veškeré předsevzetí nevšímat si už žádných dalších podrobností studoval Christinu Callaghanovou a ke své zlosti musel uznat, že je daleko hezčí, než původně myslel. Zachtělo se mu udělat obličej nebo vydat zvuk, kterým obvykle projevoval své pocity, kdykoliv mu Welch ulomil další úkol, aby si ověřil jeho schopnosti, nebo kdykoliv z dálky spatřil Michieho, kdykoliv pomyslel na paní Welchovou, něho kdykoliv mu Beesley řekl něco, co řekl Johns. Chtělo se mu stáhnout obličej, splasknout ústa a vysát z nich vzduch do té míry, až by došlo k částečnému vyrovnání mezi jeho vzhledem a duševním stavem, ve kterém se octl. Ať už pociťoval rozhořčení, zoufalství a nevraživost nebo urážku, opovržení a bezmocný vztek, byly to vesměs různé obměny bolesti. Za všechno mohlo to děvče, které nejenže vypadá tak, jak vypadá, ale ještě mu chodí tak, jak vypadá, na oči. Královny krásy, italské filmové herečky, ženy milionářů, dívky na kalendářích - lépe nekoukat. Vzpomínal si, že kdysi četl od někoho, kdo věděl spousty věcí o lásce - snad Platon nebo Rilke -, knihu, kde byla věta, že láska je cit lišící se od pohlavního vzrušení nejen kvantitativně, ale i kvalitativně. Je to tedy láska, co pociťuje ve spojitosti s touto dívkou? Nic až dosud prožitého, nebo co si dovedl v duchu představit, se tomu nepodobalo. Jenže až na pochybnou podporu Platóna nebo Rilka mluví všechny vědecké poznatky o tomto předmětu proti němu. Co je to tedy, když ne láska? Žádost? Taky ne. Když

zastrkali poslední cíp pokrývky a když se k ní vrátil, byl v pokušení vztáhnout ruku a položit dlaň na jeden z jejích plných prsů, ale tento pohyb, kdyby se k němu byl odhodlal, by se mu byl jevil stejně přirozený, nedůležitý a samozřejmý, jako vztáhnout ruku a vzít ze stolu velkou zralou broskev. Ne, ať je to co chce, ať se to jmenuje jakkoliv, je to něco, s čím se nedá nic dělat.

„Teď to vypadá docela pěkně," řeklo děvče. „Kdybyste nevěděl, co tam je, tak vás vůbec nic nenapadne."

„Vůbec ne. Děkuji za radu a pomoc."

„Rádo se stalo. A co uděláte se stolkem?"

„Na to už jsem taky myslel. Na konci chodby je komora, plná rozbitého nábytku a starých knih; včera večer mě tam poslali pro stojan na noty, nebo jak se tomu říká. Přesně to, co tenhle stolek potřebuje. Strčíme ho do kouta za plentu, na které jsou nějaké francouzské výjevy s širokými klobouky a mandolínami. Kdybyste se podívala, jestli je čistý vzduch, vzal bych ho tam hned."

„To je nápad! Jak bude pryč, nikoho nenapadne, že díra v prostěradle je od cigarety. Budou si myslet, že jste měl divoké sny a potrhal všecko nohama."

„Pěkné sny, aby člověk potrhal i obě deky."

Pohlédla na něj s otevřenými ústy a dala se do smíchu. Posadila se na postel, ale hned zase vyskočila, jako by postel dosud hořela. Dixon se dal také do smíchu, ne ani tak proto, že by se bavil, jako že jí byl vděčný za její smích. Nepřestali se smát ani o minutu později, když na něj kývla od dveří koupelny, když vyběhl se stolkem na chodbu a když Margaret, která náhle otevřela dveře, stanula na prahu své ložnice.

„Co to provádíte, Jamesi?" zeptala se.

SEDM

„My jenom... já jenom... já se jen chtěl zbavit stolku," řekl Dixon pohlížeje z jedné ženy na druhou.

Callaghanová vydala neobyčejně hlasitý kvičivý zvuk nedokonale potlačovaného smíchu. Margaret pravila: „Co je to za nesmysl!"

„Na mou duši, žádný nesmysl, Margareto. Já jsem..."

„Jestli vám to nevadí," přerušilo ho děvče, „tak bych radila zbavit se nejprve stolku a nechat si vysvětlování až na potom, nemyslíte?"

„Správně," řekl Dixon, svěsil hlavu a přeběhl chodbu. V komoře odstrčil lukostřelecký terč, udělal na něj obličej vesnického idiota -jaké množství stupidních výjevů se před ním muselo odehrát - a nacpal stolek za plentu. Nato rozvinul dlouhý pruh trouchnivějícího hedvábí a přehodil ho přes horní desku; na takto vyzdobený stolek položil dva flerety, knihu *Španělská otázka* a miniaturní skřínku se zásuvkami, obsahujícími nepochybně škeble a kadeře dětských vlasů; konečně o takto vytvořené zátiší opřel trojnožku, sloužící jakémusi teleskopickému nebo fotografickému plýtvání časem. Celkový dojem, když na to pohlédl ze vzdálenosti několika kroků, byl výtečný; nikdo by nepochyboval, že předměty přečkaly v tomto uspořádání roky.

Usmál se, na okamžik zavřel oči a pak se vrátil zpět do světa skutečnosti.

Margaret ho očekávala na prahu svého pokoje. Jeden koutek úst měla stažený, jak to u ní dobře znal. Callaghanová byla pryč.

„Tak co to bylo, Jamesi?“

Zavřel dveře a dal se do vysvětlování. Nyní mu poprvé jeho žhářství a protiopatření, která podnikl, připadaly k smíchu. Nepochyboval, že budou Margaretě připadat k smíchu také, zejména když se jí to všechno osobně netýká. Podobné příhody se jí obyčejně líbily. Tímto názorem zakončil své vypravování, ale Margaret, aniž změnila výraz tváře, projevila naprostý nesouhlas. „Bylo vidět, že jste se oba dobře bavili.“

„Proč jsme se neměli bavit?“

„Ovšem. Není to moje věc. Jen mi to připadá trochu hloupé a dětinské.“

„Podívejte, Margareto,“ řekl přemáhaje se. „Docela chápu, že to na vás dělalo takový dojem. Ale copak nerozumíte? Přece jsem prostěradlo a deky nepropálil schválně. Ale když už se to stalo, musel jsem něco podniknout, ne?“

„Zajít k paní Welchové a omluvit se jste samozřejmě nemohl.“

„Ne, samozřejmě že ne. Za pět minut bych byl bez místa.“ Vyndal dvě cigarety, jednu pro sebe, druhou pro Margaretu, zapálil je a vzpomínal, jestli mu Bertrandovo děvče řeklo, aby se omluvil paní Welchové. Pokud se pamatoval, nezmínila se o ničem, a nyní se mu to zdálo trochu podivné.

„Budete bez místa ještě rychleji, jestli objeví ten stolek.“

„Ten nenajde,“ řekl podrážděně a začal chodit po pokoji.

„A co prostěradlo? Říkáte, že přestlat postel navrhla Christina Callaghanová?“

„No a? Co má být s prostěradlem?“

„Zřejmě jste si rozuměli mnohem lépe než včera večer.“

„Ano, a je to dobře, nemyslíte?“

„Já nevím. Před chvílí se zachovala úplně nemožně.“

„V čem?“

„To se dělá, skočit člověku do řeči a komandovat vás pryč se stolkem?“

Dixona její poznámka urazila a řekl: „Nevím, proč mluvíte o nemožném chování. Měla úplnou pravdu. Každou chvíli se mohl objevit někdo z Welchovy rodiny. A jestli se někdo zachoval nevhodně, pak jste to byla spíš vy.“ Začal litovat svých slov, ještě dřív než domluvil.

Zírala chvíli s pootevřenými ústy, pak se k němu prudce otočila zády. „Promiňte, už se nikdy v nevhodný okamžik neobjevím.“

„Podívejte se, Margareto, víte dobře, že jsem to tak nemyslel. Nebuďte dětinská. Já jenom...“

„Prosím, jděte pryč,“ řekla vysokým hlasem, který jen s největším úsilím udržela, že nepřeskočil.

Dixon se zarytě bránil dojmu, že se jako herečka a scenáristka v jedné osobě zhostila úlohy velice dobře, a měl na sebe vztek pro svůj neúspěch. Pokoušeje se vpravit do svého hlasu co největší naléhavost, začal: „Takhle to nemůžete brát. Uznávám, řekl jsem strašlivou hloupost, ale neznamenalo to, že jste se objevila nevhodně, samozřejmě že ne. Pochopte...“

„Chápu docela dobře, Jamesi. Naprosto všechno chápu.“ Tentokrát byl její hlas bezbarvý. Měla na sobě pestrou halenku, širokou sukni s kapsou, střevíce s nízkými podpatky a dřevěné korále. Popelavě modrý kouř cigarety se jí v paprsku slunce vinul kolem obnaženého předloktí. Dixon se přiblížil a viděl, že má čerstvě umyté vlasy; visely jí na ramena v suchých slepených pramenech bez lesku. Právě to se mu zdálo hluboce ženské, daleko víc ženské než zlatý lesk účesu Callaghanové. Chudák Margaret, pomyslil si, a doufaje, že tím vyjadřuje starostlivou laskavost, položil jí ruku na rameno.

Ještě než se dostal ke slovu, setřásla mu ruku, přešla k oknu a začala mluvit hlasem, který, jak se brzy přesvědčil, uváděl další, zcela nový výstup odehrávajícího se představení:“Jděte pryč. Co si to dovolujete? Přestaňte do mne strkat. Kdo si myslíte, že jste? Neměl jste ani tolik slušnosti, abyste se mi omluvil za včerejší večer. Zachoval jste se hanebně. Doufám, že si uvědomujete, že z vás bylo na hony cítit pivo. Nikdy jsem vám nezavdala ani nejmenší příčinu... Jak jste si mohl myslet, že vám něco takového projde? Za koho mne máte? Jako byste nevěděl, co jsem za poslední týdny prodělala! To je nesnesitelné, nesnesitelné! A nenechám si to líbit! Musel jste dobře vědět, jak mi je.“

Dixon jí hleděl do očí, zatímco dál lamentovala. Jeho zděšení rostlo co do upřímnosti i co do objemu. Její tělo sebou škubalo; hlava jí poskakovala na dlouhém tenkém krku a na mnohobarevné halence se jí třásly dřevěné korále. Napadlo ho, v jak podivném rozporu je její oblečení s jejím chováním. Kdo se takhle obléká, nemá být takovýmito věcmi vyveden z míry nebo alespoň ne tak dalece jako Margaret. Oblékat se vyzývavě a chovat se vyzývavě je přinejmenším nesprávné, jestliže jde o člověka tak urážlivého a nedůtklivého, jako je ona. Jenže vlastně taková vždycky nebyla. Alespoň ne s tím Catchpolem. Ovšemže není hezké takhle uvažovat, dokonce je od něho velmi špatné, že se nechal některými maličkostmi, které ho na ní dráždí, zaslepit, až zapomněl na to hlavní: Margaret je neurotik, který má právě za sebou velice ošklivou zkušenost. Ano, v podstatě má pravdu, ačkoliv ne v tom smyslu, jak si myslí ona. Zachoval se k ní ošklivě, nešetrně. Měl by teď vyvinout veškeré úsilí, aby se nějak omluvil. Napadlo ho sice, že přes veškeré rozrušení dovede celkem úspěšně ovládnout hlas a nekřičet, ale rozhodně tuto myšlenku potlačil.

„Právě včera odpoledne jsem si myslela, jak je to přátelství, které se mezi námi pomalu vytvářelo, cenné, opravdu hodnotné. Ale to bylo ode mne hloupé, že? Byla jsem na omylu, na-

prosto...“

„Ne, na omylu jste teď, včera jste měla pravdu,“ přerušil ji. „Tyhle věci přece jen tak nekončí; lidská bytost není nic jednoduchého, není to žádný stroj.“

Pokračoval a Margaret mu hleděla přímo do očí. Měl pocit, jako by mu nekonečná prázdnota každého jednotlivého slova pomáhala alespoň vydržet její utkvělý pohled. Zaujala svůj oblíbený postoj s lehce zkříženýma nohama, v kterém to, co bylo zdaleka nejlepší, její nohy, docházelo patřičného uplatnění. Pootočila hlavu, a protože se jí leskly brýle, nebylo vidět, kam se dívá. Působilo to děsivě a načas ho to vyvedlo z rovnováhy, ale probojovával se statečně k cíli, k nějakému slibu nebo vyznání, které sice ještě nebylo v dohledu, ale které by ukončilo jejich střetnutí a dopřálo mu oddechu na pouti odvádějící ho stále dál od poctivosti. Boty, boty, boty, boty, pochodující nahoru, pochodující dolů.

Postupně byla už jen nesmiřitelně rozezlená; pak rozezlená; pak zarytá a jednoslabičná. „Ach Jamesi,“ řekla konečně a přihladila si vlasy dlaní. „Nechme toho. Jsem unavená, strašlivě unavená, a nemůžu dál. Půjdu si znovu lehnout; celou noc jsem nezamhouřila oka. Nechci než zůstat sama. Pochopte to.“

„Co snídaně?“

„Nemám hlad. Stejně už bude sklizeno. A nechci nikoho vidět, s nikým mluvit.“ Klesla na postel a zavřela oči. „Nechte mne samotnou.“

„Určitě nic nepotřebujete?“

„Ne, ne,“ řekla s hlubokým povzdechem. „Prosím vás.“

„Nezapomeňte, co jsem vám řekl.“

Když nedostal odpověď, v tichosti opustil pokoj a vrátil se do své ložnice, kde si lehl na postel, kouřil a bez valného úspěchu uvažoval o událostech poslední hodiny. Zapomenout

na Margaretu se mu podařilo takřka okamžitě; bylo to všechno velice složité, ale takové to bylo vždycky. Obracel se mu žaludek nad tím, co mu řekla a co řekl on jí, ale nemohl dělat nic jiného. Jak se naproti tomu zachovala ta malá Callaghanová přes veškerou svou chvilkovou odmítavost a jak rozumně mu radila. To a její záchvat smíchu byly důkazem, že ve skutečnosti není zdaleka tak „povznešená“, jak vypadá. Vzpomněl si v hlubokém zmatku na neblahou zářivost její pleti, na zoufalou jasnost jejího pohledu, na nepřístupnou bělost lehce nepravidelných zubů. Pak se trochu potěšil pomyšlením, že její náklonnost k Bertrandovi je pravděpodobně dostatečnou zárukou její hanebné povahy. Ano, Bertrand; bude se s ním muset buď smířit, nebo se mu vyhýbat. Vyhýbat se mu by bylo asi lepší; mohl by se přitom vyhýbat Margaretě. Jestliže Atkinson zavolá přesně, může být nejpozději za hodinu z domu venku.

Uhasil pečlivě cigaretu v popelníku, věnuje této činnosti dobrých dvacet nebo třicet vteřin, a šel se oholit. Brzy nato hlasité hulákání „Dixone!“ ho přivolalo ke schodišti. „Co je?“ zařval.

„Telefon! Dixon, Dixon, telefon!“

V salóně seděl Bertrand se svými rodiči a dívkou. Pokynul velkou hlavou k telefonu a poslouchal dál otce, který zhroucený a zlomený v křesle jako porouchaný robot, nevlídně vykládal: „V dětských kresbách, chápej, je, čemu se říká reálné vidění, totiž vnímání světa tak, jak se jeví, rozumíš, a ne, jak dospělí vědí, že vypadá. Jinými slovy, tento... tento...“

„Jste to vy, Jime?“ ozval se Atkinsonův nelítostný hlas. „Jak se daří v cirkuse?“

„Mnohem lépe, když vás slyším.“

Zatímco Atkinson, neočekávaně řečný, popisoval nejprve vraždu, o které četl v nedělních novinách, pak chtěl vědět slovo na pět písmen, které mu scházelo, v křížovce, a nakonec navrhl pro společnost u Welchů neuskutečnitelnou kratochvíli,

pozoroval Dixon Callaghanovou, naslouchající Bertrandovým výkladům o umění. Seděla na židli vzpřímená, se sevřenými rty. Měla na sobě, jak si nyní všiml, přesně totéž co včera večer. Její oblečení, její výraz, všechno působilo přísným dojmem, a přece jí nevadila propálená prostěradla a ohořelé stolky, kdežto Margaretě ano. Nedělala si také nic z vajec, cpaných do úst rukama. Byla to záhada.

Zesíliv poněkud hlas, Dixon pravil: „Děkuji mnohokrát za zprávu, Bille, omluvte mne, prosím vás, rodičům a řekněte jim, že se vrátím jak nejrychleji to půjde."

„Nezapomeňte ode mne vyřídit Johnsovi, kam si má strčit svůj hoboj."

„Udělám, co se dá. Na shledanou."

„V tom je základní podstata mexického umění, Christino," tvrdil Bertrand. „Primitivní technika není sama o sobě nic vzácného, žánop."

„Ne, jistě ne. Rozumím," pravila.

„Lituji, paní Welchová, ale budu se muset okamžitě vrátit," řekl Dixon. „Teď právě mě volali..."

Všichni se na něj ohlédli: Bertrand netrpělivě, paní Welchová káravě, Welch nechápavě, Bertrandova dívka bez zájmu. Než mohl Dixon cokoli vysvětlit, vešla otevřenými dveřmi Margaret a za ní Johns. Podivuhodně rychle se vzpamatovala ze svého zhroucení; pomáhal jí snad nějakým způsobem Johns?

„Aha!" pravila Margaret. Byl to její obvyklý pozdrav, kdykoliv vstoupila do pokoje plného lidí; jakýsi dlouhý výdech v sestupném glissandu. „Dobrý den vespolek."

„Přítomní se v odpověď na její pozdrav rozpačitě pohnuli. Welch a Bertrand začali mluvit oba najednou, paní Welchová zatěkala pohledem z Dixona na Margaretu, Johns, zelený v ob-

ličeji, zůstal stát na prahu. Když se Welch, nepřestávaje mluvit, vrhl ataktickými pohyby ze svého křesla k Johnsovi, ztratil Dixon poslední naději na příležitost něco dalšího pronést a vykročil. Slyšel Welche, jak používá termínu „obligátní bas“. Odkašlal si a pak řekl hlasitě a neočekávaně chraptivým hrdlem: „Budu se muset rozloučit. Přijeli mě nečekaně navštívit rodiče.“ Odmlčel se, aby poskytl příležitost k výkřikům protestu a politování. Když se však žádný neozval, rychle pokračoval: „Děkuji srdečně za laskavé pohostinství, paní Welchová. Bylo to u vás velice hezké. Teď ale už abych raději šel. Sbohem.“

Vyhýbaje se pohledem Margaretě, vykročil za mrtvého ticha ke dveřím. Až na pocit, že každým okamžikem buď zemře, nebo zešílí, jeho kocovina vyprchala. Johns, když ho míjel, se zašklebil.

OSM

„Poslyšte, Dixone, na slovíčko.“ Nejhrůznější vyzvání, které znal. Byla to oblíbená věta dělesloužícího četaře u letectva se zastaralými názory, že je třeba dostat poddůstojníka z doslechu mužstva, jestliže se na něj má snést bouře urážek a hrozeb pro některé bezvýznamné nedopatření. Welch tuto zvyklost obnovil, začínaje krátkým *maestoso,* jež přecházelo v *allegro con fuoco* podle stupně nespokojenosti s každým novým „špatným dojmem“, kterým Dixon zapůsobil na své okolí, a poté byla Dixonovi obyčejně uložena další práce, kterou měl ospravedlnit svou přítomnost na katedře dějin. Také Michie několikrát použil této věty, aby mu oznámil, že si přeje hovořit a klást otázky o životě a kultuře středověku. Tentokrát přišlo vyzvání od Welche, který stál, pohupuje se ve dveřích malé učebny, o niž se Dixon dělil s Goldsmithem. Teoreticky nebylo sice vyloučeno, že po vyzvání může následovat pochvala za Dixonovu anotaci Welchovy knihy, nabídka členství v redakci časopisu *Medium Aevum,* pozvání na obscénní večírek, ale v hloubi duše a celou svou bytostí tušil Dixon něco zlého.

„Ano, pane profesore.“ Zatímco Dixon kráčel Welchovi v patách do sousední místnosti, pokoušeje se odhadnout, zda předmětem rozhovoru bude prostěradlo nebo propuštění, nebo prostěradlo a propuštění, odříkal mumlavě dlouhou řadu urážlivých slov, aby měl alespoň v jistém smyslu pro prvních několik minut rozhovoru morální náskok. Kráčeje, hlasitě dupal, částečně aby si dodal odvahy, částečně aby přehlušil své brumlání, částečně proto, že toho dne ještě nekouřil.

Welch se posadil za svůj ošidně malý psací stůl. „Ehm... tedy... Dixone.“

„Ano, pane profesore?“

„Chtěl jsem... o tom vašem článku.“

Při vší své nesouvislosti postupoval Welch, kdykoliv šlo o pokárání, vždycky přímo, takže začátek vypadal příznivě. Dixon řekl opatrně: „Ano?“

„Mluvil jsem s jedním známým z jižního Walesu. Je teď profesorem na univerzitě v Abertawe. Athro Haines se jmenuje; počítám, že znáte jeho knihu o středověkém Cwmrhydyceirw.“

Dixon řekl „ano“ s jiným přízvukem, ale stále ve střehu. Chtěl vyjádřit horlivý a pokorný obdiv, který by však nepředstíral přímou znalost řečeného díla pro případ, že by chtěl Welch slyšet stručný obsah.

„Ovšem že to u nich chodí trochu jinak... než... hlavně první ročníky. Říkal mi... Jak se zdá, v prvním roce každý, ať už dělá dějiny dál nebo ne, všichni musí věnovat určitý čas...“

Dixon vypnul většinu pozornosti a ponechal v chodu jen tolik, kolik potřeboval k přikyvování ve vhodných okamžicích. Ulevilo se mu; ať bylo mostem vedoucím přes rychle se rozšiřující propast mezi jeho článkem a Hainesem cokoliv, nestane se nic zlého. V mysli se mu začalo rodit rozhodnutí, děsící ho ještě dříve, nežli si je plně ujasnil. Nyní, když je s Welchem sám, musí ho donutit k vyjádření, ke konkrétní odpovědi na otázku, jak bylo rozhodnuto o jeho budoucnosti, anebo jestli rozhodnuto nebylo, kdy k tomu dojde a co na to bude mít vliv. Nechal se už dost dlouho vydírat nadějí, že se přece jen udrží v místě, jestliže se bude hrabat v městské knihovně a shánět materiál, „který by se hodil“ Welchovi do článku o dějinách zdejšího města, nebo jestliže „přehlédne“ (tj. zkoriguje) dlouhou studii, kterou Welch otiskuje v místním odborném časopise, nebo jestliže bude kdykoliv připraven zúčastnit se konference o lidovém tanci (chválabohu, nakonec na ni nemusel), že přetrpí přízračný víkend s hudebním programem, nebo že se uvolí přednášet o alžbětinské renesanci - to zejména. Semestr

se už nebezpečně schyloval ke konci: zbýval již sotva měsíc. Musí nějakou soustředěnou palbou nebo útokem na bodák vyhnat Welche z jeho postavení opevněného mlčením, lhostejností a strnulým udiveným pohledem.

Welch ho náhle donutil znovu zapnout veškerou pozornost: „Ten Caton se zřejmě ucházel o katedru v Abertawe ve stejné době jako Haines, asi tak před třemi nebo čtyřmi roky. Haines mi toho samozřejmě moc neřekl, ale mám dojem, že by byl Caton asi to místo dostal, kdyby s ním bylo bývalo všechno v pořádku. Chápete? Nechte si samozřejmě, co vám říkám, pro sebe, Dixone, ale šlo o nějaké padělané vysvědčení nebo co, jak jsem vyrozuměl. Každopádně moc divná záležitost. Neříkám, že ten jeho časopis není v pořádku a tak dále, to ne; může být docela... v pořádku. Ale myslel jsem si, že byste to měl vědět, Dixone, abyste mohl eventuálně podniknout cokoliv... cokoliv... cokoliv byste chtěl podniknout...“

„Děkuji vám, pane profesore, bylo to od vás velice laskavé, že jste mne upozornil. Možná bych mu měl znovu napsat a zeptat se...“

„Vy jste ještě nedostal odpověď na ten dopis, ve kterém jste žádal určitější vyjádření?“

„Ne, ani slovo.“

„To byste mu tedy měl znovu napsat, Dixone, že potřebujete znát přesné datum. Napište, že nějaký jiný časopis projevil o vaši práci zájem. Napište, že to musíte vědět do konce týdne.“ Takovou plynulost, doprovázenou pohledem plným zájmu, si Welch ponechával výhradně pro případy, kdy radil lidem, co mají dělat.

„Ano, pane profesore, napíšu.“

„Udělejte to ještě dnes, Dixone.“

„Ano, pane profesore.“

„Koneckonců je to pro vás důležité, nebo ne?“

Právě tohle doufal, že uslyší. „Ano, pane profesore. Vlastně jsem se vás chtěl na to zeptat.“

Welchovo husté obočí se lehce svraštilo. „Na co?“

„Doufám, že pochopíte, pane profesore, že jsem měl během posledních několika měsíců určité obavy o své další působení.“

„Opravdu?“ řekl Welch vesele a jeho obočí se opět vrátilo do původní polohy.„Byl bych rád věděl, jak na tom jsem.“

„Jak na tom jste?“

„Ano... totiž... bojím se, jestli jsem si to snad ze začátku trochu nepokazil. Myslím, že jsem provedl několik opravdových hloupostí. Ovšemže teď, když první rok pomalu končí, mám jisté oprávněné obavy.“

„Ano, já vím, pro mladé lidi je těžké se usadit, když dostanou první místo. Člověk se nemůže divit, po válce a vůbec. Znal jste mladého Faulknera? Je teď v Nottinghamu; přišel k nám v roce devatenáct set,“ odmlčel se, „čtyřicet pět. Celkem vzato, za války hodně prodělal; nějaký čas byl na Dálném východě, chápete, u námořního letectva, a pak ho poslali zpátky na Středozemní moře. Vzpomínám si, jak mi vyprávěl, že si těžko zvyká na nový způsob myšlení a jak se těžko ovládá...“

Aby někomu nedal přes hubu, pomyslel si Dixon. Chvíli počkal a potom, když se Welch znovu odmlčel, pravil: „Ano, ovšem, a je to dvojnásob obtížné, když člověk nemá jistotu, co se týče místa. Pracovalo by se mi daleko lépe, víte, kdybych měl pocit něčeho definitivního...“

„Máte pravdu, nejistota je velkým nepřítelem soustředění. A samozřejmě, jak člověk stárne, dokáže se čím dál tím méně soustředit. Je úplně neuvěřitelné, jak některé maličkosti, kterých si v mládí člověk nevšímal, dovedou rozptylovat, když...

když je člověk starší. Pamatuji se, jak tady svého času zařizovali novou chemickou laboratoř, tedy, říkám novou, ale dnes už se o ní samozřejmě dávno nemůže mluvit jako o nové. Ale tehdy, bylo to několik let před válkou, začali stavět takhle kolem velikonoc a míchačka na cement nebo co to bylo...“

Dixon by byl rád věděl, může-li Welch zaslechnout, jak skřípe zuby. Jestliže tomu i tak bylo, nedával to najevo. Jako boxer, držící se po deseti kolech ještě stále na nohou, Dixon ze sebe vypravil: „Mně by se tu všechno úžasně líbilo, jen kdybych se zbavil té hlavní starosti.“

Welchova hlava se zvolna zdvihla jako hlaveň staré houfnice. Na tváři se mu rychle usazoval udivený výraz. „Nevím, v čem...“

„Trvalé jmenování,“ řekl Dixon hlasitě.

Udivený výraz zmizel. „Ach tak. Vy máte ale, Dixone, zkušební lhůtu dva roky, ne jeden. Stojí to přece ve vaší smlouvě černé na bílém. Dva roky.“

„Ano, já vím. Ale to jenom znamená, že nemohu být natrvalo přijat před uplynutím dvou roků. Neznamená to, že bych nemohl být... že by mi nemohla být na konci prvního roku dána výpověď.“

„Ne, ne,“ řekl Welch přátelsky. „Ne.“ Otázku, zda tím posiluje Dixonovu záporou větu, nebo zda s ním nesouhlasí, nechal otevřenou.

„Na konci prvního roku mohu přece dostat výpověď. Nebo ne, pane profesore?“ řekl Dixon spěšně a přitiskl se zády k opěradlu židle.

„Ano, to není vyloučeno,“ řekl Welch tentokrát chladně, jako by byl nucen k nějakému ústupku, který, ačkoliv byl teoreticky možný, se neslušelo na něm žádat.

„Mne by prostě zajímalo, jak to dopadne.“

„Ano, to je celkem přirozené," řekl Welch stejným tónem.

Dixon čekal, vymýšleje si obličeje. Rozhlížel se po malé útulné místnosti s velkým kobercem, s řadami zastaralých knih, se skříněmi, plnými dávných seminárních prací a spisů týkajících se minulých generací studentů, se zavřeným oknem, kterým byla vidět prosluněná zeď fyzikální laboratoře. Welchovi za hlavou visel rozvrh hodin, vlastnoručně nakreslený Welchem pěti různobarevnými inkousty, odpovídajícími pěti profesorům historie. Pohled na rozvrh jako by uvolnil stavidla Dixonova myšlení; poprvé od jeho nástupu na univerzitu se mu zdálo, že pociťuje skutečnou, nepřekonatelnou, vášnivou nudu a její družku, nenávist. Jestliže Welch během příštích pěti vteřin nepromluví, udělá něco, zač bude vyhozen bez dalších otázek - ale něco jiného, než o čem snil, sedaje v sousedním pokoji a předstíraje práci. Tentokrát už nechtěl například napsat na rozvrh hodin stručné a hodně neslušné vylíčení svých názorů na profesora dějin, na katedru dějin, na dějiny středověku, na dějiny a Margaretu a vyvěsit ho z okna pro informaci kolemjdoucím studentům a lektorům, ani neměl v úmyslu přivázat Welche do křesla a tlouci ho po hlavě lahví tak dlouho, dokud by nevysvětlil, proč, ačkoliv sám není Francouz, dal svým synům francouzská jména, ani... ne. Řekne pouze klidně a velice zvolna a srozumitelně, aby měl Welch dostatečnou možnost pochopit obsah: „Poslyš, ty jeden troubo, proč myslíš, že můžeš vést katedru historie? Ani tady ji nedovedeš vést, a jestli chceš vědět, k čemu se hodíš... ty troubo jeden..."

„Ono to všechno není tak jednoduché, jak si myslíte," řekl Welch náhle. „Víte, je to složitá záležitost. Ohromná spousta okolností přichází v úvahu."

„Ovšem, pane profesore, ovšem. Chtěl jsem se jen zeptat, kdy se o tom bude rozhodovat, nic víc. Budu-li muset odejít, myslím, že by bylo spravedlivé, abych to věděl pokud možná brzy."

Cítil, jak se mu při tom třese hlava zlostí.

Welch, jehož pohled jednou nebo dvakrát zatékal po Dixonově obličeji, nyní sklopil oči a upřel je na pokroucenou obálku na stole. Zamumlal: „Ano... ovšem... jistě...“

Dixon pravil ještě důraznějším hlasem: „Protože si budu muset hledat jiné místo, chápete? A většina škol obsazuje volná místa před koncem běhu. Takže bych to rád věděl včas.“

Na Welchově obličeji se zvolna rozhostil výraz lítosti. Dixona zprvu potěšilo vidět tento důkaz dostižitelnosti Welchova ducha z vnějšího světa; nato zažil okamžik rozpaků při pohledu na člověka, který nechce druhému svými slovy způsobit bolest; nakonec propadl panice. Co se skrývá za Welchovou váhavostí? S ním, Dixonem, je konec. Jestliže ano, pak alespoň bude moci pronést svůj monolog o troubovi, ačkoliv si přál mít větší počet posluchačů.

„Dám vám vědět, jakmile se něco rozhodne,“ řekl Welch neuvěřitelně rychle. „Zatím se nic nerozhodlo.“

Dixon nenalézal slov a teprve nyní si uvědomil, jak nesmyslné bylo spřádat monolog. Nikdy nebude schopen říci Welchovi to, co chce, stejně jako to nikdy nebude moci říci Margaretě. Po celou dobu, co se mu zdálo, že se dopracovává nějaké jasné odpovědi, nebyl ničím než hračkou pro Welchovy únikové akce; tentokrát byly slovní místo obvyklejších fyzických, ale byla to technika, kterou Welch dovedl čelit daleko většímu nátlaku, než jaký mohl vyvinout sám.

Nyní, jak Dixon po celou dobu očekával, vytáhl Welch kapesník. Zřejmě se hotovil smrkat. To bylo již samo o sobě něco hrozného, protože se tím nedobrovolně upoutávala pozornost k Welchovu nosu, velikému houbovitému tetraedru. Ale když konečně známé a neuvěřitelně dlouho trvající troubení narazilo na zdi a okna, Dixonovi již takřka nevadilo; celá jeho nálada se hlukem, který naplnil místnost, změnila. Kdykoliv se mu podařilo vyrvat Welchovi nějaké prohlášení, bylo

bez výjimky věrohodné a Dixon byl tedy zřejmě tam, kde byl předtím. Ale jak krásné bylo octnout se tam, odkud vyšel, místo tam, kde se octnout mohl, ale nechtěl. Říkat, že špatná jistota je lepší než dlouhá nejistota, je omyl. Dokonce víc než omyl. Pravý opak. Pane doktore, nic nezapírejte, řekněte mi pravdu. Ovšem. Pokud to bude pravda, kterou chci slyšet.

Když se Dixon ujistil, že Welch přestal smrkat, povstal a takřka upřímně mu poděkoval za rozhovor. Pohled na Welchovu „brašnu“ a tvídový klobouk, ležící na nedaleké židli, který ho pravidelně přiváděl k zuřivosti, tentokrát pouze způsobil, že si vycházeje tiše prozpěvoval refrén o Welchovi. Tento refrén vznikl z ronda jakéhosi nudného klavírního koncertu, který mu kdysi Welch přehrával od začátku do konce na muzeálním gramofonu s velikou troubou. Rondo se ozvalo někde v první třetině, když měli za sebou nejméně čtyři z množství velkých dvoustranných desek s červenou nálepkou, a Dixon si k němu v zoufalství přikomponoval vlastní slova. Nyní, zatímco šel po schodech dolů do klubovny, kde se právě podávala káva, cedil si text skrze skřípající zuby: „Pitomče pitomá, hloupá, omezená, blboune, vrtáku, vole...,“ nyní následovala řada nevyslovitelností, odpovídajících přiznávkám basů. „Hyeno, jelito, pisklavá rachoto...“ Dixon byl právem hrdý na skrytou narážku týkající se pískání Welchova dulciánu; věděl dobře, kam míří.

Zkoušky byly v proudu a Dixon neměl odpoledne nic jiného na práci než zajít o půl jedné do posluchárny a sebrat několik písemných prací. Obsahovaly odpovědi na otázky ze středověku. Zatímco se blížil ke klubovně, věnoval tomuto období několik krátkých, soustředěných myšlenek. Ten, kdo nevěří, řekl si, že je nějaký opravdový lidský pokrok, může získat potěšitelnou jistotu stručným studiem středověku, tak jako tuto jistotu nepochybně získali i studenti během roku. Zjistil by, že vodíková puma, vláda Jihoafrické unie, Čankajšek, a dokonce sám senátor McCarthy jsou celkem levným výkupným za prá-

vo ve středověku nežít. Nebo snad byli někdy lidé tak hanebně rozmařilí, tak nudní, tak zbídačelí, tak samolibí, tak beze smyslu pro umění a tak zoufale k smíchu a tak naprosto a ve všem vedle jako za středního věku - jak Margaret nazývala středověk? Při pomyšlení na ni se zašklebil, ale brada mu klesla, jakmile vešel do klubovny a zahlédl ji, jak stojí bledá a se zapadlýma očima sama u krbu.

Jejich vztah se od víkendu u Welchových podstatně nezměnil. Stálo ho to celý jeden večer u výčepu, s vynaložením značných výdajů a pokrytectví, než ji donutil k přiznání, že se na něj stále zlobí, a další množství téhož, než ji přiměl definovat, specifikovat, prodiskutovat, pak zmírnit a nakonec potlačit zaujetí, které vůči němu chovala. Z nějakého těžko pojmenovatelného důvodu ho její osoba čas od času naplňovala soucitem a výčitkami svědomí. Odmítnuv kávu, protože byl horký den, vzal si od tlusté posluhovačky u bufetu plnou sklenici citrónové šťávy a zamířil mezi hloučky rozmlouvajících profesorů k Margaretě.

Měla na sobě svůj výstřední úbor s širokou suknî, ale místo dřevěných korálů se ozdobila špendlíkem s dřevěným písmenem M. Na zemi vedle židle měla ležet obálku plnou písemných prací. Trhl sebou, protože se na druhém konci místnosti ozval prudký hvizd, vyluzovaný párou syčící z velkého stříbrně se lesknoucího hrnce s kohoutkem a poklicí, v kterém byla horká voda: „Dobrý den, Margareto. Jak se vám daří?“

„Děkuji, dobře.“

Zkoumavě se usmál: „Nezní to moc přesvědčivě.“

„Ne? To je škoda. Je mi opravdu docela dobře.“ Mluvila s neobyčejně ostrým přízvukem v hlase. Svaly kolem čelistí měla napjaty, jako by trpěla bolestmi zubů.

Rozhlédl se, pak přistoupil, sklonil se a řekl, jak nejlaskavěji dovedl: „Prosím vás, Margareto, přestaňte už takhle mluvit. Je to úplně zbytečné. Jestli vám není dobře, řekněte mi to a já to

pochopím. Jestli vám ale dobře je, tím lépe a všechno je v pořádku. Každopádně si vezměte cigaretu a jenom se proboha nechtějte se mnou hádat. Nemám na to náladu.“

Seděla na opěradla křesla, ale nyní se prudce obrátila, takže byla zády ke všem vyjma k Dixonovi, který spatřil, že se jí oči začínají plnit slzami. Když viděla, že váhá, hlasitě vzlykla.

„Margareto, prosím vás, neplačte,“ zhrozil se. „Já to tak nemyslel.“

Odpověděla mu prudkým mávnutím ruky. „Měl jste pravdu,“ řekla a zachvěla se. „Byla to moje chyba. Lituji.“

„Margareto...“

„Ne, to je moje chyba. Pustila jsem se do vás. Nebylo to schválně, nechtěla jsem to udělat. Všechno je takové strašné. Už od samého rána.“

„Tak mi povězte, co se stalo. Utřete si oči.“

„Vy jediný se ke mně chováte hezky, a já vás za to trápím.“ Sundala si brýle a začala si osušovat oči.

„Na tom nezáleží. Řekněte mi, co se stalo.“

„Nic. Všechno a nic.“

„Měla jste zase zlou noc?“

„Ano, Jamesi, měla a strašně jsem se litovala. Jako obyčejně. Pořád si musím říkat: Všechno je k ničemu, hlavně já jsem k ničemu.“

„Vezměte si cigaretu.“

„Děkuji, Jamesi, to mi udělá dobře. Prosím vás, jak vypadám?“

„Docela v pořádku. Leda trochu unavená. To je všechno.“

„Do čtyř jsem nezamhouřila oko. Musím jít k doktorovi, aby

mi něco předepsal. Takhle to už dál nejde.“

„Pokud vím, řekl vám, že si musíte zvykat spát bez prášků.“

Vrhla na něj vítězný pohled. „Ano. Ale neřekl mi, jak si mám zvyknout celé noci nespat.“

„Nepomáhá vám nic?“

„Proboha, přece to znáte, koupele a teplé mléko a všelijaké ty aspiriny a otevřené a zavřené okno...“

Pokračovali tak několik minut, zatímco se ostatní přítomní začali rozcházet za svými povinnostmi. Ty musely být, jelikož v tomto období v roce nikdo nepřednášel, čistě osobního rázu. Hovořili a Dixon se tiše potil, pokoušeje se zahnat dotěrný pocit vzpomínky, že přede dvěma dny slíbil mezi řečí zavolat Margaretu nazítří večer k Welchovům - jinými slovy včera večer. Zlikvidovat tento problém znamenalo něco jí slíbit nebo někam ji pozvat. Jakmile se mu naskytla první příležitost, řekl: „Co kdybychom spolu šli dnes na oběd - máte čas?“

Z nějakého důvodu u ní otázka vyvolala návrat k předchozímu chování. „Čas? Kdo myslíte, že by mne pozval na oběd?“

„Myslel jsem, že jste možná slíbila paní Welchové přijít domů.“

„Náhodou pozvala nějaké lidi a prosila mne, abych přišla.“

„Tak vás přece někdo pozval k obědu.“

Řekla „ano, máte pravdu“ trochu zmateně a nejistě a dojem, že zapomněla, co právě řekla nebo o čem vůbec mluvili, ho zneklidnil ve skutečnosti víc než její nedávné slzy.

„O jaký oběd jde?“ zeptal se rychle.

„Ani nevím,“ pravila unaveně. „Nic zvláštního, alespoň myslím.“ Podívala se na něj, jako by se jí brýle náhle zamžily. „Budu už muset jít.“ Zvolna a bezvýsledně začala hledat kabelku.

„Kdy se uvidíme, Margareto?“

„Nevím.“

„Nejsem na tom dost dobře s penězi až do... Mám se pokusit, aby mě Neddy pozval v sobotu nebo v neděli k svačině?“

„Jak chcete. Ale bude tam Bertrand.“ Mluvila stále týmž zvláštním bezvýrazným hlasem.

„Bertrand? V tom případě raději ne.“

„Ano,“ řekla a dodala s nepatrně zvětšeným důrazem: „Přijede na univerzitní ples.“

Dixon měl pocit člověka, který ví, že se mu nepodaří vskočit do rozjetého vlaku, jakmile o tom začne přemýšlet. „Půjdeme také?“ řekl.

O deset minut později, když bylo rozhodnuto, že půjdou, opouštěla Margareta kolegium se zářivým úsměvem, šla zamknout písemné práce, napudrovat si nos a zatelefonovat paní Welchové, že přece jen nepřijde na oběd, který se nakonec ukázal daleko méně důležitý, než se zdálo. Místo toho půjde na pivo a obloženou housku s Dixonem. Byl rád, že jeho trumfová karta měla tak pozoruhodný výsledek, ale jak už to s trumfy bývá, zdálo se mu, že mohl získat víc než tuto malou výhru a Že v jeho ruce vypadala lépe než teď, vyložena na stole. Byly mu však známy dvě podrobnosti, o kterých Margaret nevěděla. Jednak to byl vztah, ať jakýkoliv, mezi Bertrandem Welchem a Carol Goldsmithovou, na který si nyní vzpomněl, když se dozvěděl od Margarety, že Bertrand vezme na ples Carol, zatímco její manžel bude jako Welchův zástupce před sobotu a neděli v Leedsu. Pravděpodobně se tedy plavovlasá, plnoštíhlá Callaghanová octla ke své cti mimo okruh Bertrandovy působnosti. Tato okolnost z velké části vyvážila nelákavou vyhlídku, že Carol, Bertrand, Margaret a on půjdou na ples společně, „v par-tě“, jak řekla Margaret. To druhé, co Dixon věděl, a Margaret nevěděla, bylo, že mu Bill Atkinson

slíbil přijít do téhož výčepu, kam měli nyní s Margaretou namířeno. Atkinsonova přítomnost se mohla projevit jako cenná podpora v případě nových obtíží s Margaretou (ačkoliv ví bůh, že by tak brzy po vynesení trumfové karty k žádným nemělo dojít) a jeho mlčenlivost vylučovala jakékoliv nebezpečí, že by se Schůzka náhle a nevítaně prozradila. Ale co je důležitější, Atkinson a Margaret se dosud nesetkali. Dixon se při pomyšlení, co mu jeden o druhém řeknou, zlomyslně usmíval, usadil se a jal se čekat na Margaretu. Protože tušil, že čekání bude dlouhé, vzal nazdařbůh list univerzitního dopisního papíru a začal psát:

„Vážený doktore Catone, nechci vás obtěžovat, ale byl bych vám velice zavázán, kdybyste mi mohl sdělit, kdy můj článek...“

DEVĚT

„Pan profesor Welch, prosím!“

Dixon se ještě víc skrčil za časopis, který četl, a nenápadně udělal obličej útočníků z Marsu. V jeho očích bylo hrubým přestupkem vyslovit Welchovo jméno na veřejnosti i tehdy, když nehrozilo bezprostřední nebezpečí, že se jeho nositel objeví v tělesné podobě; každý věděl, že si vzal Welch na celý den volno, zatímco například včera (kdy došlo k rozhovoru o Dixonově zaměstnání) si vzal volno pouze časně ráno, dopoledne a odpoledne. Dixon si přál, aby vrátný, velice zlý člověk, přestal jméno vykřikovat a odešel, než si ho zvolí za vhodnou Welchovu náhražku. Bylo to však marné, za chvíli si již uvědomoval, že vrátný míří přes celé kolegium k jeho židli, a musel vzhlédnout.

Vrátný nosil šedozelený stejnokroj vojenského střihu a čepici se štítkem, která mu neslušela. Měl dlouhý obličej, zdvižená ramena, z nosu mu rostly chlupy a byl neurčitého věku. Protože zřídkakdy měnil výraz, nezměnil ho ani nyní, když spatřil Dixona. Blížil se a již cestou pravil zastřeným hlasem: „Pane Jacksone...?“

Dixon si přál, aby měl odvahu energicky se obrátit a zapátrat po této nové a zcela neznámé postavě. „Co byste rád, Maconochie?“ řekl přívětivě.

„Někdo chce k telefonu profesora Welche, pane Jacksone, ale nemůžu ho nikde najít. Vzal byste to za něj? Jste tu z jeho katedry jediný,“ vysvětloval.

„Ano, dobře,“ pravil Dixon. „Můžu to vzít tady?“

„Děkuji, pane Jacksone. Ne, tady je přímá linka. Dáma, která hledá pana profesora, volá přes naši ústřednu. Přepojím to

do kanceláře tajemníka kvestury. Jistě nebude nic namítat.“

Dáma? Může to být bud paní Welchová, nebo nějaká pološílená milovnice lidové tvořivosti. Paní Welchová by byla lepší, protože její vzkaz by byl srozumitelnější, ale taky horší, protože mohla mezitím objevit prostěradlo nebo dokonce stolek. Proč už všichni nedají pokoj! Proč by jeden každý z nich bez jakékoliv výjimky nemohl jít pryč a nechat člověka na pokoji?

Šťastnou náhodou tajemník kvestury, další velice zlý člověk, nebyl ve své úřadovně. Dixon zvedl sluchátko a pravil: „Tady je Dixon.“

„Praktická geologie, ano, správně,“ pravil klidný hlas. „Kdo je tam?“ řekl jiný. Následovalo bzučení zakončené bolestivým rachotem. Když vzal Dixon sluchátko znovu do ruky a přiložil si je k uchu, slyšel druhý hlas, jak praví: „Je to pan Jackson?“

„Tady je Dixon.“

„Kdo?“ Byl to povědomý hlas, ale nepatřil paní Welchové; byl mladý, dívčí.

„Dixon. Profesor Welch tady není, ale mohu mu předat vzkaz.“

„Aha, pan Dixon, samozřejmě.“ Ozvalo se něco jako potlačovaný smích. „To jsem si mohla hned myslet. Tady je Christina Callaghanová.“

„To jste vy? Jak se vám daří?“ Náhlé ochabnutí zažívacího traktu, vyvolané poznáním, s kým mluví, bylo pouze dočasné. Věděl, že může se ctí čelit jejímu hlasu, pokud všechno ostatní zůstane daleko v Londýně.

„Děkuji, dobře. A jak vám? Doufám, že už nemáte žádné nepříjemnosti s prostěradly.“

Dixon se zasmál. „Ne, už se to přehnalo, chvála bohu; měl bych to zaklepat.

„To jsem ráda... Podívejte, profesor Welch tam není? Nedal by se nějak sehnat?“

„Stěží. Neobjevil se celé dopoledne. Pravděpodobně je doma. Zkusila jste to?“

„Bože, to jsou potíže. Nevíte alespoň, jestli očekává Bertranda?“

„Ano; totiž čirou náhodou vím, že má Bertrand přijet na víkend. Řekla mi to Margaret Peelová.“ Dixonův klid byl tentam; Christina zřejmě nemá ani tušení, že ji Bertrand nechal a že se chystá na univerzitní ples bez ní. Odpovídat na další otázky týkající se Bertranda mohl být velice těžký úkol.

„Kdože vám to povídal?“ Její hlas zazněl o něco ostřeji.

„Margaret Peelová, pamatujete se, ne? Ta, co bydlela minule u Welchových, když jste přijela.“

„Aha, aha, už vím... Neříkala vám náhodou taky, jestli se Bertrand chystá na ples?“

Dixon se rychle rozhodl; nesmí dopustit, aby padla otázka, s kým Bertrand půjde. „Ne, to nevím. Ale jde se všeobecně.“ Jako by se byla nemohla Bertranda zeptat sama.

„Aha... Ale přijede domů určitě?“

„Zřejmě.“

Vycítila asi jeho zmatek, protože řekla: „Divíte se, že se nezeptám Bertranda rovnou, viďte, jenže on se někdy těžko hledá. Právě zase někam zmizel, a nikdo o něm neví. Bertrand úžasně miluje svobodu. Potřebuje vědět, že může přijít a odejít, kdy chce. Nesnese závazky, chápete?“

„Ano, ovšem.“ Dixon prováděl volnou rukou různé neslušné pohyby.

„Proto jsem se chtěla zeptat jeho otce, jestli ví, kde je, nebo něco. Já totiž - ono se jedná o tohle. Můj strýc, pan Gore-

Urquhart, se vrátil z Paříže dříve, než se čekalo, a dostal od vašeho ředitele taky pozvání na ples. Zatím sice neví, jestli by měl jít nebo ne, ale já bych ho mohla přemluvit, kdybych tam šla s Bertrandem. Mohli by se přitom seznámit, to Bertrand pořád chce. Ale potřebovala bych to vědět brzy, protože ples je pozítří a strýček musí vědět včas co a jak, aby se podle toho zařídil, chápete? Je to vůbec strašlivý zmatek.“

„A co paní Welchová? Neví ta něco?“

Chvíli bylo ticho. „Tu jsem nevolala.“

„Musí přece vědět víc než já, nemyslíte...? Halo?“

„Ano, slyším... podívejte, ale necháte si to pro sebe, viďte?

„Já bych ji totiž raději nevolala, kdyby to šlo udělat jinak. Já... my jsme se do sebe minule moc nezamilovaly. Kdybych nemusela, tak bych s ní telefonem o Bertrandovi nedebatovala. Myslí si, že si myslím... to je jedno; chápete, ne?“

„Chápu. Mne taky nemá moc v lásce. Víte co? Zavolám k Welchovým a požádám, aby vás zavolal. Když nebude doma, nechám mu vzkaz nebo něco. Každopádně se spolehněte, že to udělám tak, aby se do toho paní Welchová nezapletla. Kdyby to náhodou nevyšlo, zazvoním a povím vám, co a jak. Stačí?“

„Ano, báječně. Děkuji, ohromný nápad. Zapište si moje číslo; ale je to do zaměstnání, a jsem tu jen do půl šesté. Máte tužku?“

Zatímco psal Dixon číslo, několikrát po sobě se ujistil, že paní Welchová ani prostěradlo, ani stolek neobjevila, protože by ho byla Margaret již určitě varovala. A jak s ním to děvče hezky mluví, pomyslel si. „Dobře, už to mám,“ řekl konečně.

„Je to od vás ohromně laskavé,“ pravila dívka živě. „Ale nepřipadám vám trochu hloupá, když se musíte o mne takhle starat?“

„Ne, vůbec ne. Vím dobře, jak je to všechno složité.“ Až

moc dobře, pomyslel si.

„Mockrát vám děkuji. Ale já prostě nemohla...“

Do posledních slov se vmísila řada jakoby morseových značek, následovaná hučením a šuměním. Ženský hlas řekl: „Mluvíte? Už máte šest minut. Budete mluvit dál?“

Nežli se mohl Dixon ozvat, pravila Christina Callaghanová: „Ano, prosím vás, ještě tři minuty.“

Šumění a hučení přestalo. „Haló?“ pravil Dixon.

„Ano, tady jsem.“

„Poslyšte, nepřivedete se na mizinu?“

„Sebe ne; nanejvýš podnik.“ Zasmála se smíchem, který nepřipomínal stříbrné zvonky. V telefonu byla jeho nelibozvučnost mnohem výraznější.

Dixon se zasmál také: „Hlavně aby to všechno dobře dopadlo. Bylo by to škoda, po tolika komplikovaných přípravách.“

„Že? A co vy, jdete taky na ples?“

„Ano, bohužel.“

„Bohužel?“

„Víte, já nejsem žádný velký tanečník. Bude to pro mne spíš utrpení.“

„Proč tedy raději nezůstanete doma?“

„Už je pozdě, teď už se nedá nic dělat.“

„Co?“

„Povídám, že se to nemá dělat. Člověk se vždycky nějak pobaví.“

„Uvidíte, že jo. Já taky moc slavně netančím. Nikdy jsem se

pořádně nenaučila.“

„Musela jste mít spoustu příležitostí,“

„Ani ne. Byla jsem všeho všudy jen na několika plesech.“

„Budeme tedy sedět spolu.“ Trochu odvážné, pomyslel si; tohle jsem neměl říkat.

„Jestli tam budu.“

„Ano, jestli tam budete.“

Nastala pomlka předcházející obvykle konec rozhovoru. Dixon zesmutněl: poprvé si uvědomil, jak velice je nepravděpodobné, že by přišla na ples, daleko nepravděpodobnější, než si může sama myslet, a tím se stala nepravděpodobnou i možnost, že ji kdy ještě spatří. Bylo k vzteku, že rozhodující úloha v tom připadala Bertrandovi, lépe řečeno jeho ctižádosti na poli sexuálním a hmotně společenském.

„Ještě jednou vám mockrát děkuju.“

„Není zač. Doufám, že v sobotu určitě přijdete.“

„Já taky doufám. Tak na shledanou. Kdyby něco, tak mě zavoláte, viďte?“

„Ano. Na shledanou.“

Opřel se o opěradlo židle, nadmul tváře a pokusil se představit si ji na druhém konci linky. Pravděpodobně sedí velice vzpřímeně na kancelářské stoličce, asi jako písař velitelství peruti, když mu bylo řečeno, aby „pokračoval“ během inspekce generála letectva. Nebo ne? V telefonu se to nezdálo; mluvila klidným příjemným hlasem, který znal z prostěradlové a stolní akce. Dojem přátelské laskavosti však mohl být pouhým klamem, způsobeným její fyzickou nepřítomností. Zrovna tak však mohla být klamem její nepřístupnost, klamem, který pramenil z jejího vzhledu. Právě když sáhl do kapsy pro cigaretu, vstoupil do úřadovny Johns, nesoucí balík listin. Poslou-

chal za dveřmi?

„Hledáte někoho?“ pravil Dixon s posměšnou zdvořilostí.

Johns viděl, že bude muset promluvit. „Kde je?“

Dixon zapátral pod psacím stolem, v zásuvce, v koši na papíry. „Tady není.“

Johnsova syrovátková tvář se nepohnula. „Počkám.“

„Já ne.“

Dixon vyšel s úmyslem zatelefonoval k Welchovým z klubovny. Když však míjel vrátnici, zaslechl Maconochieho, který pravil: „Tady ho máte, pane Michie.“ Dixon udělal eskymácký obličej, kterého dociloval jednak zkrácením a rozšířením tváře přibližně o polovinu, jednak úplným vyřazením krku tím, že zatáhl hlavu mezi ramena. Když celou soustavu provedl a na několik vteřin zachoval výsledný efekt, obrátil se a spatřil blížícího se Michieho.

„Doufám, že nezdržuji, pane Dixone.“

Dixon přesně věděl, do jaké míry musí být Michiemu jasné, že a proč Dixon nemá nic, od čeho by ho mohl zdržovat. „Ne,“ odpověděl. „Momentálně mám čas. Co byste rád?“

„Ohledně vašeho semináře v příštím běhu, pane profesore.“

„Ano, a co má být?“ Až dosud se věci vyvíjely spíš v Dixonův prospěch; tři hezké dívky, které měl v plánu zajistit si jako posluchačky, projevily během minulého rozhovoru zvýšený „zájem“, zatímco „zájem“ Michieho, i když zjevně neklesal, přece jen nevzrůstal.

„Nemohli bychom se trochu projít, pane profesore? Byla by škoda zůstávat uvnitř, když je venku tak hezky, nemyslíte? Co se týče programu: slečna O'Shaughnessyová, slečna McCorquodalová, slečna Rhys Williamsová a já jsme si všechno pečlivě prostudovali a vypadá to, jakoby se dámám zdála látka

trošku obtížná. Já osobně si to nemyslím: řekl jsem jim hned, že námět toho druhu předpokládá samozřejmě dosti rozsáhlé základní znalosti, ale bojím se, že jsem je nepřesvědčil. Ženy mají daleko větší sklon ke konzervatismu. Například Historické dokumenty pana Goldsmithe pokládají za daleko bezpečnější půdu. Vědí, jak bych tak řekl, do čeho jdou.“

Dixon to věděl víceméně také, ale nechal Michieho, aby mu dál hučel do uší, zatímco vykročili ven do oslnivého slunce a zamířili přes rozteklý asfalt cesty na trávník před hlavní budovou. Dával mu Michie na srozuměnou, že tři hezká děvčata míní odpadnout, zatímco on míní zůstat? K tomu nesmí dojít, i kdyby měl zahrát faul. Hned nato však pravil hlasem, ve kterém se mu nepodařilo potlačit plačtivý přízvuk:

„Co tedy mám dělat.?“

Michie k němu obrátil tvář. Jeho knír vypadal dvakrát tak dlouhý než obyčejně; hedvábná kravata, uvázaná kolem krku, se zřejmě nehodila k jeho hnědožluté košili a šedivé kalhoty se mu ladně plandaly kolem nohou. „To je samozřejmě vaše věc, pane profesore,“ pravil, předstíraje lehké překvapení, jak to vyžadovala slušnost.

„Možná že by se to dalo nějak zkrátit,“ řekl Dixon takřka namátkou.

„Mně se nezdá, že byste mohl něco podstatného obětovat, pane Dixone. Mne právě nejvíc zajímá šířka látky, ze které vycházíte.“

To byl nesporně důležitý poznatek. Zřejmě se musí zaměřit na nejmenší možný látkový okruh - vycházet z jediného bodu, což je, jak známo, geometrická veličina bez měřitelné velikosti, umístěná v prostoru. „Každopádně se ještě podívám, co by se dalo škrtnout.“

„Dobře, pane profesore,“ řekl Michie jako náčelník štábu, dávající souhlas k zahájení neproveditelné akce podřízeného

generála. „Přijdete za mnou, nebo se mám...“

„Prohlédnu si to dnes večer a ráno si můžeme promluvit, jestli se vám to hodí.“

„Velice rád. Přišel byste kolem jedenácté do kolegia druhého ročníku? Pozvu všechny tři dámy a můžeme společně vypít šálek kávy.“

„Výtečně, pane Michie.“

„Děkuji vám, pane Dixone.“

Po tomto viktoriánském nebo varietním rozloučení se Dixon vrátil do klubovny, kde bylo nyní prázdno, a posadil se k telefonu. Všechno, co by mohlo Michieho jen trochu zajímat, musí být z programu vyškrtnuto, nebo ještě lépe všechno, co je nezbytné. Stejně na tom nezáleží. Pravděpodobně nebude mít nikdy příležitost seminář uskutečnit. Proč si tedy dělat starost, do jaké míry projevují Michie a tři hezké dívky „zájem“? Povzdechl si a zdvihl sluchátko.

Rázem se události začaly odehrávat velice rychle. Zatímco telefonovat od Welchových, jak se přesvědčil, bylo podnikem, který mohl trvat libovolně dlouho, dovolat se k Welchovým bylo dílem děsivě krátkého okamžiku. Za necelých dvacet vteřin se ozvalo: „Taky je Celia Welchová.“

Měl pocit, že se omylem zakousl do mýdla; samými starostmi zapomněl, že existuje. Co na tom? Odpověděl takřka přirozeným hlasem: „Mohu mluvit s profesorem Welchem?“

„To je pan Dixon, že? Nežli zavolám manžela, ráda bych se vás zeptala, jestli dovolíte, co jste provedl s prostěradly a dekami na vaší posteli, když jste...“

Málem zaječel. Seděl nehybný, zabodávaje rozšířené zornice do výtisku místních novin. Rychle změnil hlas tím, že našpulil rty a řekl bez rozmýšlení: „Ne, paní Welchová, to bude asi omyl. Tady je *Evening Post.* U nás žádného pana Dixona

nemáme, pokud vím.“

„Bože, promiňte; podle hlasu se mi zdálo... Takový hloupý omyl.“

„Nevadí, paní Welchová, nevadí.“

„Hned vám zavolám manžela.“

„Totiž, chtěl jsem vlastně mluvit s panem Bertrandem Welchem,“ pravil Dixon, usmívaje se vlastní lstivosti, pokud mu to dovolovaly našpulené rty; ještě několik vteřin a bude po hrůze.

„Nevím, jestli je... okamžik.“ Položila sluchátko.

Nejlépe počkat, řekl si Dixon, jelikož informace, pro kterou si zřejmě paní Welchová odešla, se týkala místa Bertrandova pobytu a právě to potřeboval pro Callaghanovou. Bude ji moci zavolat a sdělit jí to. Ano, vydržet, ať to stojí co chce.

Účet mu byl vzápětí předložen ve formě známého hlasu, mečícího mu přímo do ucha: „Tady je Bertrand Welch,“ a to z takové blízkosti, že se Dixonovi zdálo, jako by se Bertrand skutečně octl v místnosti a nějakým kouzlem zaměnil sluchátko za své růžové vousaté rty.

„Tady je *Evening Post,*“ podařilo se mu vyslovit vyšpuleným rypákem.

„Co si račte přát?“

Dixon se poněkud vzpamatoval. „Totiž... rádi bychom o vás uveřejnili v sobotním čísle článeček,“ řekl, začínaje spřádat plán. „Ovšem, nemáte-li námitky.“

„Námitky? Námitky? Jaké námitky by mohl mít prostý malíř při trošce nevinné reklamy? Alespoň předpokládám, že je nevinná.“

Dixon ze sebe vyždímal smích v podobě hlubokého dickensovského „ho, ho, ho“. Nic lepšího se mu znetvořenými ústy

nepodařilo. „Samozřejmě, naprosto nevinná, mohu vás ujistit. Něco už ovšem o vás víme, ale potřebovali bychom ještě napsat, na čem právě pracujete.“

„Chápu, chápu, velice správné. Právě se zabývám dvěma třemi věcmi. Jednou z nich je velice krásný akt, ačkoliv nevím, jestli by vaše čtenáře právě tohle zajímalo.“

„Naopak, pane Welchi, naopak. Pokud jim to ovšem podáme správným způsobem. Mohli bychom to třebas nazvat „Nezahalená ženská postava“, co tomu říkáte? Alespoň předpokládám, že jde o ženu.“

Bertrand se zachechtal jako ohař, vyrážející v čele smečky za kličkující kořistí. „Na to můžete vzít jed, že jde o ženskou. A když říkám jed, tak vím, o čem mluvím.“

Dixon se přidal vlastním nepřibarveným smíchem. To bude něco pro Beesleyho a Atkinsona! „Mohl byste mi říci něco bližšího o celkové koncepci?“ otázal se, když nechal uplynout dobu, jež se mu zdála vhodná k přechodu od veselí k věcnému tónu.

„Odvážná, odvážná, řekl bych moderní, ale samozřejmě s mírou. Tihle mládenci, co malují modernu, dělají s detaily psí kusy, a to my nechceme, že? To se nám nelíbí, žánop?“

„Ano, ovšem nechceme, jak správně říkáte. Předpokládám, že je to olejomalba. Nebo ne?“

„Samozřejmě, příteli, samozřejmě, jen nešetřit na nákladech. Mimochodem, je to dva metry padesát krát dva metry, totiž bude to, s rámem. Hotová senzace.“

„Zvolil jste si nějaký název, Mistře?“

„Ano, myslel jsem něco jako *Ochotný model*. Děvče, které mi sedělo, je k lecčemu ochotné, ha, ha, a je to model, protože se nechá ochotně malovat. Ale na vašem místě bych raději název nevysvětloval.“

„Ani ve snu," pravil Dixon takřka svým vlastním hlasem; během několika posledních vteřin mu ústa mimovolně tuhla a přestala být vysunuta do tvaru O. Ten Bertrand, pacholek jeden!

Vzpomněl si na jeho narážku týkající se víkendu s Callaghanovou při jejich prvním setkání. Jestli mu někdy padne do rukou...

„Co jste říkal?" zeptal se Bertrand podezíravým hlasem.

„Ale mluvil jsem s někým tady v kanceláři, pane Welchi," řekl Dixon, tentokrát opět sešpulenými rty. „Už to mám poznamenané, děkuji. A co ty ostatní věci, na kterých pracujete?"

„Tedy jednak autoportrét, v plenéru proti cihlové zdi. Víc zdi než Welche, když to chcete vědět. Hlavně z toho vytáhnout co nejvíc kontrastu. Bílé zmačkané šaty na pozadí velké červené hladké zdi. Typická koloristická záležitost."

„Ano, přesně tak; děkuji vám. Ještě něco?"

„Dal jsem se ještě do malého obrázku tří dělníků, jak se v hospodě dívají do novin. Ale to je teprve v počátcích."

„Aha, rozumím. Tohle nám úplně postačí, pane Welchi," řekl Dixon. Nyní nadešel okamžik odvážného manévru. „Ta mladá dáma se také zmínila o nějaké výstavě; je to tak?"

„Ano, na podzim uspořádám místní výstavu; ale jaká mladá dáma?"

Dixon se tiše a spokojeně zasmál. „Nějaká slečna Callaghanová, Mistře," pravil. „Bude to asi vaše známá."

„Ano, známá to je," řekl Bertrand poněkud tvrdým hlasem. „Co má s tímhletím vším společného?"

„Totiž, myslel jsem, že o tom víte," pravil Dixon, předstíraje údiv. „Byl to vlastně její nápad. Zná se s jedním z mých ko-

legů, a pokud vím, zmínila se mu, že by bylo dobré uveřejnit nějaký článeček.“

„Tak? Já to slyším poprvé. Víte to jistě?“

Dixon vyloudil klidný profesionální smích. „Ale, Mistře, my se v takových věcech nemýlíme; nechci přece přijít o místo, mám ženu a děti, chápete, ne?“

„Pravda, ale zní to, na mou duši...“

„Měl byste se jí snad zeptat, jestli jste na pochybách. Náhodou slečna Callaghanová, když mluvila s Atkinsonem...“

„Jaký Atkinson? Neznám.“

„Náš pan Atkinson z londýnské redakce. Právě před chvílí mu volala a požádala ho, abychom vás požádali, abyste jí zavolal, kdyby se nám podařilo vás nalézt. Nějak se k vám nemohla dovolat nebo co. Zřejmě jde o něco vážného a ráda by, abyste ji odpoledne zavolal, nejpozději do půl šesté, když budete tak laskav.“

„Dobře, zavolám. Jakže se jmenujete, pro případ, že by... ?“

„Beesley, Mistře,“ pravil Dixon bez váhání. „Alfred R. Beesley.“

„V pořádku, děkuji, pane Beesley.“ (To je ten správný tón, pomyslel si Dixon.) „Mimochodem, kdy myslíte, že článek vyjde?“

„Bohužel, Mistře, na to vám nemohu kompetentně odpovědět. Určitě během příštích čtyř neděl. Máme rádi nějaký ten článeček v zásobě, kdyby se náhodou naskytla příležitost, znáte to, že?“

„Ano, ovšem. Tak už máte všechno, co potřebujete?“

„Ano, račte být bez starosti. Děkuji, Mistře.“

„Ne, ne, já vám mám co děkovat,“ pravil Bertrand s vítaným

návratem k původní bodrosti. „Chovám velké sympatie k tisku. Nesmírně důležitá složka.“

„ Velice laskavé, Mistře,“ pravil Dixon a udělal do telefonu obličej Edith Sitwellové. „Tak na shledanou, Mistře, a mnohokrát děkuji.“

„Buďte zdráv, Beesley, buďte zdráv.“

Dixon se natáhl do křesla, utřel si obličej, ačkoliv by si byl nejraději utřel celé tělo, a zapálil si cigaretu. Samým zmatkem se dopustil zbrklosti, ale doufal, že není neomluvitelná. Klíč k situaci spočíval v okamžitém objasnění pravého stavu věcí, a to dříve, než na to přijde Bertrand sám. Callaghanová se musí pečlivě naučit toto vysvětlení: Ráno ji zavolal nějaký neznámý člověk, který se představil jako Atkinson, novinář, a hovořil s ní o Bertrandovi. Zmínil se o časopisu *Evening Post*, získal od ní Welchovo číslo a zavěsil. Jakmile Bertrand zavolá, musí ihned začít o Atkinsonovi a o tom, že se jí celá věc zdála podezřelá a že jí „Atkinsonův“ hlas silně připomínal nějakého jejich společného známého, o kterém by se dalo nejspíš nebo nejméně předpokládat, že si z nich udělal legraci. Aniž to bude příliš zdůrazňovat, musí mu naznačit, že „Atkinson“ volal z Londýna, čili ne meziměstsky. Jestliže se bude přísně držet návodu, budou oba, ona i Dixon, mimo nebezpečí, i kdyby Bertrand již nyní telefonoval do redakce, pátraje po „Beesleym“. Mohlo by se ovšem také stát, že se dívka k spiknutí nepřidá. Ale vcelku mluvily pro její spojenectví vážné důvody: vděčnost za pomoc, úspěch, který měl tváří v tvář přesile, její chování ve věci prostěradla a stolku a konečně, v případě nutnosti, jeho nebezpečná zranitelnost, kdyby pravda vyšla najevo. Kdyby Bertrand setrval v podezření, mohl by z ní nakonec pomocí citového nátlaku všechno vytáhnout. Ale proč by měl mít podezření? Nemohlo ho přece ani ve snu napadnout, že by šla tak daleko a zapletla se do složité intriky s celkem neznámým venkovským člověkem jen proto, aby se dozvěděla, co a jak bude na plese.

Nyní tedy bylo třeba zavolat a pečlivě ji připravit. Měl nejvyšší čas, protože ho čekal ještě oběd a ve dvě hodiny již zasedal jako přísedící u zkoušek. Nejprve však zaklonil hlavu a vyrazil dlouhou otřesnou kadenci anarchistického smíchu. Všechno je nádherné, i kdyby podnik dopadl špatně, ale to se nestane. Tažení proti Bertrandovi, o kterém snil u Welchových, bylo zahájeno s oslnivým taktickým úspěchem. Varovný hlas v jeho nitru mu sice pravil, že tažení je už nyní příliš nebezpečné pro člověka jeho postavení, že opojení bitvy ho zbavuje opatrnosti, ale přehlušil ho novou dávkou divokého smíchu.

Pak zdvihl znovu sluchátko, vytočil meziměstskou a objednal si Christinu Callaghanovou. Bude lépe, jestliže si plné znění rozhovoru s Bertrandem nechá pro sebe. Pak se předklonil a řekl: „Slečna Callaghanová? Výborně. To jsem já, Dixon. Dejte dobrý pozor, co vám řeknu.“

DESET

„Na mou duši, Jamesi, doslova zezelenala vzteky," pravila Margaret. „Samozřejmě že se ovládla, ale zaťala zuby a z očí jí šlehaly blesky; přece ji znáte. Ne že bych se jí divila, když to přišlo takhle z ničeho nic a ještě k tomu u stolu, přede mnou a před Welchovými."

„Jak se to vlastně odehrálo?" zeptal se Dixon, provedl na konci tanečního parketu půlobrat a začal se pohybovat směrem k orchestru.

„Jak? Řekl jí prostě: „Abych nezapomněl, Carol, Christina přece jen přijde na ples a vezme s sebou toho svého strýce." Pak byl najednou jako máslo: „Protože by se neslušelo, aby strýc dělal partnera neteři," nebo něco takového, „myslel jsem, že bude nejlepší, když si ji napíšu na pozvánku já, jestli dovolíte" - jako by mu mohla něco před námi zakazovat - „a Gore-Urquhart bude celý šťastný, když dostane vás," a bylo to."

„Hm," řekl Dixon. Tanec ho vždycky velice namáhal a úsilí hledět Margaretě do tváře, která se mu před očima zdvíhala, propadala, vzdalovala a přibližovala, mu znemožňovalo vést jakýkoliv souvislý rozhovor. Mimoto musel napínat uši, aby slyšel rytmus hudby, přehlušovaný šustotem nesčetných párů nohou a hlukem nesčetných rozhovorů. „Trochu silné, nemyslíte?"

„V životě jsem neviděla nic tak nevychovaného. Ten člověk je úplně nemožný, Jamesi, společensky a prostě vůbec. Ale když jsem to tak pozorovala - poslyšte, nenapadlo vás, jestli Bertrand a Carol spolu něco nemají?"

„Nevím. Proč?"

„Nikdy jste nic nepozoroval?"

„Ne, myslím, že ne. Proč?“

„Jen tak, já nevím. Prostě je to divné, že s ním vůbec měla jít na ples a pak že tak zuřila...“

„Bertrand byl přece vždycky s Goldsmithovými zadobře - slyšela jste, co říkala Carol, ne? Já se nedivím, že se jí takové zacházení nelíbí. Promiňte,“ dodal, obrátiv se k dívce, jejíž zadní část se střetla s jeho bokem. Modlil se, aby už tanec skončil; bylo mu horko, ponožky jako by mu byl někdo vysypal jemným lepkavým pískem a paže ho bolely jako boxera, který byl ve střehu celých čtrnáct kol. Divil se, že se Margaretě nezmínil o polibku, který zahlédl večer na víkendu u Welchových; dovedla vždycky mlčet, když ji o to požádal. Snad proto, že taková věc by ji nejen pobouřila, ale částečně i uspokojila, a do toho se mu nechtělo. Proč se mu do toho nechtělo?

Margaret opět hovořila, a to velice živě; byla lehce zardělá ve tváři a rty měla namalované pečlivěji než obvykle. Zdálo se, že se baví; uplatňovala minimum své vzhlednosti, jak nejlépe dovedla. „Ať tak nebo tak, myslím, že je na tom s Gore-Urquhartem daleko lépe. Úžasně roztomilý člověk, nezdá se vám? Takových lidí je dnes už málo. A to chování, všiml jste si? Opravdový džentlmen. Příjemná změna po té vousaté příšeře.“

Dixon neslušně zachrčel nad nesourodostí jejího projevu, ale nežli měl čas odpovědět, tanec už dovířil a hromové rachocení bubnu, po němž se ozval pronikavý třesk, oznámilo přestávku. Dixon si oddechl a utřel si dlaně do kapesníku. „Půjdeme se napít?“ řekl.

Margaret těkala očima po sále. „Hned; jen co se podívám, kde jsou ostatní.“

Páry se jeden po druhém vytrácely z parketu. Stěny kolem dokola byly vyzdobeny výjevy z dávné minulosti, zobrazenými v jakémsi průkopnickém stylu, jenže nedostatek perspektivy nebo čehosi podobného způsobil, že na obraze, který byl

Dixonovi nejblíže, šik trpasličích pěšáků (Sparťanů? Makedonců? Římanů?) zdánlivě padal z nebe na jejich daleko větší barbarské protivníky (Peršany? Íránce? Kartagince?), kteří, netušíce nebezpečí vznášející se jim nad hlavou, udatně zírali do prázdna. V pravidelných rozestupech byly umístěny sloupy z nezjistitelného bezbarvého materiálu. Dixon se smutně, tesklivě usmál; všechno mu živě připomínalo velké jídelny restaurací v okolí Marble Arch, Charing Cross, Coventry Street, kde prožil opravdové chvíle štěstí. Odpoutav oči od památníků zašlých dob, zahlédl v jednom z hloučků Michieho, jak se živě směje se slečnou O'Shaugnessyovou, nejhezčí ze tří hezkých dívek a vlastně Michieho přítelkyní. Měla zvláštní obličej, jako rusalka, ale zdravý, zarůžovělý a při pohledu na něj pociťoval trapné vzrušení. Totéž platilo o hlubokém výstřihu jejích šatů. Ačkoliv byl od Michieho nejméně patnáct metrů daleko, vnímal Dixon všechny podrobnosti jeho dokonale ušitého obleku, účinky jeho čilé konverzace a pozornost jeho posluchačky. Nyní ho také Michie zahlédl, okamžitě zvážněl a krátce, ale dvorně se mu uklonil. Slečna O'Shaugnessyová vykouzlila rychlý úsměv a pak se otočila zády, nepochybně, aby se mohla smát. „Půjdeme se napít?“ zeptal se Dixon znovu Margarety.

„Podívejte, tamhle jsou,“ řekla místo odpovědi.

Bertrand a Christina se skutečně přibližovali. Dixon musel připustit, že ve tmavých šatech vypadá Bertrand celkem přijatelně a že se dalo nazvat ho, aniž by to znělo příliš urážlivě, umělcem. Dixon se na něj zahleděl ani ne tak ze zájmu jako spíše proto, aby se nemusel dívat na Christinu. Chovala se k němu celý večer více než chladně; prostě ho nevnímala, a začínal mít pocit, že navzdory důkazům, které mu podávají jeho smysly, ve skutečnosti není přítomen. Ke všemu ještě nikdy nebyla tak hezká. Měla obnažená ramena a žluté šaty prostého střihu bez ozdob, jež jako by úmyslně zdůrazňovaly neblahou volbu Margarety, která se oblékla do modrého taftu s velkou

mašlí, spoustou volánků a čtyřmi řadami perel na krku. Soudil, že Christina chtěla, aby vynikla přirozená barva a dokonalost její pleti. Výsledek byl až strastiplně úspěšný - každý vedle ní vypadal jako uhnětený z písku neurčité barvy. Na okamžik, zatímco se blížila s Bertrandem, zachytil Dixon její pohled, který, ačkoliv mu nic nesděloval, v něm vyvolal přání vrhnout se za ochranný val sukní a kalhot nebo ještě lépe, přetáhnout si límec kabátu přes hlavu a vyběhnout do ulice. Kdysi někde četl nebo slyšel, že buď Aristoteles, nebo I. A. Richards prohlásili, že pohled na krásu člověka přitahuje. V tom se tedy Aristoteles nebo I. A. Richards zmýlili, že?

„Tak co je nového?“ zeptal se Bertrand. Držel Christinu palcem a ukazováčkem za zápěstí a počítal jí asi tep. Pohlédl na Dixona, ke kterému se až dosud choval celkem přívětivě.

„Chtěli jsme si jít něco vypít,“ řekl Dixon.

„Jamesi, prosím vás, mlčte; každý by mohl myslet, že nevydržíte bez pití ani hodinu!“

„Asi je to pravda,“ řekl Bertrand. „Každopádně je rozumné, že se nemíní vystavovat zbytečnému nebezpečí. A co my, zlato? Dostane se tu bohužel jen pivo nebo mošt, ledaže bys chtěla podniknout výpravu do nedaleké hospody.“

„To nevadí, ale kde je strýc Julius a paní Goldsmithová? Nemůžeme jen tak odejít bez nich.“

Zatímco nastalo dohadování, jsou-li již nebo nejsou oba jmenovaní u baru, Dixon se v duchu zlomyslně usmál slovům „strýc Julius“. Nebylo nádherné vědět, že se někdo tak nazývá, že existuje někdo jiný, kdo ho tak může nazývat, a že on sám je svědkem, jak ten jeden toho druhého nazývá tímto způsobem? Zatímco procházel po boku Margarety uličkou, kterou tvořily na jedné straně bavící se hloučky a na druhé straně jedinci stojící u zdi, zahlédl mezi opuštěnými samotáři smutnou postavu Alfréda Beesleyho. Beesley, všeobecně známý svým nedostatkem štěstí u žen, přicházel na všechny podobné

podniky pravidelně, ale jelikož každá již s někým přišla (až na takové, jako byla šedesátiletá profesorka filozofie nebo metráková lektorka ekonomie), muselo mu být jasné, že ztrácí čas. Dixon se s ním pozdravil a zdálo se mu, že v Beesleyho pohledu objevil záblesk závisti. Dixon se nejprve zamyslel nad tím, jak slabou ochranu proti ztrácení času poskytuje vědomí, že něco je ztrátou času (zejména v tom, co Welch nazýval „záležitosti srdce“); dále, jak nepatrný je vlastně rozdíl mezi ním a Beesleym. A konečně, jak málo záviděníhodná je okolnost, že může hovořit s jednou ženou, zatímco je ve společnosti, která tvoří průvod druhé. Došel však k závěru, že je důležitější být nositelem zjevných známek pohlavní nadřazenosti než užívat hodnot a výhod z toho plynoucích. Dixonovi se zdálo, že by ho to bylo mělo uklidnit a vrátit mu sebejistotu, ale nestalo se tak, stejně jako se žaludeční obtíže nezmenší zjištěním jejich vědeckého názvu.

Došli do baru, který byl v malé místnosti, původně určené k zcela jiným účelům. Prodávat alespoň lehké alkoholické nápoje se na univerzitním plese začalo teprve nedávno, a to na základě zcela neopodstatněného názoru vyšších univerzitních kruhů, že lze zredukovat někdejší otřesné opilství přítomných podáváním levných, málo alkoholizovaných nápojů a snížit tak přitažlivost okolních hostinců čepujících podřadný gin, umělé brandy a syntetický vermut. Kupodivu se však tento názor potvrdil a v místnosti, kterou nyní Dixon se svou společností navštívil, pracovali v potu tváře tři nižší zaměstnanci univerzity u sudů piva a moštu pod historickými plátny, jež představovala, podobně jako jejich větší protějšky v tanečním sále, snědé panovníky, netušící, že budou zakrátko rozdupáni nohama trpasličích Saracénů, nebo karavany čínských obchodníků, odnášené do oblak větrnou smrští. Bezbarvé sloupy zde nahrazovaly palmy v kořenáčích a hrncích, rozprostírající své vějíře s takřka přízračným přepychem. Mezi nimi se skrýval Maconochie, oficiální nadřízený tří zřízenců u výčepu, zvyšující lesk večera tím, že přes šedozelené kalhoty oblékl

bílé naškrobené sako.

Gore-Urquhart a Carol seděli v jednom ze vzdálenějších palmových hájů pohrouženi do rozhovoru. Když spatřili, že se k nim blíží ostatní, Gore-Urquhart povstal. Bylo to tak nezvyklé jednání v kruzích, ve kterých se Dixon běžně pohyboval, že si nebyl na chvíli jist, nejde-li o pokus čelit jejich příchodu násilím. Gore-Urquhart byl mladší, než si Dixon představoval muže jeho postavení a ještě k tomu strýce Christiny: něco mezi čtyřiceti a padesáti. Jeho smoking také nebyl tak nápadně „bezvadný“, jak by se dalo očekávat. Jeho velký hladký obličej, sedící na krátkém tenkém těle, byl vrcholem asymetrie, jakou kdy Dixon, s výjimkou přímých deformit, viděl, a dodával mu vzhledu opilého filozofa, pokoušejícího se soustředit myšlenky, a tento dojem zvyšovaly i jeho lehce odulé rty a jediná souvislá čára obočí, táhnoucí se od jednoho spánku k druhému. Ještě nežli se celá společnost usadila, objevil se Maconochie a čekal, zřejmě pod dojmem předcházejícího spropitného, na jejich přání. Dixon se kochal jeho servilností s rozkoší.

„Zatím jsem vašemu rektorovi vykličkoval,“ pravil Gore-Urquhart se silným skotským přízvukem.

„Pozoruhodný výkon, pane Gore-Urquharte,“ pravila Margaret se smíchem. „Určitě za vámi vyslal všechny stopaře.“

„Vážně? A co když mne chytí? Uklouznu?“

„O tom bych si dovolil pochybovat,“ řekl Bertrand. „Znáte zdejší lidi. Předhoďte jim osobnost a poperou se jako psi o kost. Co chcete, dokonce i já jsem musel svým skromným způsobem vytrpět, zejména v takzvaných akademických kruzích. Stačí být synem profesora, aby si kdekdo myslel, že se musím bavit s paní radní o potížích jejího kluka ve škole. Ale pro vás to musí být tisíckrát horší, viďte?“

Gore-Urquhart, který mu pozorně naslouchal, pravil suše: „V jistém smyslu,“ a napil se.

„S námi, pane Gore-Urquharte," pravila Margaret, „jste alespoň dočasně v bezpečí. Rektor obyčejně poskytuje audienci v místnosti na druhé straně sálu a sem mezi chátru nepřichází."

„Čili s chátrou jsem v bezpečí, že ano, slečno Peelová? Zůstanu tedy s chátrou."

Dixon nyní čekal stříbrné zvonky jejího smíchu, které, i když se na ně připravil, byly nesnesitelné, sotva se ozvaly. V témž okamžiku se dostavil Maconochie s nápoji, objednanými Gore-Urquhartem. K Dixonovu radostnému překvapení bylo pivo v půllitrech, a když poslal Gore-Urquhart Maconochieho: „Přineste mi cigarety, hochu," naklonil se kupředu a řekl: „Jak se vám tohle, proboha, podařilo? Celý večer mi dávali samé malé sklenice. Kde jste je sehnal?" Zatímco mluvil, uvědomoval si k své nelibosti, že Margaret těká s útrpným úsměvem od něho ke Gore-Urquhartovi a zpět, jako by chtěla naznačit, že přes všechny zjevné důkazy nejsou tato slova projevem žádné závažné duševní poruchy. Také Bertrand zíral posupně.

Gore-Urquhart, který zřejmě Margaretiny úsměvy nebral na vědomí, ukázal krátkým zažloutlým palcem za odcházejícím Maconochiem. „Skotský separatista, jako já," pravil.

Všichni, kdo seděli naproti Dixonovi a po jeho levici, Gore-Urquhart, Bertrand a Margaret, se tomu smáli stejně jako Dixon, který se nyní ohlédl vpravo a spatřil Christinu, sedící vedle něho s lokty na stole. Zdrženlivě se usmívala, zatímco Carol po Gore-Urquhartově levici zírala nevraživě na Bertranda. Ještě než smích dozněl, zpozoroval Dixon, že si Bertrand její upřený pohled uvědomil a odvrátil hlavu. Napětí, které se tímto nakrátko vytvořilo, vyvedlo Dixona poněkud z míry, takže když zjistil, že na něj Gore-Urquhart upřel zpod černého obočí pohled, posunul si prstem brýle na nose a pravil namátkou: „Člověka těší, když dostane na takovémhle podniku pivo v půllitru."

„Usmálo se na vás štěstí, Dixone," pravil Gore-Urquhart su-

še, nabízeje dokola cigarety.

Dixon se lehce zarděl a rozhodl se chvíli mlčet. Ale zalichotilo mu, že si Gore-Urquhart pamatoval jeho jméno. V tanečním sále spustila s hlasitým vřeštěním trubek znovu hudba a hosté se z baru začali vytrácet. Bertrand, který se usadil vedle Gore-Urquharta, se jal polohlasně hovořit a Christina takřka současně oslovila Carol. Margaret pravila Dixonovi: „Jste opravdu hodný, Jamesi, že jste mne vzal s sebou."

„Mám radost, že se bavíte."

„Zato vy se netváříte moc vesele."

„To se vám jen zdá."

„Mně se tu líbí líp, než když jsme tančili."

„Já nevím, mně se líbí obojí, na mou duši. Dopijte a vrátíme se do sálu. Tohle bych tančit uměl."

Zadívala se mu vážně do tváře a položila mu ruku na paži. „Povězte mi, můj milý, děláme dobře, že jsme tak často spolu?"

„Proč proboha?" ulekl se.

„Protože jste ke mně tak milý a já vás začínám mít příliš ráda."

Řekla to rozechvělým a zároveň bezbarvým hlasem, jako velká herečka, předvádějící, jak vyjadřovat s největší úsporností silné city. Pronášela tak s oblibou svá nejotřesnější vyznání.

Přes veškerý zmatek, který se ho zmocnil, si Dixon jasně uvědomoval, že by se v tom případě opravdu měli vídat méně často; pak ho napadla odpověď, stejně poctivá jako přijatelná: „Takhle nesmíte mluvit."

Lehce se zasmála. „Chudáčku," pak řekla: „Držel byste mi na chvíli místo? Budu hned zpátky." Vstala a odešla.

Chudáčku? Jaký chudáček? Byla to sice přiléhavá charakteristika, ale Margaret jistě byla poslední, kdo měl právo, aby mu ji připomínal. Pak s náhlým pocitem provinění rychle uchopil sklenici; měl špatné svědomí nejen pro svou poslední poznámku, ale i pro neúmyslnou ironii jejího „Jste ke mně tak milý“. Byl na vážných pochybách, zda vůbec dovede být milý, tím méně „tak“ milý ke komukoliv. Ať se dostalo Margaretě z jeho strany jakéhokoliv slušného zacházení, bylo pouze výsledkem dočasného vítězství strachu nad podrážděním a (nebo) soucitu nad nudou. Že jí podobné chování může připadat „tak milé“, je asi dobrým vysvědčením pro její cit, ale také strašným důkazem její osamělosti. Ale jak na ni bude působit zacházení ještě milejší nebo milé na vyšší úrovni? Jaké následky by mohlo mít pro něj? Aby se vyhnul dalším úvahám, začal naslouchat rozhovoru po své levici.

„... Mám k jeho názorům nejhlubší úctu,“ pravil Bertrand. Snížil obvyklé hulákavé mečení svého hlasu na nejmenší možnou míru. Možná že ho někdo upozornil. „Co se mně týče, pokládám ho za posledního opravdového kritika ze staré školy, to znamená, že ví, o čem mluví, a to se dá o celém tom dnešním spolku stěží prohlásit. Víte, co je zajímavé: potkával jsem ho vždycky na stejných výstavách a před stejnými obrazy.“ Zasmál se, zdvihnuv na chvíli jedno rameno. „Onehdy mi povídá: „Chtěl bych vidět vaše práce. Slyšel jsem, že malujete dobré věci.“ A tak jsem sebral několik drobností a zanesl mu je do bytu - krásný dům, že? Přirozeně že to asi znáte; úplně jako by se člověk přenesl do rokoka. Pokud mu to ovšem nesebere odborový svaz gumárenských dělníků. A přiznám se, že jeden nebo dva pastely ho chytly...“

Chytly za žaludek, div nezvracel, pomyslel si Dixon; pak ho pojala hrůza z pomyšlení, že člověk, který „ví, o čem mluví“, nejen nemluví o tom, jak jsou Bertrandovy obrazy ohavné, nejenže na ně rovnou nešlápne, ale dokonce se může dát na jeden nebo dva nachytat. Bertrand nesmí být dobrý malíř, něco tako-

vého je třeba zásadně vyloučit. Jak ale může ten Gore-Urquhart, zřejmě žádný hloupý Člověk, klidně poslouchat jeho žvanění a sebechválu a ještě k tomu se zájmem. Ano, Dixon viděl, že zájem je podstatný. Gore-Urquhart naklonil k Bertrandovi velkou tmavovlasou hlavu, hleděl do země a na tváři měl pozorný, soustředěný výraz, jako by nedoslýchal a nechtěl přijít ani o jediné slovo. Dixonovy pocity byly právě opačné. Když Bertrand užil výrazu „kontrapunkt valéru“, obrátil se vpravo, kde si již několik okamžiků uvědomoval trapné mlčení.

Takřka současně se Christina obrátila na něj. „Prosím vás, pomozte mi,“ zašeptala. „Nemůžu z ní dostat ani slovo.“

Pohlédl na Carol, jejíž oči se střetly s jeho, jako by ho nepoznávala, ale nežli mohl začít uvažovat, co by řekl, vrátila se Margaret.

„Pořád u piva?“ zvolala živě na celou společnost. „Myslela jsem, že jste šli dávno tančit. Teď ale, pane Gore-Urquharte, už žádné schovávání, rektor nerektor. Vyhlašuji dámskou volenku: smím prosit?“

Gore-Urquhart s dvorným úsměvem prohodil několik slov k ostatním a nechal se odvést z baru. Bertrand pohlédl na Carol. „Nezdá se vám, má drahá, že v sále hrají nadarmo?“ pravil. „Koneckonců jsem zaplatil za hudbu pětadvacet šilinků.“

„Máte pravdu, můj drahý,“ odpověděla Carol s důrazem na posledním slově a Dixon se chvíli obával, že chce odmítnout a situaci, ať už byla jakákoliv, řešit otevřeným střetnutím. Pak však přece vstala a zamířila do sálu.

„Vemte si na starost Christinu, Dixone,“ zamečel Bertrand. „A dejte na ni pozor, je křehká. Na shledanou, miláčku,“ zašveholil. „Za chvíli jsem zpátky. Zapískej na prsty, kdyby tě obtěžoval.“

„Chcete si zatančit?“ pravil Dixon Christině. „Jak už jsem

vám řekl, moc toho nedovedu, ale kdyby vám to nevadilo...“

„Proč ne?“ usmála se.

JEDENÁCT

Vycházeje z baru s Christinou po boku, cítil se Dixon jako tajný agent, jako korzár, chicagský král podsvětí, hidalgo, petrolejový magnát, milionář. Hlídal soustředěně svůj obličej, aby se na něm sám od sebe neobjevil přiblblý úsměv vzrušení a pýchy. Když se k němu na parketu obrátila, nedovedl stále ještě uvěřit, že mu dovolí, aby se jí dotkl, nebo že nepřispěchá nejbližší muž, aby mu v tom zabránil. Ale za okamžik již spočinuli jeden druhému v předstíraném objetí tance a skutečně se začali i pohybovat, ne sice příliš obratně, ale přece jen tančili. Dixon hleděl mlčky před sebe, vyhýbaje se pohledu do její tváře z obavy, aby se nerozptyloval při úkolu, kterému musel věnovat veškerou svou pozornost: provést ji beze srážky nesčetnými tančícími páry, kterých bylo nyní v kole více než před čtvrthodinou. Poznal mezi nimi Barclayho, profesora hudby, který tančil se svou ženou. Trvale se podobala koni, kdežto Barclay pouze, když se smál, což činil náhle a zřídkakdy, ale náhodou právě v tomto okamžiku.

„Nevíte, co vlezlo do hlavy paní Goldsmithové?“ zeptala se Christina.

Její zvědavost ho překvapila. „Vypadala trochu otráveně, že?“ odpověděl trochu vyhýbavě.

„Myslela si, že půjde Bertrand dnes večer s ní a ne se mnou?“

To mohlo znamenat, že ví o provedené změně. Mohlo, ale jisté to nebylo. „Nevím,“ zamumlal.

„Myslím, že víte.“ Její hlas zněl podrážděně. „Byla bych ráda, kdybyste mi řekl pravdu.“

„Nevím vůbec o ničem. Každopádně to není moje věc.“

„V tom případě se nedá nic dělat.“

Dixon cítil, že se zardívá již podruhé během posledních několika minut. Zřejmě byla ve svém živlu, když proti němu při prvním setkání popichovala Bertranda, když mu kázala, že příliš pije, když ho celý dnešní večer přehlížela. Její pravé povaze odpovídala upjatá povýšenost a ne chvilková příjemná rozmarnost. Pomohla mu s prostěradlem, aby měla co vyprávět londýnským známým, do telefonu na něj byla příjemná, aby vyzvěděla, co potřebovala. Vztah mezi Carol s Bertrandem jí zřejmě dělá starosti, ale typický ženský manévr - nastrčit nevinnou třetí osobu - už dávno uměl rozpoznat, a nikterak se mu nelíbil.

Chvíli se pohybovali mlčky. Když o sobě prohlásila, že tančí pouze obstojně, nebyl to žádný projev skromnosti, ale Dixonovo úsilí vyhnout se každému příliš velkorysému kroku je alespoň udržovalo v rytmu. Ostatní páry se kolem nich otáčely, když bylo místo, tiskly se a přešlapovaly, když se octly v tlačenici, a zřejmě každý, až na ně, se hlasitě bavil. Tím také Dixon podlehl klamu, že zaslechl těsně u svého ucha podobný hlas, jaký měla Christina.

„Co jste povídala?“ otázal se.

„Nic.“

Nyní bylo nezbytné, aby promluvil sám, a tak řekl to, co si přál říci celý večer: „Chtěl jsem vám poděkovat, jak jste to do telefonu dobře zahrála.“

„Do jakého telefonu?“

„Nepamatujete se? Když jste mne Bertrandovi vylíčila jako novináře.“

„Ach tak. Raději bych o tom nemluvila, jestli vám to nevadí.“

Tohle nebyl ochoten přijmout: „A co kdyby mi to vadilo?“

„Jak to?“

„Zapomínáte asi, že nebýt mne a mé komedie, nebyla byste pravděpodobně dnes večer tady.“

„Bylo by to neštěstí? Myslím, že ne.“

Tanec skončil, ale ani jednomu, ani druhému se nechtělo z parketu. Řekl, zatímco zněl potlesk: „Ne, asi ne, ale tehdy vám na tom zřejmě záleželo.“

„Nemůžete s tím dát pokoj ?“

„Dobře, ale přestaňte ohrnovat nos. Nemáte na to žádné právo.“

Pokrčila rozpačitě rameny a sklopila oči. „Odpusťte; bylo to ode mne hloupé. Nechtěla jsem vás urazit.“

Zatímco mluvila, zahájil tichý klavírní úvod další tanec. „Tak dobrá,“ pravil Dixon. „Budeme tančit?“

„Ano, ovšem.“

Vmísili se znovu do kola. „Už nám to jde docela dobře,“ řekl za chvíli.

„Mne hrozně mrzí, co jsem řekla. Udělala jsem hloupost. Chovala jsem se jako hloupá holka.“

Viděl, že když zapomene na svůj povýšeně odmítavý výraz, má plné a velké rty jako její strýc. „Netrapte se, nic se nestalo, opravdu,“ řekl.

„Ne, ne, stalo se. Jednala jsem směšně. Myslím, že celá záležitost s těmi novinami byla ohromně legrační.“

„To zas ne, nemusíte zacházet do druhé krajnosti.“

„Ale pochopte přece, že jsem se s vámi o tom nechtěla bavit, protože by to bylo, jako kdybych si dělala z Bertranda za jeho zády legraci, a to se nemá. Myslím, že jsem byla podruhé do telefonu trochu nepřívětivá. Ale já prostě nemohla mluvit,

jak bych byla chtěla, protože by se mi zdálo, že se smlouvám, jak doběhnout Bertranda. Nic víc na tom nebylo."

Znělo to celé trochu dětinsky, ale bylo to lepší než povýšená urážlivost. Ženy si dovedou pro nic za nic nadělat ohromné potíže, pomyslel si. Muži také, a dokonce takové, ze kterých je těžko dostat se ven. Ale jejich potíže pramení z pokusů uspokojit skutečné a prosté potřeby. Byl rád, že nemusí odpovědět, protože se přes mikrofon ozval ohlušující řev, připomínající obra v posledním tažení, který začal za neustálého rachotu zpívat s přízvukem Cecila Goldsmithe:

„Přijedu prk trk taxíkem
dnes večer srk chrk pojedem
drk si ti chrk chrk do klína
má milá žrk chrk teprv zaáčíná..."

Dixon ve snaze, aby se Christina nesrazila s malým červenolícím mužem, tančícím s dlouhou bledolící ženou, vypadl z rytmu. „Začneme znovu," mumlal, ale už se nedovedli shodnout.

„Takhle to nikdy nepůjde, jste příliš daleko," řekla Christina. „Nedovedu uhodnout, co chcete udělat. Chytněte mě pořádně."

Dixon se opile přiblížil, až se dotýkali těsně jeden druhého. Znovu se chopil její měkké pravé ruky a vedl ji po parketě. Tentokrát se jim dařilo lépe, ačkoliv se Dixonovi zkrátil dech víc, než bylo zapotřebí. Cítil její zaoblené, trochu neskladné tělo na svém. Pohybovali se napříč sálem, vzdalujíce se od hudby, a Dixon na chvíli zaslechl vzdálený mečivý smích. Bertrand, zakláněje svou velkou hlavu, právě mizel několik metrů od nich v mezeře. Ačkoliv Dixon neviděl Carol do tváře, bylo zřejmé, že se již částečně usmířili. Co má vlastně Bertrand za lubem? Tato otázka byla stejně důležitá jako otázka, proč nosí plnovous. Chce mít současně dvě milenky, nebo se pokouší zbavit se jedné ve prospěch druhé? Jestliže mu jde

o to poslední, kterou z nich chce získat a kterou chce smířit s vědomím, že bude muset odstoupit? Je však vůbec v jeho povaze smiřovat lidi s tím, co si vzal do hlavy? Pravděpodobně není, a v tom případě asi získává půdu Carol, jinak by nebyla vůbec přišla. Christina je zřejmě pouze neteří Gore-Urquharta, kterou Bertrand bude muset udržovat v provozu, dokud nedosáhne svého. Dixon cítil, jak mu začíná hučet v uších, když si uvědomil, že se octl na prahu třetího kola s Bertrandem, ačkoliv zbraně a místo nastávajícího boje nebyly dosud určeny.

„Jak vycházíte v poslední době s profesorem Welchem?“ zeptala se Christina nečekaně.

Dixon strnul. „Tak, celkem dobře,“ řekl mechanicky.

„Nevyptával se vás na ten telefonický rozhovor?“

Nepodařilo se mu potlačit zakvílení, ale doufal, že ho přeslechla. „Snad Bertrand neví, že jsem ho volal?“

„Neví, že jste ho volal? Jak to?“

„Když jsem se tehdy vydával za novináře.“

„Ale ne, na to jsem nemyslela. Tehdy v neděli, když vás volal někdo z města.“

Stejně jako podříznutá slepice může ještě chvíli běhat po dvoře, vykonávaly Dixonovy nohy dál předepsané kroky. „Welch ví, že jsem se domluvil s Atkinsonem, aby mne zavolal, že mi přijeli rodiče?“

„To je tedy ten váš Atkinson? Dal se nějak hodně do telefonování od té doby, co jsme se seznámili. Ano, profesor Welch ví, že jste se dal odvolat kvůli rodičům.“

„Kdo mu to pověděl? Kdo mu to mohl povědět?“

„Prosím vás, přestaňte mi zarývat nehty do zad... Udělal to ten, co hrál na hoboj. Sám jste mi řekl, jak se jmenuje...“

„Ano. Řekl. Johns. Jmenuje se Johns.“

„Ten to byl. Pokud vím, za celý čas pronesl jen tuhle jedinou větu. Ne, počkejte! Řekl taky, že jste asi šel večer do hospody. Má vás nějak plné zuby, nemyslíte?“

„Má, a je to vidět, že? Povězte mi: Byla u toho paní Welchová, když mě shodil s tím telefonem?“

„Ne, určitě nebyla. Řekl to po obědě, a to jsme byli v jídelně jen my tři.“

„Chválabohu.“ Může alespoň doufat, že Welch Johnsova slova nevnímal, pokud mu to řekl jen jednou; paní Welchová by naproti tomu opakovala celou větu Welchovi tak dlouho, dokud by konečně nepochopil. Ale možná že jí Johns řekl všechno zvlášť, když u toho Christina nebyla. Pak ho napadlo něco jiného: „Jak řekl Johns, že se to dověděl? Chápete, že jsem se mu asi nesvěřil.“

„Byl prý při tom, když jste se domlouvali.“

„To je ale drzost,“ pravil zachmuřeně. „Jak bych si před tou krysou nedával dost pozor... Promiňte. Prostě poslouchal za dveřmi. Jinak na to přijít nemohl. Mně se hned zdálo, že tam někdo štrachá!“

„To se nestydí?“ pravila s nečekanou zlostí. „Co jste mu udělal?“

„Nic. Trochu jsem vylepšil fotografii nějakého šaška na obálce jeho časopisu.“

Tento výrok, sám o sobě nejasný, byl zčásti přehlušen ruchem, který nastal, když tanec skončil. Christina, která právě vykročila, se po tomto Dixonově vysvětlení otočila, pohlédla mu do tváře a dala se se zavřenými ústy do smíchu. Když viděla jeho kyselý úsměv, smála se s jazykem mezi drobnými nepravidelnými zuby. Dixon cítil, že ho celého zaplavuje žádost a zároveň nesmírná únava, jako by byl smrtelně zraněn kulkou. Všechny svaly v jeho tváři mimovolně povolily. Střetla se s jeho pohledem a přestala se smát.

„Děkuji za tanec," řekl jí takřka přirozeným hlasem.

„Bylo to velice hezké," odpověděla a stiskla rty.

Dixon si ke svému překvapení uvědomil, že mu je poslední Johnsův kousek z duše lhostejný, nebo přinejmenším pro tuto chvíli. Asi to bylo tím, že se mu na plese tolik líbilo.

Když se vrátili do baru, nalezli Gore-Urquharta, jak stále na témž místě poslouchá Bertranda, jako by rozhovor nebyli vůbec přerušili. Margaret si přisedla pokud možná ještě blíže; na chvíli se přestala smát jakési Gore-Urquhartově odpovědi a zběžně pohlédla na Dixona s tázavým výrazem, jako by si nemohla vzpomenout, kdo vlastně je. Objevilo se další pití, a to kupodivu dvojitý gin. Ovšemže ho přinesl Maconochie, jehož hlavním úkolem při těchto příležitostech bylo hlídat, aby se dovnitř nepašovaly alkoholické nápoje. Dixon, který začínal, jak tvrdil, „cítit svoje léta", se posadil, dal se do pití a zapálil si cigaretu. To horko; a ty bolavé nohy; jak dlouho bude ještě muset zůstat? Za chvíli se vzmužil, aby promluvil s Christinou, ale seděla vedle Bertranda, a přestože ji nikdo nenutil, poslouchala, co říká jejímu strýci, který vytrvale upíral oči na podlahu. Margaret se znovu rozesmála a nakláněla se ke Gore-Urquhartovi, až se ho dotkla ramenem. Ale co, pomyslel si Dixon, každý ať se baví, kdy a jak dovede. Ale kam se poděla Carol?

Právě v tom okamžiku se objevila a kráčela k nim s onou vědomou ledabylostí pohybů, které u Dixona vzbudily podezření, že si schovala láhev, nyní již bezpochyby prázdnou, na dámské toaletě. Výraz její tváře věstil někomu nebo všem cosi zlého. Když došla ke stolu, zachytil Dixon pohled Gore-Urquharta, který se snažil cosi vyjádřit, pravděpodobně ekvivalent věty „ Vidíte, že se nemůžu hnout". Pak, jediný ze všech přítomných mužů, povstal.

Carol se obrátila k Dixonovi. „Pojďte, Jime," pravila hlasitě. „Půjdeme tančit. Myslím, že nikdo z přítomných nebude nic

namítat.“

DVANÁCT

„Co se děje, Carol?“

„To bych právě ráda věděla.“

„Něco vás mrzí?“

„Víte docela dobře, co mne mrzí, Jime, jestli nechodíte se zavřenýma očima. A to vy neděláte, že? Ne, mám toho už dost, aby se mnou někdo strkal, jak mu napadne. Já vám to říkám, protože vás znám. A já vás znám, nebo ne? Musím o tom prostě s někým mluvit a padla jsem na vás. Nezlobíte se?“

Zlobil se, ale proto, že musí znovu tančit, a ještě k tomu tak brzy, a ne že má vyslechnout, co mu chce Carol povídat. Mohlo to být přinejmenším zajímavé. „Jen mluvte,“ řekl povzbudivě a rozhlédl se, aby zjistil, kdo tančí v jejich okolí. Na parketu byl ještě větší nával než dosud, páry poskakovaly, svíjely se a každých několik vteřin se vrhaly společně jedním směrem, strhujíce ostatní jako dav ustupující před policejním kordonem. Hluk byl nesmírný; kdykoliv dosáhl vrcholu, vyrazil Dixonovi na prsou pot, jako by ho někdo ždímal. Dokonce i faraónové a césarové na stěnách jako by se svíjeli a natřásali.

„Čeká, že přiběhnu, sotva zakývá prstem,“ prohlásila Carol na celé kolo. „Ale to se plete.“

Dixon měl sto chutí upozornit ji, že se nedá nachytat její zjevnou snahou mluvit a chovat se, jako by byla mnohem opilejší než ve skutečnosti je, ale rozmyslel si to, protože se zřejmě potřebovala schovat za nějakou masku, která, jak věděl ze zkušenosti, je často účinnější než opilost sama. Otázal se pouze: „Bertrand?“

„Ano, ten malíř, víte? Geniální malíř. Samozřejmě ví, že

není geniální, a proto se tak chová. Geniální umělci mají všichni spoustu žen, takže když taky bude mít spoustu žen, stane se z něho geniální umělec, ať maluje jak chce. Tenhle druh logiky známe. Nic než podvod a lež. Nemusím vám povídat, o které ženy se jedná. Jsem to já a ta slečna, na kterou letíte."

Dixon se neupřímně podivil; útok byl zcela neodůvodněný, ale zároveň svým neomaleným způsobem odůvodněný až velice dobře. „Kde jste, proboha, tohle sebrala?"

„Nic mi nevykládejte, Jime. A vůbec, co s tím chcete dělat?"

„S čím?"

Zaryla mu nehty do hřbetu ruky. „Přestaňte dělat hloupého. Co podniknete ohledně Christiny Callaghanové?"

„Samozřejmě že nic. Co se dá dělat?"

„Když nevíte, co dělat, tak vám to ukážu, jak pravila ta herečka biskupovi. Máte starosti, co by tomu řekla naše drahá Margaret?"

„Podívejte, Carol, tohle si nechte. Myslel jsem, že mi chcete něco povědět, a ne mne vyslýchat."

„Já taky myslela. Jen se nebojte; všechno to souvisí. Všechno souvisí se vším. Ne, jen hezky nechte milou Margaretu, ať se vaří ve vlastní šťávě. Takové lidi, hochu, já znám a věřte mi, jinak se s nimi jednat nedá. Hoďte jí záchranný pás a stáhne vás pod vodu s sebou. Věřte tomu." Zavřela oči a přikývla.

„Chcete mi vůbec něco povědět, Carol?"

„Jsou toho spousty. Víte přece, že jsem měla původně jít na tuhle tancovačku s ním?"

„Ano, něco takového jsem vyrozuměl."

„Zřejmě zase náš drahoušek Margaret. No, a v poslední

chvíli mě pustil k vodě, aby si mohl přivést toho nového zajíce a jejího strýce, kterému mě pověsil na krk. Ne že by mi to bylo dvakrát vadilo, nakonec jsme se s Juliem docela dobře shodli. Nebo alespoň dokud si ta milá, drahá Margaretka nezačala myslet, že by mu dovedla zobat z ruky rozkošněji než já. To je její výrok, ne můj, abyste rozuměl.“

„Ano, rozumím, děkuji.“

V tomto okamžiku se prudce uprostřed tlačenice zapotáceli, ale slyšel, jak pravila: „Nechte si laskavě své literární dialogy, Jime. Nemůžeme se na chvíli posadit? Tady je to jako při výprodeji v obchodním domě.“

„Dobře.“

Zamířili s velkým úsilím ke Kartagincům, pod kterými našli u zdi dvě prázdné židle. Jakmile se posadili, naklonila se Carol k Dixonovi, až se ho dotýkala koleny. Její tvář zůstala ve stínu a působila zvláštně, romanticky. „Pochopil jste doufám, že jsem se s naším přítelem malířem vyspala?“

„Ne, to jsem nepochopil.“ Začal dostávat strach.

„To je dobře. Nechtěla bych, aby to kdekdo věděl.“

„Samozřejmě.“

„Dobře. Ale je to překvapení, co?“

„Je.“

„Trochu vás to pohoršilo, že?“

„Ani ne. Alespoň ne tak, jak se to stává obvykle. Jen se mi zdá, že jste si vybrala na můj vkus... trochu zvláštní číslo.“

„Ne tak zvláštní, jak si myslíte. Ví, co chce, a to je docela dobrá vlastnost. A je svým způsobem přitažlivý.“

„Vážně?“ Dixon stiskl rty.

„Víte, Cecil na tyhle věci moc není, chápete. Víceméně

jsme to už pověsili na hřebík. Ale já ne. Pořád se mi to líbí.“

„A Bertrandovi taky, co?“

„Vleklo se to samozřejmě už delší čas. Začínalo to jít s kopce. Bertrand lezl v Londýně do postele s kdekým, hlavně s tou Loosmorovou, a já měla pomalu dost jeho řečí, jaký je umělec a vůbec. Pak jsme to dali zase trochu dohromady, minule, jak byl doma. Christina mu asi dost rychle neřekla jo nebo co.“

„Tak vy myslíte, že s ním... ?“

„To se těžko řekne. Spíš ne než ano. Celkem na to nevypadá; alespoň tak nemluví a nechová se tak. Ale na druhé straně, když se člověk na ni podívá... Záleží na tom, jak hluboko v ní vězí ta její ctnost, na kterou je tak hrdá. Ale o to nejde. Mě dožralo, že mi nejdřív slíbí ples a potom ještě leccos dalšího, a v poslední chvíli řekne, že se mnou nikam nejde, a dokonce před svou matkou a drahouškem Margaretou. Pak si mě chce zase před Christinou udobřovat a to člověka dožere znova. Jde se mnou tancovat, začne mluvit, jako mezi námi děvčaty, že přece vím, co takové malé holky, jako je Christina, potřebují, a že by se ve mně musel zklamat, kdyby taková maličkost měla mít vliv na přátelství - prosím - mezi dvěma dospělými lidmi - prosím, doslova. Já vím, že bych to neměla brát vážně, jenže... na mou duši, Jime, člověk už má někdy všeho dost. Leze mi to pomalu krkem. Už ani nemám chuť rozbít mu hlavu.“

Dixon po celou tu dobu pozoroval její obličej. Měla překrásně výrazné pohyby úst, když se vzdala pokusů mluvit nepřirozeně zastřeným hlasem, který nyní zněl opět jasně a zvučně. Získávala tím jistou mravní závažnost, která na něj hluboce zapůsobila; cítil, že ho přitahuje víc než jen sexuálně svým ženstvím. Dobře že ji manželství postavilo mimo dosah jeho zájmu, když i k přátelskému vztahu k ní potřeboval tolik bdělosti a citové poctivosti, jakou snad ani neměl. Odmlčel se a pak řekl rychle: „Jak jste to všechno dokázala před Cecilem zatajit?“

„Snad si nemyslíte, že jsem mu nic neřekla? Ani ve snu by mě nenapadlo dělat něco za jeho zády.“

Dixon znovu zmlkl uvažuje, a to ne poprvé, že ve skutečnosti neví nic o ostatních lidech a jejich životech. Pak se tvář Carol vynořila ze stínu. Ačkoliv si obvykle rychle všímal změny výrazu, nevnímal všechny podrobnosti, ale tentokrát viděl naprosto jasně, že má rozmazaný obrys rtů a na tvářích dvě jasně viditelné vrásky. Když znovu promluvila, zpozoroval ještě něco: že za řadou bílých pravidelných horních zubů, končících špičáky, zeje tmavá mezera. Začalo mu být znovu úzko.

„Teď zbývá jedině, abyste se rozhodl, co uděláte s Christinou.“

„Už jsem vám řekl: nic.“

„Přestaňte alespoň chvíli myslet na Margaretu.“

„Nemá to s ní co dělat. Já prostě... mně se nechce něco si s Christinou začínat, to je všechno.“

„Tenhle vtip jsem už někde slyšela. Ale není špatný. Musím se mu pokaždé strašně smát.“

„Na mou duši, Carol. Rád bych ji sem tam viděl, ale jinak nic. - Proboha, co mohu dělat? Patří do trochu jiné společnosti než já, nemyslíte? Kdybych se o něco pokusil, poslala by mě s ostudou tam, kam patřím. Každý má své závazky a...“

„Mluvíte, jako byste se byl zamiloval.“

„Vážně?“ řekl takřka lačně; ať chtěl nebo nechtěl, její slova mu zalichotila a měl toho již dlouho zapotřebí.

„Ano. Máte dva důležité předpoklady k lásce: rád byste se s ní vyspal, a nemůžete, a zároveň ji ještě dost dobře neznáte. Čili neznalost druhé osoby spojená s odříkáním. Nic jiného to není, Jime. Přesně podle osvědčeného receptu, a ještě k tomu byste rád pokračoval. Nešťastná láska, že? O tom se nedá dva-

krát pochybovat, jak říkával Cecil, než jsem ho to odvykla.“

„Trochu naivní, nemyslíte?“

„Že? Taky se mi zdá. Nemáte cigaretu, Jime?... Děkuji. Když mi bylo patnáct, věřila jsem, že to přesně tak na světě chodí, ale nikdo mi nechtěl dát za pravdu.“

„ Vidíte.“

„Ano, vidím. A řeknu vám poctivě, když už o tom mluvíme, že když mi začalo být nějaký ten rok přes dvacet, vrátila jsem se ke svým původním názorům a udělalo mi to dobře. A taky jsem měla leckdy pravdu. Zvlášť poslední dobou mi tenhle recept vyhovuje.“

„Doopravdy?“

„Doopravdy, Jime. Přijdete jednou na to, že manželství je dobrá zkratka, jak se dostat rychle k pravdě. Nebo ne. Cesta, kudy se poklusem k pravdě vrátit. Další věc, na kterou přijdete, je, že období iluzí není v mládí, jak se nám dospělí snažili dokazovat, ale později, někdy kolem pětadvaceti, v době falešné dospělosti nebo jak to chcete nazvat, kdy se poprvé pořádně do něčeho zamotáte a ztratíte hlavu. Mimochodem je to váš věk, Jime. Období, kdy si uvědomíte, že sexuální záležitosti jsou důležité i pro druhé lidi, nejen pro vás. Takový objev vás samozřejmě načas vyvede z rovnováhy.“

„Carol... možná, kdybyste se nebyla vdala...“

„Co jsem měla udělat jiného?“

„Jak to? Proč?“

„Proboha, copak jste neposlouchal? Zamilovala jsem se. Ale co kdybychom se vrátili do baru? Tady je strašlivý hluk.“ Poprvé od začátku jejich rozhovoru se jí hlas trochu zatřásl.

„Carol, odpusťte, neměl jsem to říkat.“

„Nemluvte hlouposti, Jime, nemáte se zač omlouvat. Byla to

docela přirozená poznámka. Ale nezapomeňte: máte před sebou morální povinnost: vysvobodit to děvče z Bertrandova dosahu. Stejně by si s ním neměla nic začínat. Na takové věci není stavěná. A vy si to taky pamatujte.“

Dixon si uvědomil, když vstali, že zapomněl na tančící páry a hudbu. Nyní je začal vnímat velice živě. Z pódia zaznívala písnička skromné melodické invence, bez rozmanitosti rytmu, harmonií, výrazu, tempa nebo barvy a víceméně ve stejném taktu se otáčely, potápěly a pohybovaly rukama skupiny tančících, zatímco obr, tentokrát již definitivně v posledním tažení, kvílel z plných plic:

„Ty jsi moje chrk-chrk zlato
já bych tě chtěl chrk chrk chrk...“

Vrátili se do baru. Dixon měl pocit, jako by to už dělal celé týdny. Pohled na jejich společnost stále na témž místě v něm vyvolal touhu vrhnout se na podlahu a usnout. Bertrand mluvil; Gore-Urquhart poslouchal; Margaret se smála, jenže nyní měla ruce na Gore-Urquhartově rameni; Christina pravděpodobně taky někoho poslouchala, jenže měla hlavu v dlaních. U barového pultu stál Beesley a chmurně, rozechvěle zdvíhal plnou sklenici piva k ústům. Dixon, ve snaze vnést do opakujícího se děje prvek změny, zamířil k Beesleymu, ale Carol se ohlédla a přiblížila se také. Nastalo nové vzájemné vítání:

„Co to vidím, Alfréde?“ zeptal se Dixon. „Ve spárech alkoholu?“

Beesley přikývl, nepřestávaje pít; když konečně sklenici postavil, otřel si rukávem ústa, ušklíbl se a zmínil se o pivu dvojslabičným slovem ve společenském hovoru neužívaným; pravil: „Tam vedle to nikam nevedlo, tak jsem šel sem a jsem tu.“

„A tady to někam vede, když jste tu, Alfréde?“ otázala se Carol.

„K desátému pivu, přibližně,“ řekl Beesley.

„Se štítem, nebo na štítě. Tak to má být. Pro nás dva je tohle taky nejlepší místo, nezdá se vám, Jime? Nikdo nemá zájem ani o vás, ani o mne. Co na tom. Kam koukáte?“ Dixon si s nelibostí uvědomil, že se v jejím hlase a chování znovu objevila předstíraná opilost.

Beesley se k němu naklonil: „Co si dáte? Pivo nebo pivo?“

„Tady jsme a tady zůstaneme, dokud nás nevyhodí,“ prohlásila Carol s umělou vzpurností.

„Ano, dal bych si jedno, ale nemohu tu bohužel zůstat,“ pravil Dixon.

„Protože se musíte zeptat drahouška Margarety, jestli má všechno, co potřebuje, nemám pravdu?“

„Ano, já totiž...“

„Neřekla jsem vám, abyste nechal Margaretu, ať se vaří ve vlastní šťávě? Co kdybyste jen tak na chvíli otevřel oči? Baví se docela dobře, děkuji, pane Dixone, děkuji, paní Goldsmithová. A já vám taky děkuju. Teď přišla vaše příležitost, Jime; pamatujte na svůj morální závazek. Děkuju, Alfréde; na vaše zdraví.“

„Jaký morální závazek?“

„Jim ví, že, Jime?“

Dixon se ohlédl na skupinu v koutě. Margaret odložila brýle a to byl důkaz, že se začíná spouštět. Christina, obrácená k Dixonovi zády, seděla nehybně jako mumie. Bertfand, který ještě nepřestal mluvit, kouřil Černý doutník. Proč? Náhlá sprcha hrůzy zaplavila Dixona od hlavy k patě. Za okamžik si uvědomil, že se tak stalo, protože pojal plán a chystá se ho provést. Trochu se pod jeho tíží zadýchal, pak vyprázdnil sklenici a řekl třaslavým hlasem: „Tak do toho. Mějte se tu zatím dobře.“

Šel a posadil se na prázdnou židli vedle Christiny, která se k

němu otočila a přivítala ho s úsměvem; trochu smutný úsměv, pomyslel si.

„To jste vy?“ pravila. „Myslela jsem, že jste šel domů.“

„Ne, ještě ne. Ale vy vypadáte trochu opuštěně.“

„Ano. Tohle dělá Bertrand vždycky, když se dá do řeči. Ale samozřejmě že vlastně přišel, aby se seznámil se strýčkem.“

„Samozřejmě.“ Bertrand se právě zdvihl a bez jediného pohledu na Chřistinu zamířil k baru, kde stála Carol s Beesleym; ozvalo se vzdálené zamečení na pozdrav. Dixonovi, který se podíval na Christinu, se poštěstil vzácný pohled; přistihnout někoho ve chvíli, kdy se zarděl. Řekl rychle: „Poslyšte, Christino, jdu teď ven objednat taxi. Bude tu asi tak za čtvrt hodiny. Přijďte za mnou a zavezu vás k Welchovým. Nebojte se, nemám žádné úmysly, to vám slibuji. Pojedeme rovnou k Welchovým.“

Nejprve se zdálo, že se urazila. „Proč? Proč bych měla jezdit domů?“

„Protože toho máte dost a já se nedivím. Proto.“

„Co na tom? A vůbec je to nesmysl, bláznivý nápad.“

„Přijdete? Objednám taxi tak jako tak.“

„Neptejte se mne. Takové otázky si vyprošuji.“

„Ale já se vás ptám, tak co? Máte ještě celých dvacet minut.“ Pohlédl jí do očí a uchopil ji pod paží. Kdyby měl zdravý rozum, nikdy by s takovým děvčetem takhle nemluvil. „Prosím vás, přijďte,“ řekl.

Vytrhla se mu. „Ne, ne,“ ohradila se, jako by jí byl řekl, že musí jít ráno k zubaři.

„Budu na vás čekat,“ zašeptal důrazně. „Na terase před vchodem. Za dvacet minut. Nezapomeňte.“

Otočil se a zamířil sálem ke dveřím, odkud bylo vidět na část tanečního parketu a na hudbu. Nepřijde, samozřejmě že nepřijde, ale udělal alespoň, co mohl. Jinými slovy: znemožnil sám sebe více než obvykle, a na veřejnosti k tomu. Pak se na okamžik zastavil a zamával hudbě na rozloučenou. Jelikož mu však nikdo na pozdrav neodpověděl, odešel hledat telefonní budku.

TŘINÁCT

Dixon se zastavil ve dvoraně a zapálil si cigaretu, kterou si měl podle plánu zapalovat pozítří po snídani. Objednané taxi mohlo dorazit každou minutu. Rozhodl se čekat, dokud nedokouří, a jestliže do té doby Christina nepřijde, pojede domů bez ní, takže v každém případě bude brzy sedět ve voze. To bylo dobře, protože se už stěží držel na nohou. Ještě deset minut; pokusil se na to nemyslet.

V ulici nebylo všude stejně tma. Kdesi nad hlavní třídou se chvěl bledý přísvit zářivek; vozy stojící podél chodníků měly rozsvícena parkovací světla. V oknech budovy za ním se svítilo. Ze stanice supěl velice zvolna a vytrvale po náspu vlak. Dixonovi nebylo již tak horko a nyní zaslechl, jak v sále spustila hudba jeho oblíbenou píseň; hudební doprovod se mu zdál nesporným vylepšením celé scény a dobrou pomůckou, jak si ji trvale zapamatovat; byl naladěn romanticky. Na takové pocity však nemá nárok, nebo má? Co tu vůbec dělá? Kam to všechno může vést? Ať už kamkoliv, odvádí ho to nepochybně od směru, kterým se jeho život ubíral posledních osm měsíců, a tato představa ospravedlnila jeho vzrušení a dodala mu odvahy a další naději. Každá změna je k lepšímu. Zůstat na místě, znehybnět, je vždycky špatné. Vzpomněl si, jak mu kdosi jednou ukázal báseň končící slovy: „Přijmout i bídu, i smrti stín.“ Tak to má být, a ne „žít v bídě“, což se stává každému. Jedinou možnou reakcí na okolí hemžící se špatnými lidmi a špatnými věcmi je vyhledat důkazy jejich ještě větší špatnosti. Prométheus se nemohl zbavit supa, protože nechtěl, a ne naopak.

Dixonovi prudce zabrnělo v hlavě. Docílil toho tím, že vysunul dolní čelist co nejdál do strany. Cigaretu už dokouřil, a nyní po nějakých pětadvaceti minutách čekání neměl ani

Christinu, ani taxi. Vtom zahnul z hlavní třídy vůz a zastavil na rohu postranní uličky. Bylo to taxi. Z předního sedadla se ozval řidičův hlas: „Barker?“

„Jaký Barker?“

„Taxi. Pan Barker.“

„Co?“

„Taxi na jméno Barker.“

„Barker? Aha, myslíte Barclay, ne?“

„Jo. Barclay.“

„Dobře, už jdeme. Zacouvejte zatím tady do té uličky, za dvě minuty jsem zpátky. Možná že se mnou ještě někdo pojede. Ne abyste mi s někým ujel. Jsem tu za chvíli.“

„Ano, pane Barclay.“

Dixon se rychle vrátil do dvorany, a pátraje pohledem v osvětlené chodbě, sbíral odvahu jít pro Christinu a zkusit to znovu. Dva nebo tři kroky odtud chodba zahýbala a dál nebylo vidět. Vzápětí se odtud vynořil profesor Barclay, navlékající se do svrchníku, a za ním jeho manželka. Dixon si nejasně vzpomínal, že nedávno v jakési souvislosti zaslechl jeho jméno. Pak vyhlédl ven; taxi stojící uprostřed ulice právě začínalo opatrně couvat do úkrytu postranní uličky za vysokou budovou jakéhosi úřadu. Když se objevil Barclay, zbývalo mu ještě několik metrů.

„Dobrý večer, pane profesore,“ oslovil Dixon Barclayho a zastoupil mu cestu. Pronášel jednotlivá slova pomalu, jako v hypnóze.

„Dobrý večer, Dixone, neviděl jste tu někde moje taxi?“

„Dobrý večer, paní Barclayová... ne, bohužel, neviděl, pane profesore.“

„Ale, ale," řekl Barclay přívětivě. „Nedá se nic dělat, budeme muset počkat." Zatímco mluvil, zazněl chodbou hlasitý akord trubek, který takřka přehlušil zaskřípání brzd v postranní uličce. „Neslyšel jste nic? Nebyl to vůz?" zeptal se, zdvihnuv hlavu jako starý valach vyrušený při pastvě.

Dixon se zatvářil, že naslouchá. „Ne, nic neslyším," řekl s politováním.

„Tak to byl asi omyl."

„Bylo by snad lepší, kdybych se šla podívat, jestli náhodou nepřijel, dokud tu ještě pan Dixon nebyl."

„Máš pravdu, to bys mohla."

„Kdepak, paní Barclayová. Stojím tu už dobrou půlhodinu, a za celou dobu nepřijel ani jeden vůz."

„To je na mou duši divné," pravila kysele. „Manžel telefonoval nejméně před půlhodinou a městská taxislužba je obyčejně na minutu přesná."

„Před půlhodinou? To určitě nemohl přijet přede mnou," pravil Dixon s výrazem člověka v duchu počítajícího. „Městská taxislužba má garáže na druhém konci města, za autobusovým nádražím."

„Vy taky čekáte na taxi, pane Dixone?" otázala se paní Barclayová.

„Ne, já... jen tak jsem se šel nadýchnout čerstvého vzduchu."

„Za půl hodiny jste se už asi nadýchal dost," řekl profesor s úsměvem.

Jeho přívětivost Dixona velice zahanbovala, ale na ústup bylo již pozdě. „Máte pravdu," pravil, pokoušeje se o lhostejný tón. „Náhodou ale taky na někoho čekám."

„Tak? Neměli bychom mu jít raději kousek naproti, Simo-

ně? Na čekání je trochu chladno.“

„Ano, máš pravdu, to bychom mohli.“

„Půjdu kousek s vámi,“ pravil Dixon. Nechtělo se mu opustit své místo, ale neopustit je bylo ještě horší. Neměl tušení, co udělá, aby Barclayovi nenašli své taxi.

Když byli všichni tři asi deset metrů od postranní uličky, vyjel proti nim z hlavní třídy vůz. Dixon okamžitě věděl, že to není jeho taxi, protože by musel mít malý osvětlený štítek nad předním sklem, kterým městská taxislužba označuje své vozy, ale byla to příležitost, jak odlákat pozornost. Když došli až na roh, vykročil Dixon do jízdní dráhy, zdvihl ruku a začal naléhavě volat: „Taxi! Taxi!“

„Tak si vyliž kapsu,“ ozval se pronikavý hlas ze zadního sedadla.

„Jó, taxi, to víš,“ zavrčel řidič a přidal plyn.

Dixon se vrátil k Barclayovým, kteří stáli zády k postranní uličce a sledovali jeho počínání. „Tak nic, škoda,“ pravil. Ve skutečnosti to však dopadlo dobře. Nyní se zcela přirozeně otočili a kráčeli zpět ke schodům. Co se stane, až se budou znovu vracet? Doufat v pravidelný přísun soukromých vozů ve vhodnou chvíli bylo poněkud přehnané. Modlil se, aby se alespoň se zlomyslností sobě vlastní neobjevilo jeho taxi; musel by nasednout a odjet a nechat Barclayovy, aby našli vůz, který před nimi schoval. Ledaže by se mu podařilo přemluvit je, aby si vzali vůz, který objednal pro sebe.

Stáli asi minutu nebo dvě před hlavním vchodem, a za celou tu dobu nikdo nepřišel, ani neodešel. Schylovalo se k novému pochodu na roh postranní uličky. Dixon se zoufale ohlédl do chodby. Spatřil dvě osoby, které se objevily takřka současně. První z nich nebyla Christina, ale někdo opilý, zuřivě škrtající zapalovačem. Druhá naproti tomu Christina byla.

Její příchod byl tak samozřejmý, že se Dixon takřka zhrozil.

Co vlastně očekával, nevěděl, ale v žádném případě se nenadal, že se bude tvářit tak přátelsky, že k němu zamíří bez rozpaků a že její kroky budou na koberci, na parketách a na dlaždicích znít tak přirozeně. Pohlédla na řadu stojících vozů a zeptala se příkře: „Sehnal jste ho?“

Dixon věděl, že je poslouchá přinejmenším paní Barclayova, když ne oba. Na okamžik zaváhal, pak řekl „ano“ a poklepal si na kapsu. „Mám ho tady.“

Pokusil se ji odvést, ale zůstala stát ve dveřích, kterými padalo do ulice světlo z chodby. Její tvář byla ve stínu. „Myslela jsem taxi.“

„Cože? Taxi? Na těch pár set metrů?“ dal se bouřlivě do smíchu. „Dovedu vás k mamince dřív, než bych se ho dovolal. Dobrou noc, pane profesore; dobrou noc, paní Barclayová. Ještě že nejdeme daleko; udělala se trochu zima. Dala jste za mne ostatním dobrou noc?“ Nyní byli dosti daleko, takže mohl dodat: „Hotovo, podařilo se.“ Nedaleko startoval vůz. Slyšel, jak za jejich zády paní Barclayová něco říká svému muži.

„Co se děje?“ zeptala se Christina s neskrývanou zvědavostí. „Oč vlastně jde?“

„Vyfoukli jsme jim taxi, o to jde v prvé řadě. Čeká za rohem.“

Jako na zavolání taxi, kterému se již nechtělo čekat, vyjelo z postranní uličky a zabočilo k hlavní třídě. Vrhl se za ním, pronásleduje ho zuřivými výkřiky: „Taxi! Taxi!“

Vůz zastavil a Dixon doběhl k řidiči. Po krátkém rozhovoru se taxi znovu rozjelo směrem k hlavní třídě. Dixon se vrátil k Christině, ke které došli nyní i Barclayovi. „Bohužel jsem je pro vás nemohl dostat,“ řekl jim Dixon. „Jede pro někoho na nádraží. Škoda.“

„Děkuji, Dixone, bylo to od vás velice laskavé,“ řekl Barclay.

„Ano, děkujeme vám," pravila jeho žena.

Uchopil Christinu pod paží a zahnul s ní do postranní uličky, volaje na Barclayovy „Dobrou noc". Pak přešli ulici.

„Ujel nám? Bylo to přece naše taxi, ne?"

„Naše, ale předtím jejich. Ne, řekl jsem, aby zajel za roh a čekal. Průchodem jsme tam za chvíli."

„Co byste byl dělal, kdyby nebyl právě vyjel? Nemohli jsme jim přece ujet před nosem."

„Na tohle všechno už jsem myslel. Šlo o to, dostat se odtud zvlášť. Taxi napřed a my potom. Proto jsem to vyřídil tak rychle."

„Pracoval jste rychle. To je pravda."

Bez dalšího slova došli k vozu, který na ně čekal před osvětleným výkladem módního obchodu. Dixon otevřel Christině dvířka a řekl řidiči: „Nebudeme už čekat a pojedeme."

„Ano, pane. Je to hned za plodinovou burzou, že?"

„Ne, trochu dál." Jmenoval městečko, kde bydleli Welchovi.

„Kdepak, tam se nedostanu, to nejde."

„Jen jeďte, já znám cestu."

„Já taky, ale v garáži mi řekli, že je to hned za plodinovou burzou."

„Vážně? Tak vám to řekli špatně. Vůbec nejedeme k plodinové burze."

„Nemám dost benzínu."

„Bateson na konci Univerzitní ulice má otevřeno do dvanácti." Pohlédl na hodinky. „Je za deset minut. Máme spousty času."

„Nesmíme brát benzín jinde než v naší garáži."

„O to se nestarejte. Napíšu vaší firmě dopis. Je to jejich chyba, jestli vám řekli, že jedeme k plodinové burze. A teď honem, jinak zůstanete na zpáteční cestě trčet bez benzínu.“

Nastoupil, posadil se vedle Christiny a vůz se rozjel.

Čtrnáct

„Tohle se vám tedy podařilo," pravila Christina. „Stává se z vás pomalu odborník, že? Nejdříve stolek, pak *Evening Post*, a teď tohle."

„Teprve poslední dobou. Mimochodem, doufám, že se nezlobíte kvůli tomu, jak jsem sehnal taxi."

„Nasedla jsem, ne?"

„Ano, ale mohlo se vám to zdát trochu nemorální."

„Nemorální to je, ale v tomhle případě bylo důležitější, abychom my dostali taxi dřív než oni."

„Jsem rád, že si to myslíte." Chvíli se zaměstnával úvahami o významu slova „důležitější", pak si uvědomil, že se mu nelíbí, jak lehkovážně přijala pirátské získání Barclayho taxi. Dokonce sám cítil, že zašel trochu daleko. Ji však nic neomlouvalo. Nepotřebovala taxi ani zdaleka tak nutně jako on. Stejně jako jiné dvě hezké ženy, které v životě poznal, a řada dalších, o kterých pouze četl, pokládala za spravedlivé, aby muž muže podváděl v zájmu jejího pohodlí. Měla protestovat, měla ho odmítnout, měla trvat na tom, aby taxi vrátil, a odejít do sálu, pobouřena jeho bezohledností. Ano, to by se mu bylo líbilo víc. A bylo by to pěkně dopadlo! Přitiskl si ve tmě ruku na ústa, aby se nedal do hlasitého smíchu. Potřeboval se rychle soustředit na něco jiného, a začal si dělat starosti, o čem mluvit celou cestu až k Welchovým. Věděl pouze jedno: že únos je přímou ranou zasazenou Bertrandovi, ale začínat právě tímto způsobem se mu nezdálo právě rozumné. Proč se vůbec rozhodla tak zjevně opustit svého milence. Na to mohlo být několik odpovědí. Snad tedy začít tím. „Jak jste se dostala pryč?" zeptal se.

„Docela dobře; nikdo nic nenamítal.“

„Co jste jim řekla?“

„Vy světlila jsem, oč jde, strýci Juliovi - ten mě stejně nechá dělat, co chci - a pak jsem prostě řekla Bertrandovi, že odcházíme

„A co on na to?“

„Abych nikam nechodila, že se mi bude věnovat. Ale mluvil dál s paní Goldsmithovou a strýčkem, a tak jsem se sebrala a šla.“

„Aha. Zní to docela stručně a krátce.“

„Taky to tak bylo.“

„Každopádně jsem rád, že jste se přece jen rozhodla přijít.“

„Dobře. Ale na začátku, víte, jsem se cítila trochu provinilá, že jsem utekla. Teď už to přešlo.“

„Dobře. A co u vás nakonec rozhodlo?“

Po krátkém mlčení pravila: „Jak jste viděl, moc jsem se nebavila a začala jsem být strašně ospalá, a Bertrand se zřejmě nechtěl ještě zdvihnout, tak jsem si řekla, že pojedu s vámi.“

Sdělila mu to svým nejpovýšenějším, nejprotivnějším tónem, a Dixon proto odpověděl stejně příkře: „Aha.“ Zahlédl ji ve světle pouliční lampy, že sedí tak, jak očekával: vzpřímená a na samém kraji sedadla. To by tedy bylo.

Náhle však přešla k jinému chování, k tomu, které spojoval s jejich telefonickým rozhovorem: „Ne, samozřejmě že to není všechno. Proč bych vám neřekla to ostatní. Šla jsem, protože už jsem toho měla až po krk.“

„Trochu široký pojem, nemyslíte? Čeho jste měla až po krk?“

„Všeho, úplně po krk. Proč bych vám to neřekla. Poslední

dobou jsem byla stejně otrávená, ale dnešní večer mi dodal."

„Děvče jako vy se nemá nechat otrávit, Christino," řekl Dixon měkce, ale vzápětí narazil na okno a udeřil se do lokte. Taxi prudce zabočilo k benzínové stanici. Za několika čerpadly byla neosvětlená budova s velkým, slabě viditelným nápisem *Autonájem - Bateson - Autoslužba.* Dixon vystoupil, přiběhl k velkým dřevěným vratům a začal na ně bušit uvažuje, zda a jak brzy by měl připojit výkřiky. Zatímco čekal, zopakoval si v duchu několik běžných konverzačních frází urážlivého nebo výhružného charakteru, pro případ, že by je garážmistr nechtěl obsloužit. Uběhla minuta; bušil dál, zatímco se loudavě přiblížil řidič a stál vedle něho jako zosobněný pesimismus a kritické zadostiučinění. Dixon si narychlo vybral vhodný obličej bohatě využívaje úst a jazyka a příslušných pohybů rukou. Vtom se uvnitř rozsvítilo a krátce nato se otevřely i dveře. Objevil se muž a prohlásil, že je ochoten benzín prodat. Během příštích dvou minut však Dixon nemyslel na něho, ale na Christinu. Představa, že si ho nejen výslovně neoškliví, ale že mu dokonce důvěřuje, ho naplnila posvátnou hrůzou. Je nádherná. Je nesmírné štěstí mít ji s sebou. To, k čemu se přiznal nebo co mezi řádky doznával během rozhovoru s Carol, věci, které se mu ještě nedávno zdály nepředstavitelné, se staly nyní možné a přijatelné. A příští půlhodina je jedinou a poslední příležitostí udělat něco pro své city. Poprvé v životě se Dixon rozhodl vsadit na štěstí. Až dosud, pokud kdy vůbec o štěstí zavadil, se pouze opatrně snažil čekat z obavy, aby neztratil počáteční náskok. Tohle musí jednou přestat.

Dixon zaplatil benzín a vůz se rozjel. „Mluvili jsme o tom, že nemáte žádný důvod, abyste se cítila otrávená," pravil.

„Jak to můžete vědět," řekla opět svým přísným hlasem.

„Ne, ovšem, že nemohu, ale řekl bych, že se vám celkem tak zle nedaří," odpověděl s lehkostí, kterou byl sám překvapen.

Viděl, že potřebuje čas, že je pro něj zcela nezvyklé uvažo-

vat o takových věcech, stejně nezvyklé jako všechny ostatní pocity, které u sebe pozoroval. „Myslel jsem, že se vám v životě celkem daří."

„Nechci ze sebe dělat mučedníka. Samozřejmě, máte pravdu. Vede se mi dobře a vcelku jsem měla štěstí. Jenže někdy je to] hodně těžké, víte? Abych pravdu řekla, leckdy si nedovedu poradit."

Dixonovi to přišlo k smíchu. Nemohl si představit žádnou ženu jejího věku, která by si dovedla poradit lépe. V tom smyslu také odpověděl.

„Ne, je to pravda," trvala na svém. „Neměla jsem příležitost ujasnit si celou řadu věcí."

„Nezlobte se, ale mně se zdá, že dost lidí kolem vás by vámi rádo ukázalo co a jak."

„Já vím, já vám rozumím, jenže on se o to nikdo nepokusí. Každý předpokládá, že už všechno vím." Hovořila nyní velice živě.

„Opravdu? A proč myslíte?"

„Snad je to tím, že vypadám moc vyrovnaně a nevím jak ještě. Vypadám, jako bych vždycky věděla, jak se zachovat a vůbec. Už mi to dva nebo tři lidé řekli, tak to asi bude pravda. Ale já jenom tak vypadám."

„Možná. Vypadáte hodně zkušeně, jestli se to tak dá nazvat. Někdy i trochu povýšeně. Ale..."

„Kolik myslíte, že mi je?"

Dixon usoudil, že tentokrát by byla poctivá odpověď na místě. „Asi čtyřiadvacet."

„Vidíte," pravila vítězně. „Přesně, co jsem čekala. Příští měsíc mi bude dvacet. Osmnáctého."

„To neznamená, že byste nevypadala v obličeji ohromně

mladě, ale...“

„Ne, já vím; ale dělám takový dojem, že? Vypadám tak, ne?“

„Ano, celkem ano. Ale není to jen tím, nemyslíte?“

„Jak to: není to jen tím?“

„Že to není jenom váš zevnějšek, který vás dělá starší a zkušenější. Je to ve vašem chování. A v řeči. Ne vždycky, samozřejmě, ale hodně často. Nezdá se vám?“

„To můžu sama těžko posoudit.“

„Ano, ovšem. Jenže, rozumíte, každou chvíli vás to chytne a začnete se dívat na lidi spatra; strašně těžko se to popisuje. Prostě máte ve zvyku najednou mluvit a chovat se jako guvernantka, i když toho o nich moc nevím, aby bylo jasno.“

„Skutečně?“

Vyslovila svou otázku přesně oním tónem, o kterém mluvil, a protože Dixon měl pocit, že nemůže vadit, ať řekne cokoliv, pravil: „Vidíte, už zas! Jak nevíte dál, začnete se chovat prkenně. Ohromně se to hodí k vašemu obličeji, a možná že jste si celý ten svůj způsob chování osvojila právě proto, kvůli svému obličeji, rozumíte? Ale dohromady to dělá dojem povýšené samospasitelnosti a vy povýšená být nechcete, pouze sebejistá. Ano... ale tím končí moje rady mladým dívkám. Dostali jsme se jinam. Co to má všechno co dělat s vaší otráveností? Pořád ještě nemáte z čeho být otrávená.“

Chvíli váhala a Dixon se potil, vyčítaje si svůj výbuch bojovné statečnosti. Pak řekla rychle: „Je to všechno kvůli mužům, víte? Až do loňského roku, kdy jsem si našla místo v Londýně, jsem se s nimi nedostala moc do styku... Ale nenudí vás mluvit pořád o mně? Zní to strašlivě sobecky. Nemyslíte, že...?“

„Nedělejte si starosti. Chtěl bych slyšet všechno.“

„Dobře. Tak tedy... Byla jsem teprve krátce v tom knihkupectví, když se se mnou dal do řeči nějaký člověk a pozval mě, abych s ním šla na jeden večírek. Tak jsem šla, samozřejmě, a bylo tam spousta umělců a dva nebo tři lidi z BBC. Víte, jak to chodí?“

„Dovedu si to představit.“

„No... a tím to všechno začalo. Pořád mě někdo někam zval a já jsem samozřejmě chodila a byla to všechno ohromná legrace. A pořád mě to ještě hodně baví. Jenže každý z nich... každý mě prostě celou tu dobu jenom sváděl. A já jsem se nechtěla dát svést, rozumíte, a jakmile jsem je o tom přesvědčila, tak vždycky každý zmizel. Ne že by mi to bylo moč vadilo, protože byl vždycky někdo jiný po ruce, kdo...“

„To věřím. Pokračujte.“

„Tohle asi zní strašlivě...“

„Pokračujte.“

„Když myslíte... No prostě po několika měsících jsem se seznámila s Bertrandem, přesně řečeno v březnu. Zdálo se mi, že je jiný než ti ostatní, hlavně proto, že se pořád nesnažil, abych se stala jeho milenkou. A taky dovede být moc milý, víte? Ačkoliv, vy asi... jenže časem, prostě začala jsem ho mít ráda, a zároveň, to je na tom právě to zvláštní, jsem ho začala mít trochu dost po jiných stránkách, přitom jsem ho ale zase měla pořád víc ráda. Je v něm tak nějak všechno dohromady, chápete?“

Dixon si v duchu vyjmenoval složky, které podle jeho názoru tvoří Bertrandovu osobnost, a pak pravil nahlas: „V jakém smyslu?“

„Jednu chvíli dovede být ohromně citlivý a laskavý, a pak zase nerozumný a dětinský. Vždycky mám pocit, že nevím, na čem jsem, nebo co opravdu chce. Někdy se mi zdá, že všechno záleží na tom, jak se mu právě maluje. Ale jedno s druhým

vedlo nakonec k hádkám. A já hádky nesnesu, hlavně proto, že mi vždycky dokáže, že jsem začala a že nemám pravdu.“

„Jak to?“

„No prostě bud se začne hádat, když ví, že mi dokáže, že nemám pravdu, nebo mě vyprovokuje, když ví, že bude v neprávu ten, kdo začne. Kvůli dnešnímu večeru samozřejmě bude zase hádka a zase mi jako vždycky dokáže, že to byla moje chyba. Aleje to jeho chyba, to on udělal chybu. Celá záležitost s paní Goldsmithovou - nebojte se, nebudu se vás na nic vyptávat, jenže já vím, že mezi nimi něco je, ale Bertrand nechce prozradit co. Nezdá se mi, že je to něco vážného; dovede se někdy trochu zapomenout, když... jenže on mi nechce vysvětlit, oč vlastně jde. Ted mi bude zase vykládat, že v tom nic není, a zeptá se mě, jestli si myslím, že by něco dělal za mými zády, a já budu muset říkat, že ne, jinak...“

„Podívejte, Christino, není to vlastně moje věc, ale podle mého soudu by si přítel Bertrand zasloužil, abyste ho poslala k vodě.“

„Ne, to bych nemohla, leda... ne, nemůžu. Jsem v tom už moc hluboko, abych mohla jen tak vycouvat. Už se nedá nic dělat. Člověk musí brát lidi tak, jak jsou.“

Protože Dixon raději nechtěl uvažovat, proti čemu se nedá nic dělat, rychle se zeptal: „Dělali jste si nějaké plány do budoucnosti?“

„Já nevím, já ne, ale Bertrand možná. Mám takový pocit, že by si mě chtěl vzít, ačkoliv se o tom vlastně nikdy nezmínil.“

„A co vy o tom soudíte?“

„Ještě nevím.“

To zřejmě bylo prozatím vše. Dixona nenapadlo, že vyjma jejího hlasu nemá žádný důkaz o tom, že jede vedle něj. Když pohlédl vpravo, viděl pouze velmi temný a velice neosobní

tvar. Seděla tak nehybně, že nezaslechl ani zašelestění šatů, voňavky také nepoužívala, nebo alespoň nic necítil, a dotknout se jí mu ani ve snu nenapadlo. Ramena a hlava řidiče, rýsující se proti světlu reflektorů, a jeho pohyby, kterými ovládal směr jízdy, mu připadaly daleko skutečnější. Dixon se obrátil k oknu a nálada se mu zlepšila při pohledu na temnou krajinu ubíhající kolem vozu. Celá jízda, na rozdíl od takřka všech věcí, které se mu kdy přihodily, byla pro jeho osobu daleko víc žádoucí než nežádoucí. Dosáhl něčeho, čeho dosáhnout chtěl, a byl ochoten zaplatit za to v budoucnosti jakoukoliv požadovanou cenu. Uvažoval, že arabské přísloví doporučující tento postoj není úplné: k větě „Vezmi, co chceš, a zaplať“ by patřilo „což je lepší než brát, co nechceš, a platit za to stejně“. Další důkaz jeho teorie, že hezké věci jsou hezčí než ty nehezké. Přítomnost Christiny, i když smysly nepostižitelná, byla věc velice hezká, dokonce tak hezká, že ho naplňovala uspokojením jako pochoutky žaludek labužníkův. Už jen to, jak krásně zní její hlas! Aby mu mohl znovu naslouchat, otázal se: „Co soudíte o Bertrandových obrazech?“

„Já nevím. Zatím mi žádný neukázal. Říká, že nechce, abych se na něj dívala jako na malíře, pokud se tak nemůže na sebe dívat sám. Ale slyšela jsem, že prý jsou dobré. Jenže to říkali hlavně jeho přátelé.“

Ať už se z tohoto Bertrandova postoje linula svatozář jakékoliv tuposti, nemohl Dixon popřít, že je to postoj úctyhodný. Musel být přece vystaven neustálému pokušení předkládat důkazy o tom, že skutečně umělcem je, lichotit druhým, pro sebe se zdánlivou bodrostí vyžadovat tvrdý kritický posudek, předstírat, že padá na úrodnou půdu, a hlavně mezi řádky dávat tušit, že uvnitř je daleko víc, než co je vidět na povrchu. Dixon sám často toužil psát básně nebo něco podobného, aby měl příležitost bránit se pokušení a pěstovat si charakter.

Christina pokračovala: „Každopádně je to změna, poznat člověka, který ví, co chce. Nemyslím, jako že se chce seznámit

s filmovou hvězdou nebo tak podobně. Možná že se vám to bude zdát divné, ale já si Bertranda vážím, protože má něco, za čím jde, něco víc než čistě hmotné sobecké zájmy. Takže z toho hlediska vlastně na tom moc nezáleží, jaké jeho obrazy jsou. I kdyby se jeho obrazy mimo něj nelíbily živé duši.“

„Nemyslíte, že dělat celý život věci, které mají smysl jen pro nás samotné, není nic jiného než sobectvím?“

„Já nevím, každý je snad svým způsobem sobec. Ale musíte připustit, že jsou v tom určité rozdíly?“

„Pravděpodobně. Ale vzhledem k tomu, co jste řekla, že je smyslem jeho života, nezůstáváte vy sama trochu stranou?“

„Jak to?“

„Například když chcete, aby s vámi někam šel, a zjistíte, že raději sedí doma a maluje?“

„Někdy, ale snažím se, aby mi to nevadilo.“

„Proč?“

„A samozřejmě bych mu to v žádném případě nedala znát. Není to vždycky lehké. Chodit s umělcem je docela něco jiného než chodit s obyčejným člověkem.“

Dixon, chovaje nyní ke Christině city, které k ní zřejmě choval, nemohl než pokládat její poslední poznámku za nevítanou, dokonce za nesporně protivnou. Kdyby se bylo jednalo o filmový dialog, byl by reagoval víceméně stejně jako nyní, totiž obličejem člověka pojídajícího citrón. Zároveň se mu však ulevilo při pomyšlení, že v tom pozoruhodně zralém a vytříbeném zevnějšku je přece jen trhlina vulgární dětinskosti. „Mně se to nezdá,“ musel odpovědět.

„Možná že jsem se nevyjádřila správně, ale řekla bych, že umělec vkládá do své práce tolik, totiž citu a podobně, že mu ho pak moc nezbývá pro druhé, alespoň když je to dobrý umělec, samozřejmě. Myslím, chápete, že má svoje docela zvláštní

potřeby, a je na druhých, aby mu po té stránce poskytovali, co mohou, a na nic se neptali.“

Dixon se neodvažoval promluvit. Nehledě na to, že měl na tuto otázku zcela vyhraněný názor, jeho zkušenosti s Margaretou v něm vypěstovaly zcela neochvějný odpor k jakýmkoli zvláštním požadavkům v kterékoli době, vyjma požadavky, které bylo lze uvítat slavnostní fanfárou kopanců. Pak si uvědomil, že Christina velmi pravděpodobně a nevědomky cituje svého milence nebo nějakou ohavnou knihu, kterou jí půjčil. Jeho přání postavit se touto definicí svých potřeb do jedné řady s dětmi, neurotiky a invalidy nestálo v tu chvíli ani za útok. Dixon se zamračil. Ještě před necelou minutou se chovala a mluvila tak rozumně, že bylo až neuvěřitelné, jak málo se podobá dívce, která na víkendu u Welchových podporovala Bertranda v jeho výpadu. Je zvláštní, do jaké míry se dovedou ženy připodobnit svým milencům nebo vůbec mužům, se kterými se delší čas stýkají. Dopadá to špatně, když je muž špatný; dopadá to dobře, když je dobrý. Dá se ovšem předpokládat, že by z ní jiný, ten pravý muž, všechny její vznešené a pitomé názory na umění s velkým U dostal. Představoval si sám sebe v roli onoho pravého muže? Měl chuť se bohatýrsky zasmát.

„Jime,“ pravila Christina.

Bylo to poprvé, co ho nazvala křestním jménem, a Dixon pocítil ostré svědění v kořínčích vlasů. „Co je?“ řekl opatrně a poposedl.

„Bylo to od vás ohromně hezké, že jste mě nechal stále mluvit jen o mně. Mimo to si myslím, že máte zdravý rozum. Nevadilo by vám, kdybych vás požádala o radu?“

„Ne, vůbec ne.“

„Musíte si ale uvědomit, že se vás ptám, jen abych slyšela, co byste mi radil. Žádný jiný důvod nemám.“ Odmlčela se a dodala: „Je vám to jasné?“

„Ano, ovšem.“

„Tak tedy: ze všeho, co jste zatím viděl, myslíte, že by bylo dobře, abych si Bertranda vzala?“

Dixon pocítil chvilkovou nechuť, kterou si nedovedl dobře zdůvodnit. „To je snad vaše věc, ne?“

„Samozřejmě, že to je moje věc; záleží na mně, jestli si ho vezmu, nebo ne. Ale chtěla bych vědět, co si o tom myslíte. Nepotřebuji, aby mi někdo říkal, co mám dělat. Tak co si o tom myslíte?“

To byl zřejmě vhodný okamžik pro řadu přesných zásahů Dixonova dělostřelectva v bitvě proti Bertrandovi. Ale nechtělo se mu zahájit palbu. Systematické znehodnocení nepřítele, spolu s krátkým vylíčením nedávného rozhovoru s Carol, mohlo přivodit naprosté vítězství nebo alespoň způsobit protivníkovi těžké ztráty. Nezdálo se mu však, že má chuť postupovat tímto způsobem, a řekl pouze: „Myslím, že ani vás, ani jeho dost dobře neznám.“

„Zatraceně, člověče,“ - kde to vzala? Od strýce Julia, pomyslel si Dixon - „nechci na vás žádnou disertační práci.“ Stejně jako by to byla udělala Carol, štípla ho do paže tak silně, až vykřikl, a pravila přitom s důrazem takřka grafickým: „Tak co si myslíte ?“

„Když mám mluvit pravdu... musím mluvit pravdu, chápete?“

„Ano, samozřejmě, na to jsem se vás ptala, ne? Tak jak je to?“

„V tom případě bych řekl ne.“

„Aha. A proč ne?“

„Protože vás mám rád a nemám rád jeho.“

„To je všechno?“

„To stačí. Znamená to, že každý z vás patří k jiné části lidstva, jež se pro mne dělí na lidi, které mám rád a které rád nemám.“

„Trochu slabé, nemyslíte?“

„Dobře. Když chcete slyšet důvody, pamatujte si, že to jsou moje důvody, ačkoliv tím není řečeno, že by nemohly být taky vaše. Bertrand je stejný otrava jako jeho otec a jediné, co ho zajímá, je jeho vlastní osoba. V žádném případě nemůže nikdy brát v úvahu vaše stanovisko, protože něco takového vůbec nedovede. Neznamená to jen, že je na prvním a vy na druhém místě. Na prvním místě je on, a pak vůbec nikdo. Proboha, to, co jste řekla, jak začíná hádky, aby vás z nich mohl obvinit, z toho je vidět, že jste ho už sama prohlédla. Nevím, proč potřebujete, aby to někdo říkal za vás.“

Odmlčela se a za chvíli promluvila chladným povýšeným hlasem: „Dovedla bych si ho vzít, i kdybyste měl pravdu.“

„Ano, to vím, že si ženy berou s chutí muže, kteří se jim nelíbí. Ale já vám říkám, proč byste si ho vzít neměla, a ne, jestli si ho chcete vzít anebo jestli to uděláte. Myslím, že časem, až odpadnou všelijaké ty věci, které obyčejně odpadnou, budete mít peklo, a ne život. Tomu chlapovi byste přece nemohla věřit ani se svou nejlepší... totiž, byly by to jenom samé hádky, a vy přece nemáte ráda hádky. Milujete ho vůbec?“

„Tenhle výraz se mi nelíbí,“ pravila, jako by kárala prostořekého podomního obchodníka.

„Proč ne?“

„Protože nevím, co znamená.“

Vyrazil tichý sten. „Prosím vás, tohle neříkejte; ne, neříkejte to. S tím slovem jste se už přece musela někde setkat. Třebas v hovoru nebo v literatuře. Chcete mi tvrdit, že se pokaždé běžíte podívat do naučného slovníku? Samozřejmě že ne. Předpokládám, že tím máte na mysli čistě osobní - pardon, abych

správně užil vaší hantýrky - čistě subjektivní záležitost.“

„No a není to pravda?“

„Ano, je, ale mluvíte, jako by to nebylo vůbec nic jiného. Když dovedete odpovědět, jestli ráda nebo nerada ryngle, můžete taky odpovědět, jestli máte nebo nemáte ráda Bertranda, pokud mi to samozřejmě chcete povědět.“

„Vidíte všechno pořád moc jednoduše. Mohu nanejvýš odpovědět, že jsem docela jistě měla ještě nedávno Bertranda ráda, ale dnes že si tím tak jistá nejsem. Takhle s kopce do kopce to s ryngleme nechodí, v tom je celý rozdíl.“

„Dobře, s ryngleme ne, souhlasím, ale co s rebarborou? Řekněte: Co s rebarborou? Od té doby, co mě do ní matka přestala nutit, existuje mezi mnou a rebarborou vztah, který se při každém setkání jeví buď jako láska, nebo jako nenávist.“

„To je sice pravda, Jime, ale láska dovede člověka dostat do takového zmatku, že nemůže posuzovat vlastní city neosobně.“

„To by se vám hodilo, viďte?“

„Proč? Samozřejmě.“

Znovu tiše zakvílel, tentokrát kdesi nad dvojčárkovaným c. „Nezlobte se, ale máte ještě před sebou hezký kus cesty. I když jste celkem milá a příjemná. Posuzujte si svoje city neosobně, když myslíte, že musíte, ale to nemá, proboha, nic společného s otázkou, jestli někoho milujete. Na tu se dá odpovědět zrovna tak jako na otázku ryngli. Co je ale těžké - a tam skutečně potřebujete ten svůj neosobní postoj -, je rozhodnout se, co podniknout, když jste se zamilovala, to znamená, jestli člověka, kterého milujete, snesete natolik, abyste si ho vzala, a podobně.“

„To je přece přesně totéž, co jsem říkala já, jenže jinými slovy.“

„Významy se mění slovy a vůbec, celý postup je jiný. Lidé si obyčejně lámou hlavu, jestli se zamilovali nebo ne, nevyznají se v tom a jejich rozhodování vypadá podle toho. Můžete to vidět denně. Místo toho by si měli uvědomit, že láskaje ze všeho to nejlehčí; není těžké rozhodnout se, jestli někoho máme rádi, ale co dál. Rozdíl je v tom, že někomu se právě tehdy mozek rozjede, místo aby se mu při pouhém slově „láska“ automaticky zastavil. Někam to alespoň vede, a je to lepší, než se utápět v orgiích citového sebezpytování a nekonečných otázkách, jak přijít na to, jestli člověk miluje, co vůbec je láska a podobně. Taky se neptáte, co jsou ryngle, nebo jak to víte, že je ráda. Nemám pravdu?“

Až na univerzitní přednášky to byl nejdelší proslov, který, jak se Dixonovi zdálo, kdy pronesl, a nesporně nejplynulejší, přednášky nevyjímaje. Jak to dokázal? Alkohol? Ne: byl nebezpečně střízlivý. Sexuální vzrušení? Ne proloženě a velkými písmeny. Záchvaty této kategorie ho naprosto umlčovaly, obracely ho v solný sloup. Jak se to tedy stalo? Byla to záhada, která ho však příliš uspokojovala, aby ji chtěl luštit. Zadíval se na stuhu silnice, odvíjející se klikatě pod koly vozu. Keře a živé ploty, vybílené a bledé ve světle reflektorů, míjely, stoupaly a klesaly. Vnitřek vozu působil příjemným a přirozeným pocitem odloučenosti od ostatního světa.

Nyní se Christina poprvé za celou cestu pohnula. Ohlédl se. Spatřil ji, jak se naklání kupředu a hledí z okna. Pak řekla zastřeným hlasem: „Totéž platí ovšem o ryngliích, když je člověk nemá rád.“

„Cože? Ano. Dá se to předpokládat.“

Slyšel, jak zívla. „Nevíte náhodou, kde jsme?“

„Asi tak na půl cestě.“

„Jde na mne strašlivé spaní. To je hrozné, protože spát nechci.“

„Zapalte si cigaretu. To vám udělá dobře.“

„Ne, děkuji. Podívejte, nevadilo by vám, kdybych si na okamžik zdřímla? Budu pak daleko méně ospalá, já se znám.“

„Ovšem. Klidně si zdřímněte.“

Schoulila se do svého kouta a Dixon bojoval s rozhořčením nad tím, jak se vyhnula jeho společnosti. Užuž se mu zdálo, že si vede zvlášť dobře, ale jak je vidět, jeho zvyk nepouštět se do dlouhých řečí byl přece jen správný. Vtom mu však položila hlavu na rameno a všechny jeho smysly se náhle probudily k životu. „Dovolíte, že?“ otázala se. „To opěradlo je jako kámen.“

„Jen si poslužte.“ Přinutiv se jednat rychleji, než dovedl myslet, objal její ramena. Několikrát se mu zavrtěla v náručí, a jak se zdálo, takřka ihned usnula.

Dixonovi se rozbušilo srdce. Nyní měl o její přítomnosti tolik důkazů, kolik si jen mohl přát; mohl vnímat její dech na své tváři a teplo její paže na své ruce, cítit vůni jejích pečlivě pročesaných vlasů a váhu jejího těla. Scházelo pouze, aby byla přítomna i duchem. Napadlo ho, že snad jen chtěla vzbudit jeho žádost, aby uspokojila chvilkový rozmar. Vzápětí však toto běžné a opovrženíhodné vysvětlení zamítl; na to se mu zdála příliš poctivá. Přišla na ni prostě ospalost, to je vše. Vjeli do zatáčky a musel se opřít nohou o podlahu, aby udržel sebe i ji v rovnováze. Sám by byl usnout nedovedl, ale staral se alespoň, aby se neprobudila.

Opatrně a šetrně vyndal z kapsy cigarety a sirky a zapálil si. Ještě nikdy nepociťoval tolik sebejistoty: uvědomoval si, že plní úkol, a podobně jako tomu bylo s jinými úkoly, čím déle ho plnil, tím větší byla pravděpodobnost, že bude povolán, aby ho plnil znovu. Jediným způsobem, jak dělat častěji to, co člověk chce, je dělat to kdykoliv, při každé příležitosti. Až se příště setká s Michiem, bude se k němu chovat méně uctivě; příště až uvidí Atkinsona, bude s ním více hovořit; z toho Ca-

tona vyrazí nějakou rozumnou odpověď. Točila se mu hlava a přisedl ke Christině o něco blíž.

Řidič nakonec odsunul sklo dělící ho od vnitřku vozu a požádal o další příkazy. Brzy nato zastavil u odbočky vedoucí k Welchovu domu. Christina se probudila a za okamžik řekla: „Půjdete se mnou? Byla bych ráda, protože nevím, jak se dostanu dovnitř. Myslím, že jejich služebná bydlí mimo dům.“

„Ano, ovšem že vás doprovodím,“ pravil Dixon. Po krátké slovní potyčce, kterou řidiči objasnil, že nebude jednat o placení, dokud nevystoupí před vlastním domem, odešel do tmy s Christinou, opírající se mu celou vahou o paži.

PATNÁCT

„Myslím, že bychom se měli nejdříve podívat po nějakém okně," pravil Dixon, když stanuli před ztemnělým domem. „Raději nebudeme zvonit, kdyby už náhodou byli Welchovi doma. Pokud vím, nechtěli tam dlouho zůstat."

„Nečekali by s vozem na Bertranda?"

„Mohli si vzít taxi; ať tak nebo tak, zvonit se nebude."

Obešli opatrně levé křídlo domu. Dixon v temnotě narazil na cizí těleso, které ho udeřilo do holeně, až tiše zaklel. Christina se začala přidušeně smát, jako by si držela ruce na ústech. Hmatem, a protože začínal po několika minutách ve tmě trochu vidět, i zrakem identifikoval Dixon cizí těleso jako vodní kohoutek obedněný dřevem, které bylo prasklé a rozštípnuté, jakoby nárazem špatně řízeného vozu. Zamumlal několik taktů své písně o Welchovi a řekl Christině: „Tiše. Tamhle jsou skleněné dveře na verandu; pojďme je zkusit."

Šel napřed, po špičkách, skřípajícím pískem a takřka s leknutím zjistil, že dveře na terasu zůstaly otevřené. Zastavil se na prahu a zaváhal; manželé Welchovi mohli být již dávno doma, a proč by nebyl Welch zvyklý provozovat ve tmě nějakou stupidní zálibu, jako pozorování světélkujícího dřeva nebo jogínské cviky. S hrůzou si představil rozsah a délku trvání Welchova udiveného výrazu, kdyby s Christinou vklouzli potmě do místnosti.

„Otevřeno?" otázala se vedle něho Christina. Její hlas, když šeptala, měl tentýž mladistvý přízvuk, kterého si všiml v telefonu.

„Ano, zdá se."

„Tak proč nejdeme dovnitř?“

„Dobře, jdeme.“ Opatrně otevřel a vstoupil do pokoje, odhrnuv dlouhou záclonu. Ostatní záclony zůstaly zataženy a v pokoji bylo tma jako v kovové rakvi. Postupoval zvolna se vztaženýma rukama, až mu jakýsi kus nábytku zasadil touž ránu, jakou utržil již jednou v zahradě. Následoval zvláštní okamžik, kdy on i Christina reagovali stejně jako předtím. Hmatal rukama od zdi ke zdi, až našel vypínač. „Rozsvítím,“ řekl. „Ano?“

„Dobře.“

„Tak...“ Otočil vypínačem a podvědomě se odvrátil v okamžiku, kdy se pokoj naplnil světlem. Jeho pohyb ho přivedl do Christininy bezprostřední blízkosti. Hleděli na sebe, usmívali se a mžikali očima, s hlavami přibližně ve stejné výšce a těsně u sebe. Pak úsměv na její tváři vystřídal úzkostlivý pohled. Oči se jí zúžily, pohybovala mlčky ústy, zdálo se, že zdvíhá ruce. Dixon udělal krok, který je dosud dělil, a pak velice pomalu, aby měla dost času ustoupit, ji vzal do náruče. Ve chvíli, kdy ji sevřel, vdechla a tak zůstala, zadržujíc dech. Líbal ji několik vteřin, slabě přitisknutou v lehkém objetí. Rty měla suché, spíš pevné než měkké; cítil, jak její tělo hřeje. Nakonec přece jen ustoupila. V prudkém světle vypadala neskutečně, jako postava prokopírovaná do trikové fotografie. Dixon měl pocit, že běžel za autobusem a ve chvíli, kdy chtěl naskočit, ho srazilo auto. Zmohl se pouze na: „To bylo velice hezké,“ jakýmsi toporně vzrušeným hlasem.

„Že?“

„Přece jen stálo za to, jet domů.“

„Ano.“ Otočila se. „Podívejte, máme štěstí. To bych ráda věděla, koho to napadlo.“

Na malém kulatém stolku stál podnos se šálky, termoskou a miska se sušenkami. Dixon, který u sebe pozoroval sklon k

zimnici a klopýtání, pocítil při pohledu na stolek prudký vzestup tělesných sil. Znamenalo to, že nebude muset ještě nejméně čtvrt hodiny odejít. „Velice laskavá pozornost," pravil.

Za chvíli již seděli bok po boku na gauči. „Myslím, že byste měl pít raději z mého šálku," pravila Christina. „Nechceme, aby někdo věděl, že jsme tu byli, že?" Nalila černou kávu, upila a podala mu šálek.

Dixonovi se zdálo, že tato důvěrnost jaksi symbolizuje a korunuje celý večer. Vzpomněl si na jistý řecký nebo latinský citát, který praví, že ani Bůh nemůže zrušit historickou událost, a s potěšením vzal na vědomí, že totéž musí platit o historické události jeho pití z jednoho šálku s Christinou. Z misky, kterou jí podal, si vzala dvě sušenky a to mu připomnělo, že Margaret při takových příležitostech nikdy nejedla, snad že tím chtěla působit dojmem levné originality, zato však vždycky pila černou kávu. Proč? Ze strachu, aby neusnula? Bylo však příjemné vzpomenout si na ni bez obav; v duchu si takřka slíbil, že pošle Gore-Urquhartovi krabičku nějakých hodně dobrých cigaret, řekněme Balkán Sobranie, za to, že chtě nechtě upoutal na plese její pozornost a tím umožnil strategický plán s taxíkem. Pak ale snů zanechal, když si uvědomil, jak velice pramení z touhy uniknout pomyšlení, že bude-li chtít pokračovat v záležitosti s Christinou a udržet si počáteční náskok, nesmí dopustit, aby se fronta stabilizovala. Sedět s ní na gauči bylo příjemné, intimní, takřka domácké, ale srdce mu nepříjemně tlouklo. Cítil však i nejasnou naději: byla to plavba po neznámých vodách, ale ti, kteří se vydali bez map, obyčejně dopluli nejdál. „Mám vás velice rád," pravil.

Postřehl něco z jejího škrobeného chování, když odpověděla: „Jak to? Znáte mě příliš málo."

„Na to, abych si tím byl jist, vás znám dost, děkuji."

„To je sice hezké, ale bohužel ve mně toho víc není, než co

už jste poznal. Patřím k lidem, které každý rychle prohlédne.“

„Mně se nezdá. Ale i kdyby to bylo pravda, je mi to jedno. Co jsem viděl až dosud, stačilo by mi k spokojenosti víc než dost.“

„Varuji vás, nepřišel byste si na své.“

„Proč?“

„V první řadě nedovedu zacházet s muži.“

„Co je to za nesmysl, Christino? Nezačínejte mi s žádnou smutnou pohádkou. Děvče jako vy může mít každého muže, který se namane.“

„Už jsem vám řekla: ti, kterým bych se líbila, brzy odpadnou. A najít někoho, kdo by se líbil mně, není lehké.“

„Nevyprávějte. Existují desítky rozumných mužů. Mohl bych vám dokonce několik jmenovat u nás na univerzitě. Alespoň jednoho nebo dva. No, prostě...“

„Vidíte sám.“

„Nechme toho,“ řekl Dixon. „Povězte mi raději, jak tady zůstanete dlouho?“

„Několik dní. Je to část mé dovolené.“

„Báječně. Kdy se uvidíme?“

„Neblázněte, Jime. Jak bychom se mohli vidět?“

„Docela jednoduše. Můžete se vymluvit na strýce. Z toho, co jsem viděl, bych řekl, že vás bude krýt.“

„Ne, už o tom nemluvte. Máme oba své závazky.“

„S tím si můžeme dělat starosti, jestli vůbec budeme chtít, až se poznáme trochu blíž.“

„Uvědomujete si, co ode mne chcete? Jsem tu hostem, Bertrand si mne pozval, a já jsem jeho... mám k němu určitý

vztah. Nevidíte sám, jak by to bylo ošklivé?“

„Ne, protože nemám Bertranda rád.“

„To na věci nic nemění.“

„Mění. Takovým lidem nemám ve zvyku říkat „Až po vás, mladý muži“.“

„A co Margaret?“

„Na tom sice něco je, Christino, máte pravdu, ale Margaret na mne v podstatě nemá žádné právo.“

„Nemá? Ale zřejmě si myslí, že má.“

Když Dixon váhal, uvědomil si, jaké je naprosté ticho. Obrátil se, takže hleděl přímo na ni, a řekl méně drsným hlasem: „Podívejte, Christino, postavme to takhle: Chtěla byste se se mnou sejít a na chvíli zapomenout na Bertranda a Margaretu?“

„Víte dobře, že bych chtěla,“ pravila okamžitě. „Proč myslíte, že jsem vám dovolila, abyste mě odvezl z plesu?“

„Máte pravdu...“ Pohlédl jí do tváře a Christina opětovala jeho pohled s bradou zdviženou a lehce pootevřenými rty. Vzal ji kolem ramenou, sklonil se a jejich polibek byl tentokrát daleko vážnější než předtím. Dixon měl pocit, že ho něco stahuje do temné dusné hlubiny, kde je vzduch nedýchatelně těžký a krev řidne a proudí líně, stále pomaleji. Její tělo se napjalo, jedním prsem se přitiskla k jeho hrudi; zdvihl ruku a položil dlaň na druhý. Její napětí okamžitě povolilo, a přestože ústa nechala na jeho rtech, celá jako by ochabla. Porozuměl, přesunul ruku na její rameno a pak ji pustil. Usmála se na něj tak, že se mu zatočila hlava ještě víc než při polibku.

Když nepromluvil, pravila: „Ano, dobře, ale myslím, že je to trochu hanebné. Co navrhujete?“

Dixon si připadal jako člověk, jehož dekorování řádem za zásluhy bylo přerušeno zprávou, že ho ve vrátnici čeká výhra

na tiket z minulého týdne. „Ve městě je jeden hezký hotel, kam bychom mohli jít na večeři," řekl.

„Ne, myslím, že bychom nic neměli smlouvat na večer."

„Proč ne?"

„Nebylo by to dobře, alespoň zatím. Začali bychom určitě pít a já..."

„Co máte proti pití?"

„Nic, ale raději spolu zatím nepijme. Ano?"

„Dobře. A co tedy čaj?"

„Ano. Na svačinu by to šlo. Kdy?"

„Hodilo by se pondělí?"

„Ne, v pondělí nemohu; Bertrand pozval nějaké lidi, se kterými mě chce seznámit. Co v úterý?"

„Dobře. Ve čtyři hodiny?" Vysvětlil jí, jak se dostane k hotelu, kde se měli setkat, a sotva skončil, ozvalo se neklamné a sílící hrčení vozu. „Panebože, už jsou tady," řekl, ztišiv instinktivně znovu hlas.

„Jak se dostanete ven?"

„Počkám, až začnou vcházet, a pak to vezmu přes terasu. Zavřete za mnou dveře."

„Dobře."

Vůz předjížděl k hlavnímu vchodu. „Pamatujete si, kde se máme se jít?" otázal se.

„Nebojte se. Budu tam ve čtyři hodiny."

Šli k zaskleným dveřím a zůstali stát, držíce se v náručí, zatímco motor hrozivě zarachotil, zmlkl a bylo slyšet vzdalující se kroky.

„Děkuji za krásný večer, Christino.“

„Dobrou noc, Jime.“ Přitiskla se k němu a chvíli se líbali; pak se mu vyvinula a se slovy „počkejte ještě“ spěchala k židli, na které nechala ležet kabelku.

„Co je?“

Vrátila se a strkala mu librovou bankovku. „Za taxi.“

„Nedělejte hlouposti, já...“

„Nehádejte se; za chvíli jsou tady. Muselo to stát moře peněz.“

„Ale...“

Zastrčila mu bankovku do náprsní kapsy, mračila se, stahovala rty a levou rukou mu naznačovala, aby byl zticha, zrovna tak, jako mu kdysi v dětství teta vnucovala cukroví nebo jablko.

„Mám možná víc než vy,“ pravila. Postrčila ho k zaskleným dveřím, kam dorazili, právě když se nedaleko ozval Welchův hlas, prozrazující nejvyšší stupeň šílenství. „Rychle. Na shledanou v úterý. Dobrou noc.“

Vyběhl na terasu a zahlédl, jak mu posílá do tmy polibek a zavírá dveře; za okamžik zatáhla i záclonu. Nebe se již natolik vyjasnilo, že viděl na cestu. Zamířil k silnici, pociťuje největší únavu, jakou kdy v životě poznal.

ŠESTNÁCT

„Vážený pane Johns,“ psal Dixon, drže tužku jako nůž. *„Já vám chci akorát povědět že vím co provádíte s Marleen Richardsovou to je slušný děvče Marleen a nemá na takový jako ste vy čas já dobře vím co ste zač. Je to slušný děvče a já se na to nebudu koukat jak ji cpete do hlavy samý to umění a muziku, na to je moc dobrá a já si jí chci vzít a to je víc než co by někdo jako vy pro ni moch udělat. Tak koukejte dát ruce pryč pane Johns já vás tímhle varuju naposled. Tohle je jenom přátelskej dopis a já vám nevyhrožuju, ale radši udělejte jak vámpovydám nebo já a pár kluků z továrny se na vás přídeme podívat a že to nebude jenom abysme vám řekli maucta to můžete bejt jistej. Tak rači nechte Marleen napokoji proto že to bude pro vás lepčí. Váš odaný Joe Higgins.“*

Přečetl celý dopis ještě jednou, obdivuje se důslednosti stylu a pravopisu. Obojí pocházelo zejména z písemných prací Dixonových méně úspěšných žáků. Ale i tak mohl stěží doufat, že se mu podaří Johnse nadlouho oklamat, zejména když se takřka určitě nedostal s Marlene Richardsovou, písařkou v jeho kanceláři, dál, než že na ni zíral tupě přes místnost. Každopádně jím však dopis otřese a způsobí spolubydlícím nemalou kratochvíli, až ho dle svého zvyku otevře u snídaně a bude ho číst nad talířem ovesné kaše. Dixon napsal: „Panu Johnsovi“ a pod to adresu jejich bytné, použiv levné obálky z vlastních psacích potřeb, zalepil ji a prstem, který otřel o podlahu, udělal na zadní straně dlouhou šmouhu. Nakonec přilepil známku, kterou pro větší věrohodnost bohatě zaslinil. Měl v úmyslu hodit dopis do schránky, až by šel v poledne do hospody, ale předtím ho čekalo ještě zpracování některých poznámek pro přednášku o alžbětínské Anglii. Předtím musel ještě zrevidovat svou finanční situaci a zjistit, jakým způso-

bem by ji z naprosté beznaděje dostal zpět na obvyklou úroveň pouhé katastrofálnosti, a ještě předtím musel věnovat alespoň dvě nebo tři minuty úvahám o neuvěřitelném zakončení univerzitního plesu a předešlého večera s Christinou.

Zjistil však, že nejen nemůže souvisle myslet, ale dokonce si ani vzpomenout, co jeden druhému u Welchových řekli, ani už si nedovedl představit, jaké to bylo, když se líbali, až na to, že věděl, jak se mu to líbilo. Pomyšlení na úterý ho již nyní tak vzrušovalo, že musel vstát a přecházet po pokoji. Nejdůležitější bylo skálopevně se přesvědčit, že nepřijde, takže všechno, co se pak skutečně stane, bude výjimečnou událostí. Potíž byla v tom, že si dovedl přesně představit, jak bude vypadat, až k němu zamíří v hale hotelu. Přitom zjistil, že si může zcela jasně vybavit její obličej, a zadíval se do prázdna přes zahrádku, která ležela v plném slunci pod okny domku jeho bytné. Uvědomil si, že její obličej, když na něm nelpí chladná posmrtná maska vznešenosti, připomíná jakousi asociací řadu zcela jiných tváří. Některé z nich byly velice vzdálené. Tak například strnulý úsměv artistky nebo tanečnice z apačského výstupu; sluncem oslněný pohled dívky ze společnosti, vyfotografované, jak plachtí na Riviéře; tupě bezduchý výraz, teoreticky zjistitelný na obrázku krásných modelek; nevrlost buclaté a nepříliš hezké malé holčičky. Alespoň to byly všechno ženské obličeje. Hlasitě se rozkašlal, protože si vzpomněl, že mu Margaret nejednou připomínala tvář muže s nedefinovatelným přízvukem a v služebních brýlích, kterého znal z vojny, kde, pokud se pamatoval, nedělal nic jiného, než že zametal podlahu v kantýně a utíral si nos do rukávu.

Aby se zbavil těchto myšlenek, otevřel skříň obsahující jeho kuřácké náčiní a pomůcky - často velice nákladné podmínky jeho šetrnosti. Pokud jeho paměť sahala, nemohl nikdy kouřit tolik, kolik by chtěl, a tak se mu ve skříni časem navršil arzenál vynálezů, podle toho, jak se doslechl o dalších a dalších možnostech kouřit v požadované míře: vysušený balíček lev-

ného cigaretového tabáku, dýmka s třešňovým troubelem, červený balíček cigaretových papírků, svazek drátků na protahování dýmky, kožený strojek na točení cigaret, čtyřdílná kapesní dýmková souprava, zmačkaný balíček lacinéh dýmkového tabáku, balíček nového druhu dutinek, poniklovaný strojek na točení cigaret, pěnovka, lulka, modrý balíček cigaretových papírků, balíček bylinného tabáku (zaručeně neobsahující nikotin nebo jiné škodliviny. Proč?), rezavějící plechovka drahého dýmkového tabáku, balíček filtrů do dýmky. Dixon si vzal cigaretu z balíčku, který měl v kapse, a zapálil si.

Dole ve skříni stály prázdné láhve od piva, představující jeho jediný bezpečný způsob ukládání peněz. Stálo jich tam devět, ale dvě byly z nesmyslně vzdáleného hostince; koupil si je na cestu autobusem, když se v únoru vracel z večeře pořádané Historickou společností. Tehdy doufal, že jejich pomocí vymaže z paměti mrákotně trapný projev, který u stolu pronesla Margaret, ale jelikož cestou domů seděla vedle něho, zabránila mu provést tento úmysl z pedagogických důvodů, vzhledem k tomu, že v autobuse jela spousta studentů, kteří většinou pili pivo z lahví. Při této vzpomínce mu přeběhl mráz po zádech a pokusil se jí čelit vyčíslením celkové směnné hodnoty zbývajících sedmi lahví. Všechno dohromady dva šilinky osm; daleko méně, než nač spoléhal. Rozhodl se svůj finanční stav nerevidovat, zamířil ke stolu, a právě když se chystal vyndat ze zásuvky poznámky o alžbětinské Anglii, ozvalo se zaklepání na dveře a vstoupila Margaret. Měla na sobě zelené šaty s kašmírovým vzorem a sametové mokasíny.

„Pojďte dál, Margareto," pravil se srdečností, která, jak si uvědomil, pramenila ze špatného svědomí. Proč však měl špatné svědomí? Nechat ji na plese s Gore-Urquhartem bylo koneckonců „taktní", nebo ne?

Upřela na něj pohled člověka, který si není jist, s kým vlastně mluví, pohled, který ho náhle a zcela sám o sobě naprosto vyvedl z rovnováhy. „Aha, dobrý den," pravila.

„Jak se daří?“ otázal se stále s touž křečovitou srdečností. „Posaďte se.“ Přisunul jí obrovské kulhavé křeslo starobylého vznešeného vzhledu, jež zabíralo takřka polovinu veškerého zbylého místa vedle postele. „Cigaretu?“ Sáhl pro balíček, aby dokázal, že jde o upřímnou nabídku.

Upírajíc na něj stále týž pohled, potřásla hlavou jako lékař naznačující, že není pomoci. Měla popelavou tvář a zašpičatělý nos. Zůstala stát a neřekla ani slovo.

„Tak co je nového?“ pravil Dixon a přinutil se k úsměvu.

Znovu potřásla hlavou, tentokrát pomaleji, a posadila se na opěradlo křesla, jež ostře zapraskalo. Dixon hodil pyžamo na postel a sedl si na proplétanou židli zády k oknu. „Nenávidíte mě, Jamesi?“ pravila.

Dixonovi se zachtělo vrhnout se k ní, překotit ji do křesla, vyrazil jí přímo do obličeje ohlušující neslušný zvuk a nacpat jí do nosu skleněnou kuličku. „Jak to?“ otázal se.

Trvalo čtvrt hodiny, než to ze sebe dostala. Mluvila rychle a plynně, poposedajíc na opěradle, trhala nohama, jako by jí někdo klepal kladívkem do kolena, pohazovala hlavou, aby odstranila s čela neviditelnou kadeř, a ohýbala a natahovala palce. Proč ji opustil na plese? Nebo lépe řečeno, když všichni vědí, proč, co to má znamenat? Nebo lépe řečeno, jak jí tohle mohl udělat? Výměnou za informace týkající se těchto a příbuzných otázek, pokud je mohl poskytnout, mu nabídla zprávu, že všichni tři Welchovi „žádají jeho hlavu“ a že se o něm Christina zmínila při snídani zlehčujícím způsobem. O Gore-Urquhartovi nepadlo ani slovo, až na zběžnou zmínku o Dixonově „nevychovanosti“, že odešel z plesu, aniž mu dal dobrou noc. Dixon věděl ze zkušenosti, že protiútok v jednání s Margaretou nikdy nikam nevedl, ale měl příliš velkou zlost, aby toho dbal. Když si byl jist, že již nemíní o Gore-Urquhartovi mluvit, pravil s tlukoucím srdcem: „To bych rád věděl, proč se tak rozčilujete. Šlo vám to beze mne docela dobře, když jsem

odcházel.“

„Co to povídáte, člověče?“

„Že jste se pověsila tomu Gore-Urquhartovi na krk tak, že se mnou ani nemohl promluvit. Jestli se vám nic nepodařilo, lituji, dělala jste, co jste mohla. V životě jsem něco takového neviděl...“ Hlas mu selhal; nedovedl ze sebe vypravit dostatečné množství spravedlivého rozhořčení.

Zírala na něj rozšířenýma očima. „Snad si nemyslíte...“

„Samozřejmě že si myslím; jakpak by ne?“

„Jamesi, nevíte... co říkáte,“ pravila pomalu a s obtížemi jako cizinec čtoucí v učebnici.“Já to nechápu; vůbec... nevím, co bych řekla.“ Začala se třást. „Pět minut s někým promluvím, víc nic... a vy mě hned obviňujete, že se mu nabízím. Tak je to. Že jste to tak myslel?“ Hlas jí směšně přeskakoval.

„Ano, přesně tak,“ pravil Dixon, pokoušeje se vložit do svých slov co nejvíce zlosti. „A nemůžete to zapřít.“ Znělo to však pouze podrážděně, nespokojeně a mrzutě.

„Myslíte si opravdu, že jsem se mu nabízela?“

„Já nevím, ale vypadalo to tak, to musíte uznat.“

Prošla tak blízko kolem Dixona, že uskočil, a zahleděla se z okna. Protože jí nemohl vidět do obličeje, aniž si vykroutil krk, zaujal její místo na opěradla obrovského křesla. Stála u okna tak dlouho a tak nehybně, že se odvážil doufat, že na něj zapomněla; ještě chvilku a vytratí se tiše do hospody. Potom však začala mluvit a její hlas zněl zcela klidně. „Vy mi vůbec nerozumíte, Jamesi. Myslela jsem, že mi rozumíte, ale teď... Chápete, když mi řeknete něco takového, je to vlastně urážka, jenže, rozumíte, to by mi tolik nevadilo, protože vím, jak to myslíte a proč jste nespravedlivý, nebo alespoň doufám, že vím, a proto se vlastně nemůžu zlobit... když ztratíte hlavu. Ale jsem tak nešťastná z té strašné propasti, která je vlastně

mezi námi. Co si mám jiného myslet, než že je to všechno zbytečné, úplně zbytečné. Nerozumíte mi a nikdy jste mi nerozuměl. Uznejte sám.“ Dixon tentokrát neudělal žádný ze svých obličejů; bál se, že by ho mohla vidět v odrazu na okenním skle. „Ano,“ pravil.

„Nechci to rozbírat, Jamesi, je to tak malé, tak nepatrné, tak triviální, ale musím, alespoň trochu.“ Vzdychla. „Nevidíte, jaký je rozdíl mezi...? Ne, zřejmě nevidíte. Vysvětlím vám to, alespoň tohle vám vysvětlím, snad vás to uklidní.“ Obrátila se k němu a pak pravila již ne tak klidně. „Když jste včera odešel, nepromluvila jsem s Gore-Urquhartem už ani slovo. Byl celý ten čas s Carol Goldsmithovou. Zůstala jsem až do konce s Bertrandem, když chcete něco vědět.“ Zvýšila hlas. „A dovedete si představit, co to bylo za...“

„To vás lituju...,“ vpadl Dixon dříve, nežli měl čas ochabnout. Naplnila ho nesmírná nechuť k celé záležitosti. Nejen k tomu, co se projednávalo nyní, ale k celému tomu pokeru ve dvou, který on a Margaret hráli tak dlouhou dobu. Kousl se do rtu a přísahal si, že tentokrát vezme jakoukoliv kartu, kterou by mu nabídla. Vzpomněl si, jak mu Carol řekla, aby Margaretě neházel záchranný pás. Tohle je tedy poslední. Neměl v úmyslu ztrácet dále čas pokusy o smíření spíš proto, že to je opravdu jen ztrácení času, než že by již neměl k dalšímu smiřování sil, se kterými byl ostatně také u konce. „Podívejte, Margareto,“ pravil. „Nechci vám zbytečně ubližovat a vy to víte, ať už říkáte co chcete. Ale už kvůli sobě a kvůli mně si musíte některé věci objasnit. Máte za sebou v poslední době ošklivé chvíle a víte, že to vím taky. Ale nemá smysl, abyste si myslela, co si o mně zřejmě myslíte a jak to mezi námi je. Tím jenom všechno zhoršíte. Jinými slovy, musíte přestat být na mně citově takhle závislá. Souhlasím, že jsem se na plese možná nezachoval správně, ale ať tak nebo tak, na věci to nic nemění. Můžete se na mne kdykoliv obrátit s čím chcete, můžeme si kdykoliv popovídat, mohu vám ve všem poradit, ale

mám už dost celého toho předstírání. Uvědomte si už jednou, že jsem o vás ztratil všechen zájem, který jsem snad o vás měl jako o ženu, to znamená o někoho, s kým se člověk chce vyspat - ne, teď počkejte, až domluvím. Tentokrát mě vyslechnete až do konce. Jak jsem řekl, co se milostného vztahu týče, je mezi námi konec, pokud vůbec co začalo. Nedávám nikomu vinu; chci jenom, abyste se mnou, co se toho týče, přestala počítat. Rozumíte? A nemohu dodat, že je mi to líto, protože nikdo nemůže litovat něčeho, proti čemu nemůže nic dělat, a proti tomuhle já dělat nic nemohu a vy taky ne. To je všechno."

„Snad si nemyslíte, že si ta holka s vámi něco začne? S takovým obyčejným venkovským balíkem, jako jste vy?" vybuchla Margaret, jakmile přestal mluvit. „Nebo si už něco začala? Možná že si jenom potřebovala..."

„Neblázněte, Margareto. Přestaňte alespoň na chvíli hrát divadlo."

Následovala krátká přestávka; nato učinila Margaret několik potácivých kroků a položila mu ruce na ramena, jako by se hroutila, nebo jako by ho chtěla odvléci do postele. Brýle jí bezmocně spadly na zem. Vydávala podivný zvuk, jakési táhlé opětované hekání, vycházející zdánlivě hluboko ze žaludku, jako by byla několikrát za sebou zvracela a chtělo se jí zvracet znovu. Dixon ji zpola dovedl, zpola zdvihl na postel. Vyrážela chvílemi tiché chechtavé výkřiky. Obličej měla pevně přitisknutý k jeho hrudi. Dixon nevěděl, jestli na ni jdou mdloby, hysterický záchvat nebo jestli se prostě dává do pláče. Ať to bylo cokoliv, neměl ponětí, co si počít. Když cítila, že sedí na posteli, vrhla se na něj tak, že mu zůstala ležet s obličejem na kolenou. Za okamžik mu začalo vlhko prosakovat kalhotami. Pokusil seji zdvihnout, ale byla nezvládnutelně těžká; ramena se jí třásla rychleji, než se zdálo přirozené, dokonce i v takové situaci. Pak se prkenně posadila, třásla se dál a začala vydávat řadu vysokých dušených výkřiků, které se střídaly s hluboký-

mi vzdechy. Obojí znělo velice hlasitě. Měla vlasy v očích, roztažená ústa a jektala zuby. Obličej měla mokrý od slz a slin. Nakonec, když začal vyslovovat její jméno, padla prudce dozadu na postel. Zůstala ležet s roztaženýma rukama, svíjela se, několikrát hlasitě zaječela, pak začala poněkud tišeji, ale přesto vší silou sténat. Dixon ji uchopil za zápěstí a křičel: „Margareto! Margareto!“ Pohlédla na něj rozšířenými zraky, začala sebou cloumat a pokoušela se vyprostit. Nyní se venku ozvaly dvoje blížící se kroky, jedny po schodech nahoru, druhé dolů. Otevřely se dveře a vstoupil Bili Atkinson se slečnou Cutlerovou v patách. Dixon zdvihl hlavu.

„Hysterický záchvat, co?“ pravil Atkinson a plácl Margaretu několikrát - a podle Dixonova názoru velice silně - přes tvář. Odstrčil Dixona, posadil se na postel, uchopil Margaretu za ramena a prudce jí zatřásl. „Skočte ke mně, mám ve skříni whisky.“

Dixon vyběhl ven a nahoru po schodech. Jediné, co si jasně uvědomoval, byl údiv nad tím, že filmový a románový zákrok při hysterickém záchvatu odpovídá tak očividně jedině úspěšnému postupu. Nalezl whisky, ale ruka se mu třásla tak silně, že málem láhev upustil. Odzátkoval ji a rychle si lokl, snaže se zadržet kašel. Když se octl znovu ve svém pokoji, zdála se už situace daleko klidnější. Slečna Cutlerová, která se dívala na Atkinsona a Margaretu, vrhla na Dixona pohled vyjadřující ne ani tak podezření nebo výčitku jako povzbuzení; jinak neřekla nic. Ve stavu, v němž byl, mu z toho bylo takřka do pláče. Atkinson vzhlédl na podávanou láhev. „Sklenici nebo šálek.“ Přinesl ze skříně hrnek, nalil do něho trochu whisky a podal ho Atkinsonovi. Slečna Cutlerová ještě s větším obdivem, než jaký k němu vždycky chovala, pozorovala Atkinsona, jak dává Margaretě napít whisky.

Atkinson ji nejprve zpola posadil. Přestala sténat a také se již tolik netřásla. Obličej měla zarudlý od Atkinsonových ran. Když jí přiložil hrnek k ústům, jektaly o něj její zuby a bylo

slyšet, jak hlasitě dýchá. S děsivě nepředvídatelnou důsledností se začala dusit, rozkašlala se, spolkla další doušek, rozkašlala se a polkla ještě. Brzy se přestala třást nadobro a začala se rozhlížet. „Promiňte," řekla slabým hlasem.

„Už je dobře, děvenko," řekl Atkinson, „chcete cigaretu?"

„Ano, prosím vás."

„Tak honem, Jime."

Slečna Cutlerová se na všechny usmála, něco zamumlala a tiše odešla. Dixon zapálil všem třem cigaretu a Margaret se posadila na okraj postele; Atkinson ji dosud držel kolem ramenou. „To vy jste mi nafackoval?" zeptala se ho.

„Samozřejmě, děvenko. A udělalo vám to zatraceně dobře. Jak je vám teď?"

„Mnohem lépe, Děkuju. Trochu se mi motá hlava, ale jinak jsem v pořádku."

„Výtečně. Teď ještě klid. Pojďte, natáhněte si nohy a chvíli si odpočiňte."

„Není třeba, opravdu..."

Zdvihl jí nohy na postel, zul jí střevíce, potom stál a chvíli ji pozoroval. „Alespoň deset minut ležet. Předám vás teď do ošetřování přítele Jima. Až to dopijete, dejte si ještě, ale ne abyste ho pustila k láhvi. Slíbil jsem jeho matce, že dám pozor, aby se neupil k smrti." Obrátil k Dixonovi svůj tatarský obličej. „V pořádku, mladý muži?"

„Ano, děkuju, Bille."

„V pořádku, děvenko?"

„Děkuju vám mockrát, pane Atkinsone; bylo to od vás strašně laskavé. Nevím, jak bych vám poděkovala."

„O to se nestarejte, děvenko." Pokynul jim hlavou a vyšel.

„Odpusťte, Jamesi," pravila, jakmile se dveře zavřely.

„Byla to moje vina."

„Ne, tohle říkáte vždycky. Tentokrát vám to nedovolím. Bylo toho na mne prostě moc. Myslela jsem: Tohle nesnesu, musím ho nějak zarazit, a pak jsem se už jednoduše nedovedla ovládnout. Nic jiného to nebylo. A chovala jsem se tak hloupě a dětinsky, protože vy jste měl koneckonců pravdu, když jste mi to všechno řekl. Takhle je to daleko lepší. Chovala jsem se jako úplný blázen."

„Nemusíte si nic vyčítat. Za nic jste nemohla."

„Ne, ale měla jsem se ovládnout. Posaďte se, Jamesi; tohle vaše chození sem a tam mi jde na nervy."

Dixon si přisunul proplétanou židli k posteli. Když se posadil a hleděl na Margaretu, vzpomněl si, jak takhle u ní seděl, když ji navštívil v nemocnici po jejím sebevražedném pokusu. Tehdy však vypadala jinak, byla hubenější, slabší a vlasy měla sčesané dozadu; v jistém smyslu na ni ani nebyl tak zoufalý pohled jako dnes. Rozmazané rty, mokrý nos a rozcuchané trčící vlasy ho pomalu, ale jistě sklíčily. „Měl bych vás doprovodit k Welchovým," pravil.

„To vás nesmí ani napadnout. Raději se jim, pokud možná, vyhněte."

„To je mi jedno. Ostatně nemusím jít dovnitř. Dovezu vás alespoň autobusem."

„Nemluvte hlouposti, Jamesi. Není to vůbec nutné. Mně je už úplně dobře. Nebo mi jistě bude, až se ještě jednou podívám na whisky toho milého pana Atkinsona. Buďte tak hodný a nalijte mi ještě."

Zatímco Dixon plnil její přání, oddechl si, že s ní nebude muset jet autobusem. Nyní byl již tak daleko, že vždycky dovedl uhodnout, co si Margaret přeje, ať už říkala cokoliv, a

tentokrát bylo jasné, že skutečně nechce, aby ji doprovázel. Ne že by o ni neměl starost; dělal si s ní dokonce tolik starostí, že břemeno bylo takřka nesnesitelné - a nesnesitelné bylo také, do jaké míry se v něm jeho starost o její osobu smísila s pocitem provinění. Podal jí šálek, aniž na ni pohlédl; nepromluvil ne proto, že jako obvykle nemohl říci to, co by chtěl, ale protože ho nic nenapadlo.

„Půjdu, jen co to dopiju a dokouřím cigaretu. Ve tři čtvrtě mi jede autobus. Dostanu se domů právě včas. Podal byste mi popelník, Jamesi?“

Podal jí malou měděnou misku ozdobenou reliéfem starobylé válečné lodi s nápisem „J. V. Torpédoborec Ribble“. Oklepala do ní popel, pak se posadila na okraj postele, vyndala z kabelky líčidla a začala si upravovat obličej. Zatímco hleděla do zrcátka pudřenky, pravila lehkým tónem: „Zvláštní, že to muselo všechno takhle skončit. Takovým trochu nedůstojným způsobem.“ Když stále nic neodpovídal, pokračovala, pohybujíc ústy sem a tam, podle toho, jak nanášela rtěnku: „Ono to celé nebylo nijak důstojné, že? Vždycky mě něco chytlo tak nebo jinak a vy jste se chtě nechtě snažil, abyste mě přivedl k rozumu. To jste si nezasloužil.“ Namalovala si rty a pohlédla znovu do zrcátka. „Udělal jste všechno - dokonce víc, než by byl udělal jiný. Věřte mi. Nemáte si co vyčítat. Na mou duši, nevím, jak jste to vydržel. Většinou to pro vás nebyla žádná velká zábava. Dobře že jste se rozhodl udělat konec.“ Sklapla pudřenku a dala ji zpět do kabelky.

„Víte, že vás mám docela rád, Margareto,“ pravil Dixon. „Jenže to nikam nevedlo, to je všechno.“

„Já vím, Jamesi. Nedělejte si s ničím hlavu. Já si dovedu poradit.“

„Musíte vždycky za mnou přijít, kdybyste se octla v nějakých obtížích. Pokud vám mohu něčím pomoci.“

Trochu se jeho výhradě usmála. „Samozřejmě že přijdu,“

pravila, jako by ho utěšovala.

Zdvihl hlavu a rychle na ni pohlédl. Na tvářích měla dosud pod nánosem pudru zarudlé skvrny, ale brýle, které si znovu nasadila, takřka úplně zakryly oči naběhlé od pláče. Bylo takřka k nevíře, že před chvílí prodělala hysterický záchvat, stejně jako bylo neuvěřitelné pomyšlení, že byl schopen říci jí něco tak důležitého, aby to u ní vyvolalo hysterický záchvat. Zatímco ji pozoroval, uhasila cigaretu na torpédoborci Jeho Veličenstva, vstala a setřásla si popel s šatů. „Tak to bychom měli," pravila bezstarostně. „Sbohem, Jamesi."

Dixon se neurčitě usmál. Je to vlastně škoda, pomyslel si, že není trochu hezčí a že nečetla v ilustrovaných časopisech články o tom, která rtěnka se hodí k jaké barvě pleti. Stačilo, aby měla o dvacet procent víc toho, co jí scházelo, a nebyla by se nikdy dostala do všech svých zoufalých obtíží: chorobné zlozvyky pramenící z opuštěnosti by byly klidně spaly dál až do vysokého stáří. „Určitě je vám už dobře?" zeptal se.

„Přestaňte si dělat starosti. Úplně dobře. Ted už ale musím jít, nebo zmeškám autobus a přijdu pozdě k obědu a víte, jak paní Welchová bere tyhle věci vážně. Tak na shledanou. Myslím, že se tak jak tak brzy uvidíme."

„Na shledanou, Margareto, jistě se uvidíme znovu."

Odešla bez odpovědi.

Dixon také uhasil cigaretu, drtě ji o palubu torpédoborce v lehkém návalu zlosti, jejíž pramen nedovedl určit. Snažil si namluvit, že bude rád, až se dostane přes prvotní šok, že řekl Margaretě, co jí chtěl říci už takovou dobu, ale nebylo to přesvědčivé. Vzpomněl si, že pozítří má schůzku s Christinou, ale nezpůsobilo mu to žádnou radost. Něco z toho, co se odehrálo během poslední půlhodiny, všechno pokazilo, ale nevěděl přesně, co to bylo. Někde se jeho cesta ke Christině něčím zatarasila; nějakým nepředvídaným způsobem to nyní muselo dopadnout špatně. Ne že by se Margaret sama do toho vložila

a způsobila obrat tím, že by varovala Bertranda a varovala celou Welchovu rodinu; nebylo to ani tím, že by mohl být donucen odvolat prohlášení, které Margaretě učinil. Bylo to něco méně nepravděpodobného než první možnost, daleko obtížnější než druhá možnost, a přitom mnohem neurčitějšího než obě dvě. Všechno se to prostě nějak pokazilo.

Začal si nepřítomně před malým nezarámovaným zrcátkem kartáčovat vlasy. Snažil se pokud možná nemyslet na Margaretu a její hysterický záchvat. Věděl, že se dříve nebo později zařadí mezi tři čtyři vzpomínky, pod jejichž dojmem se kroutil v židli nebo na posteli výčitkami svědomí, strachem nebo rozpaky. Pravděpodobně zaujme čestné místo, které bylo až dosud obsazeno vzpomínkou na okamžik, kdy ho po školním koncertě vystrčili před oponu, aby zahájil společné zpívání státní hymny. Dodnes se slyšel, jak pronáší slova plná neupřímnosti: „Zazpíváme si... jestli dovolíte... všichni společně...“ A pak nasadil přesně o půl oktávy výš nebo níž, než měl. Přeskakuje, tak jako všichni, každé tři nebo čtyři noty od jedné oktávy ke druhé, o půl taktu před nebo za ostatními, prokousal se hymnou až do konce. Potlesk, výkřiky a smích ho pronásledovaly, ještě když ukryl rozpálený obličej za spásnou oponou. Hleděl nyní na tentýž obličej v zrcadle: opětoval pohled nevesele a sebelítostivě.

Vzal Atkinsonovu láhev whisky a zamířil ke dveřím s úmyslem vyzvat ho, aby zašli na pivo do nejbližší hospody; pak se však obrátil a sebral dopis určený Johnsovi. Nebylo důvodu, proč by ho neměl posílat.

SEDMNÁCT

Nazítří spěchal Dixon k snídani ve čtvrt na devět, nejen aby byl přítomen, až bude Johns číst svůj dopis, ale hlavně že chtěl, lépe řečeno musel věnovat celé dopoledne přepisování své přednášky o Blaženém věku alžbětinské Anglie. Snídal tak brzy nerad. Kukuřičné vločky slečny Cutlerové, její bledá sázená vejce, jasně červená slanina, výbušné toasty a močopudná káva byly v devět hodin, v obvyklou dobu jeho snídaně, takřka snesitelné, ale ve čtvrt na devět vyvolávaly z nejzazších koutů jeho bytosti vybledlé stopy kocoviny, potlačované nutkání zvracet a všechny ozvěny hluku, dřímající mu v hlavě. Tato retrospektivní závrať se ho dnes zmocnila stejně krutě jako obvykle. Tři půllitry piva, které vypil včera večer s Billem Atkinsonem a Beesleym, jako by se byly nějakým zvráceným působením pojmové záměnnosti času a prostoru rozmnožily o další tři láhve britského sherry, následované půltuctem hrnků konzumního vína. S rukama na očích kroužil kolem stolu jako člověk vyhýbající se kouři táborového ohně, pak ztěžka usedl a vlil si do talíře s kukuřičnými vločkami saturační dávku modrého odstředěného mléka. Byl v jídelně zcela sám.

Vyhýbaje se pomyšlení na Margaretu, a protože nechtěl z jakéhosi důvodu myslet na Christinu, zabloudil myšlenkami k přednášce. Včera večer se pokusil seřadit a sepsat své poznámky. Soudě dle jejich nynějšího rozsahu, může z nich mluvit jedenáct a půl minuty. Potřebuje tudíž ještě čtyřicet osm a půl minuty vaty, jestliže představení obecenstvu potrvá minutu a další minutu pití vody, odkašlávání a obracení stránek. Na potlesk a klanění nepočítal nic. Kde však tu vatu sehnat? Zdálo se, že jedinou odpovědí na tuto otázku je: Ano, kde? Moment; může požádat Barclayho, aby mu našel knihu o středověké

hudbě. To by vydalo nejméně dvacet minut s omluvou, „že jsem se příliš nechal strhnout zájmem o toto malé extempore“. Welch by každopádně zářil. Dělal chvíli lžící bubliny na mléce, když si představoval, jaké množství odborných výpisků bude muset pořídit, a pak se zaradoval při pomyšlení, že si velice pomůže, a nebude přitom muset vůbec myslet. „Dalo by se předpokládat,“ mumlal sám pro sebe, „že tvářnost věku, národa, společenské třídy by jen stěží mohla být osvětlena něčím tak zdánlivě nesourodým s běžnými myšlenkovými proudy, jako je hudební myšlení toho kterého věku.“ Naklonil se významně přes džbánek s mlékem. „Ale to bychom se hluboce mýlili.“

V tom okamžiku vstoupil Beesley a mnul si dle svého zvyku ruce. „Tak co, Jime,“ pravil. „Pošta už přišla?“

„Ne, zatím ne. Už jde?“

„Z koupelny je venku. Bude tu každou chvíli.“

„Dobře. A Bill?“

„Vstával přede mnou. Slyšel jsem ho, jak dupe po pokoji. Počkejte, už asi jde.“

Zatímco se Beesley posadil a dal se do kukuřičných vloček, vešel Atkinson zvolna do jídelny. Jeho chování, jak se často stávalo zejména ráno, vzbuzovalo dojem, že oba přítomné nezná a prozatím nemá nejmenší chuti vejít s nimi do styku. Dnes vypadal dokonce ještě víc jak Džingischán dumající o čistce mezi generály. Stanul pohrdlivě u své židle, zamlaskal a divadelně vzdychl jako člověk čekající příliš dlouho v obchodě, až bude obsloužen. Bloudil černýma tajuplnýma očima od zdi ke zdi, prodléval u jednotlivých fotografií a tvořil si nepříznivý úsudek o synovci slečny Cutlerové v stejnokroji proviantního desátníka, o dvou holčičkách bratrance slečny Cutlerové, o vile se zahradou a bryčkou u vchodu někdejších zaměstnavatelů slečny Cutlerové, dokonce o samé slečně Cutlerové, oděné do honosného šatu družičky z doby první světové

války. Nebylo vyloučeno, že v něm probíhá destilace obrovského množství drtivých soudů, jež se při těchto pohledech zahustily na čtyři smrtonosné kapky jedu, určené čtyřem zmíněným fotografiím. Pak, stále mlčky, usedl a položil si velké zarostlé ruce na ubrus dlaněmi vzhůru. Zásadně nikdy nejedl kukuřičné vločky.

Zatímco se slečna Cutlerová pohybovala jídelnou s talíři polosyrové slaniny, bylo slyšet, jak dveřmi padají na podlahu dopisy. Beesley vrhl na Dixona významný pohled a vyšel na chodbu. Když se vrátil, pokynul mu ještě významněji, ale Dixon nepocítil příjemné vzrušení, které očekával; dokonce i když o několik minut později vešel tiše Johns s dopisem v ruce, neozvalo se v něm nic. Proč? Blažený věk alžbětinské Anglie? Ano, a to ostatní také, ale proč si dělat hlavu. Pokusil se upoutat pozornost na dopis, který si nyní Johns rozřezával a otvíral. Beesley s ústy plnými jídla přestal žvýkat; Atkinson, navenek lhostejný, pozoroval Johnse přimhouřenýma očima. Johns se dal do čtení. Ticho bylo hmatatelné.

Johns opatrně odložil lžičku. S jeho účesem bylo zřejmě něco v nepořádku. Obvyklá sýrová bledost jeho obličeje, i když dnes ráno zpestřená několika zardělými skvrnami (následkem použití holicí čepelky příliš tupé pro člověka s normálním vztahem k penězům), byla již sama o sobě taková, že nepřipouštěla žádné další zblednutí následkem leknutí nebo zloby. Brzy však zdvihl oči, ne ovšem na úroveň ostatních obličejů, ale daleko výš než obvykle. V jednom okamžiku se Dixonovi dokonce zdálo, že zachytil Johnsův pohled. Když si dopis ještě jednou nebo dvakrát přečetl, vložil ho rychle zpátky do obálky a nacpal si ho do náprsní kapsy. Vzhlédl znovu, a když zjistil, že ho ostatní stále pozorují, uchopil lžičku tak rychle, že si postříkal mlékem tmavomodrý svetr. Beesley vyprskl.

„Copak je, chlapče?“ zeptal se Atkinson Johnse jasně a velmi pomalu. „Špatné zprávy?“

„Ne.“

„To by mi bylo líto, kdybyste dostal nějaké špatné zprávy. Zkazilo by mi to na celý den náladu. Určitě žádné špatné zprávy?“

„Ne, vůbec ne.“

„Ani trochu špatné?“

„Ne.“

„No dobře, dobře, ale kdyby náhodou, jen za mnou přijďte. Mohl bych vám možná dobře poradit.“

Atkinson si zapálil cigaretu. „Do řeči vám ale nějak moc není?“ zeptal se Johnse. „Že?“ zeptal se obou ostatních.

„Ne,“ odpověděli.

Atkinson přisvědčil a vyšel. Z chodby zaslechli jeho vzácný smích; bez znatelného přechodu se změnil v záchvat kašle, který se vzdaloval vzhůru po schodech.

Johns se pustil do slaniny. „To není k smíchu,“ řekl náhle k všeobecnému překvapení. „Není to vůbec k smíchu.“

Dixon zahlédl Beesleyho rozzářený, nadšený obličej. „Co není k smíchu?“ zeptal se.

„Dobře víte, Dixone. Tuhle hru ale můžou taky hrát dva. Uvidíte.“ Nalil si třesoucí se rukou šálek kávy.

Střetnutí skončilo bez dalšího slova. Johns vrhl poslední nepřátelský pohled na uzel Dixonovy vázanky a vyběhl z místnosti. V devět hodin začínal s výpočty pojistných prémií za přestárlé zaměstnance, hrabaje se v kartotékách národního pojištění. Dixon si všiml čehosi zvláštního vzadu na jeho hlavě.

Beesley se naklonil přes stůl. „Vyšlo to, co, Jime?“

„Vyšlo.“

„Všiml jste si, co toho namluvit? Úplná záplava slov. Už jsem to přece tvrdil dávno: nepromluví, dokud se necítí napaden. Ale poslyšte, pozoroval jste, jaké měl divné vlasy?“

„Taky se mi zdály trochu divné.“

Beesley začal pojídat toast s marmeládou a pokračoval, zuřivě žvýkaje: „Koupil si nůžky na vlasy. Včera jsem na ně přišel v koupelně. Teď se sám stříhá. Je mu už líto i toho šilinku za holiče. Lakomec lakomá.“

Proto se tedy zezadu zdálo, že má Johns na hlavě paruku, která se mu svezla, a zpředu vypadal, jako by měl do čela vraženou přílbu. Dixon neodpověděl, uvažoval, že tentokrát Johns provedl něco, čeho si on sám dovedl vážit.

„Co je, Jime? Nevypadáte moc radostně.“

„To nic.“

„Pořád starosti s přednáškou? Podívejte, mám doma ty poznámky o Chaucerovi a jeho době, co jsem vám slíbil. Nic zvláštního, ale mohl byste leccos použít. Hodím vám je do pokoje.“

Dixon se znovu potěšil; kdyby měl odvahu čekat dostatečně dlouho, sestavil by celou přednášku na základě cizích prací. „Děkuji, Alfréde,“ pravil. „To bude báječné.“

„Jdete vůbec na fakultu?“

„Ano. Potřeboval bych vidět Barclayho.“

„Barclayho? Co s ním, prosím vás, máte?“

„Nic. Chci z něho něco vytáhnout o středověké hudbě.“

„Ach tak. Jdete hned?“

„Za pár minut.“

„Dobře. Půjdu s vámi.“

Bylo teplo, ale pod mrakem. Když kráčeli Univerzitní ulicí, začal Beesley hovořit o výsledcích zkoušek na své katedře. Přítomnost externího examinátora měla koncem týdne rozhodnout několik pochybných případů, ale v hlavních rysech byly již výsledky jasné. Přibližně stejně to vypadalo u Dixona, takže měli o čem hovořit.

„Jedna věc se mi u Freda Karna líbí," řekl Beesley. „Vlastně jediná, když to tak vezmete: nikdy se nesnaží někoho protlačit, o kom není přesvědčen, že si to zaslouží. Letos žádné jedničky, čtyři trojky a pětačtyřicet procent z prvního ročníku u něho propadlo; jen tak na ně! Fred je v celém podniku jediný profesor, který si nedá zvenku nic namluvit, nepiplá se s prvním ročníkem a nenechává projít každého spratka, který se umí podepsat. Jak se na to kouká Neddy? Jestli se vůbec o něco stará?"

„Ten? Nechává všechno Cecilu Goldsmithovi, to znamená, že každý projde. Cecil má měkké srdce."

„Spíš měkkou hlavu. Je to všude stejné, kam se člověk podívá; nejenom tady, ale na všech venkovských univerzitách. V Londýně ne, alespoň myslím, a ve Skotsku taky ne. Ale proboha, jen to zkuste na většině menších škol někoho vyrazit jen proto, že má v hlavě piliny a nemůže udělat zkoušky - to se vám spíš podaří vyhodit profesora. A víte proč? Protože máme takovou spoustu lidí na státní stipendium."

„Jak to? Z čeho by pak měli být studenti živi?"

„Samozřejmě, Jime, člověk do jisté míry chápe stanovisko úřadů. „Vydržujeme sedm let Johna Smithe, aby se dostal na univerzitu, a vy nám nakonec řeknete, že nemůže udělat zkoušky. Vyhazovali jsme kvůli vám peníze." Když ale zavedeme přijímací zkoušky, u kterých neprojde, kdo neumí číst a psát, klesne počet posluchačů na polovinu a polovina z nás ztratí místo. Pak zase začnou: „Potřebujeme dvě stě nových učitelů a musíme je mít." Dobře, odprosíme, snížíme index

znalostí na dvacet procent a projde jich tolik, kolik jich potřebujete, ale jenom si proboha za dva roky nezačněte stěžovat, že máte školy plné učitelů, ze kterých by nikdo nepostoupil do vyšší třídy, natož aby někoho k tomu uměl připravit. To jsou poměry, co?“

Dixon s Beesleym spíš souhlasil než nesouhlasil, ale nezajímalo ho to natolik, aby se vyjádřil. Dnes byl jeden z oněch dnů, kdy cítil s naprostou jistotou, že dostane vyhazov. Co potom? Učit na střední škole? Ani za nic. Do Londýna do úřadu? Do jakého? Co tam dělat? Blbost.

Vstoupili mlčky do hlavní budovy, pak do klubovny a zamířili ke svým přihrádkám. Dixon našel upomínku, že nezaplatil roční příspěvek klubovního fondu, a lístek adresovaný: Pan Jas Dickson, B. A., oznamující mu vydání jakéhosi nabubřelého díla o tkalcovství za vlády Tudora. Obé hodil s největším urychlením do koše na papír. Beesley si nevrle prohlížel nové číslo vysokoškolského časopisu. Jinak nebyl v místnosti nikdo. Dixon přišel k názoru, že by mohl, než půjde hledat Barclayho, začít tak těžký den krátkým odpočinkem. Usedl do křesla a zívl.

Za okamžik tu byl Beesley s časopisem v ruce. „Povídám, Jime, tohle vás bude zajímat. Jmenování: Dr. L. S. Caton na katedru dějin ekonomie univerzity v Tucumanu, Argentina. Není to ten, co jste mu poslal svůj článek?“

„Kristepane, ukažte.“

„Měl byste si ho přitáhnout, než vám práskne do bot na banánové lodi. Počítám, že svou vydavatelskou činnost zabalí, pokud nechce vydávat časopis tam.“

„Na mou duši, vypadá to černě.“

„Na vašem místě bych mu zatelefonoval.“

„Kristepane. Dobře. Zavolám. Každopádně vám děkuju,

Alfréde, měl bych ale raději jít honem za Barclaym, než taky dostane místo v Jižní Americe.“

Ve spárech neurčitých, ale mocných obav pospíšil Dixon do hudební školy, kde k svému překvapení nalezl Barclayho, který nejen projevil ochotu, ale dokonce vlastnil přesně onu knihu, kterou Dixon potřeboval. Poněkud méně zneklidněn, odešel Dixon do knihovny a získal takřka zlověstnou rychlostí další knihu, o středověkém šatu a nábytku. Když vycházel otáčivými dveřmi, byl jeho pohyb nečekaně zmařen zásahem kohosi, kdo se zvenčí pokoušel otočit dveřmi opačným a (vzhledem k několika velkým a výstražným nápisům) chybným směrem. Byl to Welch, který se podezíravě rozhlédl a zamračeně ustoupil, když se Dixon protlačil ven kolem něho.

„Dobrý den, pane profesore.“

Welch ho poznal takřka okamžitě. „Dixone,“ pravil.

„Ano, pane profesore?“ Dixon až do té chvíle zapomněl na hlášení Margarety, že si Welch, zajedno s ostatními členy jeho rodiny, „žádá jeho hlavu“. Jak bude Welch ve snaze získat tento statek postupovat?

„Právě jsem uvažoval o knihovně,“ pravil Welch, pohupuje se na podpatcích. Vypadal toho jitra ještě nepříčetněji a rozháraněji než obvykle. Na vázance měl malý zlatý odznak, připomínající heraldický přívěsek nebo něco podobného, ale při bližším ohledám se ukázalo, že je to zaschlý vaječný žloutek. Podstatné stopy téhož pokrmu byly patrný i kolem jeho úst, jež byla nyní široce otevřena.

„Opravdu?“ zeptal se Dixon doufaje, že tím přiměje Welche, aby mu naznačil, která složka představy spojené s knihovnou by mohla být předmětem jeho uvažování.

„Co kdybyste tam zašel?“

Dixon podlehl vážným obavám. Propuklo konečně Welchovo dlouho očekávané pominutí smyslů? Nebo to byl sarkas-

mus, vztahující se k Dixonově hluboké nechuti octnout se v blízkosti jakéhokoliv vědeckého působiště? Hluboce otřesen, vrhl kradmý pohled přes rameno, aby se ujistil, že skutečně stojí dva kroky od vchodu do knihovny. „Proč ne?“ zdála se nejbezpečnější odpověď.

„Nejste momentálně přetížen prací?“

„Momentálně?“ zakoktal Dixon. „Myslím, že...“

„Totiž, co se týče vaší středeční přednášky. Předpokládám, že ji máte zhruba připravenou, ne?“

Dixon se pokusil schovat obě knihy, které držel pod paží, pro případ, že by Welch zahlédl jejich názvy. „Ano,“ pravil divoce. „Ano, pane profesore.“

„Nemám čas jít do knihovny, chápete,“ pravil Welch jako člověk, odstraňující poslední nepatrnou překážku, jež stojí v cestě naprostému dorozumění. „Musím jít tady semhle,“ dodal, ukazuje prstem na knihovnu.

Dixon zvolna přisvědčil. „Aha, musíte jít semhle,“ řekl.

„Jedná se o tři maličkosti v písemných pracích, chtěl bych si je ověřit před zítřejší konferencí s externím examinátorem. Mohl byste se na to podívat, ne? Řekněme zítra v pět hodin u mne v pracovně.“

Christina bude na Dixona čekat ve čtyři hodiny. Dokonce i kdyby si vzal taxi, nebude s ní moci zůstat víc než tři čtvrti hodiny. Měl chuť nacpat Welche do otáčecích dveří a točit s ním až do oběda. „Ano, přijdu,“ řekl.

„Dobře. Chápete, že nemám čas shánět dokumentaci v knihovně.“

„Ano, ovšem.“

„Je to od vás velice laskavé, že to chcete za mne udělat, Dixone. Teď, co bych potřeboval z knihovny. Máte to všechno

tady vypsané.“ Vytahoval postupně z kapsy celý svazek papírů. „Všechno je to docela jasné, jak vidíte. Takřka v každém případě jsou uvedeny prameny, myslím... ano. Jak vidím, někdy taky prameny nejsou, ano... samozřejmě - jde o čistě všeobecné pojmy. Není to důležité, ale jen tak pro všechny případy si prolistujte kartotéku. Kdybyste snad nic nenašel, musíte prostě použít vlastního... vlastního... Máte tam obsahy kapitol, to vám hodně pomůže. Například takhle. Podívejte se, co by se dalo ještě doplnit. Nemyslím, že objevíte něco senzačního, alespoň ne z té doby, ale člověk nikdy neví, že?“ Zíral Dixonovi pátravě do obličeje, očekávaje souhlas.

„Ne, ovšemže ne.“

„Ne, ovšem. Ne. Vzpomínám si, jak jsem svého času ztratil celé týdny, protože mi scházela jedna jediná podrobnost. Jak se zdá, na podzim roku 1663.. ne, v létě...“

Dixon měl nyní jasno, pokud šlo o několik základních skutečností. Měl vyplnit jisté mezery ve Welchových znalostech dějin lidového uměleckého průmyslu ve zdejším okrese a tyto papíry, popsané Welchovým zbytečně čitelným a úhledným písmem nebo naťukané s bujarou nepřesností na stroji, mu měly umožnit splnění úkolu bez přílišného zmatku, třebaže ne bez jisté ztráty času a cti. Odmítnout však nesměl; pro Welche to mohl být důležitější zkušební kámen jeho schopností než přednáška o Blaženém věku alžbětinské Anglie. Potud bylo jasno; ale jak to vlastně myslel s knihovnou? Když Welchovo mlčení ohlásilo konec nebo možná úplné zapomenutí celé epizody, otázal se Dixon: „Najdu všechny prameny tady, pane profesore? Totiž mně se zdá, že leckteré věci by mohly být dost vzácné. Počítám, například, že v krajském archívu...“

Welchův výraz se zvolna přizpůsoboval návalu nechápavé zlosti. „Ne, samozřejmě že to nenajdete tady, Dixone,“ pravil vysokým útočným hlasem. „Jak vás něco takového mohlo napadnout? Proto chci, abyste šel do městské knihovny. Vím

určitě, že mají dobrých devadesát procent pramenů, které potřebuji. Šel bych tam sám, ale jak jsem vám již snad dost jasně vysvětlil, mám tady co dělat. A potřebuju to všechno ještě dnes, protože budu mít zítra večer přednášku, jakmile profesor Fortescue bude... odjede. Chápete?“

Dixon chápal: celou tu dobu mluvil Welch o veřejné knihovně ve městě, a protože mu to bylo zcela jasné, ani na okamžik ho nenapadlo, že by mohl způsobit zmatek, hovoře o „knihovně“ ve vzdálenosti pěti kroků od zcela jiné budovy, nazývané v celém okolí stejným jménem.

„Ovšem, pane profesore, promiňte,“ řekl Dixon, nyní již dobře vycvičený omlouvat se ve chvílích, kdy měl sám očekávat omluvu.

„To je v pořádku, Dixone. Ted vás už raději nebudu zdržovat; počítám, že se budete chtít do toho dát, když máte mít do pěti všechno hotovo. Nejlepší bude, když pak přijdete za mnou a ukážete mi, co jste našel. Je to od vás velice laskavé, že jste mi nabídl pomoc; děkuji vám.“

Dixon zastrčil papíry mezi stránky Barclayho knihy a otočil se, ale vzápětí se s leknutím ohlédl, protože se za jeho zády ozval rachotivý hřmot. Welch s vlajícími vlasy a sehnutý jako útočící hráč ragby se pokoušel otočit dveřmi opačným směrem. Dixon se zastavil a pozoroval ho, dopřávaje si naprosté volnosti při variacích na obličej madrila. Welch za chvíli zřejmě vytušil svůj omyl a začal nyní naopak za vzpříčené otáčecí dveře tahat, jako by se s neviditelným soupeřem přetahoval o lano. Dveře s náhlým zařinčením povolily a Welch se překotil nazad, dopadnuv temenem hlavy na sklo. Dixon se vydal na cestu hvízdaje si píseň o Welchovi v slavnostním, takřka liturgickém rytmu. Cítil, že zážitky toho druhu v něm živí neutuchající plamen optimismu.

OSMNÁCT

„To je tedy opravdu výtečné, Dixone," pravil Welch o sedm hodin později. „Doplnil jste všechno skutečně tím nej... nej... opravdu velký kus práce." Hrabal se chvíli spokojeně v poznámkách a pak náhle s podezíravým přízvukem dodal:

„Co děláte?"

Dixon dělal rukama, založenýma za zády, pohyby vyjadřující jeho city. „Jen tak jsem...," zakoktal.

„Myslel jsem, jestli nejste dnes večer náhodou volný. Mohl byste k nám přijít na večeři."

Když se celý den zaměstnával tím, že vykonával práci za Welche, měl Dixon celý večer dost práce se svou přednáškou, ale zřejmě si nemohl dovolit pozvání odmítnout, a proto bez váhání odpověděl: „Ano, pane profesore, děkuji vám, to je od vás velice laskavé."

Welch přikývl, což mělo pravděpodobně vyjadřovat potěšení, sebral papíry a začal je ukládat do „brašny". „Počítám, že se to zítra večer může docela pěkně vydařit," pravil, uštědřiv Dixonovi úsměv sexuálního maniaka.

„Zcela určitě. Kde budete přednášet?"

„Ve spolku pro historii a starožitnosti. Copak jste neviděl oznámení?" Sebral „brašnu" a nasadil si měkký tvídový klobouk. „Tak pojďme. Pojedeme mým vozem."

„To bude velice hezké."

„Bývá tam dobré publikum, to se musí nechat," pravil Welch nadšeně, zatímco kráčeli po schodech. „Výborně se k nim mluví. Poslouchají pozorně a... soustředěně a v diskusi se

ptají na spousty věcí. Samozřejmě, většinou jsou tam lidé z města, ale vždycky přijde i několik lepších studentů, například ten Michie. Slušný hoch. Jestlipak jste u něho vzbudil zájem o svůj nepovinný předmět?“

Maje na mysli, že se Michie tyto dny držel podezřele stranou, Dixon pravil: „Ano, zdá se, že ho to chytlo,“ a doufal, že Welch vezme na vědomí očividný důkaz jeho pedagogických vloh, když dovedl „vzbudit zájem“ tak hodného hocha.

Welch pokračoval beze změny: „Velice hodný hoch, opravdu. Má zájem. Pravidelně dochází do historického spolku. Už jsem s ním taky dvakrát třikrát pohovořil. Myslím, že máme leccos společného.“

Dixon pochyboval, že by Welch a Michie měli společného cokoliv mimo názor na jeho vlastní schopnosti, ale soudě, že Welchovy zásady by pravděpodobně nepřipustily tento bod s posluchačem probírat, neváhal zeptat se s předstíranou zvědavostí: „V jakém smyslu?“

„Nu, máme, jak bych tak řekl, oba zájem o anglické tradice. Počítám, že se na to dívá spíš filozoficky, kdežto já, řekněme, víc po stránce aspektu kulturního, ale máme mnoho společného. Právě nedávno mne náhodou napadlo, že je to vlastně zvláštní, jak se v posledních letech můj zájem čím dál tím víc obrací k anglické tradici. Zatímco moje paní... podle mého názoru je na prvním místě dítětem západní civilizace, a pak teprve Angličankou. Z jejího hlediska, s tím jejím spíš evropským názorem, víceméně, jak by se dalo říci, keltským pohledem na některé věci, totiž na věci, které mají pro mne takovou důležitost, jako například společenský a kulturní obraz anglického života, i když je to, řekněme, trochu retrográdní, myslím jako lidový umělecký průmysl, lidové tradiční zábavy a podobně, tedy pro ni je to aspekt, tedy, chápete, vlastně jenom aspekt - samozřejmě zajímavý, ale pořád jenom aspekt,“ zaváhal, jako by hledal přesný výraz, „jeden z aspektů vývoje zá-

padoevropské kultury, jak by člověk řekl. Nejlépe je to vidět na jejím postoji k tomu, čemu my říkáme stát sociálního zabezpečení. A vlastně je to veliké plus, dovede-li se někdo dívat na věci z tohoto širšího hlediska. Tvrdí, abyste rozuměl, že když lidé mají všechno zajištěno...“

Dixon, který si již dávno utvořil vlastní názor na paní Welchovou, nechal Welche, aby pokračoval o jejích politických názorech, o jejím postoji k „takzvanému všeobecnému právu na školní vzdělání“, o její zaujatosti pro tělesné tresty, o její zálibě ve čtení anglických spisovatelek popisujících myšlení a city obyvatelů Paříže. Jeho vlastní city a myšlenky, zatímco nastupovali do vozu a odjížděli, se točily kolem Margarety. Nedovedl se smířit s představou, že se s ní bude muset setkat; zaměstnávalo ho to takřka celý den, který strávil v městské knihovně, a nyní, když se ten okamžik přibližoval, začínal problém nabývat kritických rozměrů. Čekalo ho také setkání s Bertrandem a paní Welchovou, ale ve srovnání s Margaretou se tato perspektiva jevila daleko snesitelnější. A bude tam i Christina; nechtěl se vlastně setkat ani s ní, ne kvůli její osobě, ale protože tvořila součást jeho starostí týkajících se Margarety. Bude muset udělat něco, čím by Margaretu přesvědčil, že nezůstala zcela opuštěna; ne že by se chtěl, lépe řečeno mohl vrátit k jejich původnímu vztahu, ale nějakým způsobem ji musí ujistit, že může stále spoléhat na jeho přátelství. Ale jak to udělat?

Aby se rozptýlil, vyhlédl z okna ve chvíli, kdy Welch zpomalil, dojížděje ke křižovatce. Spatřili na chodníku vysokého tlustého muže, ve kterém poznal svého holiče. Dixon ho choval v hluboké úctě pro jeho působivý zevnějšek, zvučný bas a nepřebernou zásobu informací o královské rodině.

U nedaleké schránky na dopisy se právě zastavily dvě hezké dívky. Holič se obrátil a začal je s rukama za zády pozorovat. Na tváři se mu objevil krátký, ale neomylný záblesk žádosti. Nato holič vykročil a jako ochotný prodavač zamířil k oběma

dívkám. Welch nyní opět přidal a Dixon, silně otřesen tím, co viděl, rychle obrátil pozornost na druhou stranu ulice, kde na zeleném hřišti probíhal kriketový zápas a jeden z hráčů vybíhal, aby vrhl míč. Obránce, další vysoký a tlustý muž, se po míči ohnal, minul a míč ho prudce udeřil do břicha. Dixon ho zahlédl, jak se zhroutil a chytil se za žaludek, pak vyběhl brankář, ale co se dělo dál, zakryl hustý živý plot.

Dixon byl chvíli na vahách, zda měly oba *obrázky* znázorňovat bezprostřednost božího trestu nebo sklon božího hněvu zasahovat nepravý cíl. Dojem však byl tak mocný, že Dixon dokonce začal poslouchat Welche. Řek právě: „Ópravdu pozoruhodné“ a Dixon pocítil neodolatelnou touhu uchopit francouzský klíč, který viděl v přihrádce vedle volantu, a udeřil ho silně do týla. Věděl velice dobře, jaké věci pokládá Welch za pozoruhodné.

Zbytek cesty uběhl bez zvláštních příhod. Welchovo ovládání vozu se poněkud zlepšilo; alespoň jediné nebezpečí smrti, kterému se Dixon cítil vystaven, bylo nebezpečí smrti nudou. A dokonce i toto nebezpečí se na několik minut rozptýlilo, když mu Welch sděloval několik podrobností z životopisu jeho zženštilého, píšícího syna Michala, postavy neustále čekající v kulisách Dixonova života, zda jí bude souzeno vystoupit na jeviště. Tento Michal, nesporně téhož galského ražení jako jeho matka, bydlel v Londýně v malém bytě, kde si sám vařil, a během posledních dnů si zkazil žaludek, přecpávaje se ohavnými cizozemskými pokrmy vlastní přípravy, zejména, jak Dixon vyrozuměl, špagetami a dalšími jídly smaženými na olivovém oleji. To byl zřejmě zcela vhodný trest v očích osoby Welchova typu, libující si v různých formách vařeného škrobu s přídavkem umělého selského másla a zapíjeného „pravou“ černou kávou o vysokém stupni viskozity. Michal byl každopádně v nejbližších dnech očekáván doma, kde ho měla anglická kuchyně a mateřská péče přivést do pořádku. Při poslední zmínce se Dixon neovládl, aby se neobrátil

a nesmál z okna. Tentokrát pocítil pouze krátký záchvat zlosti při pomyšlení, že taková veš si žije ve vlastním bytě v Londýně. Proč jemu nedopřál osud rodiče, kteří by měli o tolik víc peněz než rozumu, aby ubytovali svého syna v hlavním městě? Samo pomyšlení na to mu působilo muka. Víc nepotřeboval a všechno mohlo dnes vypadat jinak. Na okamžik měl dojem, že vůbec neví, co všechno mohlo být jiné, ale pak zjistil, že si to dovede představit velice dobře, a dokonce, jak by co mohlo být jiné než dnes.

Welch mluvil dál a jeho tvář se chovala jako dokonale pozorné obecenstvo. Smála se jeho vtipům, vyjadřovala podiv nebo vážnost a reagovala sevřenými rty a přimhouřenýma očima na důležitější body projevu. Hovořil ještě, když jel po úzké písečné cestě k domu, otřel se o rozbitý vodní kohoutek, zamířil do garáže a zastavil jediným divokým trhnutím několik milimetrů od zdi. Pak vystoupil.

Dixon se rozhlédl, aby zjistil, jak se dostat z vozu, protože deseticentimetrovou mezeru, která zůstala mezi dvířky a zdí na jeho straně vozu, zavrhl. Dal přednost několika mrzutým chvílím, které představovalo přelézání rychlostní páky, a protlačil se kolem volantu k druhým dvířkům. Při tom však cosi zachytilo za sedací část jeho kalhot. Když se konečně dostal z vozu do dusného přítmí garáže, sáhl na kalhoty a zjistil, že může do trhliny v látce lehce vložit dva prsty. Pohlédl na sedadlo a spatřil, jak z něho trčí cosi krátkého a ostrého, zřejmě výčnělek zlomeného péra. Vydal se zvolna za Welchem, s bušícím srdcem a zamženými brýlemi. Dovolil svému obličeji vytvořit strašnou grimasu, stlačiv bradu, jak nejdál to šlo, a pokoušeje se zároveň pokrčit nos až k očím. Když takřka plně dosáhl cíle, sundal si brýle, aby je vyčistil, ale i bez nich hravě rozeznal čtyři svědky svého výkonu, kteří ho pozorovali, stojíce u okna několik metrů odtud. Byli to (zleva doprava) Christina, Bertrand, paní Welchová a Margaret. V rychlosti vrátil nos do původní polohy a začal si zamyšleně třít spuštěnou bradu dou-

faje, že tím vyvolá dojem slabomyslné zadumanosti; pak, neschopen vymyslet si jakékoliv gesto nebo výraz, kterým by mohl srozumitelně pozdravit všechny členy takovéto čtveřice, následoval Welchovu mizící postavu podél domu a za roh.

Co s kalhotami? Která alternativa je horší: spravit si je sám, což by znamenalo nalézt nebo spíš znovu koupit potřebné rekvizity, nebo si je dát spravit, což by zase znamenalo pamatovat si, že se musí někoho zeptat, kde by mu je spravili, pamatovat si, že tam musí kalhoty zanést, a pamatovat si, že zase pro ně musí jít a zaplatit za ně, nebo konečně požádat slečnu Cutlerovou, aby mu je spravila? Byla poslední alternativa nejrychlejší? Ano; ale mohlo se stát, že bude muset slečně Cutlerové při opravě asistovat a poslouchat její řeči nejen v průběhu operace, ale i nepředvídatelně dlouho potom. Vyjma páru kalhot tvořících součást obleku tak tmavého, že se hodil pouze k úředním pohovorům a na pohřby, měl už jen jedny, které však byly tak poznamenány skvrnami od jídla a piva, že by se i na jevišti jevily směšně přehnaným znázorněním sešlosti a bídy. Měl by mu je zašít Welch. Je to koneckonců jeho hnusný vůz. Proč si raději na sedadle, ze kterého čouhají dráty, nerozstrhl on svoje odporné kalhoty? Snad se tak brzy stane. Nebo už k tomu došlo, a nevšiml si toho.

Dixon prošel pod doškovým přístřeškem, klenoucím se nad hlavním vchodem, a odvrátil oči od obrazu, který byl nedávnou Welchovou akvizicí a předmětem jeho nekonečných rozhovorů a nyní visel v hale. Toto dílo jakéhosi blbečka z mateřské školky připomínalo svým provedením kresby objevující se na pánských záchodcích, i když jeho námět - soubor vejčitých zvířecích tvarů, pochodujících z Noemovy archy - se vztahoval k méně všeobecným pojmům. U protější stěny byl vysoký stojan s různými měděnými a porcelánovými předměty. Mezi nimi stál i Dixonův speciální figurální džbánek, na který nyní upřel pohled plný odporu. Nenáviděl tento džbánek v podobě lidského skrčka s černým kloboukem, zkřiveným vyděšeným

obličejem a drobnými rachitickými údy, tvořícími s trupem jediný ohavný celek, víc než kterýkoliv jiný neživý předmět v domě, nevyjímaje ani Welchův dulcián. Z výrazu obličeje kameninového skrčka bylo zřejmé, že ví, co si o něm Dixon myslí, ale nemůže nikomu žalovat. Opřel si palce o spánky, zatřepal na něj prsty, vykulil oči a neslyšně ho zahrnul hanlivostmi a urážkami. Pak se objevilo třetí Welchovo vlastnictví, malá zrzavá kočka, které říkali Id. Byl to zbytek vrhu tří koťat, z nichž ostatní dvě nazvala paní Welchová Ego a Superego. Snaže se pokud možná na to nemyslet, Dixon se sklonil a podrbal Id za uchem. Obdivoval malou zrzavou kočku pro její rozhodnost nedovolit nikomu z Welchovy rodiny, aby ji vzal na klín. „Poškrábej je," pravil k ní šeptem, „počurej jim koberce." Id začala hlasitě příst.

Jakmile Dixon vstoupil do místnosti, kde byla celá společnost, klidný tok událostí se vrhl vpřed šíleným tempem. Welch se k němu otočil. Christina s tvářemi ještě růžovějšími, než jak si ji pamatoval, se na něj zubila, stojíc v pozadí; paní Welchová k němu zamířila s Bertrandem; Margaret mu ukázala záda. Welch pravil rozhodně: „Faulknere..."

Dixon pokrčením nosu posunul brýle. „Ano, pane profesore?"

„Totiž, Dixone." Zaváhal a pak pokračoval s nezvyklou plynulostí: „Mně se zdá, že se to nějak popletlo, Dixone. Zapomněl jsem, že jsme na dnes večer slíbili jít všichni společně do divadla s Goldsmithovými. Budeme muset brzy povečeřet, takže mám právě čas na převlečení a pak povezu všechny do města. Samozřejmě že pro vás je ve voze taky místo. Moc mrzutá věc, ale teď už, bohužel, musím nahoru. Tak tedy příště, Dixone, příště."

Ještě než byl venku z místnosti, nastoupila paní Welchová jako herečka přesně podle pokynů inspicienta. Bertrand byl po jejím boku. „Pane Dixone," pravila, silně zardělá v obličeji.

„Doufala jsem, že vás uvidím. Chtěla jsem se vás zeptat na jednu nebo dvě maličkosti. V první řadě bych ráda, abyste mi vysvětlil, můžete-li, co se stalo s vaším prostěradlem a pokrývkami, když jste byl minule naším hostem.“ Zatímco se Dixon stále ještě pokoušel navlhčit si ústa, aby mohl promluvit, dodala: „Čekám na vaši odpověď, pane Dixone.“ Angličanka v ní zřejmě získala mohutný náskok před světoobčankou.

Dixon si všiml, že Christina a Margaret spolu odešly na druhý konec pokoje, zabrány do tichého rozhovoru. „Opravdu nevím. ..,“ zamumlal. „Nevšiml jsem si...“ Jak mohl zapomenout, co mu řekla do telefonu, když se vydával za Beesleyho z *Evening Postu!* Od té doby mu to nepřišlo ani jednou na mysl.

„Tvrdíte jinými slovy, že s celou věcí nemáte nic společného? V tom případě jediným možným viníkem je služebná, a budu ovšem nucena...“

„Ne,“ vpadl Dixon. „To netvrdím. Prosím vás, paní Welchová, odpusťte mi, je mi to hrozně líto. Vím, že jsem měl jít za vámi a ke všemu se přiznat, ale nadělal jsem tolik škody, že jsem se bál. Představoval jsem si docela hloupě, že na nic nepřijdete, ale samozřejmě že jsem tomu vlastně nevěřil. Buďte tak laskavá a pošlete mi účet za všechno, co budete muset nahradit. Myslím jako za pokrývky a podobně. Pokládám to za svou povinnosti Chválabohu, stolek ještě neobjevili.

„Ovšemže je to vaše povinnost, pane Dixone. Ale než se k tomu dostaneme, ráda bych slyšela, jak jste takové škody způsobil. Co se vlastně stalo?“

„Chápu, paní Welchová, choval jsem se opravdu nemožně, ale prosím vás, nechtějte, abych vám to vysvětloval. Omluvil jsem se a slíbil jsem, že škodu vyrovnám. Nemohl bych si nechat vysvětlení pro sebe? Není na tom nic hrozného, mohu vás ujistit.“

„Tak proč odmítáte vysvětlit, jak se to stalo?“

„Neodmítám nic, pouze vás prosím, abyste mě ušetřila velkých rozpaků, které vám stejně nejsou nic platné.“

Nyní se připojil Bertrand. Vysunul svůj vousatý obličej tak, že se až předklonil celým tělem: „My už to vydržíme, Dixone. Nějaké ty vaše rozpaky sneseme. Alespoň si trochu vynahradíme vaše chování.“

Jeho matka mu položila ruku na paži. „Nepleť se do toho, miláčku, tím se nic nespraví. Pan Dixon je jistě na takové řeči zvyklý. Nechme toho; tím se na věci nic nemění. Chtěla bych se dostat k druhému bodu. Jsem totiž nyní pevně přesvědčena, pane Dixone, že jste to byl vy, kdo nedávno telefonoval a předstíral, lépe řečeno lhal, když jsem se zeptala, předstíral mně a mému synovi, že je novinář. Byl jste to vy, že? Bude pro vás daleko lépe, když se přiznáte. Zatím jsem se o tom nezmínila manželovi, protože ho nechci rozčilovat, ale upozorňuji vás, že kdybych neobdržela uspokojivou...“

Jak je zločinec, který se částečně doznal, ochoten přiznat se ke všemu, Dixon již málem přitakal, ale vzpomněl si včas, že by tím usvědčil i Christinu. (Co z ní Bertrand vytáhl? Dostal z ní vůbec něco?) „V tom se naprosto mýlíte, paní Welchová. Nechápu, jak si něco takového můžete myslet. Váš manžel vám dosvědčí, že jsem za celý poslední běh nebyl ani jednou pryč.“

„Nebyl pryč? Co to s tím má co dělat?“

„Že jsem prostě nemohl být současně tady a v Londýně, to je snad jasné.“

Zadržujíc Bertranda, pravila paní Welchová udiveně: „Co tím chcete dokázat?“

„Jak bych byl mohl volat z Londýna, když jsem byl celý čas tady? Bylo to přece z Londýna, ne?“

Bertrand vrhl na matku tázavý pohled. Potřásla hlavou a pravila klidně, stěží pohybujíc rty: „Ne, byl to místní rozho-

vor. Ten, kdo volal, se ozval ihned. Když volá Londýn, ozve se vždycky nejprve ústředna.“

„Vidíš, že ses spletla,“ pravil Bertrand podrážděně. „Povídal jsem ti, že v tom má prsty David West. Christina ho přece taky poznala, když se jí hlásil jako Atkinson. Byl to někdo z jeho známých, kdo nám telefonoval, a ne...“ Pohlédl na Dixona a zmlkl.

Dixon vychutnával vítězství své obrany. Napříště si zapamatuje, jaké výhody v takové situaci poskytuje předstírané nedorozumění. A bylo také evidentní, že Bertrand z Christiny nic nedostal. „Doufám, že je v tom ohledu jasno?“ otázal se zdvořile.

Paní Welchová opět začala rudnout. „Myslím, že se půjdu podívat, jestli už je otec připraven, miláčku,“ pravila. „Chtěla bych se ho na jednu nebo dvě věci...,“ nedokončivši větu, vyšla.

Bertrand se o krok přiblížil. „Nechme toho,“ pravil velkomyslně. „Chtěl jsem si s vámi pohovořit o něčem docela jiném. Už od té doby, co jsme se viděli na plese. Koukněte - a když říkám, že se vás chci na něco zeptat, znamená to, že taky chci dostat poctivou odpověď. Co jste si představoval, když jste donutil Christinu, aby s vámi utekla z tancovačky? Na koho jste co hrál? A jak říkám, odpovězte přímo.“

Christina, která nyní přicházela s Margaretou, musela slyšet každé slovo. Obě dívky se vyhnuly Dixonovu pohledu, vyšly ze dveří a nechaly ho samotného s Bertrandem. Když za sebou zavřely, pravil Dixon: „Nemohu vám odpovědět ani přímo, ani křivě na bezpodstatnou otázku. Jak to, na koho jsem co hrál? Nehrál jsem na nikoho nic.“

„Víte dobře, jak to myslím. Co to mělo znamenat?“

„Na to byste se mohl raději zeptat Christiny.“

„Christinu vynecháme, jestli vám to nevadí.“

„Proč by mi to mělo vadit?“ Dixon, ačkoliv byl pronásledován představou, jak účet paní Welchové hltavě požírá jeho bankovní konto, v duchu zajásal. Přípravné akce a studená válka mezi ním a Bertrandem díkybohu skončily. Začalo se střílet.

„Nedělejte si legraci, Dixone. Laskavě mi povězte, jak to bylo. Nebo mám sáhnout k jiným prostředkům?“

„Vy si taky nedělejte legraci. Co chcete vědět?“

Bertrand sevřel pěst; pak, když si Dixon sundal brýle a vypjal hruď, je znovu rozevřel. Dixon si opět nasadil brýle. „Chtěl bych vědět...,“ pravil Bertrand a zaváhal.

„Na koho jsem co hrál? O tom jsme už mluvili.“

„Mlčte. Chci vědět, jaké jste měl úmysly s Christinou.“

„Měl jsem v úmyslu přesně to, co jsem udělal. Měl jsem v úmyslu odejít z plesu s Christinou, odvézt ji sem taxíkem a vrátit se týmž taxíkem domů. No, a to jsem udělal.“

„A já něco takového nestrpím, rozumíte?“

„Na to už je teď pozdě. Už jste to strpěl.“

„Koukněte, Dixone, dejte si pozor, co vám řeknu. Mám těch vašich zábaviček právě dost. Christina je moje děvče a bude dál moje děvče, žánop!“

„Má-li to znamenat, jestli dovedu sledovat váš myšlenkový pochod, tak ano.“

„Výborně. Tedy: Jestli mi to ještě jednou provedete, nebo jestli mi vůbec něco takového ještě jednou provedete, zpřerážím vám pazoury a dám vás vyhodit ze školy, rozuměl jste?“

„Ano, rozuměl, ale jste na omylu, když si myslíte, že vás nechám zpřerážet mi pazoury, a jestli si náhodou myslíte, že se na univerzitách vyhazují osoby s akademickým titulem za to, že zavezly slečnu syna pana profesora domů v taxíku, mýlíte

se dvojnásob.“

Bertrandova odpověď Dixona ujistila, že se dosud od svého otce nedozvěděl, jaké je jeho postavení v očích profesorského sboru. Odpověď zněla: „Nemyslete si, že si na mě přijdete, Dixone. Nikdo si na mě ještě nepřišel.“

„Budete si muset zvykat, Welchi. Račte pochopit, že záleží na Christině, jestli se bude se mnou stýkat nebo ne. Jestli potřebujete stůj co stůj někomu vyhrožovat, jděte si vyhrožovat jí.“

Bertrand náhle zaječel mečivou fistulí: „Držte už jednou hubu, šašku všivácká. Už toho mám dost, slyšíte? Taková maloměstská štěnice přijde a začne strkat člověku nos do soukromých záležitostí - člověk by na mou duši... Koukejte mazat, ale honem, než vám něco udělám. A nechte moje děvče na pokoji, protože zbytečně zdržujete sebe, zbytečně zdržujete ji a zbytečně zdržujete mne. Co si vlastně myslíte, lézt mi z ničeho nic do cesty. Jste dost velký, dost starý a dost ošklivý, abyste měl už jednou rozum.“

Náhlým návratem Christiny a Margarety byl Dixon zbaven povinnosti odpovědět. Výstup skončil: Christina, která se zřejmě pokoušela cosi Dixonovi naznačit, uchopila Bertranda pod paží a odvedla ho za neustálých hlasitých protestů z pokoje; Margaret beze slova nabídla Dixonovi cigaretu. Nepromluvili, ani když si zapaloval, když spolu usedali na gauč, ani ještě několik okamžiků poté. Dixon cítil, že se chvěje. Pohlédl na Margaretu a zavalila ho veliká tíže.

Uvědomil si, co sám před sebou od samého včerejšího jitra skrýval a več mu hádka s Bertrandem dočasně umožnila nevěřit: že s Christinou přece jen nebude moci zítra odpoledne pít čaj. Jestliže tento nápoj požije nazítří ve společnosti ženy, bude to s výjimkou slečny Cutlerové nikoli Christina, ale Margaret. Vzpomněl si na postavu z jednoho moderního románu, který si vypůjčil od Beesleyho; znovu a znovu byla

napadána soucitem jako zákeřnou chorobou nebo něco takového. Podobenství bylo správné: cítil, že mu je velice zle.

„Bylo to kvůli plesu?“ otázala se Margaret.

„Ano. Nějak se mu ta celá záležitost nelíbila.“

„To se nedivím. Proč tak křičel?“

„Chtěl na mně, abych dal ruce pryč.“

„Od ní?“

„Ano.“

„A dáte je pryč?“

„Co?“

„Jestli od ní dáte ruce pryč?“

„Ano.“

„Proč, Jamesi?“

„Kvůli vám.“

Očekával projev nějakého šíleného citu nebo něčeho podobného, ale řekla pouze: „To je nesmysl,“ lhostejným hlasem, který nebyl ostentativně lhostejný, ale prostě lhostejný.

„Proč to říkáte?“

„Myslela jsem, že jsme tohle všechno včera vyřešili. Proč zase začínat od začátku.“

„Co se dá dělat. Byli bychom začali znovu stejně, tak proč ne teď.“

„Nebuďte blázen. Užil byste si s ní daleko víc, než jste si kdy užil se mnou.“

„Možná. Jenže já musím zůstat s vámi.“ Neřekl to s hořkostí, a ani žádnou necítil.

Na chvíli se odmlčela, než odpověděla: „Nejsem pro tenhle druh odříkání. Zahazujete ji, abyste měl klidné svědomí. To by udělal jedině hlupák."

Tentokrát uplynula minuta nebo ještě víc, než znovu promluvili. Dixon cítil, že jeho úloha během této rozmluvy, tak jako koneckonců v celém jeho vztahu k Margaretě, byla ovlivňována čímsi mimo něj, co však přesto nevycházelo přímo z ní. Více než kdy jindy měl pocit, že cokoliv řekl nebo učinil, nepramenilo z žádného jeho přání nebo dokonce ani z nudy, ale z jakéhosi smyslu pro situaci. Odkud však tento smysl vycházel, jestliže ho ničím vědomě nepodporoval? Ke svému zmatku si uvědomil, že se mu v hlavě tvoří slova, která co nevidět, protože nemohl připadnout na nic jiného, uslyší sám sebe vyslovovat. Vstal doufaje, že dojde k oknu, podívá se ven a připadne na něco jiného, co by řekl, ale ještě než k oknu došel, obrátil se a pravil: „Není to otázka svědomí; člověk má prostě vědět, jaká je jeho povinnost."

„Tohle jste si vymyslel," pravila klidně, „protože se mne bojíte."

Poprvé od jejího návratu do pokoje na ni bedlivě pohlédl. Seděla na gauči s nohama složenýma pod sebou a objímala rukama kolena; výraz měla napjatý. Stejně tak mohla být zabrána do akademické diskuse o předmětu, ve kterém byla zběhlá a který ji zajímal. Všiml si, že je daleko méně namalovaná než obvykle. „Po včerejšku už ne," pravil. Opět byla jeho odpověď samočinná, neuvědomělá.

„Nechápu, jak to myslíte."

„Na tom nezáleží. Přestaňte už jednou odporovat. Celá věc je docela jasná."

„Pro mne ne, Jamesi. Vůbec vám nerozumím."

„Ale ano." Šel a posadil se vedle ní. „Pojďme večer do biografu. Do divadla s nimi přece nemusíte. Carol se zlobit nebu-

de, to vím.“

„Stejně jsem neměla jít.“

„Tak jsme tedy domluveni.“

Vzal ji za ruku: nepohnula se. Následovalo opět mlčení, kdy slyšeli, jak někdo běží po schodech dolů do haly. Margaret na něj rychle pohlédla, pak se znovu odvrátila. Nato řekla prázdným, vyprahlým hlasem: „Dobře, půjdeme do biografu.“

„Tak.“ Dixon byl rád, že to má za sebou. „Půjdu se podívat, kde je Neddy, a zamluvím místo ve voze. Šest se nás tam vejde. Jděte se zatím připravit.“

Vyšli do haly, kde spatřili Welche v tmavomodrém obleku výstředního střihu, jak stojí a obdivuje svou dětskou kresbu. Když Margaret řekla „Přijdu hned“ a odešla nahoru, uvědomil si Dixon, že jejich rozhovor, ať už jakkoli zvláštní, byl projevem oboustranné poctivosti, která dříve v jejich vztahu nebývala obvyklá. Alespoň něco, pomyslel si.

Když se přiblížil, otevřel Welch ústa, pravděpodobně aby vyřkl něco začínajícího slovy „Podstata dětského umění, ovšem...“, ale Dixon ho předešel vysvětlením, že by se Margaret, kdyby to bylo možné, také ráda svezla do města. Po velice krátkém záchvatu údivu Welch přikývl a zamířil s Dixonem ke dveřím. Otevřel je a vyšli na schody. Vanul lehký vítr a slunce svítilo řídkou vrstvou mraků. Ochladilo se.

„Počkejte, půjdu pro vůz. Zapomněl jsem, že pojedeme do divadla, jinak bych ho nebyl dával do garáže. Hned jsem tady.“

Odešel. Vzápětí bylo slyšet na schodech jiný krok. Dixon se obrátil a spatřil Christinu, jak k němu přichází v krátkém černém bolerku, ale jinak oblečena stejně jako poprvé na víkendu. Možná že jiné šaty nemá, a v tom případě neměl dovolit, aby mu dala libru na taxi. Usmála se a zastavila se u něho na schodech. „Doufám, že to s Bertrandem nebylo moc zlé,“ pravila.

„S Bertrandem? Aha... Ne, nebylo.“

„Už jsem ho trochu uklidnila.“

Chvíli ji pozoroval; stála rozkročmo, statná a velice sebejistá.

Zavanul vítr a zčechral jí kadeř světlých vlasů. Pohlédla vzhůru do slunce, jako by se chystala podniknout něco nebezpečného, důležitého a jednoduchého, čeho se chtěla odvážit, ať už to dopadne jak chce. Dixona se zmocnil stesk, který byl zároveň zoufalstvím. Pohlédl přes živý plot a do polí, kde řada vrbových keřů lemovala koryto malého potoka. Hejno vran letělo směrem k domu, těsně nad potokem se otočilo a zamířilo podél jeho toku.

„Co se týče zítřka,“ řekl Dixon, pootočiv se zpět ke Christině.

„Ano?“ pravila a lehce zneklidněla. „Co má být?“ Za domem právě Welch nastartoval vůz. „Nedělejte si starosti,“ dodala. „Přijdu.“ Dříve než mohl odpovědět, ohlédla se přes rameno do haly, svraštila obočí a pohrozila mu prstem.

Bertrand vyšel na schody, pohlížeje z jednoho na druhého. Měl na hlavě modrý baret, který na Dixona působil přibližně stejně jako měkký tvídový klobouk staršího Welche. Jestliže měla být taková pokrývka hlavy ochranou, před čím měla chránit? A jestliže nebyla ochranou, co vlastně byla? K čemu? Proč?

Jako by Christina tušila jeho otázku, opět se na něj zamračila a pak i na Bertranda. „Poslyšte, vy dva,“ pravila. “Proboha, myslete si jeden o druhém co chcete, ale chovejte se alespoň slušně před panem Welchem a paní Welchovou. Copak jste se zbláznili?“

„Řekl jsem mu jenom, co si...,“ začal Bertrand.

„Ted už nic říkat nebudeš.“ Obrátila se na Dixona. „A vy

mu taky nic nebudete povídat. Jestli se začnete ve voze hádat, vyskočím a bude to.“

Stáli chvíli jeden proti druhému, zatímco se Dixonova lítost soustřeďovala na pomyšlení, že rozchod s Christinou nutně přivodí i příměří v tažení proti Bertrandovi. Když se trhavými poskoky přiblížil Welchův vůz s majitelem u volantu, všichni tři vykročili, paní Welchová doprovázena Margaretou vyšla z domu, zamkla dveře a připojila se k nim, aniž pohlédla na Dixona. Následovala poněkud potupná tlačenice o místa, která Dixonovi vynesla přední sedadlo mezi Welchem a Margaretou. Paní Welchová, Christina a Bertrand se uvelebili vzadu. Dixonovi připadalo rozmístění velice pěkné a symetrické. Welch, hlasitě oddychuje, strhl nohu se spojky a vůz se klokaními pohyby kterým již nyní zřejmě přivykl, vydal na cestu.

DEVATENÁCT

Dixon hleděl na telefon, stojící na plyšové podložce, kterou byl přikryt malý bambusový stolek v salónně slečny Cutlerové. Prožíval pocity alkoholika dívajícího se na láhev ginu; jedině jeho prostřednictvím mohl dosáhnout žádoucí úlevy, ale následky, jak ukazovala nedávná zkušenost, mohly být zničující. Bylo třeba odvolat schůzku s Christinou, do které nyní scházelo již pouhých šest hodin. Aby to učinil, bude se muset vystavit nebezpečí, že k telefonu přijde paní Welchová. Přesto se rozhodl, že tato možnost, za jiných okolností nesporně odstrašující, je lepší než dostavit se na schůzku a říci Christině do očí, že jejich malé dobrodružství skončilo. Pomyšlení, že by se měli takhle setkat naposled, bylo nesnesitelné. Posadil se k telefonu, vytočil číslo a za několik vteřin uslyšel hlas paní Welchové. Nevyvedl ho z míry, ale přesto, než promluvil, udělal obličej otrlého námořníka, kterým dal volný průchod své nelibosti. Sedí snad paní Welchová celý čas u telefonu nebo'ho má dokonce u postele pro případ, že by volal?

„Už tam zvoním," zaštěbetal vysokým hlasem podle plánu. „Haló kdo je tam?"

Paní Welchová ohlásila své číslo.

„Londýne, mluvte," pokračoval. „Jste tam?" Pak zaťal zuby, roztáhl ústa do šířky a řekl zvučným, překultivovaným hlasem: „Haló, haló," a štěbetavě dodal: „Mluvte, Londýne," a basem: „Haló, je u vós jisto sločna Colloghonová, prosím?" Připojil šelestivý zvuk, který byl podle jeho názoru napodobením poruchy na lince.

„Kdo mluví?"

Dixon sebou kýval sem a tam, jako by hluboce trpěl, střída-

vě přibližuje a vzdaluje ústa od telefonu: „Haló, haló. Tody Forteskyó.“

„Kdo? Nerozumím...“

„Forteskyó... Forteskyó...“

„Kdo mluví? Zní to jako...“

„Haló... Jste to ve, sločno Colloghonová?“

„To jste vy, pane...?“

„Forteskyó,“ zařval Dixon zoufale, zakrývaje si ústa rukou a stěží zadržuje kašel.

„To je pan Dixon, že? Co to má...?“

„Haló...“

„Laskavě přestaňte... Nedělejte si...“

„Tři minuty,“ zapištěl. „Končete.“ Připojil ještě jedno rachotivé „Haló“ do telefonu, který držel před sebou v natažené ruce, a zmlkl. Byla to naprostá prohra.

„Jestli tam ještě jste, pane Dixone,“ pravila paní Welchová za chvíli hlasem, který, procházeje kilometry spojovacího drátu, dosáhl ostrosti pily, „chtěla bych vás upozornit, že jestli se ještě jednou pokusíte zasahovat do soukromých záležitostí mého syna, budu nucena požádat svého manžela, aby s vámi zavedl disciplinární řízení, a také co se týče...“

Dixon zavěsil. „Prostěradla,“ pravil. Sáhl třesoucí se rukou po cigaretě; během posledních dnů se vzdal veškerých pokusů dodržovat rozpočet. Nezbývalo než dostavit se na schůzku. Telegram by byl příliš nezdvořilý a paní Welchová by stejně číhala tak dlouho, dokud by jí nepadl do rukou. Zatímco si zapaloval, na dva kroky od jeho hlavy zadrnčel telefon. Lekl se tak silně, až se rozkašlal, a zdvihl sluchátko. Kdo to může být? Pravděpodobně nějaký hobojista, který volá Johnse. Případně klarinetista. Řekl: „Haló.“

Nesmírně se mu ulevilo, když se ozval zcela cizí hlas: „Bydlí u vás, prosím, nějaký pan Dixon?“

„U telefonu.“

„To mám opravdu štěstí, pane Dixone, že jsem vás zastihl. Volal jsem na univerzitu a tam mi dali vaše číslo. Mé jméno je Catchpole; myslím, že jste o mně slyšel od Margarety Peelové.“

Dixon zpozorněl. „Ano, slyšel,“ řekl nezávazně. Catchpole neměl hlas, jaký by byl u něho očekával; mluvil klidně, zdvořile, zřejmě ostýchavě.

„Do volil jsem si vás zavolat, protože jsem myslel, že snad víte, co je s Margaretou. Byl jsem poslední dobou pryč a od té doby, co jsem se vrátil, o ní nic nevím. Jak se jí daří?“

„Proč se jí nezeptáte sám? Asi jste ji volal, a nechce s vámi mluvit, že? To bych celkem chápal.“ Dixon se začal znovu třást.

„Zdá se, že jde o nějaké nedorozumění...“

„Mám sice její adresu, ale nevím, proč bych ji měl dávat právě vám.“

„Chápu, pane Dixone, vaše stanovisko. Ale já bych jen rád věděl, jak se Margaretě daří. Na tom snad není nic zlého, ne?“

„Upozorňuji vás, že se zbytečně namáháte, jestli myslíte, že si s ní můžete znovu zahrávat.“

„Nevím, jak tomu mám rozumět. Nepletete si mne náhodou s někým?“

„Jmenujete se Catchpole, ne?“

„Ano. Ale prosím vás...“

„Tak jste to vy a vím o vás všechno až moc dobře.“

„Prosím vás, vyslechněte mne, pane Dixone.“ Hlas na dru-

hém konci linky se lehce chvěl. „Přál jsem si pouze slyšet, jestli je Margaret v pořádku. Neřeknete mi ani to?“

Jeho prosebný tón Dixona uklidnil. „Dobře, tak vám to povím. Tělesně je v pořádku a duševně, pokud lze za daných okolností očekávat, víceméně také.“

„Děkuji vám, to jsem opravdu rád. Dovolil byste mi ještě jednu otázku?“

„Jakou?“

„Proč jste se na mne před chvílí tak zlobil, když jsem se vás na ni zeptal?“

„To je snad přirozené, nemyslíte?“

„Ne, já opravdu nechápu. Mám dojem, že si stále nějak nerozumíme. Nedovedu si představit, co byste mi mohl mít za zlé. Totiž konkrétně, chápete?“

Znělo to podivuhodně upřímně. „Opravdu? Já ano,“ řekl Dixon, neschopen potlačit údiv.

„Jde určitě o nějaké nedorozumění, to je zřejmé. Rád bych se s vámi sešel, kdyby to bylo možné, abychom si všechno vysvětlili. Telefonem to dost dobře nejde. Souhlasíte?“

Dixon zaváhal. „Dobře. Co navrhujete?“

Dohodli se, že se sejdou pozítří, to jest ve čtvrtek před polednem ve výčepu na konci Univerzitní ulice. Když Catchpole zavěsil, zůstal Dixon několik minut sedět s cigaretou v ruce. Byla to nová starost, ale všechno, co se v poslední době odehrálo, působilo jen a jen starosti, ne-li něco horšího. Ať tak nebo tak, sejde se s ním a uvidí. Ovšem, že se Margaretě o ničem nezmíní. S povzdechem zalistoval v kapesním kalendáři z roku 1943, kam si zapisoval telefonní čísla, zdvihl sluchátko a požádal, aby mu dali Londýn. Za chvíli řekl: „Je tam, prosím, doktor Caton?“

Následovala další pauza, po které se ozval sebevědomý, zvučný hlas: „Tady je Caton.“

Dixon řekl své jméno a název univerzity.

Z nějakého důvodu zvučnost a sebevědomí z druhého hlasu vyprchaly. „Co si přejete?“ zazněla podrážděná otázka.

„Četl jsem o vašem jmenování, pane doktore - mimochodem dovoluji si gratulovat -, chtěl jsem se pouze zeptat, co se stane s mým článkem, který jste tak laskavě přijal pro svůj časopis. Mohl byste mi sdělit, kdy vyjde?“

„Ovšem, pane Dickersone, jenže chápejte, všechno je dnes velice obtížné.“ Hlas zněl znovu sebevědomě, jako by odříkával dobře naučenou úlohu. „Máme spoustu materiálu, který čeká na sazbu. Chápete, že váš článek - který se mi opravdu líbil - nemůžeme otisknout jen tak ze dne na den.“

„Samozřejmě, pane doktore; chápu, že chystáte celou řadu věcí. Jen jsem si myslel, kdybyste mi snad mohl sdělit nějaké přibližné datum.“

„Přál bych vám vidět, pane Dickersone, jak to tady u nás chodí. Už jenom sazba - pro naše věci potřebujeme sazeče zcela výjimečných schopností. Uvědomujete si, jaká je to pomalá práce, vysázet třebas jenom půl stránky vysvětlivek?“

„Ne, ale věřím, že je to jistě velice složitá záležitost. Byl bych pouze rád věděl, kdy myslíte, že byste zhruba mohl můj článek otisknout?“

„Co se toho týče, pane Dickersone, všechno není tak jednoduché, jak se vám zdá. Znáte pravděpodobně profesora Hardyho z Trinity College; už jsou to celé týdny, co mají jeho článek v tiskárně, a nejméně dvakrát nebo třikrát denně mne volají ze sazárny, protože si nevědí rady. Musím je ovšem často odkázat na něj, zejména když se jedná o zahraniční prameny a podobně. Samozřejmě že lidé jako vy si myslí, takový redaktor, ten si žije. Ale věřte mi, není to žádný med, pane

Dickersone.“

„Chápu, pane doktore, že to je velice namáhavá práce, a samozřejmě od vás nechci žádné závazné datum, ale pro mne je velice důležité vědět alespoň přibližně, jak jste se rozhodl.“

„Nemohu vám přece slibovat, že váš článek vyjde příští týden,“ řekl hlas podrážděně, jako by byl Dixon trval právě na tomto nesmyslu. „Je to všechno velice obtížné. Musíte pochopit, že sestavit jedno číslo, zejména když jde o první číslo, představuje ohromnou spoustu pečlivého plánování. To není jako sestavovat jízdní řád. Co?“ skončil hlasitě a podezíravě.

Dixon si nebyl jist, jestli mu nevědomky neuklouzlo nějaké hanlivé slovo. V telefonu se nyní ozvalo duté kovové ťukání, jako by někdo bušil do rozžhaveného železa v chrámové lodi. Dixon řekl hlasitěji: „Nesporně, pane doktore, a já jistě rád počkám. Ale abych mluvil pravdu, potřeboval bych dost nutně podpořit své postavení na zdejší katedře, a kdybych se alespoň mohl na vás odvolat, kdybyste mi mohl alespoň přibližně...“

„Lituji, že máte obtíže, pane Dickersone, ale tady je bohužel situace tak obtížná, že se vašimi obtížemi skutečně nemohu zabývat. Spousta lidí je ve stejné situaci, jako jste vy, a já nevím, kam bych přišel, kdyby každý na mně chtěl nějaké závazné prohlášení tak jako vy.“

„Ale, pane doktore, já přece nechtěl žádné závazné prohlášení. Nepotřebuji nic jiného než přibližný odhad. Čistě od oka - jako například v druhé polovině příštího roku. Tím se přece k ničemu nezavazujete.“ Následovala pauza, kterou Dixon připisoval vzmáhající se zlosti. „Dovolil byste mi, abych řekl, že článek vyjde v druhé polovině příštího roku?“

Ačkoliv Dixon čekal dalších deset vteřin, neozvalo se nic než kovové ťukání stále hlasitější a rychlejší.

„Je to velice obtížné, velice obtížné, velice obtížné,“ breptal Dixon do telefonu, pak vyjmenoval několik obtížných úkolů,

které pokládal za vhodné pro doktora Catona. Vymýšleje si další variace na toto téma, vyšel z pokoje, mumlaje si pro sebe a potřásaje hlavou jako udivená loutka. V oboru slovní únikové techniky vyvstal Welchovi závažný soupeř a po stránce fyzické porazil v témž oboru Welche na hlavu: zmizet do Jižní Ameriky byl vrcholný výkon, hodný obdivu. Když došel do svého pokoje, nabral Dixon do plic co největší množství vzduchu a přes půl minuty bez přestání řičel. Pak se posadil k poznámkám a dal se do sestavování své přednášky.

Za pět hodin měl, jak odhadoval, přibližně pětačtyřicet minut o čem mluvit. Nyní se však zdálo, že v celém vesmíru ani v jeho mozku, ani v mozku kohokoliv jiného nezůstala jediná možná a k rozšíření přednášky použitelná skutečnost. A dokonce i tak viselo všech těch pětačtyřicet minut na tenounkém vlásku, který se mohl kdykoliv přetrhnout, a ze stěží přijatelného se mohlo stát zcela bezpředmětné plácání. Patnáct minut, kterých se mu ještě nedostávalo do stanovených padesáti devíti, bude třeba vyplnit rozsáhlým závěrem, ale psát se mu ho nechtělo. Bylo by se mu líbilo něco jako „Zaplať pánbůh za dvacáté století“, ale to by se zas nelíbilo Welchovi. Pak znovu uchopil tužku, radostně se zasmál a napsal: „Tento přehled, i když zcela stručný, by postrádal smyslu, kdyby zůstal jenom pouhým“ - přeškrtl slovo pouhým - „historickým obrázkem. Pro nás, kteří žijeme ve věku zmechanizovaných zábav, z něho vyplývá řada cenných poučení: Tak například, jak by některý z těchto mužů a žen, které jsem se vám pokusil popsat, reagoval na ony typicky moderní zjevy, jako jsou kino, rádio nebo televize? Co by si pomyslel, jsa (jsouc? jsouce?) zvyklý provozovat vlastnoručně hudbu (zde pohlédnout na Welche), o společnosti, která lidi jeho druhu pokládá za podivíny, která člověka hrajícího na svůj (vlastní?) nástroj, místo aby za to platil druhému, osobu, která dává přednost madrigalu před lacinou taneční písničkou, vystavuje nebezpečí zesměšnění, která...“

Přestal psát a běžel do koupelny. Šílenou rychlostí se dal do

mytí. Nechal všechno tak na poslední chvíli, že bude mít nanejvýš čas se obléknout a dorazit bez zpoždění na schůzku s Christinou, ale žádný čas o schůzce s Christinou uvažovat. Přes všechen spěch ho však přece jen začala v žaludku lechtat nepříjemná úzkost.

Dorazil do hotelu o dvě minuty později. Když vstoupil do jídelny, kde se podával čaj, pocítil, jak se mu bránice sevřela strachem nebo něčím podobným, když spatřil Christinu, jak již čeká u jednoho z kulatých stolků. Doufal, že bude mít alespoň několik minut, aby si mohl rozmyslet, co jí řekne; Margaret by mu jich byla poskytla dokonce mnohem víc, než potřeboval.

Christina se usmála, když ho spatřila přicházet. „Dobrý den, Jime."

Cítil se nesvůj. „Dobrý den," řekl zajíkavě. Potlačuje pokušení přesvědčit se, že má vázanku rovně, že mu nic neleze z kapes a že má zapnuté kalhoty, usedl opatrně naproti ní. Měla dnes na sobě kabátek ze stejné látky, jako byla její modrá sukně, ale všechno, i bílá blůzka, kterou si k tomu vzala, bylo zřejmě čerstvě vyžehlené. Vypadala tak beznadějně hezky, že se Dixonovi zatočila hlava úsilím vymyslet si, co jiného by řekl, než co měl v úmyslu říci, když sem šel.

„Jak se daří?" zeptala se.

„Děkuji, dobře; trochu jsem pracoval. Dostala jste se, doufám, ven bez obtíží?"

„Bez obtíží, to bych právě neřekla."

„Opravdu? To je mi líto. Co se stalo?"

„Myslím, že Bertrand něco tuší. Řekla jsem mu, že si chci něco obstarat ve městě. Neřekla jsem mu co, protože se mi zdálo, že by to vypadalo trochu..."

„Ano, ovšem, a co on na to?"

„Velkou radost neměl. Začal vykládat, že mi nic nezakazuje,

že si mohu dělat, co chci, že si nepřeje, abych se cítila něčím vázaná, a podobně, až jsem si připadala hodně provinilá.“

„To chápu.“

Naklonila se k němu a opřela se lokty o nízký kulatý stolek. „Víte, Jime, mně se zdá, že vlastně nebylo vůbec hezké sejít se dnes s vámi. Ale musela jsem, když už jsem to jednou slíbila. Samozřejmě že jsem přijít chtěla, stejně jako tehdy, když jste mě pozval. Ale přemýšlela jsem a rozhodla jsem se... Podívejte, co kdybychom si nejdříve vypili čaj a potom teprve mluvili?“

„Ne, řekněte mi to raději hned, ať je to co chce.“

„Dobře. Je to tohle, Jime: myslím, že jsem se nechala trochu strhnout okolnostmi a vůbec, totiž když jste mi řekl, abych přišla. Myslím, že bych nebyla slíbila, že přijdu, kdybych si byla měla čas rozmyslet, co vlastně dělám. Byla bych stejně ráda přišla, samozřejmě. Nezlobte se, že o tom hned takhle začínám, když jsme ještě ani neměli čas povědět si dvě slova, ale chápete, co asi myslím, že?“

Dixon si neuvědomoval, do jaké míry mu její postoj ulehčuje situaci. Řekl bezbarvým hlasem: „Jinými slovy, nechcete v tom dál pokračovat?“

„Na mou duši nevím, jak bychom mohli. Vy ano? Měla jsem to raději nechat na později, ale celou dobu mi to strašilo v hlavě. Vy přece musíte být pořád tady. Nebo se dostanete častěji do Londýna?“

„Ne, skoro nikdy.“

„Vidíte, to by znamenalo, že bychom se mohli vidět, jen když by mě Bertrand pozval k nim, a to by nebylo správné pokaždé se s vámi tajně scházet. A vůbec...,“ zarazila se a zatvářila se tak, že se Dixon mimovolně otočil a zdvihl hlavu.

Tichým krokem, který tlumil vysoký koberec, se přiblížil

mladý číšník a stanul, přešlapuje z nohy na nohu, těsně za jeho zády, dýchaje hlasitě ústy. Dixon byl přesvědčen, že ještě nikdy neviděl lidskou bytost vyjadřující tolik drzosti bez jakékoliv pomoci slov, pohybů nebo mimických stahů obličeje. Bytost pohupovala stříbrným podnosem ve snaze o nevtíravou eleganci a zírala přes jeho hlavu na Christinu. Když Dixon řekl: „Čaj pro dva, prosím," číšník se na něj slabě usmál s povýšenou, ale upřímnou soustrastí, otočil se, a ťukaje kolenem o tác, odešel.

„Promiňte, ale co jste říkala?" pravil Dixon.

„Nic, jen to, že vlastně chodím s Bertrandem. Ne že bych vůči němu měla nějaké závazky nebo tak. Ale nerada bych se chovala hloupě. Totiž, musíte rozumět, nevidím v tom samozřejmě nic hloupého, když se s vámi sejdu."Ale - já nevím, já se prostě nedovedu správně vyjádřit." Pozvolna a střídavě nasazovala svůj obvyklý povýšený tón a chování. „Mohu na vás jedině žádat, abyste se to pokusil pochopit. Já vím, že tohle se říká vždycky, a vlastně to sama moc dobře nechápu, takže nevím, jak to mám žádat od vás, ale tak to je."

„Nemáte už tedy Bertranda po krk, jak jste původně říkala?"

„Ne, je to pravda, jenže já se teď snažím přijímat věci, jak jsou, dobré i špatné. To, co je špatné, se od našeho rozhovoru cestou z plesu nezměnilo. Ale musím se s tím smířit. Člověk nemůže jen tak všeho nechat, kdy se mu zachce. Nikdo se nikdy nechová pořád, jak by si člověk přál. V takovém poměru, jaký je mezi mnou a Bertrandem, se dá očekávat, že bude vždycky spousta výkyvů. Nemá smysl dělat si s tím hlavu, musí se to spolknout, i když to spolknout nechci. Jenže tím zase ale musím ublížit vám, a to mě právě trápí."

„Se mnou si nedělejte starosti," pravil Dixon. „Musíte jednat tak, jak cítíte, že je to správné."

„Ať udělám co chci, bude to asi vždycky chyba," řekla. „Asi jsem v celé záležitosti jednala strašlivě hloupě." Ačkoliv se

její chování nyní už úplně změnilo, Dixon to takřka nepozoroval. „Víte, já chci, abyste si nemyslel, že jsem se chovala lehkomyslně, když jsem vám dovolila, abyste mě políbil, a když jsem slíbila, že dnes přijdu. Bylo to všechno doopravdy; jinak bych to nebyla říkala. A nechci, abyste si myslel, že jsem to udělala jen tak pro zábavu nebo že jsem si od té doby řekla, že vás vlastně nemám dost ráda a vůbec. Není to tak a nechci, abyste si to myslel."

„Ano, já vím, Christino, o tom nemusíme mluvit. Aha... už je tady."

Číšník stanul vedle Dixona s plným podnosem. Tvářil se, jako by ho pouštěl z výšky na stůl, v poslední chvíli ho však zadržel a s přehnanou opatrností ho nehlučně postavil. Vzpřímil se, ještě jednou se usmál, tentokrát na Dixona, zůstal nehybně stát, jako by tím chtěl zdůraznit, že nemá v úmyslu zaměstnávat se prostíráním, a odešel předstíraje, že kulhá na jednu nohu.

Christina se dala do rozestavování příboru a do nalévání čaje. Když mu podávala jeho šálek, pravila: „Nezlobte se, Jime, nechtěla jsem, aby to tak dopadlo. Chléb s máslem?"

„Ne, děkuji, nebudu nic jíst."

Přisvědčila a pustila se do jídla se zjevnou chutí. Dixon zíral v hlubokém údivu na tento projev naprostého nedostatku jakéhokoliv všeobecně předpokládaného citu; takřka poprvé v životě viděl ženu chovat se způsobem, jakým se podle obecného tvrzení ženy chovají. „Koneckonců," řekla, „máte povinnosti vůči Margaretě, ne?"

Bolestně vzdychl; ačkoliv teoreticky měl nejhorší část za sebou a nepocítil ještě ochromující následky, o kterých věděl, že se dostaví, byl stále ve stavu nervového napětí. „Ano," odpověděl. „O tom jsem s vámi právě chtěl dnes mluvit, ale předběhla jste mě. Přišel jsem, abych vám řekl, že bychom se, podle mého soudu, neměli dál stýkat vzhledem k záležitosti s

Margaretou.“

„Aha.“ Pustila se do dalšího krajíce chleba.

„V posledních dnech se totiž všechno dostalo víceméně do rozhodujícího stadia. Přesně řečeno, od onoho večera na plese.“

„Vidíte, nadělala jsem spoustu nepříjemností, když jsem se sebrala a odešla s vámi.“

„Nemluvte hlouposti, Christino,“ pravil Dixon podrážděně. „Mluvíte, jako byste to byla všechno způsobila vy. Jestli má někdo na svědomí celou řadu toho, čemu vy říkáte nepříjemnosti, byl jsem to já. Ne že bych si měl moc co vyčítat, a vy taky ne. Všechno bylo docela přirozené. Vůbec mi celé to sebeobviňování připadá dost vynucené.“

„To ne, asi jsem se špatně vyjádřila. Do ničeho jsem se nenutila, pokud vím.“

„Ne, asi ne, trochu jsem to přehnal. Ale divíte se? Celá ta záležitost s Margaretou mi začíná lézt na mozek.“

„Bylo to zlé? Co vám řekla?“

„Všelicos. Myslím, že řekla všechno, co se dalo.“

„To zní náramně. Povězte mi, jak se to zběhlo.“

Dixon znovu vzdychl a napil se čaje. „Je to všechno strašně... složité. Nechci vás tím nudit.“

„Nudit? Vůbec ne. Prosím vás, povězte mi to, jestli můžete. Je teď, koneckonců, řada na vás.“ Ironický úsměv, kterým doprovázela poslední poznámku, Dixona takřka zbavil dechu. Připadalo jí to skutečně k smíchu? „Jak chcete,“ řekl těžkomyslně. „Ono je to celé zamotané kvůli tomu, co se všechno odehrálo, chápete. Margaret je celkem hodné děvče a mám ji docela rád, totiž měl bych, kdyby mi dala příležitost. Jenže já vlastně ani nechtěl, aby mezi mnou a jí vznikl nějaký poměr, i

když se vám může zdát hloupé, co říkám. Když jsem se s ní v říjnu minulého roku seznámil, chodila víceméně s nějakým Catchpolem...“ Poskytl jí zhuštěný a jen zcela málo upravený popis jeho vztahu k Margaretě, který zakončil jejich společnou návštěvou biografu předešlého večera. Dal Christině, která snědla všechno, co jim číšník předložil, cigaretu, zapálil si také a řekl: „Takže se to zase všechno víceméně rozjelo, ačkoliv bych dost těžko vysvětloval, co se víceméně rozjelo, a slovo rozjelo je taky dost nepřesný výraz. Myslím, že ani neví, jaký jsem měl o vás zájem, a počítám, že by se nijak neradovala, kdybych jí to řekl.“

Christina se vyhnula jeho pohledu, nezkušeně vtahujíc kouř z cigarety. Pak se ho zeptala lhostejným hlasem: „Jaký na vás dělala dojem, když jste se rozešli?“

„Stejný jako po celý večer. Chovala se klidně a docela rozumně. Já vím, že to zní hodně urážlivě, jenže já to tak nemyslím, totiž myslím, že... prostě nebyla tak nervózní a podrážděná jako obyčejně.“

„Myslíte, že taková zůstane, když bude vidět, že se to mezi vámi upravilo ?“

„Já nevím, snad, alespoň začínám doufat...“ Představa naděje, sotva ji vyslovil, se mu vzápětí zdála směšná. „Na mou duši, nevím, stejně je to jedno.“

„Tváříte se na všechno hodně nešťastně.“

„Tak? Nebylo to nic lehkého, věřte mi.“

„Asi ne. A lehčí to taky nebude, viďte?“ Když Dixon, podrážděný její otázkou, neodpověděl, pokračovala, odklepávajíc popel na talířek: „Počítám, že byste to raději ode mne neslyšel, ale víte to přece sám, ne? Nedovedu si představit, jak byste vy dva mohli být spolu šťastni.“

Dixon se pokusil své podráždění zvládnout. „Ne, pravděpodobně nebudeme, ale co se dá dělat? Rozejít se nemůžeme.“

„Dobře, ale co chcete udělat? Chystáte se s ní zasnoubit, nebo co?“

Byla to tatáž zvědavost, se kterou se před několika týdny vyptávala na jeho pití. „Nevím,“ pravil chladně, pokoušeje se nemyslet na zasnoubení s Margaretou. „Dost možná, jestli všechno půjde tak dál jako dosud.“

Zdálo se, že nepozoruje jeho nevlídný přízvuk. Přesedla si, rozhlédla se po místnosti a pravila mentorsky: „Jak vidím, je o nás oba postaráno, že? Koneckonců je to asi lepší.“ Plochost a povýšenost jejího prohlášení narazily na Dixonovu nevraživou sebelítost a způsobily, že začal rychle mluvit. „Ano, když to tak vezmete, není mezi námi velký rozdíl. Táhnete to dál s Bertrandem, protože si myslíte, že je koneckonců lepší vědět, co riskujete, než to zkusit se mnou. Víte, co od něho můžete čekat, ale nevíte, co můžete čekat ode mne. A já se držím Margarety, protože seji bojím nechat, aby se starala sama o sebe, a dělám ze strachu raději to, co nechci, než to, co bych chtěl. U nás obou jde prostě o hloupou a zbabělou opatrnost; ani vypočítavost to není.“ Vrhl na ni pohrdlivý pohled a urazil se, když zjistil, že se dívá stejným způsobem na něj. „Nic víc a nic míň; nejhorší je, že budu dělat dál přesně to, co bych byl dělal od začátku. Z toho alespoň vidíte, jak je člověku málo platné vědět, na čem je.“ Z jakéhosi důvodu si během posledních vět uvědomil, že by stačilo několik slov, aby Bertranda v Christininých očích znemožnil. Stačilo říci, co mu řekla Carol. Ale možná že všechno věděla a nedeptala by ho ani pro něco takového a raději by měla něco než nic. A vůbec, co by si pomyslila, kdyby s tím vyrukoval právě teď? Ne, nepadá to v úvahu. Už se mu asi nikdy nenaskytne příležitost někomu o tom povědět a tato okolnost se zdála zvlášť nespravedlivá, zejména vzhledem k tomu, jak dlouho čekal na vhodný okamžik.

Christina sklonila hlavu - ty její vlasy, hladké, pečlivě vykartáčované! - a zamačkávala zbytek cigarety v talířku. „Mys-

lím, že trochu přeháníte, nezdá se vám? Nic se přece mezi námi dvěma nestalo.“ Stále ještě měla skloněný obličej.

„Jistě, ale tak se na to nemůžete dívat.“

Nyní se jejich pohledy střetly, zarděla se a to ho umlčelo. „Myslím, že jste mluvil hodně hloupě,“ pravila s nepatrným předměstským přízvukem, kterého si již dříve několikrát povšiml. „Předpokládáte, že jste tím něco dokázal? Samozřejmě že tak jednáme, ale mluvíte, jako by to bylo všechno. Nemyslíte, že lidé taky leccos dělají, protože chtějí, protože se jim zdá, že je to tak nejlepší? Pomůžete někomu tím, když každou snahu jednat správně nazvete opatrností a zbabělostí? Někdy je hrozné dělat to, co víte, že dělat musíte, ale tím ještě není řečeno, že to nemá cenu. Z toho, jak jste mluvil, že mi zdá, že máte zřejmě dojem, že s Bertrandem spím. Víte toho ale asi hodně málo o ženách, když si to můžete myslet. Nedivím se, že máte všechny ty těžkosti, když si myslíte takové věci. Vy jste přesně typ člověka, který nemůže být nikdy šťastný, ať dělá, co chce. Myslím, že bych raději měla jít, Jime; nemá to smysl, abych vám...“

„Ne, nechoďte,“ pravil Dixon vzrušeně. Události se hrnuly příliš rychle. „Nezlobte se. Zůstaňte ještě chvíli.“

„Já se nezlobím. Mám toho prostě dost a to je všechno.“

„Já taky.“

„Čtyři šilinky,“ pravil číšník Dixonovi za zády. Jeho hlas, který se tentokrát poprvé ozval, zněl, jako by mu v krku uvázl kyselý bonbón.

Dixon si prohledal kapsy a dal mu dvě půlkoruny. Byl vděčný za vyrušení, které mu umožnilo získat něco ze ztracené rovnováhy. Když osaměli, pravil: „Uvidíme se ještě vůbec někdy?“

„Každopádně ještě jednou. Budu na vaší přednášce a předtím na koktejlu u rektora.“

„Proboha, Christino, nechoďte, umřete nudou. Jak vás to mohlo napadnout?“

„Rektor pozval strýce Julia, který zřejmě ve slabé chvilce slíbil přijít a teď trvá na tom, abych šla s ním a dělala mu společnost.“

„Zvláštní.“

„Řekl, že se těší, až vás zase uvidí.“

„Proč, proboha? Promluvili jsme spolu sotva dvě slova.“

„Říkám jen, co povídal. Jak mohu vědět, co tím myslel?“

„Uvidím vás tedy alespoň zdálky. Přece je to k něčemu dobré.“

Christina náhle pravila změněným hlasem: „Ne, není. Jak si to představujete? Bude to ohromná zábava, že? Stát a bavit se s Bertrandem a strýcem Juliem a všemi ostatními jako hodné děvčátko. Máte pravdu, bude to úžasné potěšení. Je to všechno... je to nesnesitelné.“ Povstala a Dixon, který nevěděl, co odpovědět, se zdvihl také. „Sbohem. Tentokrát opravdu musím jít. Děkuji za čaj.“

„Dejte mi svou adresu, Christino.“

Vrhla na něj pohrdlivý pohled velkých hnědých očí pod hustým obočím. „To nemá cenu. Nač, prosím vás?“

„Měl bych alespoň pocit, že jsme se neviděli naposled.“

„Má takový pocit nějaký smysl?“ Prošla spěšně kolem něho a bez ohlédnutí zamířila ke dveřím.

Dixon se znovu posadil a vykouřil další cigaretu k vychladlému šálku čaje. Bylo neuvěřitelné, jak někdo, kdo udělal přesně to, co se rozhodl udělat, mohl mít pocit tak naprosté prohry a všeobecné zbytečnosti. Chvíli uvažoval, že kdyby Christina vypadala jako Margaret a Margaret jako Christina, byla by jeho nálada daleko lepší. Ale nač se zabývat nemož-

nostmi? Margaret s tváří a tělem Christiny by se byla nikdy nemohla stát Margaretou. Jediné, co se o ní dalo říci, bylo, že Christina měla štěstí, když se narodila hezká. Ke všemu je zřejmě třeba štěstí; při trošce štěstí by byl mohl svůj život převést na kolej, která se na chvíli přiblížila, a v následujícím okamžiku opět zahnula pryč. S leknutím vyskočil; byl nejvyšší čas běžet na schůzi zkušební komise. Pokoušeje se nemyslet na to, že bude přítomna i Margaret, vyšel, pak ,x vrátil a zastavil se u číšníka, který se opíral o stěnu. „Vraťte mi laskavě drobné."

„Drobné?"

„Ano, drobné. Budete tak laskav?"

„Dal jste mi pět šilinků."

„Ano. Dělalo to čtyři. Chci šilink nazpět."

„Copak to nebyl tuzér?"

„Mohl to být, ale teď už není. Dejte mi zpátky."

„Celý šilink?"

„Ano. Celý. Tak honem."

Číšník neprojevil žádnou snahu peníze vrátit. „Většina hostů dává tuzér," pravil svým přiškrceným hlasem.

„Většina hostů by vám už byla nakopala do zadku. Jestli mi nedáte zpátky během pěti vteřin, zavolám vedoucího."

O čtyři vteřiny později byl Dixon na cestě z hotelu se svým šilinkem v kapse.

DVACET

„A konečně, jak se toto všechno může projevovat v praxi? Existuje vůbec nějaký způsob, jak zastavit nebo alespoň čelit vývoji, který jsem právě popsal? Tvrdím, že každý z nás, kdo jsme se zde dnes večer shromáždili, může pro to něco učinit. Každý z nás si může slavnostně slíbit, že denně vznese alespoň jeden praktický protest proti standardizaci zmechanizovaného vkusu, proti továrnímu nevkusu nábytku a stolních příborů, proti nehezké architektuře, proti zavádění dalších a dalších ampliónů, otravujících veřejná místa dechovkou, proti bulvárnímu tisku, proti špatné, ale kritikou vychvalované literatuře, proti elektrickým varhanám a slíbit si, že se denně alespoň slovem zastane pravé, z potřeb společnosti vycházející lidové tvořivosti. Takovým způsobem každý z nás přispěje, byť sebemenší hřivnou, k udržení naší rodné tradice, našeho společného dědictví, krátce toho, co jsme kdysi měli a můžeme jednoho dne znovu mít, Blaženého věku Anglie, zosobněného alžbětinskou renesancí.“

Dixon dlouze, rozechvěle říhl, vstal od stolu, u kterého psal, a provozuje svůj opičí tanec, obskákal dvakrát dokola celý pokoj. S jednou rukou ohnutou v lokti tak, že se prsty dotýkal podpaží, s druhou zdviženou a zahnutou nad hlavou, doběhl skrčený a s pokleslými koleny k posteli, vyskočil a houpal se na drátěnce, vyrážeje nesrozumitelné skřeky. Když se ozvalo zaklepání na dveře a Bertrand takřka okamžitě vstoupil, měl pouze čas přestat vyrážet skřeky a narovnat se.

Bertrand, který měl na hlavě svůj modrý baret, na něj upřel oči. „Co děláte na té posteli?“

„Líbí se mi tady, jestli dovolíte. Máte nějaké námitky?“

„Slezte a přestaňte dělat šaška. Přišel jsem vám povědět pár

slov, tak koukejte poslouchat, aby vám nic neušlo.“ Zřejmě v sobě přemáhal vztek a hlasitě oddychoval, ačkoliv to mohl být následek rychlého výstupu do druhého poschodí.

Dixon, který se také trochu zadýchal, seskočil pružně na podlahu. „Co mi tedy chcete povídat?“

„Tohle: minule jsem vás varoval, abyste dal ruce pryč od Christiny. Zjistil jsem, že jste to neudělal. Čím mi hodláte svoje jednání ospravedlnit?“

„Jak to, nedal ruce pryč od Christiny?“

„S tímhle na mne nechoďte, Dixone. Vím všechno o vašem tajném randíčku včera odpoledne. Nebojte se, mně nic neujde.“

„Tak ona vám řekla, že jsme se viděli?“

Bertrand pod plnovousem, který potřeboval notně pročesat, zaťal zuby. „Ne, ovšemže neřekla,“ pravil prudce. „Kdybyste ji jen trochu znal, věděl byste, že takové věci nedělá. Není jako vy. A jestli to chcete vědět - doufám, že vás to potěší -, řekl to mé matce jeden z vašich takzvaných kamarádů, který s vámi bydlí v tomhle domě. Potěšitelné vědomí, viďte? Každý vás nenávidí Dixone, a na mou duši, já je chápu. Ať tak nebo tak, jak mi chcete vysvětlit své jednání?“

„Bože, bože,“ pravil Dixon s úsměvem. „To bude asi těžká věc. Vysvětlit vlastní jednání; myslíte, že to je maličkost? Nevím, jestli to vůbec někdo opravdu dovede.“ Pozoroval Bertranda, ukládaje zároveň do paměti zprávu o poslední Johnsově nepřátelské akci - kdo jiný to mohl být? - k pozdějšímu posouzení a zvolení vhodných sankcí.

„Nedělejte si legraci,“ pravil Bertrand, zardělý v tváři. „Varoval jsem vás, abyste nechal Christinu na pokoji. Když něco takového řeknu, očekávám, že lidé mají dost rozumu, aby udělali, co jim povídám. Proč jste neposlechl? Co?“

Bertrandův vztek a sama jeho návštěva se rozkošně snoubily s naprostou zbytečností jeho zákroku, vzhledem k tomu, že se Dixon již ze zcela jiných důvodů Christiny vzdal a tím také upustil od tažení proti Bertrandovi. Nebyl však takový blázen, aby tyto skutečnosti zveřejňoval, a rozhodl se působit si potěšení drobným partyzánským postřelováním nepřítele. „Nechtěl jsem," pravil.

Následovala krátká přestávka, během které se dvakrát zdálo, že Bertand vyrazí dlouhý neartikulovaný řev. Jeho divné oči vypadaly jako z leštěného skla. Pak řekl tišším hlasem než předtím: „Podívejte, Dixone, vy zřejmě nechápete, do čeho jste se zamíchal. Dovolte, abych vám to vysvětlil." Posadil se na opěradlo křesla a sundal si baret, podivuhodně nesourodý s jeho tmavým oblekem, bílým límečkem a květovanou kravatou. Dixon se posadil na postel, která pod ním měkce zavrzala.

„Vztah mezi mnou a Christinou," pravil Bertrand, pohrávaje si s plnovousem, „je nesporně závažného rázu. Známe se už poměrně dlouho a nechodíme spolu kvůli sem tam nějaké legraci v posteli, abyste rozuměl. Zatím se sice nechci hned ženit, ale je to celkem hotová věc, že tak nějak za rok za dva si asi Christinu vezmu. Tedy dlouhodobá záležitost, jak vidíte. Christina je ale velice mladá, dokonce mladší, než ve skutečnosti je. Není zvyklá na to, aby ji kdekdo odváděl z plesu a scházel se s ní potají v pokoutních kavárnách. Proto taky je přirozené, že jí to dělá dobře a že jí trochu toho vzrušení, a co všechno s tím souvisí, na chvíli baví. Ale jenom na chvíli, Dixone. Brzy se u ní projeví špatné svědomí a začne litovat, že se s vámi vůbec seznámila. A z toho právě vzniknou hlavní potíže. Protože je taková, jaká je, bude jí trapné se vás zbavit, a zároveň nebude.chtít dělat něco za mými zády - protože zatím neví, že o tom vím -a vůbec celá věc se jí zprotiví. Tomuhle chci zabránit z docela přirozeného důvodu, že takovou situaci nemůžu potřebovat. Dalo mi už dost práce napravit jí hlavu jednou; nemám chuť pouštět se do toho znova. Chci na

vás tedy jen tolik, abyste ji nechal na pokoji. Svým jednáním působíte kdekomu nepříjemnosti, a nic víc. Vám to vůbec nepomůže, Christině tím jenom ublížíte a mně naděláte potíže. Zůstane tu ještě několik dní a bylo by hloupé, aby se zbytek jejího pobytu pro všechny zúčastněné pokazil. Rozumíte mi už?“

Dixon si zapálil cigaretu, aby zakryl dojem, kterým na něj Bertrandova charakteristika Christiny zapůsobila; vystihl její pohnutky lépe, než by byl očekával. „Ano, rozumím, do jisté míry,“ řekl doufaje, že vložil do hlasu dostatečně lehký přízvuk. „Až na to napravení hlavy Christině, které pokládám v nejlepším případě za zbožné přání. Ale to je vedlejší; hlavně když tomu rozumíte vy. Jenže z mého hlediska je to všechno nesmysl. Zřejmě si neuvědomujete, že všechny vaše vývody jsou správné pouze potud, pokud je správný předpoklad, ze kterého vycházíte.“

„Buďte bez starosti, že správný je,“ pravil Bertrand hlasitě. „Přece jsem vám to řekl.“

„Ano, toho jsem si všiml. Ale nevím, proč bych měl všechno vidět stejně jako vy. Teď zase řeknu něco já vám. Ta dlouhodobost celé záležitosti se netýká vás a Christiny. Ne, ne, ta se týká Christiny a mne. Nepředstavujte si, že jí zbytečně pletu hlavu ve vztahu k vám. Jste to vy, kdo jí zbytečně plete hlavu ve vztahu ke mně - alespoň dočasně. Protože to stejně dlouho nepotrvá. Jak tomu rozumíte teď?“

Bertrand se znovu zdvihl a stanul lehce rozkročen před Dixonem. Promluvil klidným hlasem, ale se zaťatými zuby. „Jak dlouho mám vtloukat do vaší takzvané hlavy, že když něco chci, tak za tím jdu a prosadím to? Nepři-

pustím, aby mi lidé jako vy stáli v cestě. Na tohle zřejmě pořád zapomínáte. Christina je moje, protože na ni mám právo. Chápete? Když něco chci, tak to musím mít, hlava nehlava. Jiný zákon neuznávám; jinak člověk na světě ničeho nedosáhne. Vaše nevýhoda, Dixone, je, že mi prostě nestačíte. Když už si to s někým chcete rozdat, najděte si někoho své úrovně. Se mnou nemáte ani nejmenší naději. Rozumíte? Ani nejmenší."

Dixon se o krok přiblížil. „Na tohle už jste trochu starý, Welchi," pravil rychle. „Lidi vám věčně nebudou uhýbat z cesty. Myslíte si, že jste nadčlověk jen proto, že jste veliký a umíte mazat barvy na plátno? Kdybyste byl nadčlověk, nebylo by to tak zlé. Ale nejste. Jste levák a snob a klacek a blázen. Myslíte, že jste citlivý, ale nejste: jste citlivý jenom na věci, které lidé udělali vám. Urážlivý a ješitný ano, citlivý ne." Odmlčel se, ale Bertrand na něj pouze zíral, nepokoušeje se ho přerušit. Dixon pokračoval: „Myslíte si o sobě, že to dovedete úžasně s ženami, ale to taky není pravda: máte ze mne, z obyčejné vši, jak říkáte, takový strach, že musíte vpochodovat až sem, abyste mi řekl, že mám dát ruce pryč. A přitom jste tak nepoctivý, že mi vykládáte, jak je pro vás Christina důležitá, a vůbec vám přitom nevadí, že zároveň celou dobu chodíte někomu jinému za ženou. Už to by stačilo, ale vy si ani neuvědomujete své nepoctivé..."

„O čem to tady, kruci, melete?" Bertrand hlasitě zafuněl a sevřel pěsti.

„O vaší legraci v posteli s Carol Goldmithovou, o tom melu."

„Vůbec nevím, co tím myslíte..."

„Milý hochu, nic nezapírejte. A vůbec proč? Je to přece jedna z těch věcí, kterou jste si vzal, protože na ni máte právo."

„Jestli někdy něco takového řeknete Christině, zmlátím vás, že budete...“

„Nebojte se, to já nedělám,“ pravil Dixon a ušklíbl se. „Nejsem jako vy. Dovedu vám vyfouknout Christinu i bez toho, vy jeden kapesní Done Juane.“

„Dobře, žebral jste si o to,“ zamečel Bertrand zuřivě. „Varoval jsem vás.“ Vykročil a stanul nad Dixonem. „Zvedněte se, vy jedna hospodská štěnice, vy jedna hnusná brejlatá škrkavko.“

„Co budeme dělat? Tancovat?“

„Já vám ukážu tanec, já s váma zatančím, na to můžete vzít jed. Koukejte vstát, jestli se nebojíte. Jestli si myslíte, že si tohle nechám od vás líbit, tak jste pořádně vedle. Rozuměl jste, žánop?“

„Já nejsem žánop, vy blázne,“ vyjekl Dixon. To byla nejhorší provokace. Sundal si brýle a zastrčil si je do kapsy u kabátu.

Stanuli proti sobě na květovaném koberci, rozkročeni a se skrčenými pažemi, v nerozhodném postoji, jako by se chystali zahájit nějaký složitý rituál, jehož postup jim nebyl zcela známý. „Já vám dám,“ vypískl Bertrand a ohnal se Dixonovi po obličeji. Dixon uhnul, ale nohy mu uklouzly, a nežli se vzpamatoval, zasáhla ho Bertrandova pěst do pravé lícní kosti. Poněkud otřesen, ale nezlomen, udržel si Dixon rovnováhu, a zatímco Bertrand dosud kolísal po svém namáhavém výkonu, udeřil ho velice silně do většího a víc odstávajícího ucha. Bertrand upadl, nadělal při tom mnoho hluku a shodil s krbu porcelánovou figurku. Rozletěla se po dlaždicích s třeskem, který ještě víc zdůraznil ticho, jež následovalo. Dixon postoupil a třel si klouby na ruce, které ho po ráně silně bolely. Za několik vteřin se začal Bertrand pohybovat po podlaze, ale nepokoušel se vstát. Bylo očividné, že v tomto kole Dixon zvítězil, a jak se zdálo, i v celém souboji s Bertrandem. Nasa-

dil si brýle s pocitem příjemného uspokojení; Bertrand na něj pohlédl a zatonul v rozpacích. Blbec jeden ušatá, otlemená, slintavá, pomyslel si Dixon. „Blbče jeden ušatá, otlemená, slintavá," řekl.

Jako diskrétní potlesk, odměňující jeho terminologii, se ozvalo tiché zaklepání na dveře. „Dále," pravil Dixon ze zvyku a bez rozmyšlení.

Vstoupil Michie. „Dobré odpoledne, pane Dixone," řekl a dodal zdvořile: „Dobré odpoledne," na adresu dosud ležícího Bertranda, který se na tento popud pokusil postavit na nohy. „Zdá se, že vyrušuji."

„Ne, ne," odpověděl Dixon kulantně. „Pan Welch právě odcházím

Bertrand potřásl hlavou, ne však zamítavě, ale zřejmě aby se probral. Dixon ho doprovodil jako správný hostitel ke dveřím, a když Bertrand beze slova vyšel, zavřel za ním dveře.

„Sbohem," pravil Dixon a obrátil se k Michiemu. „Čím mohu sloužit vám, pane Michie?"

Michieho výraz, třebaže jako vždy nevyzpytatelný, se zdál Dixonovi být něčím zcela novým. „Přišel jsem kvůli tomu nepovinnému předmětu," pravil.

„Ano. Ano. Posaďte se."

„Ne, děkuji, budu hned zase muset jít. Zastavil jsem se jen, abych vám řekl, že jsem celou věc podrobně prodiskutoval se slečnou O'Shaughnessyovou, se slečnou McCorquodalovou a slečnou Rhys Williamsovou a že jsme se konečně definitivně dohodli."

„Výborně. A na čem?"

„Tedy, bohužel, všechny tři dámy soudí, že předmět je pro ně přece jen trochu obsáhlý. Slečna McCorquodalová se rozhodla pro Dokumenty pana Goldsmithe a slečna O'Shaugh-

nessyová a slečna Rhys Williamsová budou chodit k panu profesorovi.“

Toto oznámení Dixona zabolelo: byl by si přál, aby se byly všechny tři hezké dívky rozhodly přes všechny námitky pro něho, protože je milý a hezký. „To je mi opravdu líto,“ řekl. „A co vy, pane Michie?“

„Co mne se týče, váš předmět mě skutečně velice zajímá a byl bych rád, kdybyste mě laskavě zapsal.“

„Aha. Ano. To znamená, že budu mít jenom vás.“

„Ano. Jenom mne.“

Nastalo ticho. Dixon se poškrábal na hlavě. „To bude, myslím, velice zábavné.“

„Ano, taky myslím. Ale teď už raději půjdu. Děkuji vám. Promiňte, že jsem vás vyrušil.“

„Vůbec ne; byl jsem rád, že jste přišel. Tak na shledanou v příštím běhu, pane Michie.“

„Budu samozřejmě dnes večer na vaší přednášce.“

„Proboha, co vás to napadlo?“

„Zajímá mne to. A myslím, že nebudu sám.“

„Cože? Jak to?“

„Každý, s kým jsem o tom mluvil, řekl, že přijde. Budete mít asi velice dobrou návštěvu.“

„Opravdu? To mě těší. Tak tedy doufám, že se vám bude přednáška líbit.“

„Ano, určitě bude. Děkuji ještě jednou. A hodně štěstí dnes večer.“

„Budu ho potřebovat. Na shledanou.“

Když Michie odešel, uvažoval Dixon chvíli s uspokojením o

tom, že ho ani jednou nenazval „panem profesorem“. Ale co to bude za hrůzný semestr! Zároveň však byl stále pevněji přesvědčen, že pro něj žádný příští semestr nebude, nebo alespoň ne na této univerzitě.

Ohmatal si znovu bradu. V prvé řadě by se měl oholit. Pak se podívá nahoru k Atkinsonovi. Jeho společnost a jeho whisky byly přesně to, co potřeboval, aby mohl zdárně zahájit večer.

DVACET JEDNA

„Doufám, že vás to moc nebolí, Dixone," pravil rektor. Dixon mimovolně zdvihl ruku k oku, na kterém měl velkou modrou podlitinu. „Děkuji, vůbec ne," pravil bezstarostným hlasem. „Stejně se divím, že je něco vidět. Byl to docela lehký náraz; dokonce žádné škrábnutí."

„Říkáte o roh umyvadla?" otázal se jiný hlas.

„Ano, pane Gore-Urquharte. Někdy je člověk strašně nešikovný. Upadl mi holicí strojek, sehnul jsem se a už to bylo. Rána jako v ringu."

Gore-Urquhart zvolna přisvědčil. „Velice nemilé," pravil. Prohlédl si Ďixona zpod hustého obočí několikrát od hlavy k patě a v koutcích úst mu to lehce zacukalo. „Kdyby se mne někdo zeptal," pokračoval, „řekl bych, že se spíš s někým popral. Nemám pravdu, rektore?"

Rektor, malý břichatý človíček s lesknoucí se růžovou pleší, se krátce zasmál. Jeho smích silně připomínal výbuchy děsivého veselí, jež se tak často ozývaly ve filmech o vraždách na starých hradech, a těsně po válce, kdy rektor nastoupil, dovedl na dlouhé vteřiny umlčet celou klubovnu. Tentokrát se však již nikdo neohlédl, pouze Gore-Urquhart byl poněkud nesvůj.

Nyní promluvil čtvrtý člen čtveřice. „Každopádně doufám, že vám to nebude vadit při čtení vaší... vaší...," pravil.

„Ne, jistě ne, pane profesore," řekl Dixon. „Prošel jsem si přednášku již několikrát, že bych ji mohl klidně číst poslepu."

Welch přisvědčil. „To je správné," pravil. „Pamatuji se, když jsem začal poprvé přednášet, že jsem si z nerozumnosti napsal jenom body, ale ani jednou..."

„Jestlipak nám povíte něco nového, Dixone?“ zeptal se rektor.

„Nového? Abych pravdu řekl, v tomhle oboru...“

„Je to, pokud vím, námět, který byl už velice často zpracován, ne? Možná že se dnes dá nalézt nějaké nové, objevné hledisko, ale řekl bych...“

Welch ho však přerušil. „Nejde ani tak o...“

Následoval pozoruhodný dvojzpěv, během kterého rektor a Welch bez oddechu mluvili, jeden zvyšuje hlas, druhý hovoře stále hlasitěji, až vznikl dojem jakéhosi dvouhlasého básnického souboje. Dixon a Gore-Urquhart zůstali sami, zírajíce jeden na druhého, zatímco se celá místnost pozvolna utišovala, až na hlavy obou protivníků. Nakonec se rektor vymanil a Welch zmlkl jako orchestr, který dává volnost sólistovi, aby rozvinul kadenci. „Stojí za zdůraznění každé nové generaci nebo ne,“ skončil rektor.

Nyní zasáhl do děje nový prvek v podobě vrátného Maconochieho s podnosem plným sklenic sherry. Dixon ovládl svou ruku, že se nepohnula, dokud si jeho tři starší společníci neposloužili, a teprve pak jí dovolil donést mu největší ze zbývajících sklenic ke rtům. Kvestor, který byl při podobných příležitostech pověřen vydáváním alkoholických nápojů, pravidelně, jakmile Maconochie dvakrát prošel místností, další přísun zastavil, až na rektora a osoby, jež s ním právě hovořily. Dixon věděl, že v jeho společnosti nezůstane dlouho, a byl proto rozhodnut využít příležitosti co nejvíce. Pociťoval sice jakousi neurčitou nevolnost, ale vypil přesto naráz půl sklenice; její obsah teple sklouzl do společnosti předešlých tří pohárů sherry a půl tuctu dávek Atkinsonovy whisky. V jistém smyslu, ale pouze v jistém smyslu, si přestával dělat starosti s přednáškou, která měla začít za dvacet minut, to jest o půl sedmé.

Rozhlédl se po přeplněné klubovně, kde se zřejmě soustředili všichni lidé, které znal v přítomnosti a minulosti, s výjimkou

vlastních rodičů. Paní Welchová mluvila několik kroků od něho s Johnsem, za jehož přítomnost, jindy nepřípustnou, byla zřejmě nějakým nepřímým způsobem odpovědna. Za nimi stáli Bertrand a Christina, víceméně beze slova. Na druhé straně u okna byl Barclay, profesor hudby, pohroužen do vážného rozhovoru s profesorem angličtiny, nepochybně ho přesvědčuje o nutnosti hlasovat pro Dixonovou výpověď na nejbližším zasedání profesorského sboru, které se mělo konat koncem příštího týdne. U protější stěny se smáli manželé Goldsmithovi něčemu, co jim řekl Beesley. Porůznu stály postavy, které Dixon znal jen povrchně: ekonomové, zdravotníci, zeměpisci, sociální vědci, právníci, technici, matematikové, filozofové“ lektoři germánské a srovnávací filologie, vědečtí pracovníci, lektorky. Měl chuť jednoho po druhém obejít a dát jim na srozuměnou, že by byl raději, kdyby odešli. Vyskytlo se i několik zjevů, které nikdy v životě neviděl a které mohly být čímkoliv od profesorů egyptologie po bytové architekty, čekající, kdy budou moci změřit podlahu pro nový koberec. Jedna velká skupina se skládala z místní honorace: dva radní se svými manželkami, módní farář, lékař povýšený do šlechtického stavu, všichni členové správní rady univerzity, a kdesi na samém kraji skupiny, jak Dixon k svému úleku zjistil, byl i místní skladatel, kterého viděl na víkendu u Welchových. Poněkud těkavě, ale marně se rozhlížel, uvidí-li i houslistu amatéra.

Zakrátko se rektor přemístil k honoraci a obrátil se s jakousi poznámkou na módního faráře, sklidil povinný smích od všech s výjimkou šlechtického lékaře, který zíral chladně z jedné tváře na druhou. Takřka současně kývla paní Welchová na svého muže, aby k ní přišel, a Dixon osaměl s Gore-Urquhartem, který pravil: „Jak dlouho už jste v tomhle podniku, Dixone?“

„Nějakých devět měsíců. Přijali mě loni na podzim.“

„Moc šťastný tady nejste, co?“

„Máte pravdu. Vcelku moc ne.“

„V čem to vězí? Ve vás, nebo v tom ostatním?“

„Asi v obou. Ztrácejí čas se mnou a já s nimi.“

„Hm. Tak tedy vyučovat dějiny, to je ztráta času?“

Dixon se rozhodl, že si nebude dělat starosti, co říká. „Ne. Dobře a rozumně vyučované dějiny by mohly lidem dělat zatraceně dobře. Ale ve skutečnosti to tak nejde. Vždycky se najdou nějaké překážky. Já nevím, kdo za to vlastně může. Myslím, že to vězí hlavně v chybném vyučování. V žácích to není.“

Gore-Urquhart přikývl, pak se na něj rychle podíval. „A vaše dnešní přednáška - čí to byl nápad?“

„Profesora Welche. Dalo se to, samozřejmě, těžko odmítnout. Jestli dobře dopadne, mohl bych si trochu zlepšit postavení.“

„Jste ctižádostivý ?“

„Ne. Ale od samého začátku to se mnou šlo z kopce. Přednáška by mě mohla zachránit před vyhazovem.“

„Mládenče!“ zvolal Gore-Urquhart a uchopil dvě sklenice s podnosu, se kterým Maconochie mířil ke skupině, v níž nyní meškal rektor. Dixon si pomyslel, že už by snad neměl pít - začínal dostávat výbornou náladu -, ale přesto vzal podávanou sklenici a napil se. „Proč jste sem vůbec dnes večer chodil?“ zeptal se.

„Vyhýbal jsem se vašemu rektorovi tak dlouho, že to už jinak nešlo.“

„Nechápu, jak vás mohou nachytat. Nejste přece na rektorovi závislý. Teď vás za to čeká ohromná spousta nudy.“

Když na něj Gore-Urquhart pohlédl, na chvíli se Dixonovi málem zamotala hlava, protože tvář, do které zíral, se mu roz-

plynula.

„Čeká mě každý den spousta nudy, Dixone. O dvě hodiny víc mě už nezabije."

„Proč si to dáte líbit?"

„Chci ovlivnit lidi, aby udělali to, co myslím, že je třeba, aby udělali. K tomu je nemůžu dostat dřív, dokud mě předtím určitou dobu nenudili, chápete? Jenže právě když mají ohromnou radost z toho, jak mě svými řečmi zblbli, otočím se a donutím je udělat, co jsem na ně ušil."

„Kdybych to tak dovedl jako vy," pravil Dixon závistivě. „Se mnou je to právě naopak. Když jsem úplně zblblý řečmi, a to je skoro pořád, obyčejně přijdou a donutí mě udělat to, co na mne ušili oni." Rozhořčení, podporované alkoholem, mu umožnilo překonat další myšlenkovou přehradu a horlivě pokračoval: „Víte, co jsem? Detektor nudy. Velice jemný přístroj. Kdybych našel vhodného milionáře, vyvážil by mě zlatem. Mohl by mě posílat předem na večeře a odpolední čaje a do nočních podniků, jen tak na pět minut, a stačil by mu jeden jediný pohled do mého obličeje, aby z něho vyčetl koeficient nudy kteréhokoliv shromáždění. Něco jako kanár na šachtě. Pak by se mohl rozhodnout, chce-li tam vůbec jít, nebo ne. Mohl by mě poslat mezi rotariány a na golf a mezi intelektuály mluvící o tvaroslovné funkci imaginárna a mezi hudební...," mlkl, uvědomiv si, že se Gore-Urquhartův velký hladký obličej naklonil na stranu a přiblížil se těsně k jeho tváři. „Promiňte," zamumlal, „zapomněl jsem..."

Gore-Urquhart si ho prohlížel od hlavy k patě, pak si zakryl jedno oko dlaní, sjel si prstem po tváři a lehce se usmál. Ačkoliv to nebyl běžný úsměv bavícího se člověka, nepřívětivý nebyl také. „Poznávám spolutrpitele," pravil. Pak se jeho chování změnilo: „Do které školy jste chodil, Dixone, jestli se mohu zeptat?"

„Do místní obecné,"

Gore-Urquhart přikývl. Nyní přišli módní farář a jeden z radních, s plnými sklenicemi v rukou, a odvedli ho ke skupině kolem rektora. Dixon se musel obdivovat, jak snadno, aniž cokoliv řekli nebo udělali, mu dali najevo, že není žádoucí, aby se k nim přidružil. Pak, dívaje se lhostejně za nimi, spatřil Gore-Urquharta, jak zůstal o krok pozadu a vrhl nenápadný pohled směrem, kde stáli Goldsmithovi. Cecil a Beesley byli zabráni do rozhovoru a nevšimli si, jak Carol zachytila Gore-Urquhartův pohled; vyměnili si krátké a zcela nesrozumitelné sdělení. Dixon se ovšem podivil, částečně byl také zmaten, ale rozhodl se uvažovat o tom později, pokud by se tím chtěl vůbec zaměstnávat. Dopil sklenici a zamířil ke Christině a Bertrandovi. „Tady jste," zvolal vesele. „Myslel jsem, že jste se někam schovali."

Christina šlehla po Bertrandovi pohledem, kterým ho zarazila, dříve než řekl, cokoliv měl na jazyku, a pravila sama: „Neměla jsem ani tušení, že to bude takhle slavnostní podnik. Je tu skoro celá městská honorace."

„Myslím, že bychom měli zajít za tvým strýcem, Christino," řekl Bertrand. „Jak víš, musím s ním prodiskutovat dvě nebo tři věci."

„Za chvíli, Bertrande; času dost," pravila Christina svým povýšeným způsobem.

„Ne, ne, času není dost. Za deset minut se začíná, a to je dost málo na věci, které musím prohovořit."

Dixon si všiml, že Bertrand vždycky říká „ne, ne" místo „ne", zdůrazňuje obě slova současným svraštěním a zdvižením obočí. Nerad se na to díval. Přes Bertrandovu hlavu viděl Carol, kterak se začala nenápadně vzdalovat od Cecila a Margarety - tu zpozoroval dnes večer poprvé -, a to směrem k nim. Cituje dialog z filmu, který kdysi viděl, pravil Christině: „Bude lépe, když uděláte, co vám říká, dámo, jinak by vám mohl vykopnout zuby."

„Běžte si hrát jinam, Dixone.“

„Bertrande, jak můžeš být tak hrubý?“

„Já? Hrubý? To je ohromné. Já a hrubý. A co on? Kdo si myslí, že je? Klidně ti řekne, abys...“

Christina se zarděla. „Zapomněl jsi, co jsem ti řekla, než jsme sem šli?“

„Podívej, Christino, já sem nepřišel, abych se bavil s tímhle... s tímhle člověkem, nebo dokonce o něm. Jsem tady jedině proto, abych si promluvil s tvým strýcem, a teď už...“

„Berty, konečně jsem si tě našla,“ ozvala se Carol za jeho zády. „Chci s tebou mluvit. Pojď sem na chvíli.“

Bertrand provedl překvapený půlobrat s nadskočením, všechno na jednu dobu. „Dobrý večer, Carol, právě jsem...“

„Nebudu tě dlouho zdržovat,“ pravila Carol a uchopila ho pod paží. „Vrátím vám ho bez úhony,“ dodala přes rameno na adresu Christiny.

„Tak co, Christino? Dobrý večer,“ řekl Dixon.

„Dobrý večer.“

„Tohle je tedy naposledy, že?“

„Ano, pravděpodobně.“

Dostal výbojnou a sebelítostivou náladu. „Zřejmě vás to tolik netrápí jako mne.“

Chvíli na něj hleděla, pak se prudce odvrátila, jako by jí ukazoval ilustrovanou učebnici soudního lékařství. „Už jsem se dotrápila,“ pravila. „Nemíním v tom pokračovat. A kdybyste měl zdravý rozum, udělal byste totéž.“

„Nemohu jinak,“ pravil. „Proti trápení se nedá nic dělat. Prostě pokračuje.“

„Co to máte na oku?“

„Poprali jsme se odpoledne s Bertrandem.“

„Poprali? Nic mi o tom neřekl. Proč jste se poprali? Skutečně poprali?“

„Řekl mi, abych vás nechal na pokoji, a já mu řekl, že nenechám, no, a poprali jsme se.“

„Přece jsme se dohodli... Snad jste si to nerozmyslel?“

„Ne. Ale nedám si od něho poroučet, co mám a co nemám dělat.“ '

„Ale poprat se!“ Zdálo se, že potlačuje smích. „Zřejmě jste prohrál, podle toho, jak vypadáte.“

To se mu nelíbilo a vzpomněl si, jak se při jejich schůzce ironicky usmívala. „Ani trochu. Podívejte se raději na Bertrandovo ucho, než začnete říkat, kdo vyhrál nebo prohrál.“

„Na které?“

„Na pravé. Ale asi na něm nebude moc vidět. Zřejmě šlo o vnitřní zranění.“

„Srazil jste ho na zem?“

„Ano, rovnou na zem, a zůstal pěkně dlouho ležet.“

„Propánaboha.“ Zírala na něj a plné suché rty měla pootevřené. Náhlý příval bezmocné touhy způsobil, že Dixon ztuhl a znehybněl, jako kdyby s ním mluvil Welch. Pak se mu zdálo, že mu nikdy nic tak jasně nepřipomnělo jejich první setkání jako ty poslední dvě minuty, a zíral na ni široce otevřenýma očima.

Právě když bylo mezi nimi nejhlubší ticho, objevil se za manželkou jednoho z radních Bertrand, vynořivší se krátkými rychlými krůčky jako hráč kriketu, který míří nečekaně k brance. Byl zarudlý v tváři, zřejmě bez sebe zlostí buď v její

čisté formě, nebo ve spojení s jiným druhem pohnutí. Carol šla zvědavě v patách za ním.

„Už toho mám dost," pravil Bertrand mečivým přeskakujícím hlasem. „To jsem si hned myslel." Uchopil Christinu za ruku a vlekl ji pryč. Předtím ještě řekl Dixonovi: „Tohle jste si mohl ušetřit. Koukněte si rychle hledat nové místo, protože tady je s vámi amen." Christina vrhla na Dixona přes rameno krátký poděšený pohled a nechala se bezmocně odvléci ke skupině, ve které byl její strýc. Carol se podívala na Dixona s netajeným zájmem a následovala oba předešlé. Ozval se ďábelský chechtot, vyluzovaný rektorem univerzity.

Dixon znovu pocítil nevolnost, která se o něj pokoušela již před několika minutami. Pak, aniž se tomu mohl bránit, propadla jeho hlava slepé panice. Bertrand nepochybně mínil svoje slova vážně. Ať už se ve Welchově hlavě děje cokoliv, to, co se mu chystá jeho syn vyjevit, je dostatečně závažné, aby ho to ovlivnilo, Nehledě na spoluúčast jeho manželky, která má také co přihodit na váhu, jestli to již o vlastní újmě neudělala. Dixon si uvědomil svůj omyl, když myslel, že tažení proti Bertrandovi je skončeno a vyhráno; stojí v otevřeném poli, beze zbraně a poslední výstřel dosud nepadl. Čeho se od samého začátku obával, to se skutečně stalo; nechal se strhnout a vzrušení z bitvy ho zbavilo smyslu pro opatrnost a rozvahu. Byl bezmocný; musel dokonce bezmocně přihlížet, jak vousatý a odporný Bertrand drží samolibě, vítězně a vlastnicky Christinu za ruku. Stála vedle něho tak, jak ji přivlekl, nepohodlně, dokonce nepříliš ladně, ale v Dixonových očích to byl nejkrásnější postoj ženy stojící při svém milenci, jaký si dovedl představit.

„Poslední pohled, Jamesi?"

Když se Margaret nečekaně objevila po jeho boku, měl Dixon pocit člověka, který se brání strážníkovi a spatří dalšího, jak se blíží na koni. Doslova ho to omráčilo. „Co?" pravil.

„Měl byste si ji dobře prohlédnout, protože je to asi vaše poslední příležitost.“

„Ano, pravděpodobně...“

„Leda byste se dohodli, že budete dojíždět do Londýna.“

Dixon jí zíral překvapeně do tváře, překvapen mimo jiné tím, že ho Margaret dovede z tohoto stavu věcí ještě vůbec něčím překvapit. „Co tím myslíte?“ řekl unaveně.

„Nemusíte se přetvařovat. Není nic těžkého uhodnout vaše myšlenky.“ Koneček nosu, jako vždycky, když mluvila, se jí lehce pohyboval. Stála rozkročena, s rukama zkříženýma na prsou, tak jak ji Dixon nesčíslněkrát viděl stát a hovořit v této místnosti nebo v malých učebnách o poschodí výš. Přitom však nevypadala ani neklidná, ani rozrušená, zatrpklá nebo nespokojená.

Dixon si těžkomyslně povzdechl a pustil se do obvyklých výmluv a protestů, které vyžadovala pravidla hry jeho poměru k Margaretě. Uvědomoval si, zatímco mluvil, jak lehce, dokonce hravě přišel o svou morální převahu vůči Margaretě, vyplývající z dobrovolného rozhodnutí nezajímat se už o Christinu. Vyčítat mu trochu stesku po tom, čeho se dobrovolně vzdal, bylo přinejmenším nespravedlivé. Byl tak nešťasten, že měl chuť lehnout si na zem a dýchat s vyplazeným jazykem jako uštvaný pes: bez zaměstnání, bez Christiny, a ještě k tomu přistižený Margaretou.

Jejich rozmluva skončila nerozhodně, když skupina s rektorem v čele zamířila ke dveřím. Gore-Urquhart byl zřejmě zabrán do rozhovoru s Bertrandem a Christinou. Welch zvolal: „Připraven, Dixone?“ Ve společnosti paní Welchová vypadal více než kdy jindy jako vysloužilý boxer, který ještě tu a tam zaloví v okolí ringu, s ženou, bývalou kuchařkou, po boku.

„Za chvíli jsem v sále, pane profesore,“ odpověděl mu Dixon, omluvil se Margaretě a pospíšil do profesorské umývár-

ny. Zmocnila se ho tréma; měl studené a vlhké ruce, nohy jako gumové roury naplněné pískem a těžko dýchal. Zatímco používal záchodu, udělal obličej Evelyna Waugha, kterého se však vzdal ve prospěch ještě divočejšího a zuřivějšího výrazu, než jakého kdy použil. Stisknuv jazyk mezi zuby, nafoukl tváře do dvou vy-dutých polokoulí; spodní ret svěsil idiotsky co nejníže, bradu lopatovitě vystrčil kupředu. Současně koulel a šilhal očima. Otočiv se, střetl se tváří v tvář s Gore-Urquhartem. Nechal obličej zvadnout a pravil: „Aha!“

„Zlomte vaz, Dixone,“ řekl Gore-Urquhart, procházeje kolem něho.

Dixon se zastavil u zrcadla nad umyvadlem a prohlížel si oči. Zdálo se mu, že se lesknou mnohem, mnohem víc než kdy jindy. Za těchto okolností jakýkoliv pokus o úpravu šatů nebo vlasů mu připadal zcela marný. Vzal s poličky svazek vojenských formulářů, které ukradl u letectva a jež obsahovaly jeho přednášku, a chystal se k odchodu, ale Gore-Urquhart ho zadržel: „Na slovíčko, Dixone.“

Dixon se zastavil a obrátil se. Gore-Urquhart se přiblížil a stanul, pozorně si ho prohlížeje, jako by se chystal, jakmile bude po přednášce, nakreslit uhlem nebo možná dokonce tuší jeho karikaturu. Za chvíli pravil: „Nejste trochu nervózní, chlapče?“

„Strašlivě.“

Gore-Urquhart přikývl a vytáhl z kapsy plochou, ale nemalou láhev. „Posilněte se.“

„Děkuji.“ Dixon se rozhodl nestarat se, jestli se rozkašle nebo ne, obrátil do sebe velkou dávku nápoje, ale ukázalo se, že je to čistá whisky - čistší, než jakou kdy pil. Prudce se rozkašlal.

„Silné, co? Dejte si ještě.“

„Děkuji.“ Dixon učinil přesně totéž co předtím, a lapaje po

dechu a utíraje si ústa rukávem, vrátil láhev. „To bylo od vás úžasně laskavé.“

„Uvidíte, že vám to udělá dobře. Je to moje vlastní, domácí. A teď pojďme, ať je nenecháme dlouho čekat.“

Poslední posluchači se trousili z klubovny a po schodišti do prvního poschodí. Nahoře čekala malá skupinka: Goldsmithovi, Bertrand, Christina, Welch, Beesley a ostatní členové jeho katedry.

„Půjdeme si sednout dopředu,“ navrhl Bertrand Gore-Urquhartovi.

Zamířili do přednáškové síně, která byla zoufale plná. Kolem dokoná galérie byla nepřetržitá řada studentů. Sál hlučel hlasitým hovorem.

„Tak do toho, Jime,“ řekla Carol.

„Držte se, hochu,“ řekl Cecil.

„Zlomte vaz, Jime,“ řekl Beesley. Všichni zamířili ke svým sedadlům.

„Skočte do toho, chlapče,“ řekl Gore-Urquhart polohlasně. „Nebojte se a na všechno se vykašlete.“ Stiskl Dixonovi paži a šel si sednout. Dixon nejasně vnímal, že se obecenstvo za jeho zády usazuje, a následoval Welche na pódium. Byl tam již rektor a tlustší z obou radních. Dixon u sebe zjistil vysoký stupeň opilosti.

DVACET DVA

Welch ze sebe vypravil na zahájení táhlý troubivý zvuk, prozrazující příbuznost s mečením jeho syna, kterým měl ve zvyku zjednávat si ticho na začátku přednášek; Dixon mnohokrát slyšel studenty, jak ho napodobují. Sál se zvolna uklidnil. „Shromáždili jsme se zde dnes večer," oznámil obecenstvu, „abychom vyslechli přednášku..."

Zatímco mluvil, kývaje sebou ve světle stolní lampičky ze strany na stranu, Dixon, aby nemusel poslouchat, co Welch povídá, těkal pohledem po sále. Nesporně bylo velice plno; několik posledních řad zůstalo sice jen řídce obsazeno, zato vpředu bylo nabito, zejména členy profesorského sboru, jejich rodinami a místními veličinami různého stupně důležitosti. Galérie, pokud mohl Dixon zjistit, byla také plná. Někteří dokonce stáli vzadu u zdi. Sklopiv oči do předních řad, poznal Dixon hubenějšího radního, místního skladatele a módního faráře; lékař se šlechtickým titulem zřejmě přišel pouze na sherry. Dříve nežli mohl rozšířit svá pozorování, pocítil Dixon, že se vrátila předešlá nevolnost, jež se tentokrát projevila jako záchvat mdloby; po zádech mu začala stoupat horká vlna, která se nakonec trvale usadila v hlavě. Podařilo se mu nezakvílet a silou vůle sám sobě dokázal, že mu nic není, že jsou to pouze nervy a samozřejmě alkohol.

Když Welch řekl „...pan Dixon" a posadil se, Dixon vstal. Kolena se mu roztřásla, jako by úmyslně karikoval trému. Ozval se bouřlivý potlesk, zejména, jak se zdálo, z galérie. Dixon rozeznával i dupání těžkých bot. S velikými obtížemi stanul před řečnickým pultem, přelétl očima první větu svých poznámek a zdvihl hlavu. Potlesk natolik ustal, že bylo slyšet drobné výbuchy smíchu; pak se ozval znovu, daleko silněji, zejména dupání zesílilo. Část obecenstva na galérii měla první

příležitost spatřit Dixonovu modřinu na oku.

V předních řadách se otočilo několik hlav a Dixon viděl rektora, jak podrážděně zírá na rušitele klidu. Dixon, pohroužený do svých tělesných a duševních obtíží, vyloudil, aniž dovedl později pochopit, jak se to stalo, dokonalou napodobeninu Welchova zahajovacího zatroubení. Hluk vzrostl, překročiv meze přípustného potlesku. Rektor se zvolna zdvihl. Hluk se utišil, i když ne zcela, a po několika okamžicích rektor pokynul Dixonovi a znovu se posadil.

Dixonovi se vehnala krev do uší, jako by se chystal kýchnout. Jak má stát před tolika lidmi a mluvit? Jaké další zvířecí zvuky se mu vyhrnou z úst, jestliže je otevře? Uhladil dlaní první stránku svého rukopisu a spustil.

Když odříkal asi deset vět, uvědomil si, že je něco dosud velice v nepořádku. Mumlání na galérii vzrostlo. Pak si uvědomil, co je v nepořádku: mluvil ještě stále Welchovým hlasem. Ve snaze, aby jeho přednáška zněla přirozeně, vsunul tu „ovšem“, tam „jak víte“ a ještě jinam „jak bychom řekli“; nic nemohlo připomínat Welchův projev lépe. Mimo to, opět v podvědomé snaze, aby celá věc vyzněla správně, to je, aby byla přijatelná pro Welche, použil celé řady Welchových oblíbených frází jako „zcelistvění společenského povědomí“ nebo „ztotožnění práce s tvořivým principem“, a nyní, jakmile to vše proniklo do jeho těžce zkoušeného vědomí, začal o některé fráze klopýtat, váhat, opakoval slova, a dokonce na jednom místě ztratil souvislost a nějakých deset vteřin mlčel.

Vzrůstající šum na galérii dával tušit, že se jeho výkony setkávají s porozuměním. Zaléván potem a uzardělý pokračoval, bezmocně naslouchaje Welchovu přízvuku ve vlastním hlase. Nová vlna opilosti mu oznámila, že se do jeho mozku dostavil předvoj Gore-Urquhartovy whisky - nebo to byla poslední sklenice sherry? Bylo mu strašně horko. Zmlkl, srovnal ústa tak, aby vydala zvuk co nejméně podobný Welchovu, a začal

znovu. Chvíli se mu to zdánlivě dařilo.

Zatímco mluvil, začal se rozhlížet po předních řadách. Spatřil Gore-Urquharta, sedícího vedle Bertranda, po jehož druhém boku byla jeho matka. Christina seděla svému strýci po pravici, vedle ní Carol, pak Cecil, pak Beesley. Margaret byla na druhé straně vedle paní Welchové, ale leskly se jí brýle, takže nemohl zjistit, dívá-li se na něj, nebo ne. Všiml si, že Christina něco pošeptala Carol a projevila lehké známky neklidu. Aby se tím nerozptyloval, pohlédl dál do sálu, pokoušeje se najít Billa Atkinsona. Ano, byl tam, kdesi uprostřed druhé poloviny. Když spolu seděli před hodinou u láhve whisky, Atkinson nejen trval na tom, že přijde na přednášku, ale projevil také ochotu omdlít, kdyby se Dixon jakýmkoliv způsobem octl v úzkých, a podal mu o tom zprávu tím, že by se současně poškrábal na obou uších. „Zhroutím se naprosto bezvadně," pravil Atkinson svým pohrdlivým hlasem. „Zanesu zmatek do řad nepřátel." Dixon měl co dělat, aby se tomu nyní nedal do smíchu. V téže chvíli však jeho pozornost upoutal pohyb v blízkosti pódia: Christina a Carol se tlačily ven přes Cecila a Beesleyho se zřejmým úmyslem opustit sál; Bertrand se nakláněl a něco jim šeptal; Gore-Urquhart vstal a tvářil se starostlivě. Dixon, zachvácen zmatkem, znovu umlkl; pak, když se obě ženy dostaly z řad a zamířily ke dveřím, pokračoval daleko dřív, než měl, nesrozumitelně zadrhávaje a prokládaje věty mumláním, které prozrazovalo nejvyšší stadium opilosti. Několikrát rozčileně přešlápl, zakopl o podstavec pultu a nebezpečně zavrávoral vpřed. Na galérii se znovu ozval šum hlasů. Dixon měl nejasný dojem, že tenký radní vyměnil se svou ženou pobouřený pohled. Přestal mluvit.

Když se vzpamatoval, zjistil, že opět ztratil souvislost uprostřed věty. Zahryzl se do rtů a rozhodl se dát si tentokrát opravdu pozor. Odkašlal si, začal větu znovu a pokračoval úsečným hlasem, zdůrazňuje všechny souhlásky a pokud možná neklesaje hlasem na konci vět. Každopádně, řekl si, teď

uslyší alespoň každé slovo. Zatímco mluvil, uvědomil si s hrůzou, že je něco opět velice v nepořádku. Trvalo ještě chvíli, nežli mu došlo, že tentokrát napodobil rektora.

Vzhlédl; na galérii byl zřejmě velký neklid. Něco těžkého tam dokonce s hlukem padlo na zem. Maconochie, který stál u dveří, vyšel, nepochybně, aby nahoře zjednal pořádek. Nyní se začínaly ozývat i hlasy v sále; módní farář cosi říkal zvučným šepotem; Dixon viděl Beesleyho, jak sebou vrtí na sedadle. „Co je vám, Dixone?“ zasyčel Welch.

„Nic, pane profesore... trochu nervy, za chvíli budu v pořádku...“

Večer byl dusný; Dixonovi bylo nesnesitelně horko. Třesoucí se rukou si nalil sklenici vody ze džbánu, kterou měl stát před sebou, a horečně se napil. Z galérie se ozvala hlasitá, ale nesrozumitelná poznámka. Dixon by se byl nejraději rozplakal. Neměl by omdlít? Bylo by to lehké. Ne; každý by si řekl, že podlehl alkoholu. Zmohl se na poslední pokus a začal znovu, tentokrát po více než půlminutové přestávce, a naprosto ne svým normálním hlasem. Jako by byl vůbec zapomněl mluvit přirozeně. Tentokrát si zvolil přehnaný severní přízvuk, o kterém soudil, že nemůže nikoho připomínat a nikoho urazit. Po první salvě smíchu, přicházející z galérie, nastalo uklidnění pravděpodobně zásluhou Maconochieho vlivu, a několik minut šlo všechno dobře. Měl nyní již přes polovinu přednášky za sebou. Zatímco četl, začínalo někde něco váznout potřetí, ale nebylo to, na rozdíl od obou předchozích případů, v tom, co říkal nebo jak to říkal. Bylo to někde jinde, bylo to v jeho hlavě. Usazoval se mu v ní pocit ne ani tak opilosti jako neskonalé, takřka hmatatelné sklíčenosti a únavy. Zatímco vyslovoval jednu větu, zachvacoval jeho jazyk stesk po Christině a nutil ho upadnout do elegického mlčení. Zatímco vyslovoval druhou, výkřiky děsivé hrůzy se domáhaly vstupu do jeho hrtanu, aby vyjádřily jeho pocity vůči Margaretě; zatímco pronášel další, zlost a strach mu hrozily zkroutit ústa, jazyk a rty do

vhodné polohy pro hysterickou tirádu proti Bertrandovi, paní Welchové, Welchovi, rektorovi, kvestorovi, správní radě, celé univerzitě. Přestával si uvědomovat, že má před sebou obecenstvo; jediný posluchač, na kterém mu záleželo, odešel, a pravděpodobně se již nevrátí. Dobře, jestliže to má být jeho poslední vystoupení na veřejnosti, postará se, aby na ně veřejnost hned tak nezapomněla. Udělá alespoň něco dobrého, alespoň několika přítomným, i kdyby jich bylo sebeméně. Už žádné napodobovaní, které mu nahánělo příliš mnoho strachu, ale něco daleko lepšího, jemné modulování hlasu, kterým může ovšem zcela nenápadně naznačit, co si myslí o celé přednášce a jednotlivých názorech, které pronáší.

Postupně, ale ne tak postupně, jak se zdálo některým částem jeho mozku, začal přimíchávat do svého hlasu sarkastickou, urážlivou trpkost. Nikdo, s výjimkou notorických bláznů, říkal mezi řádky, nemůže brát vážně ani jediné slovo z celé té smyšlené a nechutně slepené plácanice. Za velmi krátkou dobu se mu podařilo mluvit jako neobyčejně fanatický nacista, předčítající nad hořící hranicí knih výňatky z letáku, napsaného židobolševickým pacifistickým spisovatelem. Sálem se počalo ozývat zpola spokojené, zpola rozhořčené reptání, ale Dixon se rozhodl nevěnovat mu pozornost. Takřka podvědomě nasadil jakýsi cizokrajný přízvuk a četl *rychleji a rychleji*, s hlavou ve víru. Jako ve snu slyšel, jak sebou Welch vrtí, pak šeptá a nakonec cosi říká hlasitě. Začal prokládat svůj proslov ironickými úsměšky. Četl, vyplivuje slabiky jako urážky, nechávaje chyby ve výslovnosti a vynechávky bez opravy, obraceje stránky rukopisu s hbitostí čtenáře partitury při rychlé větě, hlasitěji a stále hlasitěji. Nakonec se octl tváří v tvář poslednímu odstavci, zmlkl a pohlédl na obecenstvo.

Místní honorace, sedící pod ním v prvních řadách, na něj zírala ztuhlá údivem a rozhořčením. Starší členové profesorského sboru hleděli se stejnými výrazy. Mladší se na něj neodvažovali pohlédnout vůbec. Jediná osoba, která v celém sále

vydávala nějaké zvuky, byl Gore-Urquhart. Hlasitě, zvonivě se smál. Z galérie bylo slyšet výkřiky, pískání a potlesk. Dixon zdvihl ruku, aby si zjednal ticho, ale hluk pokračoval. Bylo to už příliš; šly na něj znovu mdloby a přitiskl si obě ruce k uším. Vtom se však pandemoniem hluku a zvuků prodral zvuk ještě hlasitější, něco mezi řevem a zavytím. V samém středu přednáškové síně Bili Atkinson, neschopný na dálku postřehnout rozdíl mezi zacpáním a poškrábáním uší, zavrávoral a klesl jak dlouhý tak široký mezi sedadla. Rektor vyskočil, otvíraje a zavíraje ústa, ale bez patřičného výsledku. Sklonil se a začal cosi rozčileně šeptat radnímu, který seděl vedle něho. Lidé z okolních sedadel se pokusili Atkinsona zdvihnout, ale marně. Welch začal volat Dixonovo jméno. Do sálu vrazil houf studentů, kteří zamířili k ležícímu Atkinsonovi. Mohlo jich být dvacet nebo třicet. Vykřikujíce jeden na druhého pokyny, zdvihli jeho bezvládné tělo a nesli je ze dveří ven. Dixon vykročil a postavil se před řečnický pult. „Už dost, Dixone," pravil rektor hlasitě, dávaje Welchovi znamení, ale příliš pozdě.

„Jaké nám z toho plynou praktické závěry?" pravil Dixon svým normálním hlasem. Slyšel, jak pronáší slova mimovolně, a měl pocit, že ho zachvátila jakási nezvyklá závrať. „Já vám to tedy řeknu. Pravda je, že takzvaný Blažený věk Anglie byl asi ve skutečnosti tím nejnešťastnějším v celých našich dějinách. Jedině těch pár hlupáků, kterým straší v hlavě tradice, folklór, lidové tance a dulciány, esperanto a...," zmlkl a zavrávoral. Horko, alkohol, rozčilení a Špatné svědomí se spikly proti němu. Hlava jako by mu zároveň otékala a stávala se lehčí. Jeho tělo jako by něco rozemílalo napadrť: hučelo mu v uších a horní, spodní, levý a pravý okraj jeho zorného pole se začal zahalovat mlhavou hustou temnotou. Všude kolem něho vrzaly židle; čísi ruka ho uchopila za rameno, až zavrávoral. Uvědomuje si, že Welch objímá jeho ramena, klesl na kolena a slyšel rektorův hlas, plující nad všeobecným hlukem: „... který nemohl dokončit svou přednášku pro náhlou nevolnost. Věřím,

že všichni...“

Udělal jsem to, pomyslel si ještě, a to jsem jim ani neřekl... Nabral vzduch do plic. Podaří-li se mu ho znovu vydechnout, bude všechno v pořádku. Ale to právě nemohl a všechno se mu slilo do jediného hřmícího přívalu zvuků beze slov.

DVACET TŘI

„Nic jiného to nebylo," pravil Beesley nazítří ráno. „To je docela pochopitelné, ale dorazila vás hlavně ta jeho whisky, viďte?"

„Taky se mi zdá, jinak bych asi byl býval v pořádku. Jenže tohle nemohu Welchovi vykládat."

„Ne, samozřejmě že ne, Jime, ale můžete se vymluvit na nervy, na horko a takové věci. Koneckonců jste skutečně omdlel, ne?"

„Kdepak, nikdy mi neodpustí, že jsem jim pokazil veřejnou přednášku, a Neddyho nebo rektora jsem taky nenapodoboval z rozčilení."

Prošli branou a zamířili k hlavní budově. Tři studenti stojící nedaleko vrátnice zmlkli, a když je Dixon míjel, strčili jeden do druhého. Beesley pravil: „Já nevím, mohl byste to zkusit, ne? Nemáte co ztratit."

„Nemám, to je pravda, ale už jsem to projel tak jako tak. A ještě k tomu ta záležitost s Christinou. Teď už Welch asi ví všechno."

„Nesmíte věšet hlavu. Mně se nezdá, že by dal Welch na to, co mu jeho Bertrand nebo jak se jmenuje řekne. To přece není jeho věc, co děláte se slečnou jeho syna, nemyslíte?"

„A co s Margaretou? Welch v ní bude vidět zhrzenou milenku a koneckonců - je to pravda."

Beesley na něj vrhl krátký pohled a neodpověděl; pak, když vcházeli do klubovny, pravil: „Jen žádný pesimismus, Jime. Na shledanou při kávě."

„Ano," odpověděl Dixon nepřítomně. Když poznal Welchův rukopis na lístku ve své přihrádce, zdvihl se mu žaludek. Četl ho cestou ven a do prvního poschodí. Welch pokládal za nutné neoficiálně mu oznámit, že nebude na příštím zasedání správní rady moci doporučit prodloužení jeho zaměstnaneckého poměru na univerzitě. Radil Dixonovi, také neoficiálně, aby dovedl své záležitosti do konce a co nejrychleji odjel. Byl ochoten poskytnout mu jakékoliv doporučení při hledání nového zaměstnání, pod podmínkou, že to bude někde na venkově. On sám že lituje Dixonova odchodu, protože s ním rád pracoval. Pak bylo ještě P. S., ve kterém mu sděloval, že si Dixon nemusí dělat starosti, „co se týče ložního prádla"; pro svou osobu pokládá Welch „záležitost za vyřízenou". To tedy je od něho slušné, řekl si Dixon a zahryzlo ho špatné svědomí při vzpomínce, do jaké míry ho svou přednáškou zklamal, a také trochu při pomyšlení, kolik času a energie ztratil nenáviděním Welche.

Vešel do pokoje, o který se dělil s Cecilem Goldsmithem, a zůstal stát u okna. Dusno předchozích několika dní minulo bez bouřky a obloha slibovala dlouhé hodiny zářícího slunce. Na fyzikální laboratoři se prováděly opravy; před budovou stálo nákladní auto, které přivezlo cihly a cement, a z lešení se ozývalo ťukání kladívka. Mohl by jít učit na střední školu; jeho někdejší ředitel mu o vánocích řekl, že do září bude u nich volné místo profesora dějepisu. Pošle mu dopis. Napíše mu, že se pro něj univerzitní kariéra nehodí. Ale dnes ne, dnes psát nebude.

Co tedy bude celý den dělat? Odešel od okna a vzal do ruky tlustý, přepychově vybavený časopis, ležící na Goldsmithově stole, měsíčník jakési italské dějepisné společnosti. Něco na titulním listě ho upoutalo, takže zalistoval až na příslušnou stránku. Nikdy se italsky neučil, ale bez velkých obtíží poznal jméno autora článku L. S. Catona a za dvě tři minuty pochopil i všeobecný smysl textu, který se týkal stavitelství v západní

Evropě v druhé polovině patnáctého století a jakéhosi jeho vlivu na to nebo ono. Nemohlo být nejmenší pochyby; článek byl buď velmi blízkou parafrází, nebo doslovným překladem jeho vlastního článku. Neschopen vymyslit si vhodný obličej, nadechl se, aby zaklel, ale místo toho se hystericky rozchechtal. Takhle se tedy získávají profesury? Nebo alespoň profesury toho druhu? Ale co, teď už na ničem nezáleží. Ten darebák jeden... To mu připomnělo, že jednou z věcí, které dnes musí udělat, je vyhledat Johnse a vynadat mu nebo mu rovnou nařezat za jeho poslední hanebnost. Vyšel ven a zamířil dolů po schodech.

Rekonstrukce zločinu byla lehká; po poradě s Beesleym a Atkinsonem Dixon usoudil, že Johns pravděpodobně slyšel, jak oni dva hovořili o jeho schůzce s Christinou, a při první příležitosti sdělil tuto novinu na příslušných místech. Měl k tomu možnost a pravděpodobně to taky udělal; ostatně Dixon měl víceméně Bertrandovo svědectví, ať už se dozvěděl, že to byl Johns, jakkoliv. Nenávist v něm vzplanula jako neónové světlo, když zaklepal na dveře Johnsovy kanceláře a vstoupil.

V místnosti nebyl nikdo. Dixon se přiblížil k psacímu stolu, na kterém ležela halda pojišťovacích formulářů. Chvíli uvažoval; zasloužil si něčím Johnsovu dvojnásobnou zradu? Vylepšením skladatelovy tváře na obálce časopisu? Nevinný žert. Dopis od Joea Higginse? Průhledná klukovina, nic víc. Dixon sám sobě přikývl, sebral hrst vyplněných formulářů, nacpal si je do kapsy a vyšel.

Za několik okamžiků již opatrně sestupoval do kotelny. Nikde nebylo živé duše. Pod nohama mu skřípěl uhelný prach, zatímco hledal mezi kotli ten, který byl v provozu. V jednom se jistě hřeje voda pro jednotlivé umývárny. Konečně ho našel, mocně dýmající. Zdvihl jakýsi nástroj, který ležel před kotlem na zemi, a jeho pomocí odstrčil dvířka. Formuláře hořely rychle a velice důkladně. Nezůstala po nich ani stopa. Zavřel dvířka kotle a vyběhl nahoru. Nikdo ho nespatřil.

Ale co dál? Uvědomil si, že přišel do školy jedině proto, že chtěl ještě chvíli zůstat s Beesleym. Nyní, když dostal výpověď, neměl chuť zdržovat se tu až do podávání černé kávy a vystavovat se eventuálnímu setkání s Welchem nebo rektorem. Neměl opravdu žádný důvod, proč sem chodit, ledaže by si chtěl odnést své věci. To byl tedy zřejmě příští úkol, splnitelný velice rychle, protože si Dixon do školy nepřinesl takřka nic, vyjma dvě nebo tři knihy a několik stránek poznámek k přednáškám. Vrátil se do svého pokoje a začal věci sbírat. Přijmout zaměstnání v rodném městě, uvažoval, bude znamenat, že se uvidí daleko méně s Margaretou, ale zase ne dost málo, protože bydlí pouhých dvacet kilometrů od sebe. Jak již zkušenost ukázala, byla to celkem přijatelná nebo ne dost nepřijatelná vzdálenost, jestliže šlo o schůzku alespoň jednou týdně během prázdnin. A tři měsíce prázdnin právě začínaly.

Vycházeje z pozemku univerzity, spatřil člověka, kterého na prvý pohled nepoznal, ale jehož vzhled mu byl vzdáleně povědomý. Tento člověk se k němu přiblížil a pravil: „Měl jste včera úžasně zajímavou přednášku.“

„Michie,“ pravil Dixon, „snad jste si neoholil kníry?“

„Oholil. Eileen O'Shaughnessyová je neměla ráda, tak jsem je dnes ráno shodil.“

„To jste udělal dobře, Michie. Líp vám to sluší.“

„Děkuji. Doufám, že jste již po včerejší mdlobě nebo co to bylo v pořádku?“

„Ano, děkuji, žádné trvalé následky.“

„Tím lépe. Přednáška se nám všem ohromně líbila.“

„To rád slyším.“

„Úplná senzace.“

„To si dovedu představit.“

„Škoda, že jste ji nemohl dokončit.“

„Ano.“

„Ale v hlavních obrysech nám to došlo.“ Michie se odmlčel, když kolem šla skupina neznámých lidí, pravděpodobně přilákaných tím, že toho týdne byla univerzita otevřela veřejnosti.

Pak pokračoval. „Mimochodem... nezlobte se, že se vás na to ptám, ale některým se zdálo, že jste byl trochu... chápete...“

„Opilý? Ano, myslím, že jsem byl, a hodně.“

„Zavolali si vás na koberec, co? Nebo na to neměli čas?“

„Měli až dost.“

„Jak to dopadlo?“

„Víceméně jsem dostal výpověď.“

„Cože?“ Michie měl spíš soustrastný než udivený nebo rozhořčený výraz. „To šlo rychle. Je mi to opravdu líto. Jen kvůli té jedné přednášce?“

„Ne. Měl jsem na katedře ještě dvě nebo tři jiné potíže, jak asi víte.“

Michie chvíli mlčel, pak řekl: „Budete leckterému z nás scházet.“

„To je od vás velice hezké. Leckdo z vás mi taky bude scházet.“

„Jedu zítra domů, tak abych se snad rozloučil hned. Co myslíte, prošel jsem? Ted už snad nevadí, když mi to řeknete. Jinak se to dozvím až příští týden.“

„Ano. Z vašeho okolí prošli všichni. Jedině snad Drew propadl. Je to váš přítel?“

„Ne, chválabohu. To jsem tedy rád. Tak na shledanou. Počítám, že budu přece jen muset dělat příští rok Neddyho mimo-

řádný předmět.“

„Už asi ano.“ Dixon si dal věci, které nesl, pod levou paži a podal mu ruku. „Hodně štěstí.“

„Vám taky.“

Dixon kráčel Univerzitní ulicí a vzpomněl si, že by se mohl ještě naposled ohlédnout na univerzitní budovu, ale bylo již pozdě. Cítil takřka lehko u srdce a tento pocit ho vzhledem k okolnostem naplnil uspokojením a hrdostí. Pojede domů dnes odpoledne; byl by za dva dny stejně odjel. Za týden se vrátí pro zavazadla, navštíví Margaretu a tak dále. Margaretu! „Ajejejeje,“ řekl si při té představě. „Auauauauau.“ Bydleli doma tak blízko vedle sebe, že odjezd odtud nebyl žádným řešením, pouze změnou místa. A to bylo ve skutečnosti to nejhorší.

Nyní si vzpomněl, že se měl v poledne se jít s Catchpolem. Co mu vlastně ten člověk chce? Nač si s tím lámat hlavu. Hlavně nějak do té doby ubít čas. Když došel domů, dal si na chvíli obklad na oko, které již začalo trochu blednout, ale nová barva podlitiny byla stejně odporná, zato však daleko nepřirozenější. Pak následoval rozhovor se slečnou Cutlerovou o prádle a potravinových lístcích; nato se oholil a vykoupal. Když byl ve vodě, slyšel zvonit telefon a za chvíli mu slečna Cutlerová zaklepala na dveře: „Jste tam, pane Dixone?“

„Ano, co je, slečno Cutlerová?“

„Nějaký pán vás volá.“

„Kdo je to?“

„Nevím. Nebylo mu rozumět.“

„Nebyl to pan Catchpole?“

„Jak? Ne, myslím, že ne. Bylo to něco delšího.“

„To nevadí. Buďte tak hodná a zeptejte se ho na číslo a že mu asi za deset minut zavolám.“

„Ano, pane Dixone.“

Dixon se osušil přemítaje, kdo ho mohl volat. Bertrand s dalšími výhružkami? Doufal, že ano. Johns, který vytušil osud pojišťovacích formulářů? Možná. Rektor, vyzývající ho, aby se dostavil na zvláštní zasedání správní rady? Ne, to určitě ne.

Zatímco se oblékal, uvažoval o tom, jak je příjemné nemít nic nevyhnutelného na práci. Ztratit místo lektora má své výhody. Zejména tu, že již nemusí být lektorem. Aby zdůraznil přerušení svých vztahů k akademickému světu, oblékl si starý námořnický svetr. Pak si vzal kalhoty, které si roztrhl o sedadlo Welchova vozu; zašila mu je slečna Cutlerová. U telefonu našel lístek napsaný její dětskou rukou. Ačkoliv se jméno znovu vymklo jejímu chápání, porozuměla číslu, před kterým, jak ke svému údivu zjistil, stálo jméno malé vsi, ležící několik kilometrů v opačném směru, než kde bydleli Welchovi. Nepamatoval se, že by tam někoho znal. V telefonu mu odpověděl ženský hlas.

„Haló,“ pravil, uvažuje o tom, že by mohl napsat disertační práci o použití telefonu v mimoúředním styku.

Ženský hlas mu řekl své číslo.

„Máte tam nějakého muže?“ otázal se poněkud zmateně.

„Muže? Kdo je tam?“ Přízvuk hlasu byl nepřátelský.

„Tady je Dixon.“

„Aha, pan Dixon, ovšem. Okamžik, prosím.“

Následovala krátká přestávka, potom se ozval mužský hlas, mluvící do mikrofonu příliš zblízka. „Haló, jste to vy, Dixone?“

„Ano. Kdo je tam?“

„Gore-Urquhart. Vyhodili vás?“

„Co?“

„Povídám, jestli vás vyhodili?“

„Ano.“

„Dobře. Když už to víte, nemusím alespoň porušit úřední tajemství. A jaké máte plány, Dixone?“

„Myslel jsem, že bych šel učit na střední školu.“

„Vám se do toho chce?“

„Ne, moc ne.“

„Dobře. Měl bych pro vás práci. Pět set liber ročně. Budete muset začít hned, v pondělí. A znamenalo by to bydlet v Londýně. Přijímáte?“

Dixon zjistil, že je schopen nejenom dýchat, ale i mluvit. „O jakou práci jde?“

„Budete něco jako soukromý tajemník. Žádná velká korespondence, na to mám slečnu. Hlavně přijímat lidi nebo říkat lidem, že je nemohu přijmout. Podrobnosti si povíme v pondělí ráno. V deset hodin u mne v Londýně. Napište si adresu.“ Nadiktoval mu ji a pak se zeptal: „V pořádku?“

„Ano, děkuji, šel jsem rovnou spát, jakmile jsem...“

„Ne, já se vás neptám, jak vám je, člověče. Poznamenal jste si to všechno? Budete tam v pondělí?“

„Ano, ovšem, a děkuji vám, pane...“

„Dobře. Tak na shledanou...“

„Okamžik, pane Gore-Urquharte. Znamená to, že budu pracovat s panem Bertrandem Welchem?“

„Jak vás tohle mohlo napadnout?“

„Jen tak. Měl jsem dojem, že se uchází u vás o místo.“

„To přece je místo, které jste dostal vy. Hned mi bylo jasné, že se mi Welch nelíbí, sotva jsem ho viděl. Zrovna jako jeho

obrazy. Škoda že se s ním ta moje neteř zapletla, na mou duši škoda. Jenže domlouvat jí nemá cenu. Má hlavu jako mezek.. Horší než její matka. No nic. Myslím, že tu práci zastanete, Dixone. Ne snad proto, že máte pro tuhle nebo jinou práci potřebnou kvalifikaci. Takových je spousta. Ale nemáte to, co by vás diskvalifikovalo. A to je vzácnější. Chtěl byste ještě něco vědět?“

„Ne, to je všechno, děkuji, já...“

„Tak v pondělí v deset.“ Zavěsil.

Dixon se zvolna zdvihl od rákosového stolku. Jakými zvuky by měl vyjádřit šílenou radost zbožného nadšení? Nabral dech, aby zařval štěstím, ale jediný krátký úder starých pendlovek ho vrátil do oblasti všedních povinností. Je půl jedné a Catchpole už čeká, aby s ním probral případ Margarety. Má to vůbec nějaký smysl? V Londýně se stane celý problém Margarety méně důležitý - nebo alespoň méně bezprostřední. Jeho zvědavost však zvítězila.

Vycházeje z domu, obíral se blaženě Gore-Urquhartovým zhodnocením Bertrandových obrazů. Věděl, že se v tom bodě nemohl mýlit. Jeho krok však ztratil svou pružnost, když si uvědomil, že Bertrand, i když bez zaměstnání a bez talentu, přece jen má víc, má Christinu.

DVACET ČTYŘI

Catchpole, který již čekal u baru, když Dixon vstoupil, byl vysoký štíhlý mladý muž kolem pětadvaceti let a vypadal jako intelektuál předstírající, že je bankovním úředníkem. Objednal Dixonovi pivo, omluvil se, že ho zdržuje, a po několika úvodních frázích pravil: „Myslím, že bude nejlépe, když vás seznámím s holými fakty, souhlasíte?“

„Ano, v pořádku, ale kdo mi zaručí, že jsou to fakta pravdivá?“

„Nikdo, ovšem. Až na to, že jestliže znáte Margaretu, nakonec sám uznáte, že asi budou hodnověrná. Ale mimochodem, než začnu, mohl byste mi trochu podrobněji vysvětlit, co jste mi řekl do telefonu o jejím nynějším zdravotním stavu?“

Dixon tak učinil a za řeči se mu podařilo i naznačit, jaký je jeho nynější vztah k Margaretě. Catchpole naslouchal mlčky, s očima upřenýma na stůl a pohrávaje si s dvěma ohořelými sirkami. Měl dlouhé, neupravené vlasy. Nakonec pravil: „Děkuji vám. Leccos se mi tím objasnilo. Teď si poslechněte, co vím já. V první řadě, na rozdíl od toho, co vám řekla Margaret, nebyli jsme nikdy milenci, ať už po citové, nebo jak bych řekl po technické stránce. To je pro vás novinka, že?“

„Ano,“ pravil Dixon. Měl podivný strach, jako by se bál, že chce Catchpole vyvolat hádku.

„To jsem si myslel. Začalo to tím, že jsme se seznámili na společenském podniku. Pak, ani nevím jak, jsem zjistil, že s ní vlastně chodím, totiž do koncertů a divadel a podobně. Celkem brzy jsem poznal, že patří k lidem - obyčejně jsou to ženy -, kteří se vyžívají v citovém přepětí. Začali jsme se pro nic za nic hádat, a to myslím doslova. Samo sebou, že jsem si dal

dobrý pozor, abych si s ní něco nezačal fyzicky, rozumíte, ale brzy se chovala tak, jako by k tomu bylo opravdu došlo. Věčně mě obviňovala, že jí ubližuji, že si jí nevšímám, že ji chci ponižovat před jinými ženami a takové věci. Měl jste s ní taky takové zkušenosti?“

„Ano,“ pravil Dixon. „Pokračujte.“

„Vidím, že my dva máme daleko víc společného, než jsme původně mysleli. Nevadí; po jedné takové nesmyslné hádce, která vznikla z poznámky prohozené, když jsem ji představoval své sestře, jsem si řekl, že toho mám dost. Pověděl jsem jí to. Udělala mi příšernou scénu.“ Catchpole si přihladil vlasy a zavrtěl sebou na židli. „Měl jsem odpoledne volno, šli jsme spolu nakupovat a začala na mne křičet na ulici. Bylo to, na mou duši, hrozné. Už jsem to nemohl vydržet, a tak, abych ji uklidnil, jsem jí nakonec slíbil, že za ní večer v deset hodin přijdu. Ale pak jsem se k tomu prostě nemohl odhodlat. O dva dny později, když jsem se dozvěděl o jejím... pokusu o sebevraždu, jsem si uvědomil, že se to vlastně stalo ten večer, kdy jsem k ní měl přijít. Nebylo to žádné hezké pomyšlení uvědomit si, že bych byl celé věci mohl zabránit, kdybych se byl přemohl a zastavil se tam.“

„Počkejte,“ pravil Dixon vyschlými ústy. „Řekla mi, abych ten večer přišel také. Potom mi vyprávěla, že jste byl u ní a řekl jí...“

Catchpole udělal odmítavý pohyb. „Nepletete se? Byl to určitě tentýž večer?“

„Docela určitě. Pamatuji se docela jasně, jak to všechno bylo. Náhodou jsme právě kupovali prášky pro spaní, když mě zvala, abych přišel. Ty, které pak pravděpodobně večer spolkla. Proto si tak dobře všechno pamatuju. Co je vám?“

„Říkáte, že si s vámi kupovala prášky pro spaní?“

„Ano.“

„Kdy to bylo?“

„Kdy je kupovala? Tak nějak v poledne, myslím. Proč?“

Catchpole pravil zvolna: „Když byla odpoledne se mnou, kupovala si přece taky lahvičku prášků pro spaní.“

Pohlédli mlčky jeden na druhého. „Pravděpodobně padělala recept,“ řekl nakonec Dixon.

„Zřejmě jsme tam měli být oba, abychom viděli, kam jsme ji dohnali,“ pravil Catchpole trpce. „Věděl jsem vždycky, že je to neuropat, ale ne do téhle míry.“

„Měla štěstí, že si ten soused přišel stěžovat na rádio.“

„Myslím, že ani tolik neriskovala. Všechno pouze potvrzuje mou domněnku, že Margaret nebyla v žádném velkém nebezpečí. Řekl bych, že ji ani nenapadlo pokusit se o sebevraždu. Pravděpodobně snědla několik prášků těsně předtím, než jsme měli přijít - jistě ne tolik, aby si ublížila -, a čekala, že se k ní vrhneme, budeme lomit rukama a budeme si vyčítat, co jsme způsobili. To je docela jasné. O nějakém nebezpečí se nedá vůbec mluvit.“

„Ale dokázat se to taky nedá,“ řekl Dixon. „Myslíte si to, ale nic víc.“

„Nezdá se vám, že je to pravděpodobné? Konečně ji znáte, ne?“

„Na mou duši nevím, co si mám myslet.“

„Copak to není dost jasné? Řekl bych, že to je jediné logické vysvětlení. Jen si vzpomeňte; řekla vám, kolik prášků spolkla, jaká je smrtelná dávka nebo něco podobného?“

„Ne, myslím, že ne. Pamatuji se jenom, jak mi vyprávěla, že celou dobu držela v ruce prázdnou lahvičku a...“

„Prázdnou lahvičku. Měla ale doma dvě. Už to máme. To mi stačí. Měl jsem pravdu.“ „

„Dáte si ještě jednu?“ pravil Dixon. Potřeboval se na chvíli dostat pryč od Catchpolea, ale zatímco stál u baru, zjistil, že není schopen myslet, a mohl se nanejvýš pokoušet srovnat si trochu myšlenky. Dosud se nevzpamatoval z překvapení, že naprosto cizí člověk zná velmi dobře osobu, kterou zná velmi dobře on sám; zdálo se mu, že by jedna taková důvěrná znalost měla vylučovat všechny ostatní. A co se týče Catchpoleovy teorie... nemohl jí uvěřit. Nebo mohl? Celé se to jaksi vymykalo pojmům věřit nebo nevěřit.

Sotva se vrátil se sklenicemi, pravil Catchpole: „doufám, že jste mi už dal za pravdu.“ Pohupoval se na židli, projevuje rozpačité uspokojení. „Prázdná lahvička! Měla přece dvě lahvičky a vypotřebovala pouze jednu. Jak to vím? Snad si nemyslíte, že by vám nebyla řekla, že vypotřebovala dvě, kdyby byla opravdu dvě vyprázdnila? Ne, v tomhle případě zapomněla lhát. Myslela, že na tom nesejde. Nemohla tušit, že se s vámi jednou domluvím. Tomu se celkem nedivím: ani ten nejlepší plánovač nemůže myslet na všechno. Věděla ovšem docela dobře, že jí jedna lahvička neublíží. Možná že by ji nebyly zabily ani dvě lahvičky. Ale raději nic neriskovala.“ Napil se a znovu sklenici postavil. „Jsem vám opravdu velice vděčný za vaši pomoc. Ted ji mám konečně definitivně z krku. Už žádné starosti, jak jí je a podobně, chvála bohu. A to je něco.“ Hleděl na Dixona a vlasy mu spadly do čela. „Vy ji máte, doufám, z krku taky?“

„O svatbě jste se jí vůbec nezmiňoval?“

„Ne, přece nejsem blázen. To vám taky povídala?“

„Ano. A s nějakým děvčetem jste v té době také nejel do Walesu?“

„Bohužel ne. Do Walesu jsem sice jel, ale služebně za firmu. Musím k jejich hanbě přiznat, že svým zástupcům zatím neobstarávají na cestu slečny.“ Dopil a vstal, nyní již daleko klidnější. „Doufám, že jsem rozptýlil vaše podezření, co se

týče mé osoby. Velice mě těšilo a děkuji vám za všechno, co jste pro mne udělal.“ Naklonil se k Dixonovi a ještě trochu ztišil hlas. „Nepokoušejte se jí už pomáhat, je to pro vás příliš nebezpečné. Vím, co říkám. Stejně žádnou pomoc nepotřebuje. Tak se mějte dobře, hodně štěstí a na shledanou.“

Podali si ruku a Catchpole vyšel ze dveří s vlající vázankou. Dixon dopil a odešel několik minut po něm. Kráčel domů poledním návalem. Všechno, co slyšel, zřejmě odpovídalo pravdě, ale Margaret se již příliš pevně zakořenila v jeho životě, aby mohla být odtud vytlačena pouhým výčtem faktů. Již nyní věděl, že tomu zase nakonec neuvěří, jestliže se mu nedostane jiného pročišťujícího prostředku, než jsou pouhá suchá fakta.

Slečna Cutlerová podávala těm, kteří si to přáli, oběd v jednu hodinu. Chtěl toho využít a chytit vlak domů krátce po druhé. Vstoupil do jídelny, kde našel Billa Atkinsona u stolu, jak čte svůj sportovní časopis. Vzhlédl, a jak se občas stávalo, oslovil Dixona. „Právě volala vaše slečna,“ pravil.

„Proboha. Co chtěla?“

„Neříkejte proboha,“ zamračil se teatrálně. „Nevolala ta, co ji nesnáším, ta hysterka, ale druhá, ta, jak říkáte, že patří k pánovi s plnovousem.“

„Christina?“

„Ano. Christina,“ pravil Atkinson, vyvinul veškerou snahu, aby její jméno znělo jako urážka.

„Co chtěla, Bille? Možná že to bylo něco důležitého.“

Atkinson zalistoval až k první stránce časopisu, na kterém byla fotografie dvou zápasících Laokoontu. Naznačil, že rozhovor dosud pokračuje. Pak si něco velmi pozorně přečetl na okraji obálky a dodal urážlivým hlasem: „Všemu jsem nerozuměl, ale to nejdůležitější zřejmě bylo, že jede vlakem v jednu padesát.“

„Co? Dnes? Slyšel jsem, že se ještě několik dní zdrží.“

„Co jste slyšel, do toho mi nic není. Povídám vám, co jsem slyšel já. Řekla, že má pro vás nějaké zprávy, ale že mi je nemůže vykládat do telefonu, a tak jestli ji chcete vidět, že máte být u toho vlaku v jednu padesát. Povídala, že to záleží na vás. Nějak moc mi to zdůrazňovala, že záleží na vás, ale proč, to nevím. Řekla taky něco, že „pochopí“, když nepřijedete, ale tomu jsem taky moc nerozuměl, tak se raději na nic nevyptávejte.“ Dodal ještě, že zmíněný vlak neodjíždí z hlavního nádraží, ale ze zastávky poblíž Welchových. Stavěly tam některé londýnské vlaky, nevyjíždějící přímo z města.

„To bych sebou musel hodit,“ pravil Dixon, prováděje v duchu výpočet.

„To byste měl. Řeknu babě, že nebudete obědvat. Koukejte už raději chytit autobus.“ Atkinson se znovu zahloubal do svého časopisu.

Dixon vyběhl na ulici. Celý jeho život se mu zdál jediným a nepřetržitým spěchem. Proč nemůže jet z města? Z hlavního nádraží jede do Londýna rychlík ve tři dvacet. Co má za zprávy? Má pro ni také novinky, dokonce dvě. Znamená její nečekaný odjezd, že se znovu pohádala s Bertrandem? Na rohu Univerzitní ulice stavěl autobus v jednu deset nebo jednu patnáct. Byla právě jedna a deset minut. Příští jel až v půl a pět minut. Beznadějné. Běžel rychleji. Ne, kvůli pouhé hádce by neodjížděla. Byl by se vsadil, že takhle na podobné věci nereaguje. Ale co, bude to pravděpodobně jen zpráva, že mu „strýc Julius“ nabídne místo. Asi nečekala, že by se o tom mohl tak rychle dozvědět. Nechala by ho jet takovou dálku jen kvůli tomu? Nebo to byla jen záminka, jak ho znovu uvidět? Ale proč by ho chtěla znovu vidět?

Vrhl se náhle do jízdní dráhy, protože spatřil, že v postranní ulici čeká něco jako veliké taxi, aby se začlenilo do hlavního proudu vozidel. Propletl se návalem aut, vykřikuje „Taxi! Ta-

xi!“ Právě to, co potřeboval. Za chvíli dorazil na protější chodník, ale v témž okamžiku vyjelo taxi na hlavní ulici, zařadilo se a začalo se rychle vzdalovat. „Taxi, taxi!“ takřka ho již dohánělo, když spatřil v zadním okénku tvář rektorovy ženy, mračící se na něho z vnitřku vozu, který mu předtím připadal prázdný. Taxi zřejmě nebylo taxi, ale rektorův vůz. Seděl v něm rektor také? Dixon zahnul otevřenými vrátky do čísi zahrady a chvíli zůstal skrčený za plotem. Záleží mu skutečně tolik na tom, aby Christinu stihl na nádraží? Nedomluví se s ní právě tak dobře později prostřednictvím „strýce Julia“? Má ještě ten kousek papíru, na který si poznamenal její telefonní číslo?

Zaslechl klepání na sklo a otočil hlavu. Z přízemního okna na něj zlobně hleděly dvě hlavy: jedna náležející staré dámě a druhá papouškovi. Hluboce se uklonil, pak si vzpomněl na autobus a vyběhl na chodník. Několik set metrů odtud ho spatřil, jak zvolna přijíždí z města. Byl příliš daleko, aby mohl přečíst, kam jede, nehledě na to, že se mu předchozím úsilím zamžily brýle. Ale nemohl to být jiný a nezbytně ho musel stihnout. Měl pocit, pokud byl vůbec schopen cokoliv pociťovat, že by něco velice špatně dopadlo, kdyby se nedostal včas na nádraží, že by něco ztratil, co si z celé duše přeje. Dal se do ještě rychlejšího běhu, takže lidé před ním začali uskakovat a zírali na něj s káravým údivem. Autobus, který zatím nemohl zahnout do Univerzitní ulice, trčel zaklíněn mezi vozy uprostřed jízdní dráhy a byl, jak se nyní ukázalo, skutečně ten, který se snažil chytit. Dixon běžel vytrvale, směřuje k rohu Univerzitní ulice, ale autobus se právě pohnul a dorazil tam před ním. Zmizel za rohem, a když ho Dixon spatřil znovu, zastavoval právě o nějakých padesát metrů výš v Univerzitní ulici a někdo nastupoval.

Dixon nasadil šílené, zničující tempo, zatímco ho průvodčí nehybně pozoroval ze zadní plošiny. Když urazil půl cesty, stiskl průvodčí zvonek, řidič pustil spojku a kola se začala

točit. Dixon zjistil, že dovede běžet daleko lépe, než si myslel, ale když se mezera mezi člověkem a autobusem zmenšila na nějakých pět metrů, počala se opět rychle rozšiřovat. Dixon se zastavil a udělal na průvodčího nejpotupnější gesto, které ho napadlo. Průvodčí okamžitě zazvonil a autobus prudce zabrzdil. Dixon chvíli váhal, pak se rozběhl a s jistou nedůvěrou vyskočil na plošinu. Byl by se rád co nejrychleji dostal z dohledu průvodčího, který však řekl uznale: „Umíte běžet, mládenče," a stiskl zvonek potřetí.

Dixon ze sebe vyrazil otázku týkající se příjezdu autobusu k nádraží, kde jeho trať končila. Dostal zdvořilou, ale vyhýbavou odpověď, několik okamžiků bojoval proti zvědavým pohledům spolucestujících a s obtížemi vylezl do prvního poschodí. Doklopýtal až k přednímu sedadlu a zhroutil se, nemaje ani tolik dechu, aby zasténal. Chvíli nasucho polykal horko, kterého měl plná ústa a hrdlo, těžce oddychoval, pak sáhl třesoucí se rukou do kapsy pro balíček cigaret a pro sirky. Když si několikrát přečetl vtip na krabičce zápalek a několikrát se mu zasmál, zapálil si cigaretu; to byla jediná činnost, na kterou se zmohl. Pohlédl z okna. Před očima se mu vinula silnice a nemohl se ubránit určitému radostnému vzrušení, zejména při pohledu na sluncem ozářenou krajinu. Za řadami nízkých rodinných domků se již začínaly objevovat louky a mezi větvemi stromů se zaleskla vodní hladina.

Christina řekla, že „pochopí", kdyby na nádraží nepřišel. Co to mělo znamenat? Znamenalo to, že by „pochopila", že nepřišel vzhledem k závazkům vůči Margaretě? Nebo to znamenalo, s dávkou nevlídnosti, že „pochopí", že všechno, co se mezi nimi událo, není v jeho očích než romantickým omylem, ať už s tím měla Margaret něco společného, nebo ne? Nemůže připustit, aby mu Christina ujela; pak by ji možná už nikdy neviděl. Už nikdy; znělo to velice nepříjemně. Náhle se jeho obličej změnil, jako by z něho všechno zmizelo až na nos a brýle; autobus se octl za nákladním autem, vlekoucím zvolna dlouhý

přívěsný vůz, který měl vzadu nápis doporučující opatrnou jízdu a oznamující jeho délku a šířku. Ještě jeden menší nápis uváděl další důvod k opatrnosti nepřímým varováním: *Vzduš-né brzdy*. Nákladní auto, přívěsný vůz a autobus se společně vydaly rychlostí dvanácti kilometrů na cestu kolem značky slibující dlouhou řadu ostrých začátek. Dixon s největšími obtížemi odtrhl zrak od zádi vlečňáku a začal, aby se posílil, uvažovat o tom, co mu Catchpole řekl o Margaretě.

Uvědomil si, že se již rozhodl, a to v okamžiku, kdy se vydal na tuto cestu. Poprvé v životě jasně cítil, že nemá smyslu zachraňovat ty, kdo se zásadně nechtějí dát zachránit. Zkoušet to dál by nebylo pouze ústupkem soucitu a sentimentalitě, ale bylo by to i nesprávné a v závěru i nelidské. Margaret na to bohužel musí doplatit, ale doplácela, jak už dříve soudil, na svůj základní nedostatek přitažlivosti po sexuální stránce. Normální, nebo alespoň snesitelnější charakter Christinin pramenil, i když ne zcela, tedy zčásti z toho, že měla víc štěstí s postavou a obličejem. Nic jiného na tom zřejmě nebylo. Jenže připisovat něco štěstí není totéž jako škrtnout tyto věci vůbec, nebrat je v úvahu nebo nepokládat je za hodné pozornosti. Christina je prostě po všech stránkách lepší a hezčí než Margaret a je třeba dojít k závěrům, které z toho vyplývají. Může také děkovat štěstí, že se mu podařilo strhat ze sebe soucit, kterým byl omotán jako leukoplastem; kdyby Catchpole byl jiný, než jaký byl, mohl se Dixon dusit dál a neomezeně dlouho. Nyní potřeboval ještě další dávku štěstí. Jestliže se dostaví i to, mohl by být dokonce ještě někomu v životě užitečný.

Nyní se objevil průvodčí a prodal Dixonovi jízdenku. Když dostal peníze, pravil: „Na nádraží máme být v jednu čtyřicet tři. Podíval jsem se do jízdního řádu."

„Myslíte, že tam dojedeme přesně?"

„To nevím. Jestli se budeme dlouho hrabat za tím naklaďákem, asi ne. Jede vám vlak?"

„Ano, totiž potřebuji chytit někoho, kdo odjíždí v jednu padesát.“

„Na to bych moc nespoléhal.“ Neměl se však k odchodu, zřejmě aby si mohl prohlédnout Dixonovu podlitinu na oku.

„Děkuji,“ pravil Dixon odmítavě.

Vyjeli na dlouhý úsek rovné silnice, svažující se uprostřed do mělkého dolíku, takže každý metr byl dokonale přehledný. Daleko vpředu se z kabiny nákladního auta vysunula hubená hnědá ruka, dávající znamená, aby předjeli. Řidič autobusu vyzvání ignoroval, místo toho však zastavil před skupinou několika stavení s doškovými střechami. Ptačí perspektivou zkrácené postavy dvou starších žen v černých šatech čekaly, dokud autobus nepřestal jevit známky pohybu, pak vykročily a začaly jedna druhou opatrně postrkovat směrem k zadní plošině. Zmizely mu z očí, ale za chvíli zaslechl jejich hlasy, volající cosi nesrozumitelného na průvodčího. Veškerá činnost naprosto ustala. Minulo nejméně pět vteřin; Dixon sebou obtížně zavrtěl a otočil se, hledaje pohledem důvod nečekaného zdržení. Nemohl však objevit nic. Zhroutil se řidič na svém sedadle v náhlém záchvatu mrtvice, nebo dostal inspiraci k básni? Nehybnost trvala ještě chvíli, pak byl však rázem ospalý klid venkova rozvířen postavou třetí ženy, která se objevila před chalupou ve fialových šatech. Pohlédla se zájmem na autobus, zřejmě bez velkých obtíží ho identifikovala a zamířila k němu šouravým krokem vojáka nastupujícího v kanceláři pro žold. Toto srovnání podstatně podporoval její klobouk, který připomínal brigadýrku královské gardy, několikrát přejetou a obarvenou načerveno. Nebylo vůbec vyloučeno, že baba - Dixonovi se vydral z hrdla kovový chropot, když spatřil její spokojený úsměv, že chytila autobus - nalezla to, co se později mělo stát jejím kloboukem, v příkopu před svou hnusnou špinavou chalupou, kde při posledním vojenském cvičení spadl tento předmět nějakému vyjevenému lemounovi z tankového podvozku pod kola a pásy celého pluku útočné vozby.

Autobus se nyní znovu vydal opatrně na cestu vedoucí do mírného kopce a vzdálenost od nákladního auta se začala zmenšovat. Dixon si uvědomil, že celá jeho bytost se soustředila na autobus a jeho pouť. Nedovedl již myslet ani na to, co mu Christina řekne, dojedou-li včas, nebo co se stane, když nedojedou. Seděl pouze přikován k sedadlu, hypnotizován poskoky autobusu, zaléván potem úzkosti v dusnu letního dne - chválabohu, že nic nepil -, obraceje znovu a znovu obličej, kdykoliv je předjel další vůz, před každou zatáčkou, při každém zcela bezdůvodném projevu opatrnosti řidiče.

Autobus se nyní znovu trvale octl za přívěsným vozem, který brzy začal víc zpomalovat. Dříve nežli mohl Dixon vykřiknout nebo alespoň uhodnout, co se stane, zabočilo nákladní auto s přívěsným vozem na polní cestu a autobus zůstal na silnici sám. Teď je příležitost, pomyslel si s novou nadějí, aby řidič dohnal alespoň část ztraceného času. Podobný druh úvahy byl však zřejmě řidiči cizí. Dixon si zapálil další cigaretu, škrtaje sirkou o krabičku, jako by zabodával hlavičku řidiči do oka. Neměl ovšem tušení, kolik je hodin, ale soudil, že museli ujet alespoň pět mil z osmi, které je dělí od jejich cíle. V tom okamžiku však autobus zahnul, zpomalil a nakonec zastavil. S velkým hlukem se vynořil traktor, vlekoucí přes silnici něco jako péra obrovité postele, něco neforemného, polepeného hlínou a chomáči suché trávy. Dixon se obával, že skutečně bude muset seběhnout a probodnout řidiče obou vozidel. Co ještě? Co se stane ještě? Co se ještě může stát: přepadení maskovanými lupiči, srážka, povodeň, prasklá pneumatika, vichřice vyvracející stromy, bouřka s blesky a padajícími meteory, objížďka, střemhlavý útok rudých stíhaček, stádo ovcí, řidič bodnutý sršněm? Kdyby se ho byl někdo tázal, byl by dal přednost tomu poslednímu. Za trhavého rachocení spojky lezl autobus krok co krok, zastavuje každých několik metrů, aby se další skupiny čekajících starců mohly třaslavě šourat dovnitř.

Když se přiblížili k městečku a provoz poněkud zhoustl, ob-

jevila se u řidiče vedle zrůdně přebujelé opatrnosti ještě psychopatická oddanost zájmům ostatních uživatelů vozovky; pohled na cokoliv od stěhovacího vozu po dětský bicykl snížil jeho rychlost na čtyři kilometry v hodině, a jak Dixon tušil, přiměl ho neprodleně vystrčit ruku z okénka, provádět zpomalený tanec svatého Víta a pobízet všechna ostatní vozidla k předjíždění. Žáci autoškoly mu couvali přes cestu, besedující hloučky se neochotně rozcházely před jeho zvolna se šinoucí kapotou, batolata lezla pro zakutálené hračky pod jeho jedva se otáčející kola. Dixon se marně rozhlížel, neuvidí-li někde hodiny; obyvatelé této duševní, mravní a tělesné žumpy, zřejmě věnující odnepaměti krátká období bdělého stavu přestupkům proti mravopočestnosti, byli příliš chudí a zejména příliš lakomí... Dixon zahlédl ve vzdálenosti třiceti metrů budovu stanice a vrhl se klopýtavě chodbičkou mezi sedadly ke schodům. Ještě než dojel autobus na stanici, seběhl, vyskočil a utíkal přes ulici k hlavnímu vchodu.

„Z kterého nástupiště na Londýn?“

Zřízenec ho nejprve odhadl pohledem, jako by si chtěl předem zjistit, jak přijme vyprávění hodně neslušného vtipu.

„ Trochu brzy, nemyslíte ?“

„Co?“

„Příští vlak do Londýna jede v osm sedmnáct.“

„V osm sedmnáct?“

„Bez jídelního vozu.“

„A co ten v jednu padesát?“

„V jednu padesát? To jako myslíte v jednu čtyřicet, ne?“

Dixon polkl. „Už asi jo,“ pravil. „Děkuji.“

„Není zač.“

Dixon mechanicky.přikývl a obrátil se. Bili Atkinson prav-

děpodobně špatně zapsal, co mu Christina říkala. Jenomže nepřesnost nebyla vůbec Atkinsonovou vlastností. Možná že se spletla Christina. Už na tom stejně nezáleží. Vyšel zvolna před hlavní vchod a zastavil se, pohlížeje ze stínu na sluncem zalité náměstí. Koneckonců má alespoň pocit, že pak snad bude příliš pozdě. Ale sejde se s ní a chvíli s ní aspoň promluví. Díky bohu alespoň za to.

Zatímco stál a uvažoval, co podnikne, zahlédl vůz s poškozeným blatníkem, jak nejistě předjíždí poštovní dodávku. Něco na tom voze upoutalo Dixonovu pozornost. Zabočil a začal se přibližovat, vydávaje řev jako buldozer. Pak s děsivým chrčením řev umlkl a vůz se zastavil. Štíhlé světlovlasé děvče v tmavočerveném kostýmu vystoupilo s velkým příručním kufrem a s pláštěm do deště v ruce a spěšně zamířilo k jeho stanovišti.

Dixon se bleskurychle schoval za sloup, zvládaje, jak nejlépe dovedl, hrozící protržení bránice. Jak mohl, zejména jak on mohl, zapomenout na stěžejní úlohu Welchova automobilistického umění?

DVACET PĚT

Motor na ulici se znovu rozeřval. To znamenalo, že Welch dosud sedí za volantem. Dobře; možná že má nakázáno bezodkladně se vrátit. Dixon prožíval a cítil pouze okamžitou přítomnost. Slyšel, jak se Christina blíží, a pokusil se schovat za sloup celý. Nyní již zněly její kroky uvnitř budovy; objevila se dva metry od něho, ohlédla se a okamžitě ho spatřila. Na její tváři se objevil, jak se mu zdálo, láskyplný úsměv. „Tak vám to přece vyřídili," pravila. Byl na ni nesmyslně krásný pohled.

„Rychle, pojďte sem." Zatáhl ji do úkrytu za sloupem. „Na vteřinu."

Udiveně se rozhlédla a upřela na něj tázavý pohled. „Musím rychle na nástupiště. Vlak tu bude každou chvíli."

„Ten už je dávno pryč. Budete muset počkat na další. Nebo alespoň přinejmenším na další."

„Podle hodin mám ještě minutu čas. Mohla bych..."

„Povídám vám že ujel. V jednu čtyřicet."

„To není možné."

„Je a už se stalo. Můžete se jít zeptat."

„Ale pan Welch mi řekl, že jede v jednu padesát."

„Pan Welch? Pak je samozřejmě všechno jasné. Pan Welch se zmýlil."

„Víte to jistě? Proč se schováváme? Musíme se schovávat?"

Dixon neodpověděl, neuvědomil si ani, že ji dosud drží za ruku, a opatrně vyhlédl. Welch nyní trčel se svým vozem na-

příč ulice a zatarasil cestu z náměstí. „Všechno v pořádku. Necháme ho vrtáka v klidu odjet a pak si půjdeme něco vypít.“ Zahájí to nejméně osminásobnou whisky. „Obědvala jste, ne?“

„Ano, ale nemohla jsem spolknout ani sousto.“

„To se vám nepodobá. Nevadí, já taky ne, tak se najíme společně. Znám tady nablízku jeden hotel. Chodíval jsem tam za starých časů s Margaretou.“

Uložili její zavazadlo do úschovny a vyšli na náměstí. „Dobře že vás Welch nechtěl doprovodit až k vlaku,“ pravil Dixon.

„Ano... vlastně jsem to byla já, kdo nechtěl.“

„To se vám nedivím.“ Dixona se zmocňoval neklid při pomyšlení na „zprávu“, kterou mu nyní Christina měla co nejdříve vyjevit. Byl by se nejraději vsadil, že bude špatná, aby měl alespoň nějakou naději, že bude překvapení příjemné. Ve vlasech a na zádech, kam nemohl dosáhnout, pociťoval nepříjemné svědění.

„Chtěla jsem z toho celého jejich podniku co nejrychleji pryč. Už mi šli všichni tak na nervy, že jsem to nemohla vydržet. Ještě k tomu přijel včera večer další exemplář.“

„Další?“

„Ano. Mitchell nebo tak nějak.“

„Aha! Michal“

„To je jedno. Vybrala jsem si první vlak, který jel.“

„Co se stalo? Co jste mi chtěla povědět?“ Obrnil se, pokoušeje se očekávat to nejhorší z nejhoršího.

Pohlédla na něj a znovu si všiml, že bělmo jejích očí je takřka bleděmodré barvy. „Rozešla jsem se s Bertrandem.“ Řekla to, jako by byla zjistila, že se čisticí prostředek, který si koupila, neosvědčil.

„Proč? Nadobro?“

„Ano. Mám vám to vyprávět?“

„Povídejte.“

„Pamatujete se, jak jsme včera s Carol Goldsmithovou odešly z vaší přednášky?“

Dixon pochopil a zalapal po dechu. „Aha. Něco vám řekla, že? Dovedu si představit co.“

Mimovolně se zastavili. Dixon vyplázl na jakousi starou ženu, která na ně zírala, jazyk. Christina pravila: „Vy jste celou tu dobu věděl, co je mezi ní a Bertrandem, viďte? Myslela jsem si to.“ Vypadala, jako by se chtěla rozesmát.

„Ano. Proč vám to řekla?“

„Proč jste mi to neřekl vy?“

„To nešlo. Nebylo by mi to nijak pomohlo. Proč vám to řekla Carol?“

„Měla na něj vztek, protože si myslel, že ji má jistou. Nešlo mi o to, co dělal předtím, než jsme spolu začali chodit, ale nebylo to od něho správné, chtít si nás udržet obě najednou. Řekla mi, že na ní Bertrand chtěl, aby s ním šla tu noc, jak jsme byli všichni v divadle. Myslel si docela určitě, že půjde. Řekla mi, že mě ze začátku nenáviděla, ale pak viděla, jak se ke mně chová, hlavně včera, před vaší přednáškou. Nakonec si uvědomila, že je to jeho vina, a ne moje.“

Stála, trochu shrbená, mluvila rychle a rozpačitě, zády k výkladní skříni plné podprsenek, nylonového prádla a podvazkových pásů. Tvář měla částečně ve stínu pruhované plátěné rolety a nyní na něj takřka potměšile pohlédla, jako by se chtěla přesvědčit, uspokojila-li dostatečně jeho zvědavost.

„To bylo od ní opravdu šlechetné, nemyslíte? Bertrand ji za to nebude chtít ani vidět.“

„To nevadí, už ho nechce. Pokud vím...“

„Co?“

„Tak se mi zdálo podle toho, co řekla, že už má někoho jiného. Ale nevím koho.“

Dixon to věděl takřka jistě; poslední uzel se rozmotal. Vzal Christinu pod paží a kráčeli spolu pryč. „To stačí,“ pravil.

„Řekl jí toho ještě spousty o...“

„Později.“ Dixonův obličej zazářil blahem. Pravil: „Myslím, že vás bude zajímat tohle: Mezi mnou a Margaretou je taky konec. Na něco jsem přišel - co to je, na tom nezáleží - ale nemusím si už kvůli ní dělat starosti.“

„Cože? Úplně jste se...“

„Budu vám to všechno vyprávět. Ale později. Ted na to nemysleme.“

„Dobře. Ale pravda to je, že?“

„Samozřejmě, že je to pravda.“

„V tom případě...“

„Pojďte, raději mi povězte, co budete dělat dnes odpoledne?“

„Budu asi muset jet do Londýna, ne?“

„A co kdybych jel s vámi?“

„Co je zase tohle za novinku?“ Uchopila ho za paži a obrátila k sobě. „Co se děje? Stalo se ještě něco jiného, viďte? Co?“

„Musím si najít nějaký byt.“

„Proč? Myslela jsem, že jste tady někde v okolí doma.“

„Neřekl vám strýc Julius nic o mém novém zaměstnání?“

„Proboha, Jime, mluvte souvisle a netrapte mne.“

Zatímco jí všechno vysvětloval, odříkával si v duchu jednotlivé názvy: Bayswater, Knightsbridge, Notting Hill Gate, Pimplico, Belfrave Square, Wapping, Chelsea. Ne, Chelsea ne.

„Hned jsem si myslela, že má něco za lubem," pravila Christina, „ale nevěděla jsem co. Doufám, že to s ním vydržíte. Je to vlastně ohromné, co? Ale nebudou vám dělat potíže na univerzitě? Pustí vás?"

„Myslím, že ano."

„O jakou práci se vlastně jedná? Co vám řekl?"

„Že jde o místo, na které si dělal zuby Bertrand."

Christina se dala do hlasitého smíchu a celá se zarděla. Dixon se smál také. Litoval, že všechny jeho obličeje až dosud vyjadřovaly pouze vztek nebo nenávist. Nyní, kdy došlo k události, která si skutečně zasluhuje, aby při ní udělal obličej, neměl žádný, kterým by ji oslavil. Vzal tedy alespoň zavděk obličejem „pohlavní život starých Římanů". Pak si všiml čehosi před nimi a zvolnil krok. Dotkl se loktem Christiny. „Co se děje?" otázala se.

„Vidíte ten vůz?" Bylo to Welchovo auto, zaparkované poněkud blíže k jednomu chodníku než k druhému před cukrárnou se zelenými plátěnými záclonami a měděnými nádobami v oknech. „Co tam dělá?"

„Asi se zastavil pro Bertranda a ostatní. Bertrand prohlásil, že po tom, co jsem mu řekla, se mnou nebude obědvat pod jednou střechou. Rychle, Jime, než začnou vycházet."

Právě když došli k výkladu cukrárny, vyhrnuli se všichni Welchovi a zatarasili chodník. Jeden z nich byl zřejmě zženštilý literát Michal, který se konečně objevil na scéně těsně před stažením opony. Byl to vysoký, nedokrevný mladý muž s dlouhými vybledlými vlasy, lezoucími mu zpod vybledlé manšestrové čepice. Když si uvědomili, že se blíží chodci, začali se všichni, samozřejmě až na Welche, strkat z cesty. Dixon

povzbudivě stiskl Christině paži a vykročil. „Promiňte," pravil zvučným hlasem úslužného číšníka.

Na tváři paní Welchové se objevil výraz věštící záchvat zvracení; Dixon se jí shovívavě uklonil. Kdysi četl, že úspěch probouzí v lidech skromnost, snášenlivost a laskavost. Celá záležitost byla málem u konce, když si uvědomil, že jsou přítomni nejen Welch a Bertrand, ale také Welchův měkký tvídový klobouk a Bertrandův baret. Baret však byl na Welchově hlavě a tvídový klobouk na Bertrandově. V tomto přestrojení a stojíce nehybně, s vypoulenýma očima, vypadali jako Gide a Lytton Strachey, vymodelovaní neumělou rukou z vosku. Dixon nabral dech, aby jim řekl své mínění, ale pak ho vyrazil v hlasitém smíchu. Zavrávoral; jeho tělo se zhroutilo, jako by byl zasažen do zad nožem. Zatímco ho Christina tahala za rukáv, stál uprostřed celé skupiny. Klesla pod ním kolena, držel se za břicho, ohýbal se, brýle se mu zamžily a ústa měl zkroucená smrtelnou křečí.

„Vy jste...," dusil se smíchem. „To je..."

Welchovi se vzdálili a začali lézt do vozu. Dixon, dosud hekaje, dovolil Christině, aby ho odvedla. Za jejich zády se ozvalo kvílení a drnčení Welchova startéra, slaběji a stále slaběji, až byly slyšet pouze zvuky města a slova, která říkali jeden drahému.

Kingsley Amis

Šťastný Jim

Z anglického originálu Lucky Jim, vydaného nakladatelstvím Victor Gollancz, Ltd., London 1956, přeložil Jiří Mucha. Ilustrace na obálce Adolf Born. Úprava obálky a vazby Michal Houba. Vydání třetí, v Nakladatelství Svoboda - Li-bertas první. Praha 1992. Vydalo Nakladatelství Svoboda - Libertas jako svou 6245. (7358.) publikaci. Odpovědná redaktorka Jiřina Novotná. Výtvarné re-daktorky Marta Brabencová a Jana Mikulecká. Technická redaktorka Marie Sýkorová. Vytiskly Tiskařské závody, provoz 31, Praha 2. AA 14,60 (text 14,57, il. 0,03), VA 15,70. Tematická skupina 13/34. 73/605-21-8.5

25-090-92